22 липня 2003 року. № 134 (3134)

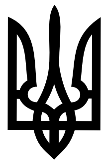

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

РЕПОРТАЖ

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Рай для ведмедів

Він розташований у «Ведмежому континенті» в Київському зоопарку, а побудований на кошти Київської міської державної адміністрації. Червону стрічку розрізав начальник Головного управління побутового обслуговування та ринків Василь Щербенко. Він вручив символічні ключі від вольєра директору зоопарка Євгену Кирилюку.

«Ведмежий континент» — чи не найкраще в Європі житло для клишоногих. Він був побудований з урахуванням кліматичних умов та особливостей природи річки Амур. Адже саме ця місцевість є батьківщиною уссурійських ведмедів Еліка та Бони, які народилися в 1989 році й тільки тепер переїхали в пристойне помешкання в центрі зоопарку.

(Закінчення на 32-й стор.).

Торгувати вільно. З вилученнями та обмеженнями

Київ розраховує підписати договір про вільну торгівлю у рамках СНД у вересні цього року. Про це минулої суботи заявив Президент України Леонід Кучма під час прес-конференції в Донецьку.

Наступний «прорив» пояснюють тим, що Україна пішла на серйозні поступки Росії —погодилася вилучити із режиму вільної торгівлі деякі товари. «Ми під цим підводимо риску і далі йдемо до того, щоб такого (тобто товарів, вилучених із режиму вільної торгівлі) щорік ставало менше і менше», наголосив український Президент.

Схоже, безперешкодно торгувати зі своїм північним сусідом ми не зможемо ще довго. Проблема набуває несподіваного ракурсу з огляду на те, що наприкінці цього тижня має відбутися чергове засідання Групи високого рівня щодо створення Єдиного економічного простору (ЄЕП).

(Закінчення на 7-й стор.).

Олександр ОМЕЛЬЧЕНКО, президент Асоціації міст України та громад

Земля державна та комунальна

Запровадження Конституцією України у червні 1996 року комунальної власності на землю, визнання землі матеріальною основою місцевого самоврядування та покладення на місцеві ради повноважень зі здійснення права власника землі від імені українського народу докорінно змінили сутність земельних відносин у державі.

Реалізація конституційних положень щодо початку практичного формування власності територіальних громад сіл, селищ, міст на землю пройшла семирічний шлях. Вона передбачала визначення засад розмежування земель у Земельному кодексі України, що введений у дію з 1 січня 2002 року, та прийняття нещодавно відповідного закону, який визначив механізм та порядок розмежування земель державної та комунальної власності.

(Закінчення на 3—4-й стор.).

«Сповнила свій обов'язок до кінця»

ПАМ'ЯТЬ

Учора виповнилося 97 років від дня народження відомої української поетеси, літературного критика і публіциста, громадсько-політичного діяча Олени Теліги.

Життєвий шлях цієї тендітної й інтелігентної, а водночас мужньої і вольової жінки, як і сходження її на Голгофу за свої переконання та свободу уярмленого народу, заслуговують на особливу шану і повагу. Виховувалася вона в дитинстві на московській та петербурзькій культурі, проте згодом повністю присвятила себе українській ідеї, стала видатною поетесою. У роки Другої світової війни Олена Теліга очолювала Спілку українських письменників, видавала літературно-мистецький журнал «Литаври» — додаток до газети «Українське слово».

Її попереджали про те, що фашисти мають намір заарештувати українських письменників, членів ОУН, які борються за незалежну вітчизну; пропонували перебути в небезпечному місці, але мужня жінка відхилила ці пропозиції. Вона свідомо пішла на самопожертву. Прийшовши 9 лютого до Спілки письменників, Олена Теліга сказала: «Коли мене заарештують і я загину, то знайте, що сповнила свій обов'язок до кінця, і скажіть про це іншим». У лютому 1942 року поетесу і її чоловіка Михайла гестапівці заарештували та розстріляли у Бабиному Яру в Києві.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

На знімку: покладання квітів до місця розстрілу О. Теліги.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У НОМЕР

Телефонізоване село — вже не глибинка

Сім нових телефонних станцій стануть до ладу у селах Вінниччини напередодні 12-ї річниці незалежності України. Стільки само цифрових АТС почало працювати у сільських населених пунктах у січні. Як повідомив заступник директора Вінницької дирекції ВАТ «Укртелеком» Микола Черниш, до кінця року у рамках акції «Електронне село», яку проводять зв'язківці, плановано замінити ще чотири морально застарілі сільські АТС на цифрові автоматичні станції, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК**.

Перший мільйон

Мільйонну тонну сталі виплавлено на електродуговій печі міні-металургійного заводу «Істіл (Україна)» в Донецьку. Агрегат введено в експлуатацію майже три роки тому. Донецьким металургам вдалося перевищити проектну потужність печі: кількість плавок на добу досягла 20, а щомісячний обсяг виплавленої сталі — 65 тисяч тонн. Таке досягнення, вважають на підприємстві, — свідчення успішного освоєння 86 мільйонів доларів іноземних інвестицій, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Із зарплатою знову проблеми

Порівняно з початком року борги із заробітної плати на Хмельниччині зросли ще майже на дев'ять мільйонів і становлять 77,7 мільйона гривень. Особливо страждають від безгрошів'я сільські жителі, яким не виплачено понад 51 мільйон гривень. «Лідерами» у збільшенні заборгованості стали Кам'янець-Подільський, Шепетівський та Полонський райони. Майже тисяча перевірок підприємств-боржників, 32 тисячі гривень штрафів, півтори сотні матеріалів, що їх передано до прокуратури, так і не зрушили справу з мертвої точки, **передає наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

79-річна українська спортсменка Олена Чуб здобула срібну та 2 бронзові медалі на XV чемпіонаті серед ветеранів з легкої атлетики

Приклад того, як треба працювати

Завдяки гірничо-металургійному комплексові Україна є «впливовим гравцем на світовому ринку металу». Про це заявив Президент України Леонід Кучма, виступаючи на урочистому засіданні в Донецьку з нагоди Дня металурга. Глава держави підкреслив: «Ми цінуємо і пишаємося тим, що вітчизняний гірничо-металургійний комплекс посідає сьоме місце в світі, і не рахуватися тут з Україною просто неможливо».

«Лише за останні чотири роки виробництво металургійної продукції зросло майже на 40 відсотків. Зарплата в галузі — одна з найвищих у промисловості і нинішнього року збільшилася ще на 9 відсотків. Крім того, гірничо-металургійний комплекс дає більш ніж 25 відсотків промислової продукції і майже 40 відсотків українського експорту», — сказав глава держави.

Саме це істотно поліпшило економічну ситуацію в країні в цілому, додав він, підкресливши, що четвертий рік поспіль в Україні збільшується ВВП, зокрема, в першому півріччі 2003 року його зростання становило 7,5 відсотка, а обсяги промислового виробництва збільшилися на 12,4%.

«Глибоко переконаний: металургія — це наша справді стратегічна, провідна галузь. Україна пишається вами», — заявив Л. Кучма.

Водночас він зазначив залежність гірничо-металургійного комплексу від зовнішньої кон'юнктури і закликав розвивати внутрішній ринок України.

На урочистих зборах Президент України вручив низку державних нагород працівникам галузі.

А перед цим Леонід Кучма ознайомився в Маріуполі з роботою ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча».

Він оглянув киснево-конверторний цех, ознайомився з виробничим процесом на комбінаті, поговорив із працівниками підприємства.

Дорогою із Маріуполя в Донецьк Леонід Кучма зробив незаплановану зупинку в одному з фермерських господарств Волноваського району області, де мав розмову з фермером Іваном Хамарджі.

Фермер повідомив, що обробляє 2600 гектарів землі і що на даний час урожай зерна з 1 га становить 20 центнерів.

Леонід Кучма висловив думку, що взятий курс на перехід від колгоспної системи господарювання до фермерства був правильним.

У Донецьку Президент України відвідав металургійний завод, де ознайомився з роботою мартенівського цеху, оглянув нову піч-ківш для безперервного розливу чавуну, поспілкувався з працівниками підприємства.

ФОТОФАКТ

Фото УНІАН.

Президент України Леонід Кучма вручив переможцю міжнародного конкурсу танцівників «Евробачення-2003» 16-річному донеччанину Жерліну Ндуді ордер на квартиру.

На знімку: Леонід Кучма з Жерліном Ндуді.

Глава держави готує послання народним обранцям

Президент України Леонід Кучма розпорядився до 10 лютого 2004 року підготувати і подати на розгляд проект щорічного послання глави української держави до Верховної Ради.

Як повідомляє пресслужба Президента України, своїм розпорядженням Л. Кучма схвалив структуру щорічного послання глави держави до парламенту 2004 року і поклав керівництво підготовкою цього документа на свого першого помічника Сергія Льовочкіна.

Методичне та наукове забезпечення підготовки послання покладено на Національний інститут стратегічних досліджень та його директора Анатолія Гальчинського, забезпечення статистичною інформацією, потрібною для підготовки документа, — на голову Держкомітету статистики Олександра Осауленка.

Л. Кучма дав доручення створити робочі групи з підготовки послання, а також з розроблення окремих розділів і тематичних доповідей цього документа.

Президент затвердив персональний склад цих робочих груп і дозволив їхнім керівникам вносити зміни до їх персонального складу, а також у разі потреби залучати до роботи представників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, наукових закладів, громадських організацій, вітчизняних і зарубіжних незалежних експертів.

Уряду доручено передбачити в структурі видатків держбюджету-2004 кошти на фінансування підготовки проекту щорічного послання Президента до парламенту.

Володимир Бойко став Героєм України

Народний депутат України, член парламентського Комітету з питань промислової політики і підприємництва Володимир Бойко (група «Європейський вибір») став Героєм України. Указ про присвоєння звання Героя України з врученням ордена Держави підписав Президент України Леонід Кучма.

Цією нагородою відзначено заслуги В. Бойка перед Українською державою у зміцненні економічної потужності країни та його багаторічна громадсько-політична діяльність.

До обрання до парламенту 2002 року В. Бойко працював генеральним директором ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча».

САМОВРЯДУВАННЯ

Кадри вирішують усе

Щороку в Україні звільняють майже 10 тисяч службовців органів місцевого самоврядування і, відповідно, набирають стільки само нових працівників. Крім того, після кожних виборів наполовину оновлюється місцевий депутатський корпус і чисельність мерів міста.

Ці цифри прозвучали на дводенному засіданні робочої групи в Асоціації міст України й громад у рамках спільної програми Ради Європи, Європейської комісії та України.

Як зазначали ті, хто виступав на засіданні, в Україні нова модель підготовки й перепідготовки муніципальних кадрів формується дуже повільно, а «муніципальна реальність потребує іншого підходу». Тому в асоціації вважають, що для вирішення згаданої проблеми варто направити на підготовку і перепідготовку муніципальних кадрів три—п'ять відсотків від фонду заробітної плати органів місцевого самоврядування і закріпити цю норму законодавчо.

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

В опозиції різні позиції

Лідер блоку «Наша Україна» Віктор Ющенко вітає намір Президента України Леоніда Кучми відкликати із Конституційного Суду свій законопроект про зміни до Основного Закону країни. Про це, як **повідомляє «Інтерфакс-Україна»** В. Ющенко заявив на прес-конференції в Івано-Франківську, де відбувався регіональний форум блоку «Наша Україна».

Однак В. Ющенко висловив побоювання у зв'язку з можливим наміром влади перенести терміни наступних президентських виборів. «Буде великою поразкою для України і українців перенесення виборів Президента з 2004 року», — сказав лідер блоку. В. Ющенко назвав «наріжним каменем» у президентському законопроекті змін до Конституції проведення всіх виборів в один рік і запровадження єдиного п'ятирічного терміну перебування на посадах для Президента, парламенту та органів місцевого самоврядування. На його думку, дане положення не є найважливішим у конституційній реформі. «Політичні аналітики в цьому (проведення виборів в один рік раз на п'ять років. — **Ред.**) вбачають один із способів продовження існування нинішньої влади», — сказав В. Ющенко.

Кажучи в цілому про проведення політичної реформи, лідер «Нашої України» висловився за запровадження передусім пропорційної системи виборів до Верховної Ради, бо мажоритарні вибори, на його думку, «засвідчили свою недемократичність».

***

У свою чергу, українські комуністи вважають, що глава держави не має наміру проводити політичну реформу в країні. «У заяві Президента привертає увагу його підкреслене звернення до лідера «Нашої України» Віктора Ющенка. Це може свідчити насамперед про те, що Л. Кучма намагається підігріти амбіції «фаворита президентських перегонів», який, відмовившись від раніше підписаного ним меморандуму, відверто виступив проти змін до Конституції, що може зірвати ухвалення будь-якого законопроекту», — йдеться у заяві фракції КПУ.

У цей четвер — «ЧетверТА влада»

На Першому Національному започатковано новий телевізійний проект — авторське ток-шоу Олександра Савенка «ЧетверТА влада».

«Влада ЗМІ та влада над ЗМІ» та «Громадське мовлення в Україні: нові перспективи та старі пересторороги» —теми перших програм, які не залишили байдужими учасників програми — Сергія Кичигіна, головного редактора газети «2000»; В'ячеслава Піховшека, головного редактора ТСН, Студія «1+1»; Володимира Скачко, головного редактора «Київського телеграфу»; Ольгу Таукач, телекомпанія «Гравіс»; Сергія Телешуна, президента благодійного фонду «Співдружність»; Сергія Васильєва — керівника Головного управління інформаційної політики адміністрації Президента; Григорія Тичину, президента телекомпанії «ТЕТ»; Олександра Шишова, директора агенції новин «Укрпартінформ»; Віталія Суддю, заступника головного редактора газети «Голос України», та Василя Юричка, голову Всеукраїнського прес-клубу.

Учасники телевізійних дебатів говорили про те, як українське ТБ із телебачення «для всіх» перетворити на телебачення «для кожного» і дійшли висновку, що, хоч би як називалися засоби масової інформації, вони навряд чи будуть кращі, ніж час, у якому діють.

Цикл програм «ЧетверТА влада» започатковано, щоб журналісти відкинули зайві ілюзії та зрозуміли, за якими правилами вони живуть. Зрозуміли, що вони не будуть рівними партнерами легітимним гілкам влади, але й не стануть її підлеглими. Зрозуміли, що таке цензура і чи є повноправним тиск на ЗМІ з боку влади. Хто і на що має владу? Що означає бути владою і бути під владою? Як її застосувати і коли брати на себе відповідальність?

З 24 липня, щочетверга о 22.10, дивіться на Першому Національному авторське ток-шоу Олександра Савенка «ЧетверТА влада».

На знімку: ведучий програми «ЧетверТА влада» президент НТКУ Олександр Савенко: «Ми нікого не регламентуємо».

Земля державна та комунальна

(Початок на 1-й стор.).

Конгрес місцевих та регіональних влад України, який об'єднує Асоціацію міст України та громад, Асоціацію сільських, селищних і міських рад України, Українську асоціацію місцевих і регіональних влад не раз розглядав стан законодавчого забезпечення роботи із запровадження комунальної власності на землю, одностайно підтримував депутатський законопроект з цього питання, звертався до Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, народних депутатів України з проханням прискорити прийняття відповідного закону.

Верховна Рада України 9 липня цього року голосами 407 народних депутатів прийняла у другому читанні та в цілому проект закону України «Про розмежування земель державної та комунальної власності», відкривши шлях до практичного здійснення конституційних прав на землю територіальних громад.

Про особливості творення цього закону та проблеми його реалізації є потреба поговорити.

Починаючи з 1917 року, коли в нашій країні було здійснено націоналізацію землі та запроваджено монопольну власність держави на землю, про муніципалізацію землі не могло бути й мови. Так само, як і про приватизацію землі. І якщо приватну власність на землю ми запровадили лише 1992 року, тобто через 75 років після прийняття відомого Декрету про землю, то комунальну (муніципальну) власність введено 1996-го, або майже через 80 років. Безперечно, досвіду муніципалізації землі в нас немає, так само немає і достатніх наукових розробок формування комунальної власності. Засади здійснення цього процесу визначено поки що лише в єдиному акті — Земельному кодексі України, який прийнято 25 жовтня 2001 року. Вони грунтуються на трьох основних положеннях: по-перше, чітко визначено перелік видів землі, які під час розмежування не можуть передаватися з державної у комунальну власність (цих видів — шість); по-друге, рішення про розмежування земель у межах населених пунктів приймають сільські, селищні, міські ради за погодженням з відповідними органами виконавчої влади, а за межами населених пунктів — місцеві державні адміністрації за погодженням з відповідними радами; по-третє, встановлено повноваження Кабінету Міністрів України, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з визначення меж земельних ділянок органів державної влади, державних органів науки, а також джерела фінансування витрат, пов'язаних з розмежуванням земель.

Хотів би підкреслити, що формування наведених положень Земельного кодексу стало можливе завдяки вивченню досвіду багатьох європейських країн у справі муніципалізації землі. Лише Київрада, коли йшла робота над проектом кодексу, організувала поїздки семи груп фахівців, у складі яких були народні депутати України, до Швеції, Голландії, Польщі, Франції, ФРН, Італії.

Після прийняття кодексу, відповідно до його прикінцевих положень, до 15 травня 2002 року Кабінет Міністрів України мав подати проект закону про розмежування земель на розгляд Верховної Ради України. Отже, рік тому ми могли б мати відповідний закон. Однак замість того, щоб вчасно подати законопроект, уряд Анатолія Кінаха 1 серпня 2002 року прийняв постанову за №1100 «Про затвердження Тимчасового порядку розмежування земель права державної і комунальної власності». Всупереч нормам Конституції України, яка встановила, що правовий режим власності визначається виключно законами України (ст.92), зовсім не рахуючись з вимогами Земельного кодексу, Кабмін самочинно розширив на шість видів перелік земель, які не можуть передаватись у комунальну власність. Цим було значно звужено права територіальних громад на землю, які їм надано Земельним кодексом. Замість рад, яким за кодексом доручено приймати рішення про розмежування земель у межах населених пунктів, ці функції Кабмін самостійно передав собі в містах Києві, Севастополі, містах обласного значення та Раді Міністрів Автономної Республіки Крим і обласним державним адміністраціям — в інших випадках.

Кабмін, усупереч ст.185 Земельного кодексу, яка віднесла здійснення землеустрою до функцій державних та інших землевпорядних організацій, поклав проведення робіт, пов'язаних з розмежуванням земель, на державні органи земельних ресурсів та доручив Держкомземові України визначити порядок здійснення вказаних робіт. Так органи місцевого самоврядування було фактично усунено від виконання функцій з розпорядження землею в межах населених пунктів.

У такий спосіб намагання Держкомзему зосередити всі роботи під своєю опікою знайшли у вказаній постанові уряду цілковиту підтримку. Тобто те, чого не вдалося цьому комітетові домогтися під час підготовки Земельного кодексу, було реалізовано в зазначеній постанові ціною порушення норм Конституції та нового Земельного кодексу України. А потім ідеологію цієї постанови використали під час підготовки урядового законопроекту про розмежування земель і подали 30 серпня минулого року до Верховної Ради України. Уряд проігнорував і напрацювання наукових установ Української академії аграрних наук, і фахівців Київської міської державної адміністрації з розмежування земель міста Києва. А тим часом наукову концепцію формування земель комунальної власності територіальної громади міста в лютому 2002 року вже було схвалено сесією Київради. Її, як єдиний практичний документ на той час, потрібно було якомога ширше використати під час розробки відповідного законопроекту. Але Держкомзем запропонував у підготовленому урядовому проекті закону, під виглядом експерименту, щоб землею у столиці, а також у Дніпропетровську та Севастополі розпоряджався саме він, Держкомзем, а не ради. «Чудова» ідея, чи не так?! Звісно, до цього не дійшло, але оцініть апетит! Отже, фактично те, що зроблено у столиці, було проігноровано. Це й призвело потім до того, що і урядовий законопроект було відхилено. За нього проголосували в першому читанні лише 129 народних депутатів. Тоді як за проект закону, внесений народними депутатами Станіславом Сташевським і Катериною Ващук, було подано 347 голосів. Цей законопроект відтворює і розвиває основні засади розмежування земель, визначені Земельним кодексом України, та грунтується на наукових дослідженнях проблем муніципалізації землі, здійснюваних під науковим керівництвом академіка Леоніда Новаковського в Інституті землеустрою Української академії аграрних наук.

Та замість того, щоб швидше доопрацювати депутатський законопроект і підготувати до другого читання, окремі чиновники зосередили увагу на реанімації урядового законопроекту, підготувавши за підписами окремих народних депутатів вісімнадцять поправок.

Які ж основні відмінності між обома законопроектами, в чому суть дискусії? Наведу приклади.

Статтю 1 відповідно до урядового законопроекту пропоновано викласти в такій редакції:

«Розмежування земель державної і комунальної власності — це здійснення організаційних і правових заходів щодо визначення і передачі земельних ділянок із державної власності у комунальну».

Та якщо виходити з того, що розмежування земель — це передача земельних ділянок з державної власності до комунальної, то й сама потреба у прийнятті вказаного закону зовсім відпадає. Бо порядок передачі земель з державної у комунальну власність відрегульовано статтею 117 Земельного кодексу України.

Відповідно до ст. 13 Конституції України від імені українського народу право власника на землю здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Отже, права на землю цих органів рівні, а тому право територіальних громад на землю не може бути похідним від права держави. Передачу земель з однієї з цих форм власності в іншу може бути здійснено тоді, коли землі наявної державної власності будуть розмежовані на землі територіальних громад і землі держави. Виходячи з цього, сесія Верховної Ради підтримала в першому читанні таку редакцію статті про поняття розмежування земель державної та комунальної власності:

«Розмежування земель державної та комунальної власності полягає у здійсненні організаційно-правових заходів щодо розподілу земель державної власності на землі територіальних громад і землі держави, а також по визначенню і встановленню в натурі (на місцевості) меж земельних ділянок державної і комунальної власності». Зазначену редакцію прийнято як остаточну.

Вносили і пропозиції доповнити статтю 6 законопроекту нормами, які розширювали б перелік земель, що не можуть передаватись у комунальну власність (берегові смуги водних шляхів, землі сільськогосподарського призначення для ведення товарного виробництва, наукових, дослідних, навчальних цілей; із затвердженими запасами корисних копалин; під державними підприємствами, установами, організаціями промисловості, транспорту, зв'язку; господарськими товариствами, заснованими за участю держави; 10 відсотків земель, що перебувають у запасі в межах населених пунктів (у містах Києві та Севастополі — 20%).

В урядовому законопроекті абсолютну більшість перелічених земель пропонувалося заборонити передавати у комунальну власність. Однак цю пропозицію не підтримали, бо вона суперечить положенням ст. 84 Земельного кодексу України. Оскільки кодекс чітко визначив шість видів земель, які не можуть передаватись у комунальну власність і це було підтримано в першому читанні під час розгляду депутатського законопроекту (землі атомної енергетики та космічної системи; землі оборони; землі під об'єктами природно-заповідного та історично-культурного фонду національного та загальнодержавного значення; землі під водними об'єктами загальнодержавного значення; земельні ділянки органів державної влади та державних академій наук; земельні ділянки зон відчуження та безумовного відселення внаслідок чорнобильської катастрофи). І розширювати цей перелік немає жодної потреби. Під час розмежування земель органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування мають самостійно визначатись, які ділянки земель можна або не можна передавати у комунальну власність. Їх права з цього питання, визначені у Земельному кодексі України, немає підстав обмежувати.

У ст. 83 Земельного кодексу визначено, що у комунальній власності перебувають усі землі в межах населених пунктів, крім земель приватної та державної власності, а також земельні ділянки за їх межами, на яких розташовані об'єкти комунальної власності. Ця формула є універсальною для формування земель комунальної власності, і її прийнято у депутатському законопроекті.

І відповідно не підтримано пропозиції про те, щоб дати конкретний перелік об'єктів, які передаються у комунальну власність відповідно до «Переліку державного майна України, що передається до власності адміністративно-територіальних одиниць (комунальної власності)», затвердженого постановою Кабміну від 5 листопада 1991 р. №311. Бо навіщо, наприклад, переписувати в законі вказаний перелік об'єктів майна, яким (переліком) можуть користуватися місцеві органи під час розмежування земель? Адже будь-який перелік ніколи не буде вичерпним. Тому урядовим законопроектом і пропонувалося, щоб, крім перелічених, до комунальної власності передавалися й інші земельні ділянки. Отже, цим підтверджувалась недосконалість поданого переліку об'єктів.

Як і статтею 6 відхиленого урядового законопроекту, однією з пропозицій народних депутатів передбачалося встановити момент виникнення права територіальних громад на землю після передачі їх у комунальну власність Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями за погодженням з відповідними органами місцевого самоврядування (крім Києва, Севастополя, міст республіканського, обласного значення). Стосовно вказаних міст урядовий законопроект пропонував це питання вирішувати Кабінетові Міністрів України за погодженням з відповідними органами місцевого самоврядування. Отже, визначені кодексом повноваження органів місцевого самоврядування з вирішення питань розмежування земель повністю ігнорувалися, хоча саме ці органи за чинним законодавством нині розпоряджаються в населених пунктах усіма землями (крім земель приватної власності). Отак незграбно Держкомзем тягнув громадську ковдру (землю тобто) на себе.

Згідно із Земельним кодексом України (статті 125, 126) право власності на земельну ділянку посвідчується державними актами. Інших документів посвідчення права власності на землю закон не передбачає. У зв'язку з цим видачу державних актів на право власності територіальних громад на землю не виключено із законопроекту, як це пропонувалося.

Щодо експертних підрахунків витрат (майже 2,5 млрд. грн.) на виготовлення державних актів, наведених як підтвердження недоцільності їх видачі, то названа сума майже в 10 разів перевищує витрати на розмежування земель взагалі, визначені Кабінетом Міністрів України (за розпорядженням Кабміну від 26 вересня 2001 року №446 витрати на розмежування земель становлять 270 млн. грн.). А в загальному обсязі землевпорядних робіт картографічні роботи із заповнення держактів становлять незначну частину (три-п'ять відсотків).

Тісно пов'язуючи діяльність Асоціації міст України та громад з регулюванням земельних відносин радами з роботою народних депутатів України з удосконалення законопроекту з розмежування земель хотів би відзначити плідну роботу у Верховній Раді Бориса Беспалого, Анатолія Кукоби, Анатолія Оржаховського, Івана Томича, інших народних депутатів. Особливо помітний внесок Станіслава Сташевського — одного з авторів Концепції розмежування земель Києва, співавтора депутатського законопроекту і по суті координатора його проходження у комітетах Верховної Ради. Прийняття Закону України «Про розмежування земель державної та комунальної власності» є історичною віхою в розвитку місцевого самоврядування у країні, важливим етапом зміцнення матеріальної бази територіальних громад сіл, селищ і міст.

Реалізація вказаного закону зумовлює здійснення низки організаційних, правових, фінансових заходів. Передусім відповідним радам слід прийняти рішення про розмежування земель державної та комунальної власності, визначити терміни розробки проектів, їх виконавців, джерела фінансування робіт. А в найбільших містах (Харків, Дніпропетровськ, Одеса, Львів) спочатку доведеться розробити концептуальні основи розмежування земель. Думаю, при цьому може бути використаний досвід Київради зі складання аналогічного документа. Було б дуже добре, якби Держкомзем, Держбуд і Українська академія аграрних наук найближчим часом розробили та ▼

СУСПІЛЬСТВО

Земля державна та комунальна

оприлюднили еталон проекту розмежування земель. Розробка проектів здійснюватиметься за кошти державного і місцевих бюджетів. Тому важливо, щоб Мінфін України, розробляючи проект державного бюджету України на 2004 рік, передбачив кошти і на зазначені роботи. Є й відповідні підстави для цього — указ Президента України та розпорядження Кабінету Міністрів.

Роботи з розмежування земель повинні і належно координуватися. Для цього в апараті Асоціації міст України та громад створимо Координаційну раду. До її складу увійдуть міські голови деяких міст, учені, проектувальники, працівники органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Плануємо провести семінари для працівників місцевих рад, обговорити шляхи реалізації прийнятого закону, поділитися набутим досвідом у проведенні цих робіт на прикладі Києва, окремих рад Чернігівської та інших областей.

Треба потурбуватися і про вдосконалення правової бази місцевого самоврядування, зокрема із врегулювання земельних відносин. Слід було б найближчим часом внести зміни та доповнення до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», зумовлені введенням у дію Земельного кодексу та прийняттям Закону України «Про розмежування земель державної та комунальної власності». Зокрема, доцільно значно розширити делеговані повноваження органів місцевого самоврядування у галузі земельного кадастру, землеустрою, здійснення контролю за землекористуванням тощо. Кабінет Міністрів України повинен скасувати свою постанову від 1 серпня 2002 року №1100 «Про затвердження Тимчасового порядку розмежування земель права державної і комунальної власності». Корисно було б розробити і видати для працівників органів місцевого самоврядування Практичний посібник з питань земельного законодавства та земельної політики держави у формі запитань і відповідей.

Формування земель комунальної власності з установленням їх меж у натурі (на місцевості) та відповідним посвідченням державним актом України істотно змінює повноваження і органів виконавчої влади, і органів місцевого самоврядування у галузі земельних відносин. Земельний кодекс установив, що до розмежування земель державної та комунальної власності розпорядження землями в межах населених пунктів, крім земель приватної власності, здійснюють сільські, селищні, міські ради, а за межами населених пунктів —відповідні органи виконавчої влади. Після розмежування земель ця норма кодексу не діятиме. Розпорядження землями державної власності здійснюватимуть відповідно до кодексу органи виконавчої влади, а землями комунальної власності — органи місцевого самоврядування.

Які ж функції у галузі земельних відносин виконуватимуть, наприклад, сільські, селищні, міські ради згідно з ст. 12 Кодексу? Це передусім розпорядження землями територіальних громад, тобто передача ділянок цих земель у власність громадянам і юридичним особам, надання земельних ділянок у користування, вилучення земельних ділянок. Вказані ради здійснюватимуть викуп земельних ділянок для суспільних потреб територіальних громад, організацію землеустрою, контроль за використанням і охороною земель комунальної власності. Вони також обмежуватимуть, тимчасово заборонятимуть (зупинятимуть) використання земель у разі порушення громадянами і юридичними особами вимог земельного законодавства, готуватимуть висновки про вилучення (викуп) та надання земельних ділянок тощо. Більшість із перелічених повноважень щодо земель державної власності матимуть і місцеві державні адміністрації.

Отже, що тепер потрібно зробити для того, щоб і ради, і місцеві державні адміністрації належно здійснювали свої повноваження?

Насамперед їх потрібно укомплектувати спеціалістами відповідної кваліфікації, які добре обізнані з чинним земельним законодавством, мають необхідний досвід роботи із землеустрою, земельного кадастру, геодезії і картографії, володіють комп'ютерними технологіями. Ради і місцеві державні адміністрації повинні мати повну, достовірну і вчасну інформацію про земельні ресурси відповідних адміністративно-територіальних одиниць, яка тепер міститься у складі державного земельного кадастру. Потрібно забезпечити працівників місцевих земельних органів необхідним обладнанням, геодезичними інструментами, транспортними засобами.

Нині сільські, селищні та абсолютна більшість міських рад не мають у своїх виконавчих органах спеціалістів-землевпорядників або відповідних підрозділів. Лише Київська, Харківська, Одеська, Миколаївська, Полтавська та деякі інші міські ради створили міські управління земельних ресурсів. Починаючи з 1996 року, фахівців місцевих рад переведено на роботу в державні органи земельних ресурсів. Доручення про запровадження посад інженерів-землевпорядників у штати сільських, селищних рад та організації відділів (управлінь) земельних ресурсів у міських радах, передбачене п. 4 розділу IX «Перехідних положень» Земельного кодексу України, Кабінетом Міністрів не виконується. Отже, місцеві ради не можуть виконувати свої повноваження. Зокрема, Держкомзем України і його органи не видають місцевим радам бланки державних актів на право власності і право постійного користування землею. Але ж за Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи рад повинні видавати документи, що посвідчують право власності і право користування землею та здійснювати реєстрацію суб'єктів цих прав. Та як видавати вказані документи, коли радам не надають бланків? А щодо реєстрації, то Держкомзем передав її своїм місцевим органам і запровадив за це таку оплату, яка в деяких випадках перевищила розмір витрат на виготовлення самих державних актів.

А останнім часом державні органи земельних ресурсів взагалі відзначилися: відбирають у місцевих рад книги реєстрації держактів, договорів про оренду землі, інші земельно-реєстраційні документи. Згідно із законом організацію і ведення земельно-кадастрової документації покладено на виконавчі органи рад. Закону ніхто не змінює, але й беззаконня земельних органів ніхто не зупиняє. Правда, голова Держкомзему Анатолій Даниленко у статті «Нормативно-правове забезпечення земельної реформи» («Голос України» за 11 липня ц. р.) скаржиться, що ...«органи місцевого самоврядування аж ніяк не завжди сприяють державним органам земельних ресурсів у проведенні робіт, пов'язаних з реформуванням земельних відносин, особливо в межах населених пунктів». Так до широкої громадськості доводиться думка про те, що ведення державного земельного кадастру начебто віднесено виключно до повноважень Держкомзему, що потрібно позбавити ради їх законних функцій, монополізувати земельно-кадастрові роботи, перетворивши їх на об'єкт приватного бізнесу. До речі, й ніхто не замислюється, що таке «ведення державного земельного кадастру». Але звернімося до Земельного кодексу України. Його ст. 196 встановлює сім складових частин кадастру. Це — кадастрове зонування; кадастрові зйомки; бонітування грунтів; економічна оцінка земель; грошова оцінка земельних ділянок; державна реєстрація земельних ділянок; облік кількості та якості земель. Уже сам перелік є свідченням величезного обсягу робіт, що пов'язані з функціонуванням кадастру. А фахівці знають, що такі роботи під силу лише сотням науково-дослідних, проектних, розвідувальних організацій. Деякі країни, наприклад, США, Швеція, протягом двох і більше десятиліть запроваджують на базі паперової електронну систему кадастру. І це за їх матеріальних і фінансових можливостей! У Земельному кодексі 1992 року вказувалося, що ведення державного земельного кадастру забезпечується проведенням топографо-геодезичних, картографічних, грунтових, геоботанічних та інших обстежень і розвідувань, реєстрацією землеволодінь та землекористувань і договорів на оренду землі, обліком кількості та якості земель, бонітуванням та економічною оцінкою земель. Цю норму кодексу відтворено в чинному нині Положенні про порядок ведення державного земельного кадастру, затвердженому Кабміном України. В ньому, зокрема, зазначено, що «державний земельний кадастр ведеться за єдиною для України системою на базі нормативних документів, затверджуваних Держкомземом». Зі змісту зазначених нормативно-правових актів випливає, що поняття «ведення кадастру» не охоплює розвідувальні, землевпорядні, землеоціночні роботи тощо. Та сутність ведення кадастру полягає саме в тому, що це має бути єдина для України система і саме Держкомзем зобов'язаний затвердити нормативні документи цієї системи.

Ми цілком підтримуємо позицію авторів прийнятого 9 липня ц. р. у першому читанні проекту закону України «Про державний земельний кадастр», згідно з яким ведення земельного кадастру на місцевому рівні покладається на сільські, селищні, міські (міст районного та обласного значення) ради, а також на Київську і Севастопольську міськради. Інакше й бути не може. Без надійної інформації про землю ради не зможуть виконувати свої конституційні повноваження. Треба, щоб це зрозуміли всі чиновники, які мають стосунок до управління землекористуванням у державі. Принагідно слід нагадати: і чинним положенням про порядок ведення державного земельного кадастру визначено, що «державний земельний кадастр ведеться Держкомземом, Комітетом по земельних ресурсах і земельній реформі Республіки Крим, управліннями земельних ресурсів обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій, відділами земельних ресурсів районних державних адміністрацій, виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад народних депутатів».

Цитату з положення, затвердженого постановою Кабміну України від 12 січня 1993 р. №15 (зі змінами, внесеними в 1997 та 1999 роках) наведено навмисне. Щоб підкреслити, що у 1993 році у країні була дещо інша система органів земельних ресурсів. Крім Держкомзему, вона мала управління (відділи) місцевих держадміністрацій, відділи міських рад та інженерів-землевпорядників сіл і селищ. Тоді, як відомо, не було комунальної власності на землю, а місцеві держадміністрації не розпоряджалися землею (ці функції виконували ради). Нині, коли в країні запроваджено власність територіальних громад на землю, а землями державної власності в межах, встановлених законом, розпоряджаються обласні, міські, районні державні адміністрації, відсутність і в штатах рад, і в штатах держадміністрацій структурних підрозділів і фахівців з питань земельних відносин є абсурдом. З введенням у дію нового Земельного кодексу та прийняттям закону «Про розмежування земель державної та комунальної власності» назріла нагальна потреба реорганізації Держкомзему. Його обласні та районні підрозділи треба повернути відповідним державним місцевим адміністраціям, а міські управління (відділи) — міським радам. Частина штатних одиниць районних відділів має бути повернута сільським і селищним радам, а в тих радах, яким не буде передано штатні одиниці, треба запровадити посади інженерів-землевпорядників. Функції центрального апарату Держкомзему після реорганізації повинні бути аналогічними функціям Держбуду України.

Досвід роботи Головного управління земельних ресурсів, утвореного рішенням Київради від 20.06.2002 р. у складі виконавчого органу ради, підтвердив не лише правильність обраного шляху. Значно підвищено ефективність землекористування, впроваджено цільові програми резервування земельних ділянок та їх продажу, про продаж права оренди земельної ділянки, про перерозподіл земель запасу на користь ефективних власників землі та землекористувачів. Розроблено концепцію формування земель комунальної власності територіальної громади міста.

Та основним здобутком є те, що передача земель у власність і надання земельних ділянок в оренду здійснюються виключно колегіальним органом — сесією Київради. Безперечно, у нас є й певні труднощі: попит на землю у столиці невпинно зростає, а кількість керівників, які хочуть розв'язати свої земельні проблеми позачергово, не зменшується. Однак, вирішуючи зазначені проблеми, ми твердо відстоюємо позиції генерального плану міста, інтереси киян.

Олександр ОМЕЛЬЧЕНКО,
президент Асоціації міст України та громад.

КАРТИНКИ З ЯРМАРКУ

«Фолк» у ритмі полонин

Традиція влаштовувати у Чернівцях на Петра і Павла Петрівський ярмарок сягає 1786 року. Торжище зазвичай відбувалося на Аустрія-пляці чи, як площу називали селяни, — на Вострому пляці. Практикувалися і одноденні Петрівські ярмарки у буковинських селах. Сам торговельний процес не був основним на торжищах —місцеве парубоцтво ближче до завершення завжди влаштовувало танці, гойдалки, ритуальне викочування пивних бочок. Поїздка до Чернівців на Петрівський ярмарок була великим подарунком для слухняної дітвори, бо вже тоді у місті працювали різноманітні механічні атракціони, і малюкам не було більшого щастя, аніж «проїхатися на конику».

З огляду на те, що Чернівці розташовані на перетині торговельних шляхів із Сходу на Захід, на Петрівському ярмарку завжди були представлені найрізноманітніший крам, реманент, тканини, австрійські та східні солодощі. Місцеві селяни вивозили мед, копченості, ковбаси, бринзу та курей... Також із сіл привозили руно, вовняні ліжники, вироби із шкіри та деревини, кераміку та домоткане полотно. На Петра і Павла приїздили купці із сусідніх Молдови, Румунії, Польщі, Німеччини.

(Закінчення на 32-й стор.).

На знімку автора: буковинські газдині пригощають міського голову Чернівців Миколу Федорука.

Адреси парламентської пошти

За інформацією відділу звернень громадян апарату Верховної Ради України, з січня по липень 2003 року до українського парламенту надійшло 69,5 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян, що на 8,5 тис. більше порівняно з відповідним періодом 2002 року. У комітетах Верховної Ради розглянуто 29,1 тис. звернень. До депутатських фракцій і груп у ВР надійшло близько 9,7 тис. листів. До керівництва українського парламенту звернулося близько 4,6 тис. громадян, із них понад 2,6 тисячі — до Голови Верховної Ради України Володимира Литвина. До народних депутатів України, їхніх помічників-консультантів на місцях звернулося майже 139 тис. громадян.

17,1 тис. (або 22 відсотки) звернень громадян, що надійшли на адресу Верховної Ради України, стосуються соціального захисту населення. Здебільшого люди скаржаться на порушення на місцях законодавства України про соціальний захист населення, особливо вразливих категорій громадян. Ветерани Великої Вітчизняної війни повідомляють про нехтування окремих норм Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Чимало з них висловлює негативне ставлення до заміни пільг адресною допомогою. Автори, позитивно оцінюючи вжиті заходи до збільшення розміру пенсій, водночас висловлюють багато нарікань на подальше погіршення їхнього матеріального становища. У багатьох листах звертається увага на недосконалість діючого механізму надання державної допомоги сім'ям з дітьми.

Понад 12 тис. (або 15,9 відсотка) звернень громадян стосується питань охорони правопорядку, боротьби зі злочинністю, діяльності системи органів правосуддя. У листах висловлюється стурбованість з приводу криміналізації суспільства, бездіяльності адміністративних органів, повідомляється про конкретні факти формального ставлення до заяв і скарг людей з боку працівників міліції, прокуратури. Люди скаржаться на зневажливе ставлення в судах до простих громадян, халатність, судову тяганину, висловлюють невдоволення роботою державної виконавчої служби. На думку багатьох, значну шкоду судочинству заподіює безстрокове призначення суддів.

Від початку року значно збільшилася кількість звернень загально-політичного характеру — 6,1 тис. (7,7 відсотка від загальної кількості). Громадяни висловлюють своє ставлення політреформи в Україні, подій у світі, зокрема воєнних дій в Іраку, взаємовідносин України з країнами СНД, європейським співтовариством.

Чимало звернень на адресу Верховної Ради України порушують проблеми охорони здоров'я, житлово-комунального і шляхового господарства, стану справ у сфері промислового виробництва та в АПК, охорони довкілля, освіти, духовності, роботи засобів масової інформації тощо.

Інформуправління ВР.

Пляшку від Президента не заробить ніхто

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Навіть у професійних юристів погляди на перебіг політичної реформи в Україні різні. Сьогодні на запитання нашого кореспондента відповідає народний депутат України, перший заступник голови Комітету ВР з питань правової політики, член фракції партій ППУ та «Трудова Україна», перший заступник голови Спілки юристів України ***Микола ОНІЩУК.***

— Схвалена парламентом постанова про процедуру направлення проектів змін до Конституції до Конституційного Суду була суто політичним компромісом чи юридичною знахідкою?

— Постанова врегулювала на рівні регламентних норм питання про направлення на експертизу до КС проектів конституційних змін. Водночас процедура щодо конституційних законів повинна бути визначена законом. У зв'язку з цим не випадково постановою доручається Комітету ВР з правової політики до 15 жовтня розробити проект закону про процедуру розгляду законопроектів про внесення змін до Конституції України. Тобто цю постанову слід розглядати, як рішення на один випадок. Парламент мав певну проблему, повинен був її вирішити і розв'язав у такий спосіб. Але водночас і визнав за необхідне законодавчо її врегулювати.

— Те, що КС уже прийняв до розгляду обидва законопроекти конституційних змін — президентський і депутатський — і вивчив суддів-доповідачів з цих питань, свідчить, що суд уже визнав юридичну грамотність цієї постанови?

— Конституційний Суд, вочевидь, не може відмовити у прийнятті до розгляду згаданих законопроектів, оскільки ані сам Основний Закон, ані попереднє рішення КС не містять визначеної процедури направлення проектів конституційних змін до КС, на яку міг би послатися суд, приймаючи до розгляду той чи інший законопроект. Мало того, Конституційному Суду не можна ставати суб'єктом певного політико-правового процесу, а проголосована постанова ВР має саме такий характер. Тому КС, певно, все-таки забезпечить розгляд обох законопроектів.

— Якими правовими нормами керуватиметься Президент, якщо він вирішить відкликати свій законопроект з КС?

— Чинна Конституція не містить прямих норм, які регулювали б порядок відкликання саме конституційних законопроектів, тобто проектів законів про внесення змін до Конституції. Зазвичай правники застосовують процедуру, аналогічну зі звичайними законопроектами, маючи на увазі, що суб'єкти законодавчої ініціативи, якими в даному разі є і глава держави, і народні депутати (не менш як 150), мають право у будь-який момент незалежно від стадії розгляду цього законопроекту його відкликати. І, певно, оскільки в Конституції не визначено порядку відкликання проекту конституційних змін з КС, глава держави і сказав про необхідність вивчення юридичних нюансів цього питання.

— Чого можна очікувати, якщо Леонід Кучма таки відкличе свій законопроект із КС?

— Уже скоро рік, як суспільство «вагітне» ідеєю політичної реформи. І як жінка повинна народити дитину, так і суспільство, влада і парламент зокрема, повинні «народити» політреформу. Альтернативи політичній реформі немає. Адже досягти політично відповідальної влади неможливо, не змінивши Конституцію. На мій погляд, якщо Президент зробить такий крок, це може негативно вплинути на перспективу політичної реформи. Глава держави на сьогодні залишається сильним політичним гравцем, і відсутність його ініціативи не може не вплинути на процес конституційної реформи. Тобто у разі відкликання главою держави його законопроекту процес внесення змін до Конституції може бути сповільнено і навіть доведено до певної політичної апатії. З другого боку, проведення реформ такого масштабу потребують суспільного консенсусу. Але глава держави відчуває, що цього консенсусу, судячи з останніх подій, у парламенті немає. Досягти консенсусу напередодні президентських виборів теж досить складно. На жаль, сьогодні — не кращий момент для конституційної реформи.

— Опозиція найбільше закидає Президентові, що у його законопроекті є можливість продовження повноважень нинішнього глави держави ще на кілька років. У свою чергу, Президент пообіцяв поставити пляшку тому, хто покаже це в його законопроекті. А ви в одній із публікацій заявили, що Леонід Кучма може бути єдиним кандидатом від влади на майбутніх президентських виборах. Тож зізнайтеся, чи закладено цю можливість у президентському законопроекті?

— Президент правильно сказав, що в самому тексті його проекту змін до Конституції немає норм про продовження повноважень нинішнього Президента. Але там є норма про президентські й парламентські вибори в один рік і передбачається, що час, з якого буде застосовано принцип одночасності виборів, визначить парламент. Щоправда, виникає дискусійне запитання: чи це має бути предметом регулювання Конституції чи закону? На моє переконання, дату проведення виборів в один рік треба приймати винятково 300 голосами, бо це стосується основ організації влади. Поза всякими сумнівами, це має належати до питань Конституції, бо якщо встановлюватимемо строки законом, то тоді порушимо баланс і стабільність основ функціонування всієї влади в Україні. Але пляшку від Президента не заробить ніхто: в самому проекті внесених ним змін до Конституції положень про продовження перебування нинішнього глави держави на цій посаді немає.

— А на чому тоді ґрунтувалося ваше твердження, що Леонід Кучма може бути єдиним кандидатом від влади на наступних президентських виборах?

— По-перше, я висловив припущення, а не твердження. І воно ґрунтується на тому, що глава держави сьогодні залишається активним політичним діячем і має великий потенціал. Щодо юридичного боку цього питання, то є проблема в тлумаченні відповідних норм Конституції: чи мають обмеження щодо строків обрання на президентську посаду зворотну силу. Адже Леонід Кучма вперше був обраний Президентом до прийняття чинної Конституції. Крапку в цій правовій суперечці може поставити лише Конституційний Суд або парламент, якщо він ухвалить відповідну статтю Конституції в новій редакції.

Розмову вела Юліана ШЕВЧУК.

БАЛАНС ТИЖНЯ

У режимі спокою

Краще пізніше, ніж ніколи

Канікули народних депутатів віддзеркалюються певним затишшям не лише в політичній, а й у інших сферах життя країни. Виконавча влада працює неначе в режимі спокою, надолужуючи недороблене.

Так, на початку минулого тижня Кабмін оголосив про виділення восьми мільйонів гривень на літній відпочинок дітей соціально незахищеної категорії. Маються на увазі діти-сироти; діти, позбавлені батьківського опікування; діти-інваліди, які перебувають на диспансерному обліку; діти працівників МВС та військовослужбовців, які загинули під час виконання службового обов'язку; діти з малозабезпечених та багатодітних родин.

Намір, безперечно, добрий. Однак надворі уже половина літа. І чи встигнуть дійти виділені мільйони адресатам до кінця оздоровчого сезону — величезне запитання. Знаючи розторопність наших чиновників. Невже не можна було прийняти таке рішення ще у квітні-травні, до початку шкільних канікул?

І ще. Тільки дітей-інвалідів у країні більш як 50 тисяч. Це без «чорнобильців». Легко підрахувати, що коли вся виділена сума дістанеться їм, то на одну дитину припаде десь 160 гривень — таких цін на 24-денні путівки просто немає. Дітей-сиріт, за різними оцінками, у країні від 25 до 50 тисяч. Малозабезпечених сімей — у десятки разів більше... Одне слово, грошей на всіх вочевидь не вистачить, а от критерії відбору, кому їхати на відпочинок, кому ні — геть не відомі.

Випустити пару

Інакше як викиданням пари не можна назвати оприлюднену заяву голови Фонду держмайна України Михайла Чечетова про перенесення приватизації Кременчуцького НПЗ (котрий увійшов, як внесок нашої держави, у створення транснаціональної фінансово-промислової компанії ЗАТ «Укртатнафта») та ВАТ «Дніпровський металургійний комбінат ім. Дзержинського» на 2004 рік.

Суть справи в тому, що навколо цих підприємств може вибухнути справжній скандал. Обидва об'єкти належать до стратегічних у своїх галузях. Отже, щойно оголосили про їх приватизацію цього року, одразу було порушено справи про банкрутство. На вимогу кредиторів у березні навіть заарештовували рахунки Кременчуцького НПЗ. Така тактика в Україні аж ніяк не новина, і призводить вона, як засвідчують практичні результати, до багаторазового заниження ціни приватизовуваних об'єктів.

Спостерігачі схильні вважати, що ініціатором судових розглядів навколо цих двох підприємств є харківський «Укрсиббанк». Якому, до речі, в управління було передано держакції «Дзержинки» в розмірі 98,8 відсотка і який тишком-нишком на початку року придбав 1,5 відсотка акцій ЗАТ «Укртатнафти».

Під чуйним керівництвом харківських банкірів кредиторська заборгованість дніпровських металургів перевищила мільярд гривень, незважаючи на зростання обсягів виробництва. Угадайте з трьох разів, хто є їх основним кредитором? Цілком правильно, "Укрсиббанк". А щодо Кременчуцького НПЗ, то, маючи на руках 1,5 відсотка акцій і зробивши банкрутом завод, «Укрсиббанк» одержує можливість за чинним законодавством скористатися з права першочергового під час купівлі держпакета акцій, бо «Укртатнафта» є акціонерним товариством закритого типу.

Щоправда, у ВР сьогодні обговорюють ідею закону про особливості приватизації Кременчуцького НПЗ. Якщо закон буде ухвалено, то завод піде на продаж тільки через відкритий конкурс. Бажаючих узяти в ньому участь — хоч греблю гати. От і казахстанська компанія «Козмунайгаз» оголосила минулого тижня про свій інтерес. А перенесення приватизації на наступний рік може загальмувати прийняття закону як такого, що не є актуальний. Хто від цього виграє — питання риторичне. Тільки не бюджет країни. А отже, і не ті українці, життя котрих залежить від наповнення держскарбниці, — ті самі пенсіонери, вчителі, лікарі.

Знай наших

Артемівський завод шампанських вин оголосив про те, що на знаменитий аукціон «Сотбі» виставить свою продукцію п'ятнадцятирічної витримки. Акція ця має радше рекламний, ніж економічний характер. Річ у тім, що в рідній Україні справжнє, колекційне, шампанське — а таке виробляють лише два заводи, в Артемівську, що на Донетчині, та в Криму, в Новому Світі, — попиту не має. Наш вітчизняний покупець віддає перевагу підробкам або дешевим, газованим вуглекислотою винам, що їх витримують у автоклавах від трьох днів до місяця. А не натуральне, без газування шампанське трирічної витримки за дуже складною технологією.

Причина — низька купівельна спроможність українців. Мінімальна ціна продукції Артемівська та Нового Світу, за якої зберігається рентабельність виробництва, — 10—14 доларів США. Саме за такою ціною купують у нас шампанські вина Росія та інші зарубіжні країни. Додати сюди щонайменше 50 відсотків торговельної надбавки, і для переважної більшості українців натуральне класичне шампанське стає недоступним. Тим часом сумарні потужності двох заводів сягають 15 мільйонів пляшок шампанського на рік. Гріх їх не використовувати.

Ігор НАУМЕНКО.

ПОСТ ДАІ

Боротьба за врожай — справа не тільки хліборобів

Липень жнивує у багатьох регіонах нашої держави — від Полісся до Криму. Зерно цього року справді золоте, кожна його тонна на особливому рахунку. Про заходи Державтоінспекції щодо його збереження розповідає заступник начальника Департаменту ДАІ МВС України полковник міліції Сергій Левченко:

— Першого липня розпочалася всеукраїнська операція «Врожай-2003». Основні завдання — безпечне перевезення людей на сільськогосподарські роботи та збереження нового врожаю під час його збирання, транспортування і переробки. Контролюються й пально-мастильні матеріали, що надходять на потреби агропромислового комплексу.

Службою автотехнічної інспекції ДАІ на місцях перевірено понад 7,7 тисячі одиниць транспорту, які задіяні на жнивах. Більше тисячі виявилися несправними або не обладнаними належним чином. До адміністративної відповідальності притягнуто 174 посадові особи автогосподарств.

Особлива увага приділяється пересуванню комбайнів, габарити яких перевищують дозволені вимоги. Для їх супроводу виділяють спеціальні автомобілі ДАІ.

Перевірено понад 23 тисячі кілометрів автошляхів, унаслідок чого 159 посадових осіб дорожніх організацій притягнуто до адмінвідповідальності. Через їхню недбалість тонни зерна висипалися з кузовів вантажівок.

Посилено також нагляд за дорожнім рухом на шляхах, якими перевозиться новий урожай. З метою попередження розкрадання і втрат зерна організовано 130 додаткових постів ДАІ, створено 97 мобільних груп. До цієї роботи залучено майже 4,7 тисячі співробітників Державтоінспекції.

За перші дні проведення операції «Врожай-2003» вже викрито розкрадання понад 120 тонн сільгосппродукції та 56 тонн зерна. Також перепинено 938 випадків порушення правил дорожнього руху, з них 98 — це керування транспортним засобом в нетверезому стані.

Операція «Врожай-2003» триває.

Володимир ЕННАНОВ.

ЦІНИ

Підвищення одного дня

Протягом одного дня хліб у херсонських магазинах коштував дорожче, ніж зазвичай.

На 10 відсотків подорожчала продукція основного постачальника — ВАТ «Херсонський хлібокомбінат». Та вже наступного дня стратегічний продукт продавався за старою ціною — в ситуацію довелося втрутитися голові облдержадміністрації Анатолію Юрченку.

— До подорожчання наше підприємство стосунку не має. Ціни підвищила торгівля, порушивши розпорядження голови облдержадміністрації про торгову надбавку, яка не повинна перевищувати 10 відсотків. Але все залежить від вартості борошна. З держрезерву, що передбачений саме для таких ситуацій з ціною на зерно, як нині, наш комбінат не отримує достатньої для Херсона кількості борошна: замість щодобово потрібних 50 тонн надходить лише 20. Решту закуповуємо в інших постачальників, а вони продають борошно за ринковими цінами. Від них і залежить ціна на хліб у подальшому, — зазначив у розмові з кореспондентом заступник директора хлібокомбінату Михайло Кириленко.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Дорого і нестандарт

Основний стрибок цін на Рівненщині припав на середину червня. Кажуть, вони все ж були на десять відсотків нижчими від середніх по Україні. Однак під час перевірок закладів торгівлі у цей період виявлено 291 факт реалізації продовольчих товарів, що не відповідають стандартам. Як повідомили у прокуратурі області, застосовано економічних санкцій на суму 40,1 тисячі гривень, притягнуто до адміністративної відповідальності 300 осіб, стягнуто 22,7 тисячі гривень штрафів.

— Порушення виявлено на 66 підприємствах, — розповідає заступник начальника відділу нагляду за дотриманням законів прокуратури Рівненської області Світлана Ярема. — У зв'язку з цим застосовано економічні санкції на суму 200,3 тисячі гривень, в тому числі накладено штрафів на 133,5 тисячі гривень.

Підготовлено розпорядження голови Рівненської обласної держадміністрації Миколи Сороки про тимчасове регулювання цін на основні види продуктів. Обласна прокуратура, між тим, порушила кримінальну справу відносно службових осіб ВАТ «Рівненська база хлібопродуктів», які за 1999—2002 роки допустили псування на складах 709 тонн ячменю кормового та 1172 тонн ячменю продовольчого, на загальну суму 801 тисяча гривень.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

ФОТОФАКТ

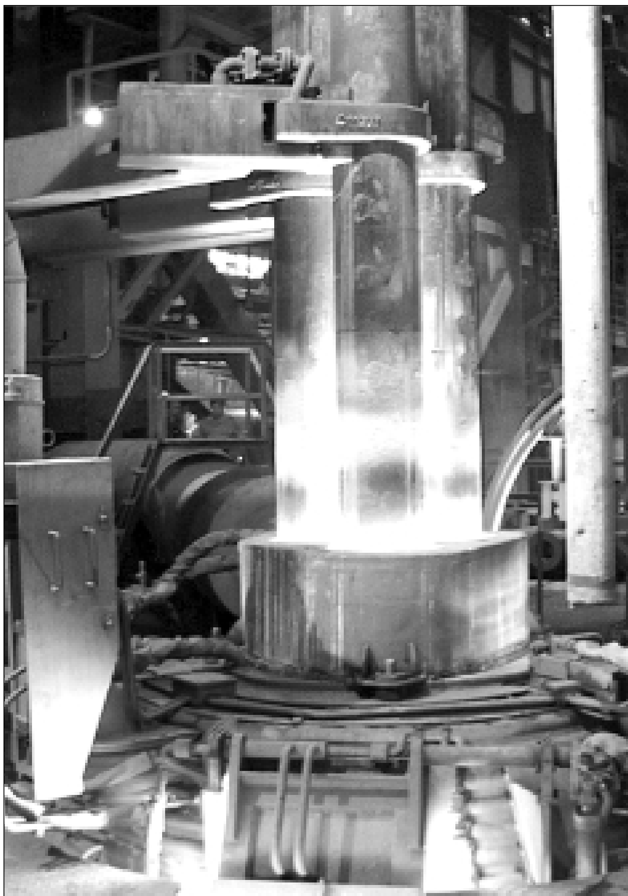

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

Нову піч-ківш, оснащену сучасною системою газоочищення, введено в експлуатацію на Донецькому металургійному заводі.

На знімку: нова установка в дії.

Архітектурні п'ятниці

Можливість висловити свою думку щодо зміни «обличчя» міста з'явилася у кожного вінничанина. Взявши участь у «архітектурних п'ятницях», що їх проводить управління архітектури й містобудування. Ініціював їх міський голова Олександр Домбровський після того, як призупинив виконання рішення сесії міськради щодо реконструкції вулиці Грушевського: прийнятий документ не враховував побажань мешканців цієї вулиці. Вони не погоджуються із створенням підприємцями нових стаціонарних торговельних точок.

Як пояснив голова постійної депутатської комісії з питань архітектури, земельних відносин та охорони природи Олексій Фурман, депутати змушені будуть переглянути своє рішення, врахувавши висловлені під час «архітектурної п'ятниці» думки вінничан. У такий само спосіб визначатиметься доля майбутньої перебудови майдану біля меморіалу Слави, а також вулиці Архітектора Артинова.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ФОТОФАКТ

Водночас сто дітей з порушеннями центральної нервової системи зможуть проходити лікування в клініці з реабілітації хворих на церебральний параліч, яка нещодавно відкрилася в Трускавці Львівської області.

На знімку: директор клініки Володимир Козявкін приймає поздоровлення.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Вдарили по бездоріжжю

У Севастополі урочисто відкрито нову дорогу державного значення. Раніше автотраса Севастополь—Саки, котра з'єднує західний Крим з містом-героєм, перетинала маленьке село з такою самою маленькою незручною дорогою. А тепер її пустили в обхід, спорудивши за європейськими стандартами нову ділянку автомагістралі завдовжки три кілометри сто метрів.

Після введення до ладу нового об'єкта з шириною дорожнього полотна 11 метрів буде розв'язано проблему доставки туристів з Ялти до Севастополя, безпечним і комфортним стане й життя селян.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ

Подарунок платникам

Відтепер хмельниччанам — споживачам електроенергії буде значно приємніше розраховуватися за отримані послуги. ВАТ ЕК «Хмельницькобленерго» відкрило новий сервісний центр, де можна буде провести розрахунки, реструктуризувати борги, вирішити всі технічні проблеми.

До послуг відвідувачів не тільки операційний зал, а й відділення банку, бар і навіть невеличка картинна галерея, котра повинна створити компанії імідж інтелігентного і доброзичливого партнера. Щоб продемонструвати свою нову доброзичливу політику, під час відкриття нового центру керівництво компанії вручило кращим платникам за електроенергію подарунки.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

КАНІКУЛИ

Діти поза політикою

На відпочинок до Миколаєва прибули діти з Підгайців Тернопільської області. Вони знайомляться з містом та відпочивають на березі моря в Рибаківці. А під час різдвяних канікул тернополяни приймали у себе наших школярів. Обміни дитячими делегаціями започаткувала крайова організація НРУ ще на початку дев'яностих.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

І каші спробують, і постріляють

На базі Ужгородського піхотного полку відкрито військово-спортивний табір для старшокласників. Близько 100 учнів живуть тут за майже військовим статутом. Майбутні призовники мають можливість ознайомитися з військовою технікою і навіть постріляти. А ось готують хлопців не за солдатським раціоном, і каша їм смакує.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

ОГОЛОШЕННЯ

Хозяйственный суд г. Севастополя (99011 г. Севастополь, ул. Павлюченко, д. 2) 24 июня 2003 г. дело № 20-4/161 признал банкротом дочернее предприятие «Стройкомплекс» ОАО «Югрефтрансфлот» 99014 г. Севастополь, ул. Рыбаков, д. 5, ОКПО 23662809, открыта ликвидационная процедура.

Распорядителем имущества назначен ликвидатор Слышинский В. А. (тел. (0692) 41-25-56).

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования.

ДП «Агроленд»
ВАТ «Петриківський Агротехсервіс»
код 30835990, ліквідується.

Претензії приймаються протягом двох місяців, за адресою: 51800, Дніпропетровська обл., с. м. т. Петриківка, вул. Піонерська, 3.

В оголошені про банкрутство «ВАТ «Харківський завод «Кондиціонер» надрукованому в газеті «ГУ № 131 (3131) від 17.07.2003 р. слід читати: «код ЄДРПОУ 00240265».

Торгувати вільно. З вилученнями та обмеженнями

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомляв «ГУ», досі на переговорах «четвірки» (Україна, Росія, Білорусь і Казахстан) Київ виходив із того, що першим етапом формування ЄЕП має стати зона вільної торгівлі, без вилучень і обмежень, проти чого виступала Росія. Під час минулого засідання Групи російські партнери пристали на пропозицію Києва, і тепер, схоже, цьому знайшлося пояснення.

А під час минулої зустрічі прем'єрів України і Росії, що відбулася в Ялті, тема ЄЕП не була головною. Російський прем'єр Михайло Касьянов лише констатував певний прогрес у цьому питанні, не уточнивши подробиці. Втім, про інші теми, що обговорювалися під час ялтинського засідання міжурядової україно-російської комісії зі співробітництва, цього не скажеш. Як очікувалося, головним підсумком заходу мала стати угода про транзит російської нафти через Україну на 2003—2018 роки. Та її так і не було підписано. Через суперечки про долю українського нафтопроводу «Одеса—Броди». Як відомо, російські партнери вважають за краще називати його «Броди—Одеса», настирливо пропонуючи провести реверс. (За задумом, трубопровід «Одеса—Броди» мав би качати азербайджанську і казахстанську нафту через українську територію до польського міста Броди і далі до Європи. В обхід Росії. Але він і досі порожній, що дає вагомий аргумент прихильникам його реверсного використання. Тим часом на захист європейського напрямку транспортування знову виступив посол США в Україні Карлос Паскуаль. Перебуваючи в Одесі, він наголосив: інтерес до «Одеси—Броди» виявляють нафтопереробні заводи Чехії та Німеччини).

Українська сторона поки що не визначилася щодо своєї позиції з цього питання і запропонувала виключити «Одесу—Броди» із згаданої угоди, що вочевидь не влаштовувало російських партнерів. Як заявив Касьянов, «Росія розраховує, що угода охоплюватиме всі українські трубопроводи, зокрема і «Броди—Одеса». Коли буде вирішено це питання, підпишемо й договір». Отаку б принциповість та нашим, українським політикам!

До речі, російська сторона чомусь набагато охочіше коментує підсумки ялтинської зустрічі. Касьянов навіть порадив не судити про них за кількістю підписаних документів. А таких було лише два: угода про порядок взаємодії зі здійснення експорту продуктів і товарів воєнного призначення до третіх країн (подробиці поки що не розголошують) та про співробітництво у міграційній сфері.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Запитання без відповідей

У Британії урядова криза. Прем'єр Тоні Блер переконує всіх, що у відставку не збирається. Але ж «у вас руки у крові!» — в'їдливо заявив японський журналіст Блерові, що здійснює турне Азією.

До війни в Іраку багато хто із серйозних британських політиків вважали причини до неї сумнівними. Але прем'єр упевнено заявляв про наявність в Іраку загрозливої для світу зброї. Тепер з'ясовується, що інформація про це могла бути неправдивою. А минулої п'ятниці на околицях Лондона знайдено тіло радника міністерства оборони Великої Британії, фахівця з біологічного та хімічного виду озброєнь Девіда Келлі. Основна версія смерті — самогубство. Однак у Великій Британії поширюються зловісні чутки про вбивство, до якого причетні спецслужби, адже Келлі тривалий час працював у групі військових інспекторів в Іраку, куди знову збирався їхати найближчим часом.

Життя Келлі повернулося трагічно, коли 29 травня Бі-бі-сі заявила, що уряд сфальсифікував частину «іракського досьє» і навмисно перебільшив іракську загрозу всупереч даним і бажанню розвідслужб. При цьому посилався на достовірне джерело в міноборони... Згодом пресsекретар міністерства Памела Тіерс повідомила одній із газет, що це джерело — Девід Келлі. Отже, 15 липня Келлі постав перед спеціальною парламентською комісією і заявив, що справді зустрічався з журналістами Бі-бі-сі, але не вважає свої слова єдиним джерелом репортажу. 18 липня Келлі не стало...

Фото АП.

Прем'єр Блер назвав цю смерть жахливою трагедією, але відхилив заклик опозиції скликати надзвичайне засідання парламенту і закликав усіх дочекатися результатів слідства. Коли журналісти в Пекіні запитали, чи обговорювалася ця тема під час зустрічі з прем'єром Держради КНР Венем Цзябао, Блер лише посміхнувся і пройшов мимо: Ірак за плечима, а попереду — Північна Корея, і головною темою переговорів у Китаї став скандал навколо її ядерної програми. Після переговорів у Пекіні Блер відбув до Гонконгу.

Яна СТАДІЛЬНА.

Льодовий період закінчився

Так заявив міністр закордонних справ Німеччини Йошка Фішер після повернення з тижневої поїздки до США, де він побував, «щоб посилити вплив на поліпшення трансатлантичних відносин обох країн». Фішер вважає, що в німецько-американських відносинах, які впродовж військових дій в Іраку були досить напружені, розпочалося потепління.

Жодного разу з часів розбіжностей у питанні стосовно Іраку шанси на відновлення німецько-американських відносин не були кращими. Нині надзвичайно важливо не пропустити нагоду, щоб поліпшити ситуацію. Допомогти може спільний інтерес у запобіганні хаосу, який загрожує Іраку. Якщо цього не вдасться досягнути, то наслідки даватимуться взнаки не лише в регіоні Перської затоки та на Близькому Сході, а й у США та Європі.

Тим часом Вашингтон зрозумів, що навіть супервладі інколи потрібна допомога. Конгрес дедалі більше збільшує тиск на уряд Буша й вимагає, щоб той забув про пихатість і звернувся по допомогу навіть до колишніх противників війни. Росіянам потрібно пробачити, на німців — не зважати, а про покарання французів забути. Будь-яка допомога бажана. Який саме внесок може зробити Німеччина для стабілізації ситуації в Іраку, за яких обставин і за яких умов —саме це Берлін дуже швидко має з'ясувати. Нові американо-німецькі відносини спочатку можливі в будь-якому разі на відносній співпраці, оскільки старі розбіжності ще й досі є, а не все, що робить американський уряд у післявоєнному Іраку, правильно. Але обидва партнери все-таки мають бути передбачливими. Якщо Об'єднані Нації створюватимуть умови для співпраці, то це й визначить ставлення Німеччини до військової участі в Іраку.

Тому Фішер під час візиту до США обережно натякнув своїм колишнім найкращим партнерам про готовність допомагати їм: «Ми маємо об'єднати зусилля, щоб перемогти ворога». Це є «спільним інтересом» Європи та Сполучених Штатів. Фішер позитивно оцінив створення Ради уряду в Багдаді. Вона складатиметься з 25 членів, матиме обмежені повноваження і буде першим кроком до створення іракського перехідного уряду, що є неодмінною умовою для дискусії про відправки сил Бундесверу в Ірак. Канцлер Шредер не один раз казав, що без цього він не має наміру вступати в будь-які переговори на цю тему. Та й Бундесвер, як твердять аналітики, сягнув межі своїх можливостей, оскільки бере участь на Балканах, в Афганістані й інших регіонах.

Аналізуючи результати візиту глави зовнішньополітичного відомства Німеччини, експерти повертаються до недавнього візиту британського прем'єра Тоні Блера до Вашингтона. Вони обидва говорили про одне й те саме: шляхи розв'язання трансатлантичної кризи. Увагу привернуло те, що Блер і Фішер закликали: давайте забудемо сварки й дивитимемось уперед. Адже альтернативи співпраці США та Європи — байдуже, старої чи нової — немає...

Безперечно, в Тоні Блера, якого вдома звинувачують у брехні про причини участі у війні британських військ, є свої мотиви, щоб якомога швидше поставити крапку на минулому. Та й Фішер, зважаючи на емоції виборців, котрі досі не охолонули, не може дуже швидко й без жодних умов знову брати участь у трансатлантичному конвої. Однак для обох найважливіше те, про що Блер заявив у конгресі: "Якщо Америка та Європа триматимуться разом, то й усі інші співпрацюватимуть. А якщо не об'єднаємося, то нас водитимуть за носа й намовлятимуть одне проти одного. Від того не буде іншого результату, як нещастя».

Це так. Але залишаються ще французи, котрі зі своєю позицією поки що стоять осторонь. Їхня відсутність на трансатлантичних зустрічах так само важлива й спонукає до роздумів. Адже в сім'ї не може бути миру, коли один з її членів хоче відокремитися і створити ворожий табір. З виступів Блера й Фішера в США видно, що вони не схвалюють намірів Франції. Якщо французькі політики досі мріють про те, щоб з групою інших країн створити противагу США, то вони мають розпочати пошуки спочатку.

А хто захоче вести переговори з французами? Йошка Фішер сказав, що Берлін не є посередником між Вашингтоном і Парижем. Це й не потрібно. Достатньо, якщо Велика Британія і Німеччина візьмуть до себе Францію.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ **Тегеран**

Зміцнюючи азійський напрям

Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко у рамках робочого візиту до Тегерана зустрівся з президентом Ірану Сейєдом Мохаммадом Хатамі та міністром закордонних справ Сейєдом Камалєм Харразі. Під час переговорів йшлося про стан та перспективи двосторонньої співробітництва, зокрема в торговельно-економічній сфері. Під час зустрічей відбувся також обмін думками стосовно ситуації, що склалася на Близькому та Середньому Сході, зокрема навколо стабілізаційних процесів в Іраку.

■ **Ієрусалим**

Поговорили про «дорожну карту»

Глави урядів Ізраїлю та Палестини обговорили перспективи реалізації міжнародного плану мирного врегулювання «дорожна карта». Аріель Шарон пообіцяв випустити на свободу кілька сотень палестинських в'язнів і закликав Палестину вести рішучу боротьбу з терористами.

■ **Брюссель**

Знову про близькосхідне врегулювання

Міністри закордонних справ Європейського союзу обговорили проблему реконструкції Іраку та близькосхідне мирне врегулювання. Вони зустрілися також з ізраїльським та палестинським міністрами закордонних справ — Сільваном Шаломом та Набілем Шаатом.

■ **Нью-Йорк**

Аннан закликав вивести війська

Генеральний секретар ООН Кофі Аннан закликав США та Велику Британію надати план поетапного виведення військ із Іраку.

■ **Ніцца**

Вибухи біля казначейства

У неділю в центрі Ніцци пролунали два вибухи. Теракт скоєно біля приміщення, в якому знаходяться управління митниці і казначейство. Постраждало 16 осіб.

■ **Гавана**

Дискусія навколо «заглушувачів»

Уряд Куби спростував свою причетність до створення перешкод для телевізійного мовлення Сполучених Штатів на Іран. Спікер парламенту Рікардо Аларкон назвав звинувачення Вашингтона з цього приводу черговим «антикубинським маневром».

■ **Сеул — Пхеньян**

Віра у «тверду прихильність» США

Пентагон знайшов на території КНДР підземний ядерний завод, повідомило CNN. Американські літаки-розвідники нібито зафіксували випарування газу кріптон-85, що виникає під час переробки відпрацьованих ядерних стрижнів. Президент Південної Кореї Ро Му Хен **(на знімку)** "висловив занепокоєність непідтвердженими і безпідставними заявами деяких ЗМІ", а міністр закордонних справ цієї країни висловив упевненість, що «ніщо не зможе змінити тверду прихильність США до мирного розв'язання корейської проблеми».

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

СЕЛО

«Борекс» — від слова «боротися»

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Генеральний директор Бородянського екскаваторного заводу Сергій Сергеєв дещо незвичним підходом до розв'язання проблем сільгоспмашинобудування запам'ятався ще під час весняного семінару, що проходив у Кривому Розі.

Користуючись, можливо, присутністю на заході віце-прем'єра з аграрних питань І. Кириленка, більшість керівників, які виходили на трибуну, розповідали про біди саме свого підприємства, просили звернути увагу, відреагувати або допомогти. Директор АТ «Борекс» сказав приблизно так: ми маленькі, якось виживемо. **Але подивіться, скільки до нашої країни зернозбиральних комбайнів завозиться. І надалі на державному рівні триває проштовхування іноземної техніки. Якщо в нас є аграрна політика, чому б не підтримати Херсонський комбайновий. Ні, не вбухати гроші, а надати в його роботі на законодавчому рівні якісь послаблення. Підприємство має відповідні потужності. Треба зробити так, щоб на заводі гроші крутилися, а якість буде, буде і кількість.**

Казати, що «Борекс» сьогодні «не пропаде», у його генерального директора є підстави. Нині підприємство працює стабільно і нарощує обсяги випуску екскаваторів та сільськогосподарської техніки. Продукція Бородянського заводу має попит не лише на теренах України, а й поволі завойовує закордон: ринки пострадянських країн та Польщі.

— А було, — пригадує 1995 рік генеральний директор, — працював я тоді головним інженером — готували випуск бурякозбиральної техніки. Заступник міністра каже: «Чому ви за це взялися? Не робіть. Її випускають два заводи — тернопільський і дніпропетровський, там люди — вісім і десять тисяч працюючих». Відповідаю: «А в нас що — не люди?» — «Ми вас підтримувати не будемо». — «Не підтримуйте, все одно робитимемо! Ринок покаже».

Коли на заводі бралися за випуск сільгосптехніки, заклали вимоги як в екскаватора, тобто значно вищі, ніж передбачено для сільгоспмашин. Можливо, тому вона надійна і цікавить господарників.

Знаний у сільгосппідприємствах країни грунтообробний агрегат АГ-6 одночасно виконує чотири операції. На думку С. Сергеєва, підтвердженням якості може вважатися така інформація: з 1998 року, відтоді, як АГ-6 було запущено в серійне виробництво, продано понад 1200 одиниць. Також у господарствах має попит бурякозбиральний комплекс, аналогічний німецькому «Кляйне». Викопує коренеплоди, кладе у валок, підбирач вантажить. На виставці-ярмарку «Агро»-2003 голова одного із сільгосппідприємств, який придбав агрегат і вже встиг випробувати його на ланах, розповідав про високу якість копання — буряків у землі практично не залишається. Бурякозбиральний комплекс уже завойовує ринки Краснодара, Ставрополля, Карачаєво-Черкесії.

«Ціни, — розповіли на «Борексі», — не женемо, бо розуміємо: село зараз не «проковтне». Навіть сьогоднішні ціни, які склалися на техніку, дають майже нульову рентабельність. А прибутковість підприємства вдається досягти за рахунок невиробничої діяльності: послуги, ремонт».

Але, незважаючи на цінові поступки, вигідні споживачеві, внутрішній ринок завойовувати не менш складно, ніж зовнішній. Одна з причин, вважає С. Сергеєв, — жорстке проштовхування своїх інтересів закордонними компаніями—виробниками іноземної техніки, що часто підтримується на офіційному рівні: «**Селянам вбили в голову — іноземне краще».**

— У нашого кормозбирального комбайна, — розповів генеральний директор «Борекса», — бортовий редуктор, реверс-редуктор, коробка передач, тобто ходова частина — німецькі, пневматика — італійська, двигун — ярославський. 380 тисяч коштує, бо робимо десять на рік. Випускатимемо сто щороку — коштуватиме 250 тисяч гривень. Але не про це мова. На виставці-ярмарку запитують: «Скільки коштує кормозбиральний комбайн?» — «380 тисяч гривень», — кажу. «Дорого». — «А німецький?», — запитую потенційного покупця. — «Знаю, 450—480 тисяч, але ж то німецький...»

На «Борексі», окрім вищезгаданого, роблять оборотні плуги, дискові борони, копачі картоплі і навіть комунальну машину, на яку, за 14 тисяч гривень, перетворюється звичайний трактор. Але все-таки основною продукцією знов стає екскаватор.

Колись, за словами Сергія Сергеєва, їх на підприємстві випускали десять тисяч штук щорічно. Головний конвеєр працював — кожні десять хвилин виходив екскаватор. Гайку робітник не закрутив — на ходу докручували. У радянські часи 60 відсотків екскаваторів надходили в українські села: пристосовані до завантажування силосу, гною, зерна, для будівництва. У 2001-му обсяги виробництва екскаваторів мали мізерні — випустили за рік лише 88 таких машин. Тепер — тридцять щомісяця, сподіваємося, незабаром буде шістдесят.

— Ті екскаватори, що Росія сьогодні випускає, ми ще десять років тому перестали робити, — каже гендиректор. — То техніка учорашнього дня. Але не можемо туди втиснутися, бо після 98-го року російський ринок став для нас задешевим. Екскаватор у Москву їде з Ростовської області за 480 тисяч рублів. Ми маємо за 450 тисяч рублів продавати, щоб з транспортними витратами вийти на той же рівень ціни, що й у них. На «Борексі» дешевше як за 520 тисяч рублів зробити екскаватор не виходить. Просто у РФ енергоресурси за іншими цінами. Зате відкрилася Прибалтика: Литва і Латвія беруть по два-три екскаватори на місяць, ще два-три — Молдова, купують Туркменія, Польща. Погано, що імпортні комплектувальні, які йдуть для власного виробництва, обкладаються ПДВ. Це здорожчує кінцевий продукт. Взяти хоча б шланг гідравлічний — рукав високого тиску. Поїхав п'ятьсім років тому до Білої Церкви: «Зробіть». Кажуть: «Замовте сто тисяч метрів — зробимо». Навіщо мені сто, коли підприємству з головою вистачить п'яти тисяч. Змушені купувати в Польщі, Чехії. Та нема лиха без добра. Раніше шістнадцять шлангів установлювали на екскаватор, ще шістнадцять — клали до запасних частин: не витримували тиску, розбухали. Тепер шлангів до ЗІПу не кладемо зовсім — за нормальної експлуатації з ладу не виходять.

У Союзі до постановки екскаватора на виробництво проходило п'ять років: креслення — дослідний зразок —випробування — висновки — усунення зауважень — випробування. Усе гаразд — став на виробництво. Після того починалася підготовка виробництва. Але якби ми сьогодні так працювали, уже заводу не було б. Робили креслення і паралельно — оснастку. Порахували: краще 30 відсотків оснастки викинути у брухт, але виграти час. Завдяки цьому і сільгосптехніку випустили.

На підприємстві не розмінюються на миттєвий прибуток, прагнуть стабільного зростання виробництва. Може, в цьому й полягають секрети успіху. Не так давно на заводі цілих півроку «плідно» працювали експерти програми «Тасіс». Думали-гадали, як зробити підприємство рентабельним. Через деякий час народилася книжечка рекомендацій, за якою виробництво треба було розбити на окремі самостійні цехи.

— За який кошт, запитую тих експертів, житиме, приміром, самостійний паросиловий цех, — переповідає генеральний директор. — Це якби були в місті — котельня опалювала б житлові будинки. А в полі — за рахунок чого цех існуватиме, окрім того, що продаватиме енергію заводу? Спеціалісти «Тасісу» на це нічого конструктивного не запропонували. Так і живемо по-старому, нероздільно, без реструктуризацій. Навіть коли пропонували охрестити екскаватори по-модному, "Скорпіон" чи ще якось — відмовилися. І всю техніку називаємо просто — «Борекс». А коли запитують: що той «Борекс» означає, кажу — від слова «боротися», бо без боротьби немає перемоги.

Схоже, в Бородянці знають рецепти, як перемагати.

Галина КВІТКА.

Київська область.

На знімках: генеральному директору АТ «Борекс» Сергію Сергеєву на виставці «Агро-2003» в Чубинському було що показувати; у цеху підприємства.

Фото автора.

ЗАПИТУВАЛИ — ВІДПОВІДАЄМО

85 — з кожного

Маю два сертифікати на право на земельну частку. Один — власний, за обмін якого потрібно сплатити 85 гривень, а інший — сертифікат моєї покійної матері, виданий на шістьох спадкоємців, за який теж необхідно заплатити таку саму суму. Чи правомірна ця оплата?

Анатолій ЖИЛА.
Великоолександрівський район Херсонської області.

Спадкування права на земельний пай у разі смерті громадян—співвласників колективної власності на землю, зокрема й тих, що не змогли з різних причин отримати сертифікат на право на земельний пай, здійснюється відповідно до норм Цивільного кодексу України. У вашому випадку успадкована земля належить усім шістьом спадкоємцям на праві спільної часткової власності. А відповідно до статті 115 даного кодексу кожен з учасників спільної часткової власності має право вимагати виділу своєї частки зі спільного майна. Тобто кожному спадкоємцю належить тільки 1/6 частина землі, і він вправі розпоряджатися нею на власний розсуд лише після обміну сертифіката на державний акт про право власності на землю. Указом Президента України від 03.12.99 р. № 1529 «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» встановлено, що вартість виготовлення державного акта на право приватної власності не має перевищувати п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (85 грн.) Але до цієї суми не зараховуються витрати з розробки технічної документації та виконання землевпорядних робіт. Тож кожному спадкоємцю в індивідуальному порядку для оформлення права власності на жадану частку все-таки доведеться сплачувати 85 гривень.

Наталія ХОМЕНКО.

Неврожай загрожує підкосити тваринництво

ТРИВОГА

Щомісяця через нестачу кормів кримське поголів'я худоби скорочується на тисячу голів і нині нараховує 281,5 тисячі.

Півострів заготовив жалюгідну кількість сіна, силосу і сінажу. Уся надія на зелену масу кукурудзи. З початку року вже наполовину поменшало корів у господарствах Нижньогірського і Роздольненського районів. Урядовці обіцяють за кожну збережену корівоньку дотацію у 150 грн.

Тим часом нинішні закупівельні ціни невиправдано низькі. Так, літр молока коштує 35 коп., а кіло яловичини — близько 2,5 грн. Скажімо, не найбідніший СПК ім. Леніна на корми за півроку витратив 300 тисяч грн., а від реалізації молока виручив грошей у 2,5 разу менше. Кримські тваринники підрахували, що середній щоденний збиток від утримання ста голів корів становить більш як півтисячі гривень. Тож масово пускають худобу під ніж.

Через дорожнечу кормів стало невигідно тримати і свиней, кількість яких на півострові знизилася за останні місяці на шість тисяч голів — їх залишилося 168,5 тисячі.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

ТЕНДЕНЦІЇ

М'яса більше, корів менше

Держкомстат повідомляє про зростання виробництва м'яса в червні нинішнього року порівняно з минулим місяцем на тринадцять відсотків. Навряд чи цей факт можна віднести до досягнень. Поголів'я худоби продовжує скорочуватися. На селі вже тепер масово відмовляються тримати хвостатих і рогатих через брак кормів та неврожай зернових. Станом на 1 липня, **інформує Держкомстат**, у країні зафіксовано 9407,9 тисячі голів великої рогатої худоби, що на 321,3 тисячі менше, ніж було на 1 червня цього року. Чисельність поголів'я свиней за місяць зменшилася на 24,9 тисячі. Майже на шість відсотків скоротилася кількість дрібної рогатої худоби.

Валерій ДРУЖЕНКО.

На одній нозі

змушені стояти на своїх ділянках мешканці поліського села Оконськ, щоб другою не наступити на город сусіда

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

Оконськ село на Волині відоме. Мало хто з подорожніх не пригальмує біля знаменитих тутешніх джерел, які б'ють двома потужними струменями. Цього разу в селі трапилася й незапланована зупинка. Дорогу авто перекрила невелика череда корів. Зауважити, що то приватні, було неважко, бо колективних у селі давно нема. Вразив вигляд тварин: дрібні, худі, ніби після голодомору. Отож, зустрівшись з сільським головою Оконська Миколою Ковальчуком, вирішив поцікавитися, чому господарі так знущаються з худоби. Не знав, що своїм запитанням боляче зачеплю за живе співрозмовника.

— А звідкіля коровам бути ситими, коли пастися ніде, — емоційно відповів голова. — Наше село, вважайте, залишилося без землі. Оте, що біля хати, і все. Й земля яка в нас? Пісок та й годі. Тут без гною нічого не вродить, а тримати худобу немає змоги. На 330 дворів — усього 120 гектарів землі, з них 100 — ріллі. Тобто по 0,31 гектара на двір. Це, по суті, лише городи. Не дивно, що в такому великому селі — лише 277 голів великої рогатої худоби, зокрема 184 корови. Та й тих нема де випасати. А люди ще хочуть тримати свиней, птицю, іншу живність. Щоправда, орендуємо в Довжицької сільської ради 29,2 гектара випасів і ще 53,6 гектара передано в користування із земель запасу Куклівської сільської ради. А земля необхідна, бо в нас молодих сімей багато. Під забудову виділили півтора гектара. А дати їм десь ще землю, окрім тих 15—20 соток, що біля хати, немає можливості. З чого жити молодим людям, коли все довкола стоїть і роботу знайти неможливо?..

Історія місцевого безземелля, яку повідав мені Микола Онуфрійович, специфічна. За радянських часів у селі збудували потужний льонозавод, на якому трудилися кількасот робітників не лише з Оконська й довколишніх сіл, а й з райцентру Маневичі, що за п'ять кілометрів звідси. Досить успішно працювало й місцеве форелеве господарство. Окрім того, чимало мешканців Оконська працювали в розташованому поруч лісництві. Не бракувало й тих, хто їздив на роботу у Маневичі, де тоді було до чого докласти рук. На початку 90-х років минулого століття льонарство на Волині почало занепадати. А відтак стали непотрібними льонозаводи.

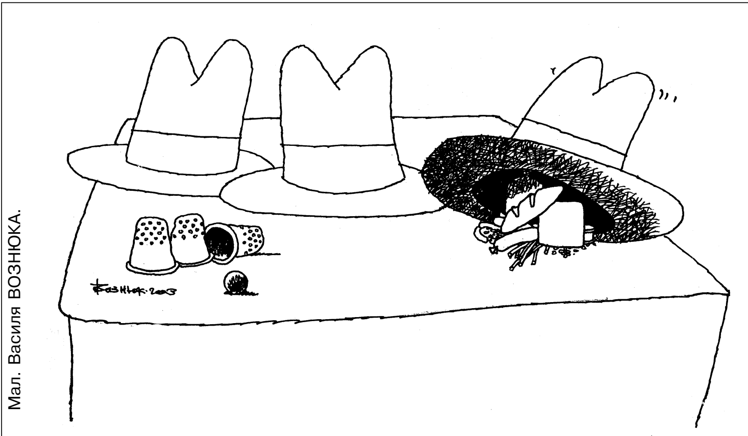
Мал. Василя ВОЗНЮКА.

Припинило свою діяльність таке підприємство і в Оконську. Від форелевого господарства залишився лише дріб'язок. Те саме сталося і на більшості підприємств Маневичів. Люди в Оконську залишилися без роботи. І єдиною годувальницею для них стала земля. Ось тоді її відчули в селі, як її не вистачає.

А де поділася земля? Річ у тому, що в 1959 році оконський колгосп «Правда» розформували, а його землі приєднали до господарства в сусідньому селі Велика Яблунька. Мешканці Оконська не поспішали переводитися туди на роботу, бо її й тут вистачало. Тож коли розпочався розподіл земельних паїв, у радгоспі «Маневицькому», до якого перейшли поля колишнього колгоспу «Правда», працювало лише чотири жителі Оконська. Їм видали паї. Решта лишилися безземельними. Ось тоді селяни і забили на сполох. Але час втратили. Тепер вони намагаються відвоювати хоча б оті 29,2 гектара земель, які орендують у Довжицької сільської ради. Та сусіди відмовляються передати їх оконцям. Останні готові боротися за цей масив навіть через господарський суд. Ситуацію, що склалася, вивчав на місці заступник начальника обласного головного управління земельних ресурсів Яків Дерлюк.

— Справді, Оконськ страждає від безземелля, — каже Яків Тихонович. — Мешканці села хотіли б змінити межі сільських рад, щоб їм передали оті 29,2 гектара, які вони орендують у Довжицької сільської ради. Однак депутати останньої їм у цьому відмовили. Тепер там назріває конфлікт через несплату селянами Оконська 1480 гривень орендної плати за ту земельну ділянку. Ніби саме через цей борг жителі села Велика Яблунька, яке входить до Довжицької сільської ради, почали самовільно розорювати згадану площу. Стосовно зміни меж, то в новому Земельному кодексі навіть немає такого поняття, як межі сільських рад. Є межі областей, міст, районів, сіл, але не сільрад.

У Земельному кодексі записано, що попереднім власникам земельні ділянки не повертаються, — уточнює Яків Дерлюк. А ось вільні ділянки земель запасу та резервного фонду Довжицька і Куклівська сільські ради могли б надавати в користування жителям Оконська на тих самих умовах, що й своїм. Але таких земель на прилеглих територіях суміжних рад немає, тому вирішити питання збільшення розмірів наділів жителям Оконська можливо лише шляхом укладення договорів з власниками паїв на території Довжицької та Куклівської сільських рад. Нині ці землі розпайовано, проекти поділу на частки розроблено. За словами Я. Дерлюка, на сьогоднішній день у Куклівській сільській раді з 504 власників сертифікатів 333 отримали державні акти на право приватної власності на землю, у Довжицькій сільраді — з 773 лише 189. Розмір паю по цих сільрадах становить відповідно 3,05 і 2,02 гектара. Якщо зважити, що деякі сім'ї матимуть навіть по дві-три такі частки і серед пайовиків чимало людей похилого віку, то взяти в них землю в оренду цілком реально.

Земля з наближенням до ринкових умов стає реальним засобом отримання прибутків для її власників. Незабаром вона стане і товаром. Дехто в цьому бачить позитивні наслідки реформ в аграрному секторі економіки. Однак приклад Оконська свідчить, що не всюди вчасно підготувалися до їх проведення. Ситуацію, яка тут склалася, можна було б запобігти, якби для цього села надали площі земель запасу. Ще й узяти б до уваги, що з'являтимуться молоді сім'ї, прийдуть у село нові люди, яким також потрібні наділи — зводити житло, тримати город, вести домашнє господарство. Тож проблеми Оконська стосуються не лише цього села, а й інших, розташованих у приміських зонах.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

ВРОЖАЙ-2003

Літопис короваю

Ситуація, що склалася на хлібних нивах, повторює ту, котра була 1928 року

«Загибель озимих цього року є результатом надзвичайно рідко повторюваного комплексу несприятливих кліматичних умов… що мали місце, починаючи з осені… і продовжувалися протягом зими та весни…» І далі записано: «…спричинили цьогорічну катастрофу… загибель (озимини) від безпосередньої дії сильних морозів, від різких змін тепла та холоду, від задух рослин під льодовою кіркою… зимово-весняних посух та інших причин».

Це не офіційний звіт Мінагрополітики до Президента Леоніда Кучми, що змальовує катастрофу зернового врожаю-2003. Документ народився на Всесоюзній нараді, яка відбулася 23 липня 1928 року в Харкові. Тоді в Україні загинуло 85% озимих. Обговоренню необхідних заходів щодо запобігання в майбутньому загибелі хлібних культур і була присвячена та розмова. З доповідями і в дебатах тоді виступили всесвітньо відомі вчені Таланов, Вавилов, Кулєшов, Сапегін, Ротмістров, Юр'єв та інші. Майже через 75 років в Українській академії аграрних наук присутні на загальних зборах «Про науково-практичні заходи щодо стабілізації землеробства в роки з екстремальними погодними умовами» переймалися питанням, аналогічним проблемі, що постала минулого сторіччя.

Україна — зона ризикованого землеробства, й екстремальні погодні умови, йшлося на засіданні, на вітчизняних нивах були, є й будуть, можливо, відчутніші і частіші. Останнє припущення, зокрема, грунтується на підставі прогнозних оцінок змін клімату. Але для загальнодержавного короваю небезпечно те, що погодні катаклізми підсилюються рукотворними: виснаження грунтів, повсюдне порушення сівозмін, незадовільне матеріально-технічне забезпечення сільгоспвиробників, занепад меліорації, безвідповідальність на всіх рівнях за ефективне використання земель, деформованість системи управління сільгоспвиробництвом.

Після встановлення винуватців вчені вдалися до вирішення питання не менш актуального, але куди складнішого — що робити? За словами першого віце-президента УААН Віктора Ситника, щоб зробити неньку-годувальницю продуктивнішою, не треба вигадувати велосипед. Колись академія вже розробила для всіх регіонів держави відповідні рекомендації, які й тепер не втратили цінності й не потребують радикальних змін. Якщо 40 відсотків сільгоспугідь зазнають ерозії — нічого іншого, як виводити з обороту деградовані і малопродуктивні гектари, не залишається. Натомість за наявної системи землеробства кількість таких площ лише зростає. Значна частина грунтів потребує хімічної меліорації, внесення органічних і мінеральних добрив. Внесення восьми-десяти тонн органіки на гектар дає змогу підвищити продуктивність посівів на 30—40 відсотків.

Треба, нарешті, згадати про меліоровані землі. Нинішній рік, вважають в академії, ще раз підтвердив виняткову їх роль. Адже поливні площі здатні забезпечувати, і в недалекому минулому забезпечували, сталий розвиток агровиробництва, були його страховою базою, яка пом'якшувала різкі коливання та недобір продукції в несприятливі роки. Приклади ефективного використання меліорованих земель залишилися в минулому. Тепер меліорація в занепаді, і про це відомо не перший рік. Зокрема, за словами віце-президента УААН, в червні минулого року в Криму на нараді з питань підготовки до жнив Міністр МінАП С. Рижук заклопотано повідомляв: площі зрошення у 2002 році зменшилися на три четвертих, бракує 13 тисяч дощувальних машин, а з наявних (12,7 тисячі) 80 відсотків відпрацювали свій ресурс. Проте рік пройшов, змін на краще не сталося, а нинішні погодні умови лише загострили ситуацію. За даними Держводгоспу, нині поливають 630 тис. га, хоча підготовлено було до роботи 1152 тис. га.

Загальні збори шукали можливості позбутися перепон, через які завжди розбиваються майже всі добрі наміри — недостатнє фінансування. Економічного ефекту перерахованих заходів з підвищення родючості грунтів можна досягти лише за комплексного їх застосування, а не виконанням окремих прийомів. Грошей для цього треба чимало. Науковці пропонують, зокрема, забезпечити в повному обсязі дію Закону України «Про плату за землю» в частині використання коштів, що надходять до державних і місцевих бюджетів від сплати земельного податку виключно на охорону, збереження й відтворення родючості грунтів.

Галина КВІТКА.

На знімку: під час загальних зборів.

Фото автора.

КОМЕНТАР ЮРИСТА

Без права на пай

Справді, у ситуації із виділенням землі, що склалася в Оконську, приємного мало. Після проведення земельної реформи такі випадки непоодинокі. Хоч як прикро, та приводом для цього є наше законодавство. По-перше, указом Президента України від 08.08.1995 р. N 720/95 «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям» визначено коло осіб, що мають право на земельну частку (пай). Це члени сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства, в тому числі пенсіонери, які раніше працювали в ньому і залишаються їх членами відповідно до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю. Отже, надання земельних ділянок пенсіонерам, які не є членами недержавних сільськогосподарських підприємств, — у розмірі земельних часток (паїв) земельним законодавством не передбачено. Не передбачено чинним законодавством і надання громадянам, які проживають у сільських населених пунктах і не одержали право на земельну частку (пай), земельних ділянок із земель колективної власності недержавних сільськогосподарських підприємств або із земель запасу та резервного фонду. По-друге, указом Президента України від 12.04.2000 р. N 584 «Про забезпечення економічних інтересів і соціального захисту працівників соціальної сфери села та вирішення окремих питань, що виникли в процесі проведення земельної реформи» зобов'язано державні адміністрації усіх рівнів забезпечити формування на території кожної сільської (селищної) ради із земель запасу та резервного фонду земельних масивів у розмірі не менш як 50 відсотків наявної площі цих земель для надання у користування земельних ділянок працівникам соціальної сфери села та пенсіонерам з їх числа. Надання у користування земельних ділянок працівникам соціальної сфери села та пенсіонерам з їх числа здійснюється для індивідуального або спільного ведення особистого підсобного господарства. До земель запасу відносять землі, не передані у власність або не надані у постійне користування, а також землі, право власності або користування якими припинено.

Наталія ХОМЕНКО.

СУСПІЛЬСТВО

І кокс кращий, і електроенергія своя

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Сталося те, що, в принципі, і мало статися: Донецькою облдержадміністрацією на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 2003 року представлено комплекс робіт, пов'язаний з розробкою та впровадженням на ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод» високоефективних енергозбережних технологій виробництва високоякісних металургійного коксу та хімсировини для народного господарства держави із загальнорічним ефектом на суму 72,5 млн. гривень.

Участь у цих роботах, окрім АКХЗ, брали розташовані в Харкові Український державний науково-дослідний вуглехімічний інститут та «Діпрококс», а також Національна металургійна академія (Дніпропетровськ) і ЗАТ «АРС» (Донецьк). А серед конкретних виконавців — кандидат технічних наук, генеральний директор ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод» Г. Власов, начальники цехів цього підприємства Г. Волокита, В. Гаврилюк, головний інженер заводу С. Кауфман, в минулому генеральний директор ЗАТ «АРС» І. Гуменюк, перші керівники вищезазначених інститутів Є. Ковальов, В. Рудика та інші.

Біля керма ВАТ «Авдіївського коксохімічного заводу» депутат облради Геннадій Олександрович ВЛАСОВ майже десять років.

— Держпремію коксохімікам, — нагадав у розмові з журналістами генеральний директор ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод» Геннадій Олександрович Власов, — не присуджували з 1949 року. І от тепер, схоже, час відзначити гідних прийшов. У принципі, ми завжди розвивалися, навіть у непростий період, що настав одразу після розвалу Союзу. Деякі українські коксохімічні підприємства було зупинено, а ми працювали. І не було жодного випадку, щоб не виплачували зарплату. Протягом останніх десяти років провели реконструкцію двох коксових батарей. На першу витратили 13 млн. грн., на другу — 40. Нині ми починаємо реконструкцію третьої коксової батареї, кошторисна вартість якої дорівнює 147 млн. грн. Запустити її плануємо вже в грудні наступного року. І в підсумку матимемо додатково на рік 600 тисяч тонн коксу.

За останні п'ять років жодне з коксохімічних підприємств України не можна порівняти з АКХЗ стосовного того, що зроблено тут для реалізації заходів із удосконалення технології виробництва коксу, хімічної продукції і водночас для різкого скорочення шкоди, що завдається екологічному середовищу.

Під час реконструкції відділень уловлювання сірководню та одержання сірчаної кислоти було ухвалено рішення про закупівлю обладнання у відомої датської фірми «Хальдор Топсе». До речі, на реалізацію такого проекту АКХЗ віднайдено 6,5 млн. доларів.

— Тепер, — каже Анатолій Квасов, начальник відділу АКХЗ і один із виконавців комплексу робіт, висунутих на здобуття Держпремії, — ми одержуємо кислоту високої якості у значно більших обсягах і за будь-якого режиму роботи коксових батарей. Заразом скорочено викиди в атмосферу діоксиду сірки на 10,5 тисячі тонн на рік, часток сірчаної кислоти — на 40 тонн на рік.

Відмінність АКХЗ від інших аналогічних підприємств полягає, мабуть, і в тому, що поряд з ним немає жодних промпідприємств (як це є, скажімо, в Донецьку, Макіївці та інших містах), які споживали б надлишки коксового газу (останній неминучий під час виробництва коксу).

З приходом до керівництва підприємством Геннадія Власова (а це майже десять років тому) було поставлено завдання знайти оптимальний варіант виробництва із надлишку коксового газу електроенергії. І сьогодні таке завдання, можна сказати, розв'язано на «відмінно» з плюсом. Сьогодні АКХЗ — це перше підприємство в Україні, яке не тільки цілком забезпечує себе електроенергією на 4,8 млн. грн., а й ще на 300—400 тис. грн. продає її «Донбасенерго».

Ідею одержання електроенергії було реалізовано у такий спосіб. На заводській ТЕЦ тривають роботи з модернізації котлів, установлювання нового, що дало змогу, спалюючи коксовий газ, у кілька разів збільшити виробництво пари.

— Пара, — розповідає заступник головного енергетика Олександр Трегубенко, — передається на турбіни, і в підсумку генератор виробляє електроенергію. Загалом у двох машзалах ТЕЦ установлено дев'ять турбогенераторів сумарною генерюючою потужністю 90 мВт/год.

І така вельми істотна деталь. АКХЗ сьогодні є єдиним коксохімічним підприємством, де використовують так звані установки сухого гасіння коксу. Тобто кокс на підприємствах охолоджують не водою, як це зазвичай роблять на інших коксохімах, а циркулювальним газом, що проходить через котел-утилізатор. У підсумку вироблені 200 тонн пари за годину також спрямовують на виробництво електроенергії.

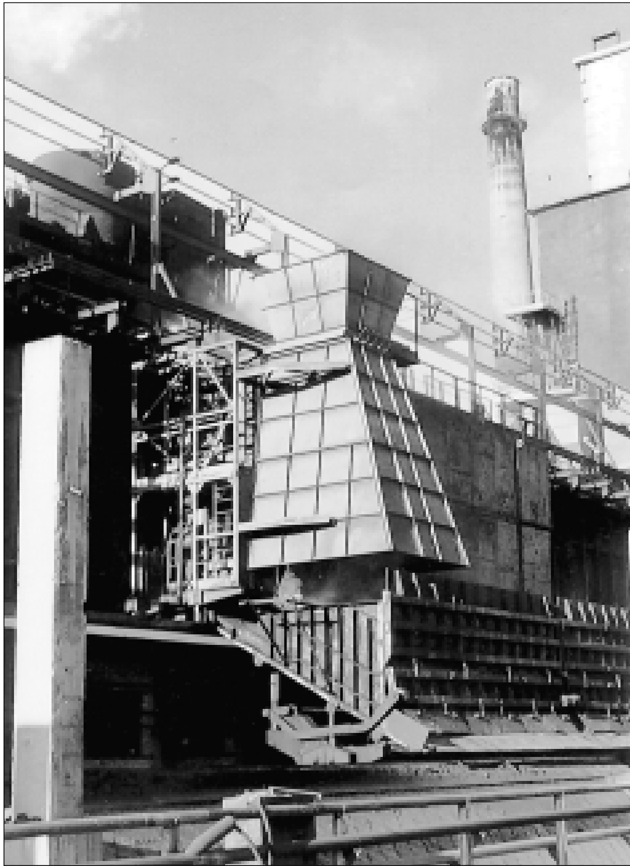
Коксовий цех № 1 заводу.

— Установки сухого гасіння коксу, — відзначає начальник відділу заводу Анатолій Квасов, — дають змогу не лише виробляти хорошу пару, а й працюють на якість коксу.

На сьогодні на АКХЗ досягнуто разючих результатів у прогресивній експлуатації коксових батарей, технічної води, переробці вугільної смоли з метою виробництва продукції, які не мають аналогів в Україні.

Іван ПИЛИПЕНКО.

КАЛЕНДАР

Валяй, Валуєв, ми підстрахуєм!

Нині національне свято: минає 140 літ з дня появи Валуєвського циркуляра, названого іменем міністра внутрішніх справ Російської імперії Валуєва, який нібито сказав, що української мови не було, нема і бути не може. Після чого в імперії заборонили друкувати газети й підручники тією мовою. Ми погрішимо проти пам'яті графа Валуєва, якщо не процитуємо його повніше. А Валуєв казав так: «Більшість малоросів самі вельми грунтовно доводять, що ніякої окремої малоросійської мови не було, нема...» — і так далі. Тобто, граф підстрахувався «громадською думкою самих малоросів». Чому ми повинні це святкувати? А тому, що це весело: 140 літ минуло, а наші малороси досі підстраховують графа Валуєва! Живі приклади — недавня ратифікація президентського варіанта Хартії меншинних мов і невтомні спроби ввести «двоязичіє». З цього приводу, після публікації «Рівне-Ровно — всьо равно?» (26.05.2003) редакція отримала кілька листів проти нео-валуєвщини (від Я. Опилата з Юшок на Київщині, Л. Іванченко з Черкас, А. Бориса з Волині). Цікаві листи російськомовних громадян: «Почему ваша газета печатает это оскорбление украинцев? Нет у нас самолюбия!» —пише Ю. Агафонов з Києва. «Главное, чтобы мы, украинцы, осознали себя как нацию, а это возможно только при господстве в государстве национального языка!» — О. Запара з Дніпропетровська. Звідти ж сердитий лист В. Виговського (адресовано авторові цих рядків): «Украинский язык не имеет будущего. В Днепропетровске закрылись три украинские школы из-за недобора учеников. А Вы пытаетесь спасти режим, который привел Украину к катастрофе. А впрочем, продолжайте врать, врать, врать. Если не будете врать — Вас выгонят из «ГУ».

Ой, не дурний був той граф: школи закриваються, бо «більшість малоросів самі» так хочуть. А щодо «выгонят» — то навряд: я ж нічого поганого не сказав про графа Валуєва, явного стратегічного партнера нашого богоспасенного малоросійського «режиму».

Віталій ЖЕЖЕРА.

Як гасять «Іскру»

На тлі заяв уряду про підтримку вітчизняних виробників і боротьбу з пільгами для промисловості дії окремих чиновників ставлять під загрозу закриття цілком конкурентоспроможні підприємства.

Після того як Полтавський завод газорозрядних ламп зупинився, львівське ВАТ «Іскра» є єдиним вітчизняним виробником електричних ламп. Це рентабельне і конкурентоспроможне підприємство, де працюють більш як три тисячі осіб. Хоча заводу доводилося переживати скрутні часи наприкінці 90-х, підприємство жодного разу не користувалося пільгами чи державними дотаціями.

Але, вочевидь, якщо підприємство не йде до держави, то держава йде до підприємства. Точніше, окремі його представники. Сьогодні доля «Іскри» залежить від таких представників вищої державної влади, зокрема, від дій Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі. П'ятого травня цього року комісія під орудою одного із заступників міністра економіки України прийняла, на наш погляд, дискримінаційне для «Іскри» рішення «Про завершення застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну ламп електричних походженням з Республіки Білорусь, Республіки Польща, Російської Федерації та Угорської Республіки». Цим рішенням Міжвідомча комісія в односторонньому порядку скасувала спеціальні заходи, які діяли щодо імпорту в Україну електричних ламп з Білорусі, Польщі, Угорщини, Російської Федерації.

Що стосується Угорщини й Польщі, то в цих країнах діяло і продовжує діяти мито на імпорт ламп з України — 10 і 9 відсотків відповідно. Зовсім незрозуміло, якою була аргументація на користь одностороннього відкриття українського ринку для конкурентів. Незрозуміла аргументація і самій «Іскрі» — рішення Міжвідомчої комісії було прийнято без попередження і консультацій, а також без завчасного попередження акціонерного товариства, що є порушенням нашого законодавства.

Стосовно Білорусі і Росії також скасовано всі обмеження експорту ламп до України. Що також створює неоднакові умови конкуренції для львівської «Іскри». Річ у тім, що виробництво електроламп дуже енергоємне, тому понад 20 відсотків собівартості становлять витрати на енергоносії. У Росії та Білорусі вартість однієї тисячі кубометрів газу становить відповідно 23 і 40 доларів США, тоді як українське підприємство купує газ за ціною до 70 доларів США за тисячу кубометрів. У Росії дешевша й електроенергія — майже вдвічі порівняно з українською. Перевага білоруського виробництва полягає в тому, що Брестський електроламповий завод розташований у вільній економічній зоні, де немає імпортного мита на комплектувальні й устаткування. А це спричинило те, що загальне податкове навантаження на білоруські товари становить 60 відсотків від загальної.

Лібералізація міжнародної торгівлі, забезпечення її справедливості і передбачуваності — основні завдання Світової організації торгівлі, куди Україна прагне потрапити. Ось тут і виникають серйозні суперечності, які прямо стосуються теми, що її розглядаємо. Як уже йшлося вище, це виробництво дуже енергоємне. Тому низькі ціни на енергоносії на внутрішньому ринку Росії, як і в Білорусі, дають сильні конкурентні переваги. Вступаючи до СОТ, Росія буде зобов'язана збалансувати ціну на енергоносії на внутрішньому і зовнішньому ринках: саме цей чинник є одним з основних бар'єрів на шляху вступу Росії до СОТ. З другого боку, якщо Україна стає членом СОТ, то перед нами поставлять вимогу введення захисного мита на енергоємні товари з Російської Федерації. Доводити ситуацію до таких вимог на самому початку співробітництва навряд чи доцільно.

■ ■ ■

ДОВІДКА.

ВАТ «Іскра» забезпечує роботою 3100 осіб. Річний обіг заводу — 110 мільйонів гривень, до того ж постійно вкладаються інвестиції в розширення асортименту, підвищення якості продукції та енергозбереження. Щороку до державного бюджету відраховується більш як 12 мільйонів гривень. Середня зарплата — 470 гривень. 40 відсотків продукції завод експортує до країн далекого зарубіжжя.

■

Поставити хрест на єдиному українському електроламповому підприємстві може скасування антидемпінгового мита на імпорт киргизьких ламп. Під час недавньої зустрічі Прем'єр-міністра України з Міністром закордонних справ Киргизької Республіки Віктор Янукович висловився за пом'якшення чи навіть за цілковите скасування встановлених урядом обмежень стосовно імпорту киргизьких електричних ламп. Обмеження ці мали компенсаційний характер — їх було тимчасово введено, а потім підтверджено в грудні минулого року у зв'язку з тим, що спеціальне розслідування встановило факт демпінгу з боку киргизького заводу.

Неабияка деталь: продукція заводу «Іскра» необхідна в оборонному комплексі України та в авіабудуванні. Тож ліквідація українського виробника може загрожувати національній безпеці України.

Нещодавно Президент України провів Всеукраїнську нараду із залучення прямих іноземних інвестицій. На тлі декларацій про потребу зарубіжних інвестицій дискримінація підприємств, що працюють в Україні, — поганий знак.

Сергій ВУСАТИЙ.

Дуель на... шпалах

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Банкрутом можна зробити навіть економічно міцне підприємство: в чинному законодавстві для цього безліч шпарин

Акт третій, але не останній

Однією з них, схоже, вирішили скористатися спритники, які накинули оком на ВАТ «Гніванський завод залізобетону», що у Тиврівському районі на Вінниччині. Сто відсотків акцій названого підприємства належать державі (його засновником є Міністерство транспорту, а корпоративні права передано «Укрзалізниці»). Мало того, завод включено до переліку підприємств, що не підлягають приватизації. Попри все, його з настирливою впертістю намагаються визнати банкрутом.

Першим відчув це на власній шкірі трудовий колектив. Про конфліктну ситуацію, що склалася між колективом підприємства й одним з кредиторів — Київським ТОВ «Торговий дім залізобетонних шпал», — газета розповідала в номері за 3 червня н. р. Ситуацію коментував тоді, зокрема, й голова Господарського суду Вінницької області, де розглядається справа про банкрутство заводу, Микола Баранов. За його словами, у цій затяжній справі уже мали б поставити крапку. Залишилося небагато — дотримати однієї простої, як на перший погляд, процедури: щоб повністю уникнути претензій кредитора, суддя зобов'язав сторони звірити бухгалтерські документи. Здавалось би, що може бути простіше?..

Втім, як з'ясувалося, ухвалу про необхідність звірки документів суддя виносить не вперше. А віз, як мовиться, і досі там: час минає, а справу не закривають. Юрисконсульт заводу Сергій Громов припускає, що вона триватиме ще довго. Інакше, уточнює співрозмовник, суддя не став би приймати рішення про продовження повноважень арбітражного керуючого. У відповідності з цим рішенням він залишається розпорядником майна Гніванського заводу залізобетону ще до жовтня н. р. Отож про закриття справи найближчим часом, робить висновок юрисконсульт, годі думати. Він на конкретних фактах доводить, як позивач зумисне затягує розгляд справи.

Розповідає юрисконсульт Гніванського заводу залізобетону С. Громов:

— Ще 21 березня н. р. представники нашого заводу в судовому засіданні надали всі необхідні документи, що підтверджують погашення заборгованості перед ТОВ «Торговий дім залізобетонних шпал». Однак представник «Торгового дому» заперечили факт повного повернення позичених грошей. Суд відповідно зобов'язав обидві сторони провести звірку взаєморозрахунків і підписати акт. Коли дійшло до підписання документа, представник сторони кредитора відмовився залишати свій автограф.

28 травня н. р., стверджує С. Громов, у судовому засіданні повторно було надано всі документи, що свідчать про повернення заводом позичених коштів. Тобто суд мав конкретні підстави для прийняття рішення у цій справі. Проте суддя знову приймає ту саму ухвалу — про проведення звірки розрахунків.

— Ми зробили все можливе для проведення такої звірки, — каже С. Громов. — Зокрема, телеграмою додатково повідомили про прибуття наших представників для виконання ухвали суду про її проведення (акт звірки, як зазначалося в судовому рішенні, мали підписувати в Києві).

У визначений день і час представники заводу ступили на поріг офісу «Торгового дому». Мали при собі оригінали усіх необхідних документів. Надали керівництву «Торгового дому» два примірники актів звірки. Проте ті знову ухилилися від проведення взаємозвірки. Цей факт підтверджено актом, що його склали.

— Здавалося б, — продовжує співрозмовник, — за невиконання рішення суду настане хоч якесь покарання. Нічого такого: суддя, як і в попередніх випадках, не відреагував на такі дії позивача.

Один суддя добре, а три — краще

Юристи підприємства вважають, що справу, про яку йдеться, на цьому етапі можна зарахувати до категорії складних. Для цього, на їхню думку, є декілька підстав. Наприклад, зумисне затягування розгляду справи однією із сторін, чого вперто не хоче помічати суддя (жодного заходу впливу з його боку не вжито). Так само позивач не визнає і погашення заборгованості. Він стверджує, що борг становить ще 216 тисяч гривень. Однак необхідних документів, що підтверджують названу суму, не надає. Від проведення взаємозвірки, про що вже йшлося вище, також ухиляється. Як ще можна встановити розбіжність у розрахунках, не звіривши документи?

Втім, ніяких розбіжностей немає, переконані на заводі. Йдеться ось про що. Названа сума, пояснює заступник голови правління з фінансово-економічних питань Валентина Романенко, — це не що інше, як величина пені. Під час проведення розрахунків її не виокремили, а включили у загальну суму боргу. Неуважність бухгалтерів підприємства тим самим дала привід нашим візаві для ще однієї зачіпки, аби продовжити затягування справи. Хоча у таких випадках, стверджує економіст, роблять перерахунки і все стає на свої місця. Головне — кошти повернуто! Тим часом «Торговий дім» стоїть на своєму: борг погашено не повністю... А що суд? Знову призначає взаємозвірку. Як кажуть, наша пісня гарна й нова, починаймо її знову.

Юристи підприємства вбачають у цьому очевидне потурання судді позивачеві щодо зумисного затягування розгляду справи. Тому й звернулися із заявою до голови Господарського суду з проханням дати відвід судді, який веде їхню справу. У заяві міститься ще одна вимога — перевести справу до розряду складних. Як пояснили на підприємстві, це дасть можливість розглядати її не одноособово, а колегіально — у складі трьох суддів. Чи буде прийнято таке рішення, наразі невідомо. Але без нього, переконані юристи підприємства, об'єктивно справу не вирішать.

Де ви, захисники інтересів держави?

До початку липня н. р. інтереси підприємства відстоювали представники адміністрації. На загальних зборах трудового колективу, що відбулися у перший день липня, створено комітет порятунку підприємства. Його голова електромонтер Олександр Шаргородський висловив здивування з того приводу, що жодна з державних структур, покликаних захищати інтереси держави, не стала на бік підприємства у цій затяжній дуелі. Тому колектив, за словами співрозмовника, з чистою совістю буде використовувати всі можливі методи захисту своїх інтересів. **Найголовніша вимога — зберегти державну форму власності заводу.**

Прагнення колективу не допустити передачі підприємства до рук «прихватизаторів» підтримує комітет профспілки заводу, а також обком профспілки працівників будівництва й будматеріалів. Його голова Дмитро Бабенко разом з колективом брав участь у пікетуванні Господарського суду, яке відбулося минулого понеділка у Вінниці. На його пропозицію, у подальших засіданнях суду братиме участь голова комітету профспілки заводу Людмила Щупак. Домовленості про це досягнуто під час майже двогодинної розмови членів комітету порятунку заводу із суддею, який веде справу.

Чи не найбільше зацікавлена у стабільній роботі підприємства місцева влада. Завод залізобетону — один з найбільших наповнювачів місцевого бюджету. Крім того, підприємство дає роботу 1200 трудівникам. А заробітна плата тут найвища серед інших підприємств міста.

Навчені гірким досвідом

Думка міського голови Гнівані Івана Шевчука:

— Із власного досвіду, на жаль, гіркого, знаємо, що може статися з підприємством, яке потрапляє до рук приватизаторів. У нашому місті був великий цукрозавод, обладнання якого давало можливість виробляти цукор з двох видів сировини — буряків і тростини. Отже, підприємство працювало цілий рік. Не стало заводу невдовзі після того, як він опинився у приватній власності. Обладнання, виготовлене з металу високої якості, порізали і здали на металолом. У чиїх кишенях опинилися гроші, над цим не треба довго сушити голову. Голову сушимо над іншим — як тепер утримувати соціальну сферу, котру обслуговувало підприємство, а скільки людей залишилося без роботи!.. Майже половину від усіх відрахувань до бюджету міста, — продовжує міський голова, — становлять кошти, що надходять від заводу залізобетону. Платежі підприємства є основним джерелом надходжень до Пенсійного фонду. З цим підприємством пов'язані надії 700 учнів місцевого профтехучилища, які здобувають спеціальності, що так потрібні підприємству. Важливим є ще один факт: підприємство дає постійну роботу колективу місцевого кар'єру з видобутку гравію — звідти надходить сировина для виробництва залізобетонних шпал.

Кандидат у банкрути

Звучить принаймні смішно: економічно міцне підприємство — кандидат у банкрути. Голова правління Вадим Прищепа погоджується з таким твердженням, але каже, що для них це сміх крізь сльози. Однією з підстав для припинення порушеної справи про банкрутство є відновлення платоспроможності заводу. Є два документи, що відображають економічний стан підприємства. Один з них — експертна оцінка фінансово-господарської діяльності заводу, що її провів Київський науково-дослідний інститут судових експертиз. Зроблені висновки засвідчують, що завод відновив свою платоспроможність. Його економічна діяльність у 2003 році характеризується як фінансово стійка.

Іншу оцінку діяльності заводу дали фахівці Полтавської філії Агентства з питань банкрутства (її зробили на замовлення арбітражного керуючого підприємством Юрія Іваненка). Троє представників з Полтави працювали на підприємстві у березні н. р. Однак їх цікавила робота заводу лише за минулий рік, коли підприємство ходило у боржниках. Нинішній економічний стрибок «агенти» не взяли до уваги. «Скажіть, — запитує В. Прищепа, — хіба можна таку оцінку назвати повною?»

Мимоволі напрошується запитання, чому саме полтавці аналізували роботу? Здогадатися, зрештою, неважко: арбітражний керуючий працює в тих краях, у місті Кременчуці. Юристи заводу кажуть, що Юрію Іваненку невигідно подавати економічний стан підприємства таким, який він є насправді. Зустрітися на заводі з арбітражним керуючим під час двох відвідин так і не вдалося. Як пояснили представники адміністрації, вони самі тут його рідко бачать. Нічого дивного, мешкає чоловік майже за тисячу кілометрів, не наїздишся.

— У зв'язку з цим, — каже В. Прищепа, — мимоволі напрошується запитання про інститут арбітражних керуючих. Хто задумувався над тим, чому Господарським судом призначено керуючого, який мешкає за тридев'ять земель? Адже для того, щоб погодити укладення договорів чи вирішення інших фінансово-господарських питань, нам доводиться їздити до нього в Полтавську область. Незрозуміло, чому і на це підприємство повинно витрачати кошти?

В обов'язки арбітражного керуючого, пояснили юристи, входить, зокрема, відстеження ознак штучного доведення підприємства до банкрутства. Як стверджують спеціалісти заводу, у цій справі Ю. Іваненко не виявив себе аналітиком. Навіть у такій очевидній справі, як укладення економічно невигідних договорів на постачання сировини. Скажімо, одну тонну щебеню в минулому році завод купував по 30 гривень (таким був договір з тим самим «Торговим домом»). Нинішнє керівництво підприємства (голова правління працює з початку 2003 року) розірвало кабальний договір. Тепер тонна згаданої сировини обходиться в 17 гривень. Дорожчими були й інші види сировини, необхідної для виробництва шпал. Не помічав чомусь цього арбітражний керуючий...

***Замість коментаря.** Важко передбачити, хто, а головне — яку крапку поставить у цьому затяжному судовому позові. Зате очевидно інше: у ньому, як у краплині води, відбито чимало упущень у чинному законодавстві. За діями деяких посадовців, з'ясовується, слід пильнувати щонайменше у дві пари очей. Діючи безконтрольно, вони, як бачимо, можуть чинити все на свій копил. Чому б ні, коли сходить з рук?..*

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ФОТОФАКТ

Чудодійні ікони Спасителя Ісуса Христа, Божої Матері та Святителя Миколи привезла із Оренбурзької області Росії до Львова їх власниця Антоніна Єфимова (*на знімку*). Перше з'явлення мироточення домашніх ікон вона побачила чотири роки тому. З'ясувалося — ікони можуть зцілювати. Сьогодні львів'яни можуть побачити їх у церкві святого Георгія.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок з доходів фізичних осіб

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1.1. Додаткові блага — кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку його працедавцем (самозайнятою особою), якщо такий дохід не є заробітною платою чи виплатою, відшкодуванням чи компенсацією за цивільно-правовими угодами, укладеними з таким платником податку (далі — інші виплати і винагороди).

Виплата (надання) платнику податку додаткових благ третьою особою від імені та/або за дорученням працедавця (самозайнятої особи) за її рахунок прирівнюється до надання таких додаткових благ таким працедавцем (самозайнятою особою).

Для цілей цього Закону під терміном «заробітна плата» розуміються також інші заохочувальні та компенсаційні виплати або інші виплати та винагороди, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом.

1.2. Дохід — сума будь-яких коштів, вартість матеріального і нематеріального майна, інших активів, що мають вартість, у тому числі цінних паперів або деривативів, одержаних платником податку у власність або нарахованих на його користь, чи набутих незаконним шляхом у випадках, визначених підпунктом 4.2.16 пункту 4.2 статті 4 цього Закону, протягом відповідного звітного податкового періоду з різних джерел як на території України, так і за її межами.

З метою оподаткування до доходів платника податку також включаються:

звичайна вартість майна, яке передається платником податку за довіреністю іншій особі, якщо умови такої довіреності передбачають право такої іншої особи продати таке майно або відчужити його в інший спосіб, крім такої передачі між членами подружжя в межах спільної часткової або спільної сумісної власності.

Якщо повірений повертає кошти, отримані внаслідок такого продажу (відчуження) довірителю у майбутньому, то:

сума таких коштів не включається до складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу повіреного;

позитивна різниця між сумою таких коштів та звичайною вартістю майна, переданого за довіреністю, включається до складу загального оподатковуваного доходу довірителя відповідного звітного податкового періоду;

сума коштів або вартість майна, у тому числі цінних паперів, які надходять у власність юридичної особи, якщо згідно з довіреністю, наданою такою юридичною особою або її засновниками платнику податку, будь-які активні (видаткові) операції з такими коштами або майном здійснюються виключно за рішенням такого платника податку чи за його передорученням (окремою довіреністю) — третьою особою.

1.3. Дохід з джерелом його походження з України — будь-який дохід, одержаний платником податку або нарахований на його користь від здійснення будь-яких видів діяльності на території України, у тому числі, але не виключно, у вигляді:

а) процентів за борговими вимогами чи зобов'язаннями, випущеними (емітованими) резидентом;

б) дивідендів, нарахованих резидентом — емітентом корпоративних прав;

в) доходів у вигляді інвестиційного прибутку від здійснення операцій з цінними паперами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах;

г) доходів у вигляді роялті, іншої плати за використання прав інтелектуальної (у тому числі промислової) власності, отриманих від резидента;

д) доходів у вигляді заробітної плати, нарахованих (виплачених, наданих) внаслідок здійснення платником податку трудової діяльності на території України, від працедавця, незалежно від того, чи є такий працедавець резидентом або нерезидентом, а також заробітної плати, нарахованої особі за здійснення роботи за наймом у складі екіпажу (команди) транспортного засобу, який перебуває за межами території України, її територіальних вод (виключної економічної зони), у тому числі на якірних стоянках, та належить резиденту на правах власності або перебуває у його тимчасовому (строковому) користуванні та/або є зареєстрованим у Державному судновому реєстрі України чи Судновій книзі України;

е) доходів від надання в оренду (лізинг):

нерухомості, розташованої на території України;

рухомого майна, якщо орендодавець є резидентом України, або якщо користування таким майном здійснюється на території України, незалежно від того, чи є орендодавець резидентом чи нерезидентом;

є) доходів від продажу нерухомого майна, розташованого на території України;

ж) доходів від продажу рухомого майна, якщо факт зміни власника (продажу об'єкта рухомого майна) підлягає державній реєстрації та/або нотаріальному посвідченню згідно із законом України, або якщо місце вручення такого рухомого майна набувачеві знаходиться на території України;

з) доходів від здійснення підприємницької діяльності, а також незалежної професійної діяльності на території України;

и) доходів, що виплачуються (надаються) резидентами у вигляді виграшів і призів, у тому числі у лотерею (крім державної); благодійної допомоги, подарунків;

і) доходів у вигляді активів, що передаються у спадщину, якщо такі активи або джерело їх виплати знаходяться на території України;

ї) інших доходів як виплати чи винагороди за цивільно-правовими договорами, одержуваних резидентом або нерезидентом, якщо джерело виплати (нарахування) таких доходів знаходиться на території України, незалежно від резидентського статусу особи, що їх виплачує (нараховує).

1.4. Іноземний дохід — дохід, відмінний від доходу з джерелом його походження з території України.

1.5. Іпотечний житловий кредит — фінансовий кредит, що надається фізичній особі, товариству співвласників квартир або житловому кооперативу строком не менше п'яти повних календарних років для фінансування витрат, пов'язаних з будівництвом або придбанням квартири (кімнати) або житлового будинку (його частини) (з урахуванням землі, що знаходиться під таким житловим будинком, чи присадибної ділянки), які надаються у власність позичальника з прийняттям кредитором такого житла (землі, що знаходиться під ним, чи присадибної ділянки) у заставу. Правила надання та погашення іпотечного житлового кредиту визначаються Національним банком України.

1.6. Загальний оподатковуваний дохід — будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню згідно з цим Законом, нарахований (виплачений) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду (далі — оподатковуваний дохід).

Загальний оподатковуваний дохід складається з доходів, які підлягають кінцевому оподаткуванню при їх нарахуванні (виплаті); доходів, які підлягають оподаткуванню у складі загального річного оподатковуваного доходу; доходів, які оподатковуються за іншими правилами, визначеними цим Законом.

Загальний місячний оподатковуваний дохід дорівнює сумі оподатковуваних доходів, виплачених (нарахованих) протягом такого звітного податкового місяця.

Загальний річний оподатковуваний дохід дорівнює сумі загальних місячних оподатковуваних доходів, отриманих (нарахованих) протягом такого звітного податкового року.

1.7. Звітний податковий період — проміжок часу, який розпочинається з першого календарного дня першого місяця такого періоду та закінчується останнім календарним днем останнього місяця такого періоду. Для місячного податкового періоду перший та останній місяці збігаються.

Якщо фізична особа вперше отримує оподатковувані доходи в середині податкового періоду, то перший податковий період розпочинається з дня отримання таких доходів.

Якщо платник податку помирає, визнається судом померлим чи безвісно відсутнім або втрачає статус резидента (за відсутності податкових зобов'язань як нерезидента згідно з цим Законом), останнім податковим періодом вважається період, який закінчується днем, на який відповідно припадає смерть такого платника податку, винесення такого судового рішення чи втрата ним статусу резидента.

1.8. Наймана особа — фізична особа, яка безпосередньо власною працею виконує трудову функцію виключно за дорученням або наказом працедавця згідно з умовами укладеного з ним трудового договору (контракту) відповідно до закону. При цьому усі вигоди від виконання такої трудової функції (крім заробітної плати такої найманої особи, інших виплат чи винагород на її користь, передбачених законодавством), а також усі ризики, пов'язані з таким виконанням або невиконанням, отримуються (несуться) працедавцем.

Фізична особа, яка зареєструвалася як суб'єкт підприємницької діяльності та надає послуги іншій особі (виконує роботи на її користь) в межах цивільно-правового договору, прирівнюється до найманої особи з відповідним оподаткуванням отриманих нею доходів як заробітної плати, якщо умови такого цивільно-правового договору передбачають надання таких послуг (робіт) на постійній та регулярній основі протягом більш ніж одного місячного податкового періоду та/або отримання усіх видів вигод, винагород та понесення всіх ризиків, пов'язаних з таким наданням або ненаданням, такою іншою особою — замовником послуг (робіт).

Не вважається з метою оподаткування найманою фізична особа, яка передоручає виконання зазначеної трудової функції третім особам як за згодою її працедавця, так і без такої згоди.

1.9. Незалежна професійна діяльність — діяльність, що полягає в участі фізичних осіб у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, так само як діяльність лікарів (у тому числі стоматологів, зубних техніків), адвокатів, приватних нотаріусів, аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів та помічників зазначених осіб або осіб, зайнятих релігійною (місіонерською) діяльністю, іншій подібній діяльності, за умови якщо такі особи не є найманими працівниками чи суб'єктами підприємницької діяльності, які згідно з абзацом другим пункту 1.8 цієї статті прирівнюються до найманої особи.

1.10. Нерухоме майно (нерухомість) — об'єкти майна, які розташовуються на землі і не можуть бути переміщені в інше місце без втрати їх якісних або функціональних характеристик (властивостей), а також земля.

1.10.1. Нерухомість, відмінна від землі, поділяється на:

а) будівлі, а саме: приміщення, пристосовані для постійного або тимчасового перебування в них людей, а також об'єкти власності, функціонально пов'язані з такими приміщеннями.

Будівлі поділяються на будинки (включаючи готелі, мотелі, кемпінги та інші подібні об'єкти туристичної інфраструктури), квартири, кімнати у багатосімейних (комунальних) квартирах, індивідуальні гаражі або місця на гаражних стоянках чи в гаражних кооперативах, дачні будинки та інші об'єкти дачної (садової) інфраструктури, відмінні від землі;

б) споруди, а саме: об'єкти нерухомості, відмінні від будівель.

1.10.2. До вартості нерухомості у вигляді землі включаються також вартість будь-яких її капітальних поліпшень, у тому числі її планування, іригації, осушення, та дороги (шляхи).

1.11. Особа — фізична особа або юридична особа (її філії, відділення, інші відокремлені підрозділи), а також представництва юридичної особи.

1.12. Пасивний дохід — дохід, отриманий у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхових виплат і відшкодувань, а також орендних (лізингових) платежів за договорами оперативної оренди.

1.13. Податок — податок з доходів фізичних осіб; оподаткування — порядок, пов'язаний з визначенням об'єкта оподаткування, обчисленням та сплатою (утриманням) податку з доходів фізичних осіб; платник податку (у відповідних відмінках) — платник податку з доходів фізичних осіб.

Податок з доходів фізичних осіб — плата фізичної особи за послуги, які надаються їй територіальною громадою, на території якої така фізична особа має податкову адресу або розташовано особу, що утримує цей податок згідно з цим Законом.

1.14. Податкова адреса фізичної особи — місце постійного або переважного проживання платника податку, місце податкової реєстрації платника податку, визначене згідно з законодавством.

1.15. Податковий агент — юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ) або фізична особа чи нерезидент або його представництво, які незалежно від їх організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати цей податок до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік та подавати податкову звітність податковим органам відповідно до закону, а також нести відповідальність за порушення норм цього Закону.

Податковим агентом, зокрема, є фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності, яка використовує найману працю інших фізичних осіб, щодо виплати заробітної плати (інших виплат та винагород) таким іншим фізичним особам.

1.16. Податковий кредит — сума (вартість) витрат, понесених платником податку — резидентом у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів — фізичних або юридичних осіб протягом звітного року (крім витрат на сплату податку на додану вартість та акцизного збору), на суму яких дозволяється зменшення суми його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року, у випадках, визначених цим Законом.

1.17. Працедавець — юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності (включаючи самозайнятих осіб), яка укладає трудові договори (контракти) з найманими особами та несе обов'язки із сплати їм заробітної плати, а також нарахування, утримання та сплати цього податку до бюджету, нарахувань на фонд оплати праці, інші обов'язки, передбачені законами.

1.18. Рухоме майно — майно, відмінне від нерухомого.

1.19. Самозайнята особа — платник податку, який є суб'єктом підприємницької діяльності або здійснює незалежну професійну діяльність та не є найманою особою у межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

1.20. Фізична особа — громадянин України, фізична особа без громадянства або громадянин іноземної держави.

1.20.1. Фізична особа — резидент — фізична особа, яка має місце проживання в Україні.

У разі якщо фізична особа має місце проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо така особа має місце постійного проживання в Україні; якщо особа має місце постійного проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо має більш тісні особисті чи економічні зв'язки (центр життєвих інтересів) в Україні.

У разі якщо державу, в якій фізична особа має центр життєвих інтересів, не можна визначити, або якщо фізична особа не має місця постійного проживання у жодній з держав, вона вважається резидентом, якщо перебуває в Україні не менше 183 днів (включаючи день приїзду та від'їзду) протягом періоду або періодів податкового року.

Достатньою (але не виключною) умовою визначення місця знаходження центру життєвих інтересів фізичної особи є місце постійного проживання членів її сім'ї або її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності.

Якщо неможливо визначити резидентський статус фізичної особи, використовуючи попередні положення цього підпункту, фізична особа вважається резидентом, якщо вона є громадянином України.

Якщо всупереч закону фізична особа — громадянин України має також громадянство іншої країни, то з метою оподаткування цим податком така особа вважається громадянином України, який не має права на залік податків, сплачених за кордоном, передбаченого цим Законом або нормами міжнародних угод України.

Якщо фізична особа є особою без громадянства і на неї не поширюються положення абзаців першого — четвертого цього підпункту, то її статус визначається згідно з нормами міжнародного права.

Достатньою підставою для визначення особи резидентом є самостійне визначення нею основного місця проживання на території України у порядку, встановленому цим Законом, або її реєстрація як самозайнятої особи.

1.20.2. Фізична особа — нерезидент — фізична особа, яка не є резидентом України.

1.20.3. У разі якщо у цьому Законі використовуються терміни «резидент» або «нерезидент» у відповідних відмінках, під цими термінами відповідно розуміються «фізична особа — резидент» або «фізична особа — нерезидент».

1.20.4. Для цілей цього Закону членами сім'ї фізичної особи є її дружина або чоловік, діти як фізичної особи, так і її дружини або чоловіка (у тому числі усиновлені), батьки, баба або дід як фізичної особи, так і її дружини або чоловіка, брати чи сестри як фізичної особи, так і її дружини або чоловіка, онуки як фізичної особи, так і її дружини або чоловіка, інші утриманці такої фізичної особи або її опікуни, визнані такими згідно із законом.

Членами сім'ї фізичної особи першого ступеня спорідненння вважаються її батьки та батьки її чоловіка або дружини, її чоловік або дружина, діти як такої фізичної особи, так і її чоловіка або дружини, у тому числі усиновлені ними діти. Інші члени сім'ї фізичної особи вважаються такими, що мають другий ступінь спорідненння.

1.21. Інші терміни використовуються у значеннях, визначених законами з питань оподаткування або іншими законами, що не суперечать таким законам та цьому Закону у частині визначення термінів.

Стаття 2. Платники податку

2.1. Платниками податку є:

резидент, який отримує як доходи з джерелом їх походження з території України, так і іноземні доходи;

нерезидент, який отримує доходи з джерелом їх походження з території України.

2.2. Не є платником податку нерезидент, який отримує доходи з джерелом їх походження з території України і має дипломатичні привілеї та імунітет, встановлені на умовах взаємності міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, щодо доходів, одержаних ним безпосередньо від здійснення такої дипломатичної чи прирівняної до неї таким міжнародним договором іншої діяльності.

2.3. Якщо платник податку помирає або визнається судом померлим чи безвісно відсутнім, то податок за останній податковий період справляється з активів такого платника податку (нарахованих на його користь доходів) при відкритті спадщини, з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Стаття 3. Об'єкт оподаткування

3.1. Об'єктом оподаткування резидента є:

3.1.1. загальний місячний оподатковуваний дохід;

3.1.2. чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального річного оподатковуваного доходу на суму податкового кредиту такого звітного року;

3.1.3. доходи з джерелом їх походження з України, які підлягають кінцевому оподаткуванню при їх виплаті;

3.1.4. іноземні доходи.

3.2. Об'єктом оподаткування нерезидента є:

3.2.1. загальний місячний оподатковуваний дохід з джерелом його походження з України;

3.2.2. загальний річний оподатковуваний дохід з джерелом його походження з України;

3.2.3. доходи з джерелом їх походження з України, які підлягають кінцевому оподаткуванню при їх виплаті.

3.3. При нарахуванні доходів у вигляді валютних цінно-

тей або інших активів, чия вартість є вираженою в іноземній валюті або міжнародних розрахункових одиницях, така вартість перераховується у гривні за валютним (обмінним) курсом Національного банку України, діючим на момент одержання таких доходів.

3.4. При нарахуванні доходів у будь-яких негрошових формах об'єкт оподаткування визначається як вартість такого нарахування, визначена за звичайними цінами, помножена на коефіцієнт, який розраховується за такою формулою:

К = 100 : (100 - Сп), де

К — коефіцієнт;

Сп — ставка податку, встановлена для таких доходів на момент такого нарахування.

Вартість такого нарахування визначається виходячи із звичайної ціни, збільшеної на суму:

податку на додану вартість, якщо особа, яка здійснює таке нарахування, є платником податку на додану вартість;

акцизного збору, якщо надається підакцизний товар.

У такому ж порядку визначається об'єкт оподаткування для сум надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлений строк.

Якщо особа, яка нараховує доходи у формах, відмінних від грошової, є платником податку на прибуток підприємств за ставкою, встановленою пунктом 10.1 статті 10 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», то до її валових витрат включається сума, розрахована згідно з цим пунктом. Така сама сума є базою для нарахування збору до Пенсійного фонду України та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

3.5. При нарахуванні доходів у вигляді заробітної плати об'єкт оподаткування визначається як нарахована сума такої заробітної плати, зменшена на суму збору до Пенсійного фонду України чи внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, які відповідно до закону справляються за рахунок доходу найманої особи.

Стаття 4. Загальний оподатковуваний дохід

4.1. Загальний річний оподатковуваний дохід

Загальний річний оподатковуваний дохід складається з суми загальних місячних оподатковуваних доходів звітного року, а також іноземних доходів, одержаних протягом такого звітного року.

4.2. Загальний місячний оподатковуваний дохід

До складу загального місячного оподатковуваного доходу включаються:

4.2.1. доходи у вигляді заробітної плати, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору;

4.2.2. доходи від продажу об'єктів прав інтелектуальної (промислової) власності; доходи у вигляді сум авторської винагороди, іншої плати за надання права на користування або розпорядження іншим особам нематеріальним активом (творами науки, мистецтва, літератури або іншими нематеріальними активами) (далі — роялті), у тому числі одержувані спадкоємцями власника такого нематеріального активу;

4.2.3. сума (вартість) подарунків у межах, що підлягають оподаткуванню згідно з нормами статті 14 цього Закону;

4.2.4. сума страхових внесків (страхових премій) за договором добровільного страхування, сплачена будь-якою особою-резидентом, іншою ніж платник податку, за такого платника податку чи на його користь, крім сум, що сплачуються:

а) особою-резидентом, яка визначається вигодонабувачем (бенефіціаром) за таким договором;

б) одним з членів сім'ї першого ступеня споріднення платника податку;

в) працедавцем-резидентом за свій рахунок за договорами довгострокового страхування життя або недержавного пенсійного страхування платника податку, якщо така сума у розрахунку на такого платника податку не перевищує 15 відсотків нарахованої таким працедавцем суми заробітної плати платнику податку протягом кожного звітного податкового місяця, у якому сплачується такий страховий внесок (премія), але при цьому не вище суми, визначеної у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону, у розрахунку на такий місяць;

4.2.5. сума страхових виплат, страхових відшкодувань або викупних сум, отриманих платником податку за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування, у випадках та розмірах, визначених пунктом 9.8 статті 9 цього Закону;

4.2.6. частина доходів від операцій з майном, розмір якої визначається згідно з положеннями статей 11—12 цього Закону;

4.2.7. дохід від надання майна в оренду або суборенду (строкове володіння та/або користування), визначений у порядку, встановленому пунктом 9.1 статті 9 цього Закону;

4.2.8. оподатковуваний дохід (прибуток), не включений до розрахунку загальних оподатковуваних доходів попередніх податкових періодів та самостійно виявлений у звітному періоді платником податку або нарахований податковим органом згідно із законом;

4.2.9. дохід, отриманий платником податку від його працедавця як додаткове благо (за винятками, передбаченими пунктом 4.3 цієї статті), а саме у вигляді:

а) вартості використання житла, інших об'єктів матеріального або нематеріального майна, наданих платнику податку у безоплатне користування, за винятком, коли таке надання зумовлене виконанням платником податку трудової функції чи передбачене нормами трудового договору (контракту) або відповідно до закону, у встановлених ними межах, а також за винятком користування автомобільним транспортом, наданих платнику податку його працедавцем-резидентом, який є платником податку на прибуток підприємств;

б) вартості майна та харчування, безоплатно отриманого платником податку, крім випадків, визначених у підпункті 5.4.1 пункту 5.4 статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

в) вартості послуг домашнього обслуговуючого персоналу, безоплатно отриманих платником податку, включаючи працю підпорядкованих осіб, а також осіб, що перебувають на військовій службі чи є заарештованими або ув'язненими.

Під терміном «послуги домашнього обслуговуючого персоналу» розуміються послуги з побутового обслуговування фізичної особи, членів її сім'ї або від імені чи за їх дорученням — будь-якої третьої особи, включаючи ремонт або спорудження об'єктів рухомого чи нерухомого майна, що належать таким особам або використовуються ними;

г) суми грошового або майнового відшкодування будь-яких витрат або втрат платника податку, крім тих, що підлягають обов'язковому відшкодуванню згідно із законом за рахунок бюджету або звільняються від оподаткування згідно з цим Законом;

д) суми фінансової допомоги, включаючи суми боргу платника податку, анульованого кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з процедурою банкрутства;

е) вартості безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг), а також суми знижки з ціни (вартості) товарів (послуг), що перевищує звичайну, розраховану за правилами визначення звичайних цін (у розмірі такої знижки), крім випадків, передбачених пунктом 4.3 цієї статті.

Якщо додаткові блага надаються у формах, відмінних від грошової, об'єкт оподаткування обчислюється за правилами, визначеними пунктом 3.4 статті 3 цього Закону.

Якщо додаткові блага надаються особою, що не є працедавцем платника податку, чи особою, яка діє від імені або за дорученням такого працедавця, то такі доходи прирівнюються з метою оподаткування до подарунків з їх відповідним оподаткуванням;

4.2.10. дохід у вигляді неустойки, штрафів або пені, фактично одержаних платником податку як відшкодування матеріальної або немайнової (моральної) шкоди, крім:

а) сум, що спрямовуються на відшкодування прямих збитків, понесених платником податку внаслідок заподіяння йому матеріальної шкоди;

б) процентів, одержаних від боржника внаслідок прострочення виконання ним грошового зобов'язання у розмірі, прямо встановленому цивільним законодавством, якщо інший розмір не встановлено таким цивільно-правовим договором;

в) пені, яка сплачується на користь платника податку за рахунок бюджету (цільового страхового фонду) внаслідок несвоєчасного повернення надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів) або інших сум бюджетного відшкодування;

г) сум шкоди, завданої платнику податку актами і діями, визнаними неконституційними, або завданої незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури та суду, яка відшкодовується державою у порядку, встановленому законом.

Підпункт 4.2.10 не регулює порядок оподаткування сум страхових виплат, страхових відшкодувань і викупних сум за договорами страхування;

4.2.11. сума заборгованості платника податку, за якою минув строк позовної давності, крім сум податкової заборгованості, за якими минув строк давності згідно з законом, що встановлює порядок стягнення заборгованості з податків, зборів (обов'язкових платежів) та погашення податкового боргу;

4.2.12. дохід у вигляді процентів (дисконтних доходів), дивідендів та роялті, виграшів, призів; інші доходи, крім зазначених у пункті 4.3 цієї статті;

4.2.13. інвестиційний прибуток від здійснення платником податку операцій з цінними паперами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, крім доходу від операцій, зазначених у підпунктах 4.3.3 та 4.3.17 цієї статті;

4.2.14. дохід у вигляді вартості успадкованого майна, у межах, що підлягає оподаткуванню цим податком згідно з нормами статті 13 цього Закону;

4.2.15. сума надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки, розмір якої розраховується згідно з пунктом 9.10 статті 9 цього Закону;

4.2.16. кошти або майно (немайнові активи), отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом, у сумах, підтверджених обвинувальним вироком суду, незалежно від призначеної ним міри покарання.

4.3. Доходи, які не включаються до складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу

До складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу платника податку не включаються такі доходи (що не підлягають відображенню в його річній податковій декларації):

4.3.1. сума державної адресної допомоги, житлових та інших субсидій або дотацій, компенсацій, винагород та страхових виплат, які отримуються платником податку відповідно з бюджетів, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування згідно із законом, у тому числі (але не виключно):

а) сума грошової допомоги, яка надається згідно із законом членам сімей військовослужбовців чи осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, які загинули (безвісно пропали) або померли внаслідок виконання ними службових обов'язків;

б) сума державних премій України або державних стипендій України, визначених законом, а також вартість державних нагород чи винагород від імені України, крім тих, що виплачуються коштами чи іншим майном, відмінним від таких нагород, сума Нобелівської премії та Абелівської премії;

в) сума допомоги, яка виплачується (надається) жертвам нацистських переслідувань або їх спадкоємцям з бюджетів або інших джерел, визначених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також особам, які мають звання «Праведник Миру»;

г) сума допомоги, яка виплачується (надається) особам, визнаним репресованими та/або реабілітованими згідно із законом, або їх спадкоємцям, з бюджетів або інших джерел, визначених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

д) сума пенсій, отримуваних платником податку з Пенсійного фонду України чи бюджету згідно із законом, а також з іноземних джерел, якщо згідно з міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, такі пенсії не підлягають оподаткуванню чи оподатковуються в країні їх виплати.

Виключення, передбачені цим підпунктом, не поширюються на виплати заробітної плати; виплати, пов'язані з тимчасовою втратою працездатності; регресні виплати;

4.3.2. сума коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт, з урахуванням норм пункту 9.10 статті 9 цього Закону;

4.3.3. сума доходів, отриманих платником податку від розміщення ним коштів у цінні папери, емітовані Міністерством фінансів України, виграші у державну лотерею;

4.3.4. сума відшкодування платнику податку розміру шкоди, завданої йому внаслідок Чорнобильської катастрофи, у порядку та сумах, визначених законом;

4.3.5. суми виплат чи відшкодувань (крім заробітної плати чи інших виплат та відшкодувань за цивільно-правовими договорами), що здійснюються:

а) професійними та творчими спілками їх членам у випадках, передбачених законом;

б) Товариством Червоного Хреста України на користь отримувачів благодійної допомоги відповідно до закону;

в) іншими неприбутковими організаціями та благодійними фондами України, чий статус визначається відповідно до закону, на користь отримувачів таких виплат, крім будь-яких виплат або відшкодувань членам керівних органів таких організацій або фондів та пов'язаним з ними фізичним особам;

4.3.6. сума внесків на обов'язкове страхування платника податку відповідно до закону, інших ніж збір на державне пенсійне страхування або внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

4.3.7. сума збору на державне пенсійне страхування та внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування платника податку, що вносяться за рахунок його працедавця у розмірах, визначених законом;

4.3.8. кошти або вартість майна (немайнових активів), які надходять платнику податку за рішенням суду внаслідок поділу спільної сумісної власності подружжя у зв'язку з розірванням шлюбу чи визнанням його недійсним або за добровільним рішенням сторін, з урахуванням норм Сімейного кодексу України;

4.3.9. аліменти, що виплачуються платнику податку:

а) згідно з рішенням суду;

б) за добровільним рішенням сторін у сумах, визначених згідно з нормами Сімейного кодексу України, за винятком виплати аліментів нерезидентом, незалежно від їх розмірів, якщо інше не встановлене міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

4.3.10. кошти або майно (майнові чи немайнові права, вартість робіт, послуг), які отримують платники податку як подарунок, з урахуванням положень пункту 14.2 статті 14 цього Закону;

4.3.11. кошти або майно, майнові чи немайнові права, які отримують спадкоємці фізичної особи у разі оформлення права на спадщину в порядку, передбаченому законодавством, з урахуванням положень пункту 13.2 статті 13 цього Закону;

4.3.12. вартість товарів, які надходять платнику податку як їх гарантійна заміна у порядку, встановленому законом, а також грошова компенсація вартості таких товарів, надана платнику податку у разі їх повернення продавцю або особі, уповноваженій таким продавцем здійснювати їх гарантійне обслуговування (заміну) протягом гарантійного строку, але не вище ціни придбання таких товарів;

4.3.13. кошти, отримані платником податку в рахунок компенсації (відшкодування) вартості майна (немайнових активів), примусово відчужених державою у випадках, передбачених законом, або вартість такої компенсації, отриманої у формі, відмінній від грошової;

4.3.14. вартість безоплатного харчування, миючих та знешкоджуючих засобів, а також робочого одягу, взуття, обмундирування, засобів особистого захисту, отриманих у тимчасове користування платником податку, який перебуває у відносинах трудового найму з працедавцем, який надає таке майно, за переліком та граничними строками їх використання, що щорічно встановлюються Кабінетом Міністрів України шляхом прийняття відповідної постанови до подання проекту Державного бюджету України на наступний рік. Якщо така постанова не приймається у зазначений строк, то діють норми постанови, прийнятої для попереднього року (років). Якщо платник податку, який припиняє трудові відносини з працедавцем, не повертає йому такий робочий одяг, взуття, обмундирування, засоби особистого захисту, граничний строк використання яких не настав, то під час остаточного розрахунку первісна вартість такого майна включається до складу додаткових благ, наданих такому платнику податку;

4.3.15. вартість вугілля та вугільних брикетів, безоплатно наданих в обсягах та за переліком професій, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, платнику податку з числа осіб, що перебувають у трудових відносинах з вугледобувним підприємством, а також:

а) непрацюючому пенсіонеру, що має стаж роботи на таких підприємствах не менш ніж 10 років на підземних роботах або не менш ніж 20 років на поверхні;

б) особі, яка отримала інвалідність внаслідок каліцтва або професійного захворювання під час роботи на такому підприємстві;

в) члену сім'ї загиблого працівника такого підприємства, що отримує пенсію внаслідок втрати годувальника.

При виплаті грошової компенсації вартості такого вугілля її сума оподатковується при її виплаті та за її рахунок у загальному порядку.

Кабінет Міністрів України встановлює правила виконання цього підпункту;

4.3.16. сума надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів) з бюджетів або державних цільових страхових фондів згідно із законом, а також бюджетного відшкодування при застосуванні права на податковий кредит, що повертається платнику податку;

4.3.17. дивіденди, які нараховуються на користь платника податку у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих юридичною особою-резидентом, що нараховує такі дивіденди, за умови, коли таке нарахування ніяким чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді емітента, та внаслідок чого збільшується статутний фонд такого емітента на сукупну номінальну вартість таких нарахованих дивідендів;

4.3.18. сума доходу, отриманого платником податку внаслідок відчуження акцій (інших корпоративних прав), одержаних ним у власність в процесі приватизації в обмін на приватизаційні компенсаційні сертифікати, безпосередньо отримані ним як компенсація суми його внеску до установ Ощадного банку СРСР або до установ державного страхування СРСР, або в обмін на приватизаційні сертифікати, отримані ним відповідно до закону, а також сума доходу, отриманого таким платником податку внаслідок відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення, земельних часток (паїв), майнових паїв, безпосередньо отриманих ним у власність у процесі приватизації згідно з нормами земельного законодавства;

4.3.19. прибуток від операцій з майном або інвестиційними активами, який не підлягає оподаткуванню згідно з відповідними положеннями цього Закону;

4.3.20. сума, сплачена працедавцем на користь закладів освіти у рахунок компенсації вартості підготовки чи перепідготовки платника податку — найманої особи за профілем діяльності чи загальними виробничими потребами такого працедавця, але не вище розміру суми, визначеної у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону, у розрахунку на кожний повний чи неповний місяць підготовки чи перепідготовки такої найманої особи.

Якщо така наймана особа припиняє трудові відносини з таким працедавцем впродовж такого навчання або до закінчення другого календарного року від року, в якому закінчується таке навчання, то сума, сплачена у компенсацію вартості такого навчання, прирівнюється до додаткового блага, наданого такій найманій особі протягом року, на який припадає таке припинення трудових відносин, та підлягає оподаткуванню у загальному порядку;

4.3.21. кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на поховання платника податку:

а) будь-якою фізичною особою чи благодійною організацією;

б) працедавцем такого померлого платника податку за його останнім місцем роботи (у тому числі перед виходом на пенсію) у розмірі, що не перевищує подвійний розмір суми,

(Закінчення на 14—19-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок з доходів фізичних осіб

(Початок на 12-й стор.).

визначеної у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону. Сума перевищення над такою сумою, за її наявності, підлягає кінцевому оподаткуванню при її виплаті за ставкою, встановленою пунктом 7.1 статті 7 цього Закону;

4.3.22. кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку його працедавцем за рахунок коштів, які залишаються після оподаткування такого працедавця податком на прибуток підприємств, за наявності відповідних підтверджуючих документів, крім витрат, зазначених у підпунктах «а» — «з» підпункту 5.3.4 пункту 5.3 статті 5 цього Закону;

4.3.23. основна сума депозиту (вкладу), внесеного платником податку до банку чи небанківської фінансової установи, яка повертається такому платнику податку, основна сума кредиту, що отримується платником податку, а також сума виплат громадянам України (їх спадкоємцям) грошових заощаджень і грошових внесків, вкладених до 2 січня 1992 року в установи Ощадного банку СРСР чи в установи державного страхування СРСР або у папери цільової державної позики, емітованої на території колишнього СРСР, погашення яких не відбулося;

4.3.24. вартість путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України платника податку або його дітей віком до 18 років, які надаються йому безоплатно або із знижкою (у розмірі такої знижки) професійною спілкою, до якої зараховуються профспілкові внески такого платника податку — члена такої професійної спілки, створеної за законодавством України, або за рахунок коштів відповідного фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування;

4.3.25. дохід (прибуток), одержаний самозайнятою особою від здійснення нею підприємницької або незалежної професійної діяльності, якщо така особа обрала спеціальну (спрощену) систему оподаткування такого доходу (прибутку) відповідно до закону;

4.3.26. сума стипендії, яка виплачується з бюджету учню, студенту, ординатору, аспіранту або ад'юнкту, але не вище суми, визначеної у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону. Сума перевищення, за її наявності, підлягає кінцевому оподаткуванню при її виплаті за ставкою, встановленою пунктом 7.1 статті 7 цього Закону;

4.3.27. вартість одягу, взуття, а також суми грошової допомоги, що надаються дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків (у тому числі випускникам професійних освітньо-виховних закладів і вищих освітніх закладів I і II рівня акредитації), у порядку і розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України;

4.3.28. сума грошового або майнового утримання чи забезпечення військовослужбовців строкової служби (у тому числі осіб, що проходять альтернативну службу), передбачена законом, яка виплачується з бюджету чи бюджетною установою;

4.3.29. сума, одержувана платником податку за здавання ним крові, грудного жіночого молока, інших видів донорства, яка виплачується з бюджету чи бюджетною установою;

4.3.30. вартість житла, яке передається з державної або комунальної власності у власність платника податку безоплатно або із знижкою (у розмірі такої знижки) відповідно до закону.

Якщо платник податку з числа державних службовців та прирівняних до них осіб має право на отримання одноразової грошової компенсації витрат для створення належних житлових умов відповідно до законодавства, то сума такої компенсації оподатковується при її виплаті за її рахунок як додаткове благо;

4.3.31. сума, одержувана платником податку за здану (продану) ним вторинну сировину та побутові відходи, за винятком брухту чорних або кольорових металів.

При виплаті доходів за зданий платником податку брухт чорних або кольорових металів, особа, що його закуповує, вважається податковим агентом стосовно платника податку — їх продавця та зобов'язана утримати податок із суми такої виплати та за її рахунок за ставкою, встановленою пунктом 7.1 статті 7 цього Закону. Доходи, зазначені у цьому підпункті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок. Порядок виконання цього підпункту визначається Кабінетом Міністрів України;

4.3.32. сума страхової виплати, страхового відшкодування або викупна сума, отримувана платником податку за договором страхування від страховика-резидента, іншого ніж довгострокове страхування життя або недержавне пенсійне страхування, при виконанні таких умов:

а) при страхуванні життя або здоров'я платника податку факт нанесення шкоди страхувальнику має бути належним чином підтверджений. Якщо страхувальник помирає, сума страхової виплати оподатковується у складі спадщини згідно з пунктом 13.2 статті 13 цього Закону;

б) при страхуванні майна сума страхового відшкодування не може перевищувати вартість застрахованого майна, розраховану за звичайними цінами на дату укладення страхового договору, збільшену на суму сплачених страхових внесків (премій), та має бути спрямована на ремонт, відновлення застрахованої власності або її заміщення у порядку та строки, визначені статтею 15 цього Закону;

в) при страхуванні цивільної відповідальності сума страхового відшкодування не може перевищувати розмір шкоди, фактично завданої вигодонабувачу (бенефіціару), яка оцінюється за звичайними цінами на дату такої страхової виплати;

4.3.33. сума страхової виплати, страхового відшкодування, викупна сума або їх частина, отримувана платником податку за договором довгострокового страхування життя або недержавного пенсійного страхування, визначена у порядку, встановленому пунктом 9.8 статті 9 цього Закону;

4.3.34. порядок застосування підпунктів 4.3.32—4.3.33 цього пункту визначається центральним органом виконавчої влади, який здійснює контроль за небанківськими фінансовими установами відповідно до закону, за узгодженням з Комітетом Верховної Ради України, до повноважень якого входять зазначені питання;

4.3.35. інші доходи, які відповідно до норм цього Закону не включаються до складу загального місячного оподатковуваного доходу з інших підстав.

4.4. Базою (об'єктом) для нарахування збору до Пенсійного фонду України чи внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян є заробітна плата платника цього податку.

Стаття 5. Податковий кредит

5.1. Право платника податку на податковий кредит

5.1.1. Платник податку має право на податковий кредит за наслідками звітного податкового року.

5.1.2. Підстави для нарахування податкового кредиту із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у річній податковій декларації.

5.2. Документальне підтвердження витрат, які включаються до складу податкового кредиту

5.2.1. До складу податкового кредиту включаються фактично понесені витрати, підтверджені платником податку документально, а саме: фіскальним або товарним чеком, касовим ордером, товарною накладною, іншими розрахунковими документами або договором, які ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) та визначають суму таких витрат.

5.2.2. Зазначені у підпункті 5.2.1 цього пункту документи не надсилаються податковому органу, але підлягають зберіганню платником податку протягом строку, достатнього для проведення податковим органом податкової перевірки стосовно нарахування такого податкового кредиту.

5.3. Перелік витрат, дозволених до включення до складу податкового кредиту

Платник податку має право включити до складу податкового кредиту звітного року такі витрати, фактично понесені ним протягом такого звітного року:

5.3.1. частину суми процентів за іпотечним кредитом, сплачених платником податку, яка розраховується за правилами, визначеними згідно із статтею 10 цього Закону;

5.3.2. суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, у розмірі, що перевищує два відсотки, але не є більшим п'яти відсотків від суми його загального оподатковуваного доходу такого звітного року;

5.3.3. суму коштів, сплачених платником податку на користь закладів освіти для компенсації вартості середньої професійної або вищої форми навчання такого платника податку, іншого члена його сім'ї першого ступеня споріднення, але не більше суми, визначеної у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону, у розрахунку за кожний повний або неповний місяць навчання протягом звітного податкового року.

Такі витрати включаються:

а) при навчанні платника податку або іншого члена його сім'ї першого ступеня споріднення — до податкового кредиту одного з таких членів за їх вибором;

б) при навчанні обох членів подружжя — окремо до податкового кредиту кожного, відповідно до вартості його навчання.

Зазначений у підпункті «а» цього підпункту вибір вважається здійсненим, якщо платник податку подає податкову декларацію, у якій визначається сума таких витрат.

Для цілей цього підпункту членами подружжя вважаються особи, які перебувають у шлюбі, зареєстрованому згідно із законом;

5.3.4. суму власних коштів платника податку, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування такого платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, у тому числі для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних пристосувань у розмірах, що не покриваються виплатами з фонду загальнообов'язкового медичного страхування, крім витрат на:

а) косметичне лікування або косметичну хірургію (включаючи косметичне протезування, не пов'язане з медичними показаннями);

б) водолікування та геліотерапію, не пов'язані з лікуванням хронічних захворювань;

в) лікування та протезування зубів з використанням дорогоцінних металів, гальванопластики та порцеляни;

г) аборти, крім абортів, які проводяться за медичними показаннями, або якщо вагітність стала наслідком зґвалтування;

д) операції з переміни статі;

е) лікування венеричних захворювань, крім СНІДу та венеричних захворювань, причиною яких стало нестатеве зараження або зґвалтування;

є) лікування тютюнової чи алкогольної залежності;

ж) клонування людини або її органів;

з) придбання ліків, медичних засобів та пристосувань, оплати вартості медичних послуг, які не підпадають під перелік життєво необхідних, встановлений Кабінетом Міністрів України;

5.3.5. суму витрат платника податку на сплату за власний рахунок страхових внесків, страхових премій страхувальнику-резиденту за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування як такого платника податку, так і членів його сім'ї першого ступеня споріднення, яка не перевищує (у розрахунку за кожний з повних чи неповних місяців звітного податкового року, протягом яких діяв договір страхування):

а) при страхуванні платника податку — суму, визначену у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону;

б) при страхуванні члена сім'ї платника податку першого ступеня споріднення — 50 відсотків суми, визначеної у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону, у розрахунку на кожного застрахованого члена сім'ї.

Якщо платник податку або члени його сім'ї першого ступеня споріднення були застраховані їх працедавцями згідно з підпунктом «в» підпункту 4.2.4 пункту 4.2 статті 4 цього Закону, то гранична сума, встановлена підпунктом «а» або «б» цього підпункту, зменшується для відповідної застрахованої особи на суму страхових внесків, сплачених її працедавцем протягом такого звітного податкового року.

Якщо член сім'ї платника податку першого ступеня споріднення самостійно застрахував такі самі ризики за окремим страховим договором, то:

платник податку не має права включати до складу податкового кредиту суму, визначену у підпункті «б» підпункту 5.3.5 цього пункту стосовно такого члена сім'ї;

такий член сім'ї має право включити до складу свого податкового кредиту суму страхових внесків (премій), сплачених за таким окремим страховим договором на умовах підпункту «б» підпункту 5.3.5 цього пункту;

5.3.6. суми витрат платника податку із:

штучного запліднення, незалежно від того, чи перебуває він у шлюбі з донором, чи ні;

оплати вартості державних послуг, включаючи сплату державного мита, пов'язаних з усиновленням дитини.

5.4. Обмеження права на нарахування податкового кредиту

5.4.1. Податковий кредит може бути нарахований виключно резидентом, що має індивідуальний ідентифікаційний номер.

5.4.2. Загальна сума нарахованого податкового кредиту не може перевищувати суми загального оподатковуваного доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітна плата.

5.4.3. Якщо платник податку не скористався правом на нарахування податкового кредиту за наслідками звітного податкового року, то таке право на наступні податкові роки не переноситься.

5.5. Центральний податковий орган видає інструкцію з питань застосування норм цієї статті та провадить безоплатні роз'яснення порядку документального підтвердження прав на податковий кредит та подання податкової декларації, у тому числі шляхом проведення відповідних навчань, семінарів тощо, забезпечує безоплатне надання бланків декларацій з цього податку, інших розрахунків, передбачених цим Законом, податковими органами за першим запитом платника цього податку.

Стаття 6. Податкові соціальні пільги

6.1. Перелік податкових соціальних пільг

З урахуванням норм пункту 6.5 цієї статті платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподатковуваного доходу, отримуваного з джерел на території України від одного працедавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у таких розмірах:

6.1.1. у розмірі, що дорівнює одній мінімальній заробітній платі (у розрахунку на місяць), встановленій законом на 1 січня звітного податкового року, — для будь-якого платника податку;

6.1.2. у розмірі, що дорівнює 150 відсоткам суми пільги, визначеної за правилами підпункту 6.1.1 цього пункту, — для платника податку, який:

а) є самотньою матір'ю або самотнім батьком (опікуном, піклувальником) — у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років;

б) утримує дитину — інваліда I або II групи — у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років;

в) має троє чи більше дітей віком до 18 років — у розрахунку на кожну таку дитину;

г) є вдівцем або вдовою;

д) є особою, віднесеною законом до 1 або 2 категорії осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;

е) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом, військовослужбовцем строкової служби;

є) є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства;

ж) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;

6.1.3. у розмірі, що дорівнює 200 відсоткам суми пільги, визначеної за правилами підпункту 6.1.1 цього пункту, — для платника податку, який є:

а) особою, що є Героєм України, Героєм Радянського Союзу або повним кавалером ордена Слави чи Трудової Слави;

б) учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу і має відповідні державні відзнаки;

в) колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою;

г) особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками;

д) особою, яка перебувала на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року.

6.2. Порядок вибору податкової соціальної пільги, більшої за розміром

У разі якщо платник податку має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав, зазначених у пункті 6.1 цієї статті, податкова соціальна пільга застосовується один раз з підстави, що передбачає її найбільший розмір, при дотриманні процедур, визначених підпунктом 6.4.1 пункту 6.4 цієї статті.

6.3. Вибір місця отримання (застосування) податкової соціальної пільги

6.3.1. Податкова соціальна пільга застосовується до нарахованого місячного доходу платнику податку у вигляді заробітної плати виключно за одним місцем його нарахування (виплати).

6.3.2. Платник податку подає працедавцю заяву про самостійне обрання місця застосування податкової соціальної пільги (далі — заява про застосування пільги) за формою, визначеною центральним податковим органом.

Податкова соціальна пільга починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня отримання працедавцем заяви платника податку про застосування пільги. Пільга не застосовується до доходу, нарахованого до моменту отримання такої заяви, крім випадків, зазначених у підпункті 6.3.3 цього пункту.

Платник податку, який змінює за самостійним рішенням місце отримання податкової соціальної пільги, зобов'язаний надати працедавцю за попереднім місцем її застосування заяву про відмову від такої пільги (далі — заява про відмову від пільги) за формою, визначеною центральним податковим органом. Така заява не подається, якщо платник податку припиняє трудові відносини з таким працедавцем з будь-яких підстав, а також у випадках, визначених у підпункті 6.3.3 цього пункту.

Працедавець відображає у складі річної податкової звітності всі випадки отримання заяв платників податку про застосування пільги та заяв про відмову від такої пільги.

Податкова соціальна пільга застосовується за місцем отримання платником податку основного доходу (визначеним у трудовій книжці) на дату набрання чинності цим пунктом, без подання заяви про застосування пільги.

Порядок надання таких документів та їх склад визначається Кабінетом Міністрів України.

6.3.3. Податкова соціальна пільга не може бути застосована до інших доходів платника податку, якщо він отримує протягом звітного податкового місяця одночасно такі доходи, як:

а) плата за виконання громадських робіт, яка повністю або частково фінансується за рахунок бюджету або відповідного фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування;

б) стипендія, грошове чи майнове (речове) забезпечення,

одержувані учнями, студентами, аспірантами, ординаторами, ад'юнктами, військовослужбовцями строкової служби, що виплачуються з бюджету;

в) заробітна плата під час відбування покарання у вигляді позбавлення волі;

г) заробітна плата, нарахована (виплачена) за здійснення роботи за наймом у складі екіпажу (команди) транспортного засобу, який перебуває за межами території України, її територіальних вод (виключної економічної зони), у тому числі на якірних стоянках, та належить резиденту на правах власності або перебуває у його тимчасовому (строковому) користуванні та/або є зареєстрованим у Державному судновому реєстрі України чи Судновій книзі України;

д) заробітна плата осіб, які відповідно до закону є державними службовцями;

е) доходи самозайнятої особи від підприємницької діяльності, а також іншої незалежної професійної діяльності.

Податкова соціальна пільга починає застосовуватися до доходів, визначених у підпунктах «а»—«д» цього підпункту при їх нарахуванні (виплаті), та закінчує застосовуватися при завершенні нарахування таких доходів, без подання відповідних заяв, визначених підпунктом 6.3.2 цього пункту.

Податкова соціальна пільга не застосовується до доходів, визначених підпунктом «е» цього підпункту.

6.3.4. Якщо у порушення норм цього пункту платник податку подає заяву про застосування пільги більш ніж одному працедавцю або якщо платник податку при отриманні доходів, визначених у підпункті 6.3.3 цього пункту, подає таку заяву іншому працедавцю, внаслідок чого податкова соціальна пільга фактично застосовується також при отриманні інших доходів протягом будь-якого звітного податкового місяця, то такий платник податку втрачає право на отримання податкової соціальної пільги за всіма місцями отримання доходу починаючи з місяця, у якому мало місце таке порушення, та закінчуючи місяцем, у якому право на застосування податкової соціальної пільги відновлюється.

Платник податку може відновити право на застосування податкової соціальної пільги, якщо він подає заяву про відмову від такої пільги всім працедавцям із зазначенням місяця, в якому мало місце таке порушення, на підставі чого окремий працедавець розраховує та утримує відповідну суму недоплати податку та штраф у розмірі 100 відсотків суми такої недоплати за рахунок найближчої виплати доходу такому платнику податку, а при недостатності суми такої виплати — за рахунок наступних виплат. Якщо з будь-яких підстав сума недоплати та штрафу не була утримана за рахунок доходу платника податку до сплину граничного строку, встановленого законом для подання річної декларації з цього податку, то сума такої недоплати і штрафу стягується податковим органом у порядку, визначеному законом. При цьому право на застосування податкової соціальної пільги до доходу платника податку відновлюється з податкового місяця, наступного за місяцем, в якому сума такої недоплати та штраф повністю погашаються.

Центральний податковий орган встановлює порядок періодичного інформування платників податку про наявність порушень ними норм підпункту 6.3.1 цього пункту, виявлених на підставі даних податкової звітності чи документальних перевірок.

6.3.5. Працедавець, який на підставі належним чином отриманої заяви платника податку про застосування пільги застосовує таку пільгу, не несе будь-якої відповідальності за порушення таким платником податку вимог підпункту 6.3.1 цього пункту, за винятком, коли такий працедавець і такий платник податку є пов'язаними особами або коли суд встановлює факт змови між таким працедавцем і таким платником податку, спрямованої на ухилення від оподаткування цим податком.

6.4. Вибір податкової соціальної пільги за її розміром та строк її дії

6.4.1. Платник податку, який має право на застосування податкової соціальної пільги більшої, ніж передбачена підпунктом 6.1.1 пункту 6.1 цієї статті, зазначає про таке право у заяві про застосування пільги та додає відповідні підтверджуючі документи за формою, визначеною центральним податковим органом.

6.4.2. Податкова соціальна пільга, передбачена підпунктами «а»—«в» підпункту 6.1.2 пункту 6.1 цієї статті, надається до кінця року, в якому дитина досягає вісімнадцяти років, а у разі її смерті до досягнення такого віку, — до кінця року, на який припадає така смерть. Право на отримання такої податкової соціальної пільги втрачається у разі позбавлення платника податку батьківських прав або якщо він відмовляється від дитини чи передає дитину на державне утримання, у тому числі до будинку маляти, дитини, інтернату, дитячого будинку сімейного типу, незалежно від того, чи береться плата за таке утримання, чи ні, а також якщо дитина стає курсантом на умовах її повного утримання починаючи з податкового місяця, на який припадає відповідна подія.

Податкова соціальна пільга, передбачена підпунктом «г» підпункту 6.1.2 пункту 6.1 цієї статті, зупиняється з податкового місяця, в якому такий вдівець або вдова бере наступний шлюб чи підпадає під опіку інших осіб.

Податкова соціальна пільга, передбачена підпунктами «д»—«ж» підпункту 6.1.2 пункту 6.1 цієї статті, зупиняється з податкового місяця, наступного за місяцем, в якому платник податку втрачає статус, визначений у підпунктах «д»—«ж».

6.4.3. Розрахунок розміру податкової соціальної пільги здійснюється з урахуванням останнього місячного податкового періоду, в якому платник податку помирає чи визнається судом померлим, безвісно відсутнім або втрачає резидентський статус.

6.5. Перерахунок та обмеження

6.5.1. Податкова соціальна пільга застосовується до доходу, отриманого платником податку як заробітна плата протягом звітного податкового місяця, якщо його розмір не перевищує суми місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень.

6.5.2. Працедавець платника податку за місцем застосування податкової соціальної пільги здійснює перерахунок сум доходів, нарахованих такому платнику податку у вигляді заробітної плати, а також сум наданих податкових соціальних пільг:

а) за наслідками кожного звітного податкового року;

б) під час проведення розрахунку за останній місяць застосування податкової соціальної пільги при зміні місця її застосування за самостійним рішенням платника податку або у випадках, визначених у підпункті 6.3.3 пункту 6.3 цієї статті;

в) під час проведення остаточного розрахунку з платником податку, який припиняє трудові відносини з таким працедавцем.

6.5.3. Якщо внаслідок здійсненого перерахунку виникає недоплата цього податку, то така сума стягується працедавцем за рахунок суми будь-якого оподатковуваного доходу (після його оподаткування) за відповідний місяць, а при недостатності суми такого доходу — за рахунок оподатковуваних доходів наступних місяців, до повного погашення суми такої недоплати.

Якщо внаслідок проведення остаточного розрахунку з платником податку, який припиняє трудові відносини з працедавцем, виникає сума недоплати, що перевищує суму оподатковуваного доходу платника податку за останній звітний період, то непогашена частина такої недоплати включається до складу податкового зобов'язання платника податку за наслідками звітного податкового року.

6.5.4. Якщо працедавець з будь-яких причин не здійснює перерахунки, зазначені у підпункті 6.5.2 пункту 6.5 цієї статті, та/або не утримує суму недоплати чи її частину (крім випадку, зазначеного в абзаці другому підпункту 6.5.3 цього пункту) у встановлені цим пунктом строки, то така сума стягується податковим органом за рахунок такого працедавця і не включається до складу його валових витрат.

6.5.5. Якщо внаслідок здійсненого перерахунку виникає переплата цього податку, то на її суму зменшується сума нарахованого податкового зобов'язання платника податку за відповідний місяць, а при недостатності такої суми — сума податкових зобов'язань наступних податкових періодів, до повного повернення суми такої переплати.

Якщо внаслідок проведення остаточного розрахунку з платником податку, який припиняє трудові відносини з працедавцем, виникає сума переплати, що перевищує суму податкового зобов'язання, нарахованого за останній звітний період, то така сума підлягає відшкодуванню з бюджету у встановленому порядку.

Стаття 7. Ставка податку

7.1. Ставка податку становить 15 відсотків від об'єкта оподаткування, крім випадків, визначених у пунктах 7.2—7.3 цієї статті.

7.2. Ставка податку становить 5 відсотків від об'єкта оподаткування, нарахованого податковим агентом як:

процент на депозит (вклад) у банк чи небанківську фінансову установу відповідно до закону (крім страховиків);

процентний або дисконтний дохід за ощадним (депозитним) сертифікатом;

в інших випадках, прямо визначених відповідними нормами цього Закону.

7.3. Ставка податку становить подвійний розмір ставки, визначеної пунктом 7.1 цієї статті, від об'єкта оподаткування, нарахованого як виграш чи приз (крім у державну лотерею у грошовому виразі), або будь-яких інших доходів, нарахованих на користь нерезидентів — фізичних осіб, за винятком доходів, визначених у підпункті 9.11.3 пункту 9.11 статті 9 цього Закону.

7.4. Ставка податку може становити інший розмір, визначений відповідними нормами цього Закону.

Стаття 8. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету

8.1. Оподаткування доходів, нарахованих (виплачених) платнику податку податковим агентом

8.1.1. Податковий агент, який нараховує (виплачує) оподатковуваний дохід на користь платника податку, утримує податок від суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку, визначену у відповідних пунктах статті 7 цього Закону.

8.1.2. Податок підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету під час виплати оподатковуваного доходу єдиним платіжним документом. Банки не мають права приймати платіжні документи на виплату доходу, які не передбачають сплати (перерахування) цього податку до бюджету. Якщо оподатковуваний дохід нараховується, але не виплачується платнику податку особою, що його нараховує, то податок, який підлягає утриманню з такого нарахованого доходу, підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету у строки, встановлені законом для місячного податкового періоду.

8.1.3. Якщо згідно з нормами цього Закону окремі види оподатковуваних доходів (прибутків) не підлягають оподаткуванню при їх нарахуванні чи виплаті, то платник податку зобов'язаний самостійно включити суму таких доходів до складу загального річного оподатковуваного доходу та подати річну декларацію з цього податку.

8.1.4. Якщо оподатковуваний дохід виплачується у негрошовій формі чи готівкою з каси резидента, то податок сплачується (перераховується) до бюджету протягом банківського дня, наступного за днем такої виплати.

8.2. Оподаткування доходів, нарахованих платнику податку особою, яка не є податковим агентом

8.2.1. Платник податку, що отримує доходи, нараховані особою, яка не є податковим агентом, зобов'язаний включити суму таких доходів до складу загального річного оподатковуваного доходу та подати річну декларацію з цього податку.

8.2.2. Особою, яка не є податковим агентом, вважається нерезидент або фізична особа, яка не має статусу суб'єкта підприємницької діяльності.

Стаття 9. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів

9.1. Оподаткування доходу від надання нерухомості в оренду (суборенду), житловий найм (піднайм)

9.1.1. Податковим агентом платника податку — орендодавця щодо його доходу від надання в оренду земельної ділянки сільськогосподарського призначення, земельної частки (паю), майнового паю є орендар.

При цьому об'єкт оподаткування визначається виходячи з розміру орендної плати, зазначеної в договорі оренди, але не менше мінімальної суми орендного платежу, встановленої законодавством з питань оренди землі.

9.1.2. Податковим агентом платника податку — орендодавця при нарахуванні доходу від надання в оренду нерухомого майна іншого, ніж зазначене у підпункті 9.1.1 цього пункту (включаючи земельну ділянку, що знаходиться під таким нерухомим майном, чи присадибну ділянку), є орендар.

При цьому об'єкт оподаткування визначається виходячи з розміру орендної плати, зазначеної в договорі оренди, але не менше мінімальної суми орендного платежу за повний чи неповний місяць оренди. Мінімальна сума орендного платежу визначається за методикою, встановленою Кабінетом Міністрів України, виходячи з мінімальної вартості місячної оренди одного квадратного метра загальної площі нерухомості, з урахуванням місця її розташування, інших функціональних та якісних показників, що встановлюється органом місцевого самоврядування села, селища, міста, на території яких розташована така нерухомість, та оприлюднюється у спосіб, найбільш доступний для жителів такої територіальної громади. Якщо таку мінімальну вартість не встановлено чи не оприлюднено до початку звітного податкового року, то об'єкт оподаткування визначається виходячи з розміру орендної плати, визначеного в договорі оренди.

9.1.3. Надання в оренду нерухомості, що належить юридичній або фізичній особі — нерезиденту, здійснюється виключно через засноване ним постійне представництво на території України або юридичну особу —резидента (уповноважену особу), що виконує представницькі функції відносно такого нерезидента на підставі письмового договору, а якщо нерезидент є фізичною особою, — виступає також його податковим агентом відносно таких доходів. Нерезидент, який порушує норми цього пункту, вважається таким, що ухиляється від оподаткування.

9.1.4. Якщо орендар є фізичною особою, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності, то особою, відповідальною за нарахування та сплату (перерахування) податку до бюджету, є платник податку —орендодавець.

При цьому:

а) такий орендодавець самостійно нараховує та сплачує податок до бюджету у строки, встановлені законом для квартального податкового періоду, а саме: протягом 40 календарних днів, наступних за останнім днем такого звітного кварталу;

б) договір оренди нерухомого майна підлягає нотаріальному посвідченню, при цьому нотаріус зобов'язаний надіслати інформацію про такий договір податковому органу за основним місцем проживання платника податку — орендодавця за формою та у спосіб, встановлені Кабінетом Міністрів України. У разі порушення такої форми чи способу нотаріус несе відповідальність, встановлену законом за порушення порядку чи строків надання податкової звітності.

9.1.5. Доходи, зазначені у цьому пункті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок.

9.2. Оподаткування процентів

9.2.1. Податковим агентом платника податку при нарахуванні (сплаті) на його користь процентів на банківський депозит (вклад), вклад до небанківських фінансових установ згідно із законом або процентів (дисконтних доходів) на депозитний (ощадний) сертифікат (далі — проценти) є особа, яка здійснює таке нарахування (сплату).

Загальна сума податків, утриманих протягом звітного податкового місяця з таких нарахованих (сплачених) процентів платнику податку, сплачується (перераховується) таким податковим агентом до бюджету у строки, визначені законом для місячного податкового періоду.

9.2.2. Податковий агент, який нараховує проценти, надає податковий розрахунок загальної суми нарахованих процентів та загальної суми утриманих з них податків у складі податкової декларації з податку на прибуток підприємств у строки, встановлені законом для такого податку. При цьому інформація щодо окремого вкладу (депозиту) фізичної особи, суми нарахованих на нього процентів, а також відомостей щодо такої фізичної особи — вкладника не надається.

Форма зазначеного податкового розрахунку встановлюється у порядку, визначеному законом, та:

для банків узгоджується з Національним банком України;

для небанківських фінансових установ узгоджується з відповідним державним органом, уповноваженим здійснювати контроль та нагляд за такими небанківськими фінансовими установами відповідно до закону.

9.2.3. Оподаткування процентів (у тому числі дисконтних доходів), сплачених (нарахованих) з інших підстав, ніж зазначені у підпункті 9.2.1 цього пункту, здійснюється у загальному порядку, встановленому цим Законом для доходів, що кінцево оподатковуються при їх виплаті, за ставкою, визначеною у пункті 7.1 статті 7 цього Закону.

9.2.4. Доходи, зазначені у цьому пункті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок.

9.3. Оподаткування дивідендів

9.3.1. Податковим агентом платника податку при нарахуванні (виплаті) на його користь дивідендів, крім випадків, визначених у підпункті 4.3.17 цього Закону, є емітент корпоративних прав або за його дорученням — інша особа, яка здійснює таке нарахування (виплату).

9.3.2. Податковим агентом при виплаті дивідендів є будь-який резидент, який нараховує дивіденди, включаючи того, що сплачує податок на прибуток підприємств у спосіб, відмінний від загального (є суб'єктом спрощених систем оподаткування), або є звільненим від сплати такого податку з будь-яких підстав.

9.3.3. Резидент, що виплачує дивіденди платникам цього податку, надає податковому органу у строки, встановлені законом для місячного податкового періоду, податковий розрахунок, форма якого визначається за правилами, встановленими законом.

9.3.4. Дивіденди, які виплачуються платнику податку емітентом корпоративних прав — резидентом, що є фізичною або юридичною особою, підлягають оподаткуванню за ставкою, визначеною пунктом 7.1 статті 7 цього Закону.

9.3.5. Доходи, зазначені у цьому пункті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок.

9.4. Оподаткування роялті

9.4.1. Оподаткування роялті здійснюється за правилами, встановленими пунктом 9.3 цієї статті для оподаткування дивідендів, без застосування норм підпункту 4.3.17 пункту 4.3 статті 4 цього Закону.

9.4.2. Резиденти можуть нараховувати роялті лише у зв'язку з використанням платником податку права на інтелектуальну (промислову) власність, зареєстрованого відповідно до закону.

9.5. Оподаткування виграшів та призів

9.5.1. Податковим агентом платника податку при нарахуванні на його користь доходу у вигляді виграшів або призів у лотерею (крім державних лотерей, статутний фонд (капітал) яких на дату набрання чинності цим Законом відповідає вимогам абзацу другого підпункту 10.2.3 пункту 10.2 статті 10 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»), а також внаслідок проведення конкурсу або будь-якого іншого прилюдного розігрування шансів чи призів, крім виграшів в азартні ігри, визначені у підпункті 9.5.2 цього пункту, є особа, яка здійснює таке нарахування. При цьому витрати, понесені таким платником податку у зв'язку з одержанням таких доходів, не беруться до уваги.

Доходи, зазначені у цьому підпункті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок.

9.5.2. Платник податку, який отримує дохід у вигляді виграшу в азартні ігри в казино, інших гральних місцях чи домах (далі — гральний заклад), зобов'язаний включити до складу свого загального оподатковуваного річного доходу позитивну різницю між сумою такого доходу та документально підтвердженими витратами, понесеними у зв'язку з отриманням такого доходу протягом такого року.

З метою здійснення податкового контролю будь-яка фізична особа —резидент чи нерезидент зобов'язана пред'явити паспорт при вході до грального закладу, а відповідна службова особа такого грального закладу зобов'язана занести відомості про номер такого паспорта, ім'я та прізвище його власника, його громадянство, а у разі коли така особа є громадянином України — зареєстроване місце його проживання. На вимогу платника податку — гравця особа, що виплачує виграш, зобов'язана надати персоніфіковані відомості про такий виграш та понесені такою особою витрати. Порядок виконання норм цього підпункту визначається центральним податковим органом.

9.6. Оподаткування інвестиційного прибутку

9.6.1. Облік фінансових результатів операцій з ін- ▼

Голос України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок з доходів фізичних осіб

вестиційними активами ведеться платником податку самостійно, окремо від інших доходів і витрат.

9.6.2. Інвестиційний прибуток розраховується як позитивна різниця між доходом, отриманим платником податку від продажу окремого інвестиційного активу, та його вартістю, що розраховується виходячи з суми витрат, понесених у зв'язку з придбанням такого активу, з урахуванням норм підпункту 9.6.4 цього пункту.

До продажу інвестиційного активу прирівнюються також операції з:

обміну інвестиційного активу на інший інвестиційний актив;

зворотного викупу корпоративного права його емітентом, яке належало платнику податку;

повернення платнику податку коштів або майна (майнових прав), попередньо внесених ним до статутного фонду емітента корпоративних прав, внаслідок виходу такого платника податку з числа засновників (учасників) такого емітента чи ліквідації такого емітента.

Придбанням інвестиційного активу вважаються також операції з внесення платником податку коштів або майна до статутного фонду юридичної особи — резидента в обмін на емітовані ним корпоративні права.

Інвестиційний актив, подарований платнику податку чи успадкований платником податку, вважається придбаним за нульовою вартістю.

9.6.3. Якщо у результаті розрахунку інвестиційного прибутку за правилами, встановленими підпунктом 9.6.2 цього пункту, виникає від'ємне значення, то воно вважається інвестиційним збитком.

9.6.4. Якщо протягом 30 календарних днів до дня продажу пакета цінних паперів (корпоративних прав), а також протягом наступних 30 календарних днів за днем такого продажу платник податку придбає пакет ідентичних цінних паперів (корпоративних прав), то:

а) інвестиційний збиток, що виник внаслідок такого продажу, не враховується при визначенні загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами;

б) вартість придбаного пакета для цілей оподаткування визначається за ціною його придбання, але не нижче ціни проданого пакета.

9.6.5. Якщо платник податку протягом звітного року продає інвестиційний актив за договором, який обумовлює право на його зворотний викуп у наступному році, чи придбає опціон на такий викуп, то інвестиційний збиток, який виникає внаслідок такого продажу, не враховується при визначенні загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами.

Якщо платник податку, який продає інвестиційний актив протягом звітного податкового року, внаслідок чого виникає інвестиційний збиток, придбає такий інвестиційний актив або ідентичний йому пакет у наступному податковому році, то для цілей оподаткування вартість такого придбаного пакета визначається на рівні ціни такого проданого пакета, відповідно збільшеної або зменшеної на різницю між цінами придбання цих двох пакетів.

Якщо платник податку продає пакет цінних паперів (корпоративні права) пов'язаним з ним особам, то інвестиційний збиток, що виникає внаслідок такого продажу, не враховується при визначенні загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами.

Якщо платник податку дарує інвестиційний актив або передає його у спадщину, то інвестиційний збиток, що виникає внаслідок такого дарування або надання у спадщину, не враховується при визначенні загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами.

9.6.6. До складу загального річного оподатковуваного доходу платника податку включається позитивне значення загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами за наслідками такого звітного року.

Загальний фінансовий результат операцій з інвестиційними активами визначається як сума інвестиційних прибутків, отриманих платником податку протягом звітного року, зменшена на суму інвестиційних збитків, понесених платником податку протягом такого року.

Якщо загальний фінансовий результат операцій з інвестиційними активами має від'ємне значення, то його сума переноситься у зменшення загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами наступних років до його повного погашення.

9.6.7. Для цілей цього пункту:

а) під терміном «інвестиційний актив» розуміється пакет цінних паперів чи корпоративні права, виражені в інших, ніж цінні папери, формах, випущені одним емітентом, а також банківські метали, придбані у банку, незалежно від місця їх подальшого продажу;

б) під терміном «пакет цінних паперів» розуміється окремий цінний папір чи сукупність ідентичних цінних паперів;

в) під терміном «ідентичний цінний папір» розуміються цінні папери, випущені одним емітентом за тотожними умовами емісії, виплати доходу, викупу чи погашення.

9.6.8. Не підлягає оподаткуванню та не включається до складу загального річного оподатковуваного доходу:

а) дохід, отриманий платником податку протягом звітного податкового року від продажу інвестиційних активів, якщо сума такого доходу не перевищує суму, визначену у підпункті 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону;

б) дохід, отриманий платником податку від продажу інвестиційних активів у випадках, визначених підпунктами 4.3.3 та 4.3.18 пункту 4.3 статті 4 цього Закону.

У випадках, визначених підпунктами «а» і «б» цього підпункту, платник податку не включає до розрахунку загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами суму таких доходів та витрат на придбання таких інвестиційних активів.

9.6.9. Платник податку, який здійснює операції з інвестиційними активами з використанням послуг професійного торговця цінними паперами, має право укласти договір з таким торговцем щодо виконання ним функцій податкового агента. Порядок застосування цього підпункту визначається центральним податковим органом.

9.6.10. Норми цього пункту не поширюються на придбання або продаж (погашення) платником податку цінних паперів у вигляді ощадних (депозитних) сертифікатів.

9.7. Оподаткування благодійної допомоги

9.7.1. Не підлягає оподаткуванню та включенню до складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу платника податку благодійна, у тому числі гуманітарна, допомога (далі — благодійна допомога), яка надходить на його користь у вигляді коштів або майна (безоплатно виконаної роботи, наданої послуги) та відповідає вимогам, визначеним цим пунктом.

Для цілей оподаткування благодійна допомога поділяється на цільову та нецільову благодійну допомогу.

Цільовою є благодійна допомога, яка надається під визначені умови та напрями її витрачання, а нецільовою вважається допомога, яка надається без встановлення таких умов або напрямів.

9.7.2. Не підлягає включенню до оподатковуваного доходу цільова або нецільова благодійна допомога, яка надходить платнику податку, постраждалому внаслідок:

а) екологічних, техногенних та інших катастроф у місцевостях, оголошених згідно з Конституцією України зонами надзвичайної екологічної ситуації, у граничних сумах, визначених Кабінетом Міністрів України;

б) стихійного лиха, аварій, епідемій та епізоотій загальнодержавного або місцевого характеру, які завдали або створюють загрозу здоров'ю громадян, навколишньому природному середовищу, викликали або можуть викликати людські жертви або втрату власності громадян, у зв'язку з якими рішення про залучення благодійної допомоги було прийнято відповідно Кабінетом Міністрів України або органом місцевого самоврядування, у граничних сумах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Благодійна допомога, що надається на зазначені цілі, повинна розподілятися через державний чи місцевий бюджет або через банківські рахунки існуючої мережі благодійних організацій, Товариства Червоного Хреста України.

9.7.3. Не підлягає включенню до оподатковуваного доходу сума нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, яка надається резидентами — юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує розмір мінімального прожиткового рівня, встановленого на 1 січня такого року, за умови, що на такого платника податку поширюється право на отримання податкової соціальної пільги згідно з підпунктом 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону.

Благодійник — юридична особа зазначає відомості про надані суми нецільової благодійної допомоги у складі податкової звітності.

При отриманні нецільової благодійної допомоги від благодійника — фізичної особи платник податку зобов'язаний подати річну податкову декларацію із зазначенням її сум у разі, якщо:

а) загальна сума отриманої нецільової благодійної допомоги протягом звітного податкового року перевищує її граничний розмір, установлений підпунктом 9.7.3 цього пункту;

б) платник податку не має права на отримання податкової соціальної пільги згідно з підпунктом 6.5.1 пункту 6.5 статті 6 цього Закону.

9.7.4. Не підлягає включенню до оподатковуваного доходу цільова благодійна допомога, яка надається резидентами — юридичними або фізичними особами у будь-якій сумі (вартості):

а) закладу охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, у тому числі для придбання ліків (донорських компонентів, протезно-ортопедичних пристосувань) у розмірах, що не покриваються виплатами з фонду загальнообов'язкового медичного страхування, крім витрат на косметичне лікування або косметичну хірургію (включаючи косметичне протезування, не пов'язане з медичними показаннями), водолікування та геліотерапію, не пов'язані з хронічними захворюваннями, лікування та протезування зубів з використанням дорогоцінних металів, гальванопластики та порцеляни, аборти (крім абортів, які проводяться за медичними показаннями, або якщо вагітність стала наслідком зґвалтування), операції з переміни статі; лікування венеричних захворювань (крім СНІДу та венеричних захворювань, причиною яких стало нестатеве зараження або зґвалтування), лікування тютюнової чи алкогольної залежності; клонування людини або її органів; придбання ліків, медичних засобів та пристосувань, які не підпадають під перелік життєво необхідних, встановлений Кабінетом Міністрів України;

б) нижчевизначеним закладам для розподілу благодійної допомоги між особами, що не досягли 18-річного віку та перебувають у таких закладах:

будинку маляти;

будинку дитини;

будинку-інтернаті;

школі-інтернаті (у тому числі спеціальній, санаторній або для сиріт);

дитячому будинку сімейного типу;

школі соціальної реабілітації;

притулку для неповнолітніх;

приймальнику-розподільнику системи Міністерства внутрішніх справ України;

в) державному або комунальному закладу чи благодійній організації, у тому числі Товариству Червоного Хреста України, що надають послуги особам, які не мають житла, з їх харчування та облаштування на нічліг;

г) пенітенціарному закладу для поліпшення умов утримання, харчування чи медичного обслуговування осіб, які перебувають у слідчих ізоляторах чи місцях позбавлення волі, або безпосередньо таким особам;

д) будинку для престарілих чи інвалідів для поліпшення умов їх утримання, харчування, медичного обслуговування, соціальної реабілітації;

е) платнику податку, який здійснює наукове дослідження або розробку, для відшкодування вартості обладнання, матеріалів, інших витрат (крім виплат заробітної плати, додаткових благ, інших особистих витрат), за умови, якщо результати таких досліджень та розробок підлягають оприлюдненню та не можуть бути предметом патентування чи інших обмежень у оприлюдненні чи безоплатному поширенні об'єктів права інтелектуальної (промислової) власності, отриманих у результаті таких досліджень або розробок, а також якщо отримання такої допомоги не містить передумов щодо виникнення будь-яких договірних зобов'язань між благодійником або будь-якою третьою особою та набувачем благодійної допомоги у майбутньому, крім обов'язків з цільового використання такої благодійної допомоги.

У разі коли після завершення зазначеного наукового дослідження (розробки) у набувача благодійної допомоги залишаються об'єкти власності, надані благодійною організацією для виконання такого дослідження (розробки), такий набувач зобов'язаний:

або придбати такі об'єкти власності у такої благодійної організації за їх звичайною ціною на момент такого придбання;

або повернути такі об'єкти власності такій благодійній організації чи іншій благодійній організації;

або визнати дохід у розмірі вартості таких об'єктів власності, визначеної за звичайними цінами, з наступним його оподаткуванням;

є) аматорській спортивній організації, клубу для компенсації витрат з придбання або оренди спортивного знаряддя та інвентарю, користування спортивними майданчиками, приміщеннями чи спорудами для проведення тренувань, забезпечення участі спортсмена-аматора у спортивних змаганнях.

Під терміном «аматорська спортивна організація, клуб» розуміється громадська організація, діяльність якої не спрямована на отримання доходу; під терміном «спортсмен-аматор» розуміється особа, чия спортивна діяльність не спрямована на отримання доходу, за винятком отримання нагород чи винагород від імені держави, органів місцевого самоврядування або громадських організацій як України, так і інших країн, у вигляді медалей, грамот, пам'ятних призів у формах, відмінних від грошової, а також як сума відшкодування витрат, пов'язаних із відрядженням такого спортсмена-аматора у місце проведення змагання, у межах встановлених законом норм для відрядження найманого працівника.

9.7.5. Набувач цільової благодійної допомоги у вигляді коштів має право на її використання протягом строку, встановленого умовами такої допомоги, але не більше 12 календарних місяців, наступних за місяцем отримання такої допомоги, за винятком отримання благодійної допомоги у вигляді ендавменту. Якщо цільова благодійна допомога у вигляді коштів не використовується її набувачем протягом такого строку та не повертається благодійнику до його закінчення, то такий набувач зобов'язаний включити невикористану суму такої допомоги до складу загального річного оподатковуваного доходу та сплатити відповідний податок.

Під терміном «ендавмент» слід розуміти суму коштів або цінних паперів, які вносяться благодійником у банк або небанківську фінансову установу, завдяки чому набувач благодійної допомоги отримує право на використання процентів або дивідендів, нарахованих на суму такого ендавменту. При цьому такий набувач не має права витрачати або відчужувати основну суму такого ендавменту без згоди благодійника.

9.7.6. Набувач цільової благодійної допомоги має право звернутися до податкового органу з поданням щодо продовження строку використання такої цільової благодійної допомоги у разі існування достатніх підстав, що підтверджують неможливість її повного використання у зазначені цим пунктом строки, а керівник такого податкового органу має право прийняти рішення про таке продовження. Якщо податковий орган відмовляє у такому продовженні, його рішення може бути оскаржене в апеляційному порядку згідно із законом.

9.7.7. Забороняється надавати благодійну чи спонсорську допомогу органам державного управління та органам місцевої влади або створеним ними благодійним фондам чи іншим неприбутковим організаціям чи за їх дорученням — третім особам, якщо надання такої благодійної допомоги є попередньою або наступною умовою видачі платнику податку будь-якого дозволу, ліцензії, узгодження, державної послуги чи іншого рішення на його користь або прискорення такої видачі (спрощення її процедури).

Дії посадових (службових) осіб органів державного управління та органів місцевої влади з висування таких умов вважаються діями з вимагання коштів або майна у розмірі такої благодійної чи спонсорської допомоги.

9.8. Оподаткування доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування

9.8.1. Податковим агентом платника податку — застрахованої особи є страховик-резидент, який здійснює нарахування страхової виплати чи викупної суми за договором недержавного пенсійного страхування або довгострокового страхування життя.

9.8.2. Податковий агент утримує та сплачує (перераховує) до бюджету податок за ставкою, визначеною у пункті 7.1 статті 7 цього Закону, від:

а) 60 відсотків суми одноразової страхової виплати за договором недержавного пенсійного страхування або довгострокового страхування життя при досягненні застрахованою особою певного віку, обумовленого у такому страховому договорі, чи при її дожитті до закінчення строку такого договору;

б) 60 відсотків сум регулярних та послідовних пенсійних виплат (додаткової пенсії) за договором недержавного пенсійного страхування чи регулярних та послідовних виплат (ануїтетів) за договором довгострокового страхування життя, крім випадків, визначених у підпункті «а» підпункту 9.8.3 цього пункту;

в) викупної суми при достроковому розірванні страхувальником договору недержавного пенсійного страхування чи довгострокового страхування життя.

9.8.3. Не підлягають оподаткуванню при їх нарахуванні (виплаті) страховиком-резидентом та не включаються до складу загального оподатковуваного доходу платника податку (місячного чи річного):

а) суми регулярних та послідовних пенсійних виплат (додаткової пенсії) за договором недержавного пенсійного страхування чи регулярних та послідовних виплат (ануїтетів) за договором довгострокового страхування життя, одержувані платником податку — резидентом, що має вік, не менший 70 років;

б) сума страхової виплати за договором довгострокового страхування життя, якщо внаслідок страхового випадку застрахована особа отримує інвалідність I групи.

9.8.4. Дохід у вигляді страхової виплати, що сплачується спадкоємцю платника податку, оподатковується за правилами, встановленими статтею 13 цього Закону для оподаткування спадщини.

9.9. Оподаткування іноземних доходів

9.9.1. Якщо джерело виплат будь-яких оподатковуваних доходів є іноземним, то сума такого доходу включається до складу загального річного оподатковуваного доходу платника податку — їх отримувача, який зобов'язаний подати річну податкову декларацію.

9.9.2. Якщо згідно з нормами міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, платник податку може зменшити суму річного податкового зобов'язання на суму податків, сплачених за кордоном, то такий платник податку визначає суму такого зменшення за визначеними підставами у річній податковій декларації.

9.9.3. Не підлягають зарахуванню у зменшення суми річного податкового зобов'язання платника податку такі податки:

а) податки на капітал (приріст капіталу), податки на майно;

б) поштові податки;

в) податки на реалізацію (продаж), інші непрямі податки, незалежно від того, чи підпадають вони під категорію прибуткових податків або вважаються окремими податками згідно з законодавством іноземних держав.

9.9.4. Для отримання права на зменшення суми податкового зобов'язання на суму податку, сплаченого за межами України, платник податку зобов'язаний отримати від державного органу країни, в якій сплачується такий дохід, уповноваженого стягувати такий податок, довідку про суму стягнутого податку, а також про базу його нарахування. Така довідка має бути легалізована консульською установою України у відповідній країні.

9.9.5. Сума податку з іноземного доходу платника податку — резидента, сплаченого за кордоном України, не може перевищувати суму податку, розраховану на базі загального річного оподатковуваного доходу такого платника податку (з урахуванням суми отриманого іноземного доходу).

9.10. Оподаткування сум надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлений строк

9.10.1. Податковим агентом платника податку при оподаткуванні сум, отриманих на відрядження або під звіт, не повернутих таким платником податку протягом встановленого підпунктом 9.10.3 цього пункту строку, є особа, що надала такі суми, а саме:

а) на відрядження у сумі перевищення над сумою витрат платника податку на таке відрядження, розрахованою згідно з підпунктом 5.4.8 пункту 5.4 статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

б) під звіт для здійснення окремих цивільно-правових дій від імені та за рахунок особи, що їх надала, у сумі перевищення над сумою фактичних витрат платника податку на здійснення таких дій.

Сума податку, нарахована на суму такого перевищення, утримується особою, що надала такі кошти, за рахунок будь-якого оподатковуваного доходу (після його оподаткування) платника податку за відповідний місяць, а при недостатності суми такого доходу — за рахунок оподатковуваних доходів наступних звітних місяців, до повної сплати суми такого податку.

Якщо платник податку припиняє трудові або цивільно-правові відносини з особою, що надала такі кошти, то така сума податку утримується за рахунок останньої виплати оподатковуваного доходу під час проведення остаточного розрахунку, а при недостатності суми такого доходу непогашена частина податку включається до складу податкового зобов'язання платника податку за наслідками звітного податкового року.

Якщо повне утримання такої суми податку є неможливим внаслідок смерті платника податку або визнання його за рішенням суду безвісно відсутнім або померлим, то така сума утримується при нарахуванні доходу за останній для такого платника податку податковий період, а в непогашеній частині визнається безнадійною до сплати.

9.10.2. Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт, надається за формою, встановленою центральним податковим органом, до закінчення третього банківського дня, наступного за днем, у якому платник податку:

а) завершує таке відрядження;

б) завершує виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок особи, що надала кошти під звіт.

За наявності надміру витрачених коштів їх сума повертається платником податку у касу або зараховується на банківський рахунок особи, що їх надала, до або під час подання зазначеного звіту.

9.10.3. Якщо платник податку повертає суму надміру витрачених коштів пізніше граничного строку, встановленого підпунктом 9.10.2 цього пункту, але не пізніше звітного місяця, на який припадає останній день такого граничного строку, то такий платник податку сплачує штраф у розмірі 15 відсотків суми таких надміру витрачених коштів, який стягується за процедурою утримання податку, встановленою підпунктом 9.10.1 цього пункту.

Якщо платник податку не повертає суму надміру витрачених коштів протягом звітного місяця, на який припадає такий граничний строк, то така сума підлягає оподаткуванню за правилами, встановленими підпунктом 9.10.1 цього пункту, та платник податку сплачує штраф, встановлений абзацом першим цього підпункту.

Якщо у майбутніх податкових періодах платник податку повертає суму надміру витрачених коштів або вона стягується з такого платника податку за рішенням суду, перерахунок податкових зобов'язань такого платника податку не здійснюється, а сума штрафу не відшкодовується.

9.10.4. Норми цього пункту поширюються також на витрати, пов'язані з відрядженням чи виконанням окремих цивільно-правових дій, які були оплачені з використанням корпоративних платіжних карток, дорожніх, банківських або персональних чеків, інших платіжних документів.

9.11. Оподаткування доходів, одержаних нерезидентами

9.11.1. Доходи з джерелом їх походження з України, що нараховуються (виплачуються, надаються) на користь нерезидентів, підлягають оподаткуванню за правилами, встановленими для резидентів, з урахуванням особливостей, визначених окремими нормами цього Закону.

Додатково до визначень пункту 1.3 статті 1 цього Закону доходами з джерелом їх походження з України вважаються доходи, нараховані нерезидентам, які:

а) працюють на об'єктах, розташованих на території України, у тому числі у представництвах нерезидентів — юридичних осіб, незалежно від джерел виплати таких доходів;

б) є членами керівних органів резидентів — юридичної особи чи фізичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності або їх представництв за кордоном та отримують у цьому зв'язку заробітну плату, інші виплати та винагороди за рахунок таких резидентів;

в) є суб'єктами підприємницької діяльності або здійснюють незалежну професійну діяльність на території України, незалежно від джерел виплати таких доходів.

9.11.2. Якщо доходи з джерелом їх походження з України виплачуються нерезиденту іншим нерезидентом, то такі доходи повинні зараховуватися на рахунок, відкритий таким нерезидентом у банку-резиденті, режим якого встановлюється Національним банком України. При цьому цей банк-резидент вважається податковим агентом при здійсненні будь-яких видаткових операцій з такого рахунку.

У разі виплати нерезидентом таких доходів іншому нерезиденту готівкою або в формі, відмінній від грошової, нерезидент — отримувач такого доходу зобов'язаний самостійно нарахувати та сплатити (перерахувати) податок до бюджету протягом 20 календарних днів, наступних за днем одержання таких доходів, але не пізніше закінчення його перебування в Україні.

Порядок виконання норм цього підпункту визначається Кабінетом Міністрів України за погодженням з Національним банком України.

9.11.3. Якщо зазначені у підпункті 9.11.1 цього пункту доходи виплачуються нерезиденту резидентом, то такий резидент вважається податковим агентом такого нерезидента стосовно таких доходів. При укладенні договору з нерезидентом, умови якого передбачають отримання таким нерезидентом доходу з джерелом його походження з України, резидент зобов'язаний зазначити у такому договорі ставку податку, яка буде застосована до таких доходів.

При нарахуванні на користь нерезидента доходів у вигляді процентів, дивідендів або роялті застосовується відповідна ставка податку, встановлена цим Законом для нарахування таких доходів резиденту.

9.12. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою — суб'єктом підприємницької діяльності або фізичною особою, яка сплачує ринковий збір

9.12.1. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою від продажу нею товарів (надання послуг, виконання робіт) у межах її підприємницької діяльності без створення юридичної особи, а також фізичною особою, яка сплачує ринковий збір, здійснюється за правилами, встановленими спеціальним законодавством з цих питань, з урахуванням норм цього пункту.

9.12.2. Якщо фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності або фізична особа, яка сплачує ринковий збір, отримує інші доходи, ніж визначені у підпункті 9.12.1 цього пункту, то такі доходи оподатковуються за загальними правилами, встановленими цим Законом для платників податку, що не є такими суб'єктами підприємницької діяльності.

9.12.3. Фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності або фізична особа, яка сплачує ринковий збір, вважається податковим агентом найманої нею особи або фізичної особи, що перебуває з нею у цивільно-правових відносинах, стосовно будь-яких оподатковуваних доходів, нарахованих на користь такої особи, включаючи будь-які доходи, які кінцево оподатковуються при їх виплаті. При цьому порядок нарахування та сплати збору до Пенсійного фонду України або внесків до державних соціальних фондів такими фізичними особами визначається спеціальним законодавством з питань такого спрощеного оподаткування.

Стаття 10. Оподаткування операцій, пов'язаних з іпотечним житловим кредитуванням

10.1. Платник податку — резидент має право включити до складу податкового кредиту частину суми процентів за іпотечним житловим кредитом, фактично сплачених протягом звітного податкового року.

Таке право виникає у разі, якщо за рахунок такого іпотечного житлового кредиту будується чи придбається житловий будинок (квартира, кімната), визначений таким платником податку як основне місце його проживання.

10.2. Частина суми процентів, яка включається до складу податкового кредиту платника податку — позичальника іпотечного житлового кредиту, дорівнює добутку суми процентів, фактично сплачених платником податку протягом звітного податкового року у рахунок його погашення, на коефіцієнт, який розраховується за такою формулою:

К = МП / ФП, де

К — коефіцієнт;

МП — мінімальна загальна площа житла, яка дорівнює 100 квадратних метрів;

ФП — фактична загальна площа житла, яке будується (придбається) платником податку за рахунок іпотечного кредиту.

Якщо цей коефіцієнт є більшим одиниці, то до складу податкового кредиту включається сума фактично сплачених процентів за іпотечним кредитом без застосування такого коефіцієнта.

10.3. Якщо товариство співвласників житла або житловий кооператив не виконує обов'язків із своєчасного погашення основної суми чи процентів за іпотечним житловим кредитом, то стягнення не може бути спрямовано на житло особи, яка не має заборгованості за основною сумою та процентами за таким іпотечним кредитом, а також на місця загального користування у частині, що припадає на неї.

10.4. Продаж підвалів або горищ товариства співвласників житла або житлового кооперативу, надання їх в оренду чи надання права на здійснення будь-яких перебудов чи надбудов (мансард) відбувається у випадку, якщо таке товариство або кооператив відповідно до його статуту (положення) укладає відповідну цивільно-правову угоду, а за наявності залученого ними іпотечного кредиту — за письмової згоди кредитора.

Кошти, отримані за такою угодою, зараховуються на рахунок такого товариства або кооперативу та спрямовуються на погашення основної суми та процентів за іпотечним житловим кредитом, а за відсутності зобов'язань з такого кредиту — зараховуються на рахунок особи, яка надає комунальні послуги такому товариству або кооперативу у порядку, визначеному їх керівними органами.

10.5. Право на включення до складу податкового кредиту суми, розрахованої згідно з цією статтею, надається платнику податку не частіше одного разу на 10 календарних років починаючи з року, в якому об'єкт житлової іпотеки придбається або починає будуватися.

Якщо іпотечний житловий кредит має строк погашення більший, ніж 10 календарних років, право на включення частини суми процентів до складу податкового кредиту за новим іпотечним житловим кредитом виникає у платника податку після повного погашення основної суми та процентів попереднього іпотечного житлового кредиту.

У разі коли подружжя, у спільній сумісній власності яких знаходився об'єкт іпотеки, розлучається, то зазначені строки поширюються на колишнього члена подружжя, у власності якого залишається об'єкт іпотеки, а у разі поділу такого об'єкта між колишніми членами подружжя — на кожного такого члена.

Платник податку має право відновити право на включення частини суми процентів, фактично сплачених за новим іпотечним житловим кредитом, до складу податкового кредиту без дотримання зазначених у цій статті строків у разі:

а) примусового продажу або конфіскації об'єкта іпотеки у випадках, передбачених законом;

б) ліквідації об'єкта житлової іпотеки за рішенням органу місцевої влади у випадках, передбачених законом;

в) зруйнування об'єкта житлової іпотеки або визнання його непридатним для використання з причин нездоланної сили (форс-мажору);

г) продажу об'єкта іпотеки у зв'язку з неплатоспроможністю (банкрутством) платника податку відповідно до закону.

10.6. Право на включення частини суми процентів, фактично сплаченої за іпотечним житловим кредитом, до складу податкового кредиту має особа, яка досягла 18-річного віку. Це правило не поширюється на випадки, коли:

а) об'єкт іпотеки перебуває у спільній частковій або спільній сумісній власності подружжя, один з членів якого молодший за віком;

б) за умовами заповіту об'єкт іпотеки передається у спадщину фізичній особі, молодшій за віком.

10.7. Розподіл витрат між членами подружжя

10.7.1. Право на включення до складу податкового кредиту частини суми процентів, фактично сплаченої за іпотечним житловим кредитом, надається одному з членів подружжя, у спільній частковій або спільній сумісній власності якого знаходиться об'єкт іпотеки. При цьому кредитна угода має бути підписаною обома членами такого подружжя або одним з членів подружжя за наявності нотаріально завіреної довіреності іншого члена подружжя на таке підписання.

Якщо таке подружжя розлучається, то право на включення до складу податкового кредиту частини суми процентів, фактично сплаченої за іпотечним житловим кредитом, має платник податку, у власності якого залишається за домовленістю сторін або за рішенням суду такий об'єкт іпотеки.

10.7.2. Якщо внаслідок розлучення об'єкт іпотеки поділяється між колишніми членами подружжя, то правом на включення до складу податкового кредиту частини суми процентів за іпотечним житловим кредитом мають обидва колишніх члени подружжя відповідно до розподіленого між ними обов'язку з погашення суми такого кредиту та процентів за ним, якщо такий розподіл дозволено кредитним іпотечним договором.

10.7.3. Якщо член подружжя, який мав право на включення до складу податкового кредиту частини суми процентів за іпотечним житловим кредитом, помирає або визнається за рішенням суду померлим чи безвісно відсутнім, то таке право переходить до іншого члена подружжя починаючи з процентів, сплачених з початку звітного року, на який припадає така смерть або таке рішення суду.

10.7.4. Якщо позичальник бере шлюб після отримання іпотечного житлового кредиту або його частини, то особою, відповідальною за його погашення, є такий позичальник, а власність, яка перебуває в іпотеці згідно з договором іпотечного житлового кредитування, не може бути включеною до складу спільної часткової або спільної сумісної власності такого подружжя до повного погашення такого іпотечного житлового кредиту та процентів за ним.

10.8. Платник податку достроково позбавляється права на включення частини суми процентів за іпотечним житловим кредитом до складу податкового кредиту у разі втрати ним резидентського статусу, а також при виїзді такого платника податку за межі України на постійне місце проживання (із втратою резидентського статусу або без такої).

Стаття 11. Оподаткування операцій з продажу об'єктів нерухомого майна

11.1. Оподаткування операції з продажу нерухомого майна, яке перебувало у власності платника податку на момент набрання чинності цим Законом

11.1.1. Дохід, отриманий платником податку від продажу не частіше одного разу протягом звітного податкового року будинку, квартири чи кімнати (включаючи землю, що знаходиться під таким об'єктом нерухомого майна, або присадибну ділянку), оподатковується за ставкою цього податку у розмірі 1 відсотка від вартості такого майна, якщо загальна площа такого будинку, квартири або кімнати не перевищує 100 квадратних метрів.

У разі, коли площа такого об'єкта нерухомого майна перевищує 100 квадратних метрів, то частина доходу, пропорційна сумі такого перевищення, підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною пунктом 7.2 статті 7 цього Закону.

11.1.2. Дохід, отриманий платником податку від продажу протягом звітного податкового року більш ніж одного з об'єктів нерухомості, зазначених у підпункті 11.1.1 цього пункту, або від продажу об'єкта нерухомості, іншого ніж зазначене у підпункті 11.1.1 цього пункту, підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною пунктом 7.2 статті 7 цього Закону.

У такому ж порядку оподатковується дохід від продажу об'єкта незавершеного будівництва.

11.1.3. Дохід від продажу об'єкта нерухомого майна визначається виходячи з ціни, зазначеної у договорі купівлі-продажу, але не нижче оціночної вартості такого нерухомого майна, розрахованої державним органом, уповноваженим здійснювати таку оцінку відповідно до законодавства.

11.1.4. При обміні одного об'єкта нерухомості на інший (інші) кожна сторона договору міни сплачує 50 відсотків від суми податку, розрахованої згідно з положеннями підпунктів 11.1.1 чи 11.1.2 цього пункту, до вартості відповідного відчужуваного такою стороною об'єкта нерухомості.

11.2. Оподаткування операцій з продажу або обміну об'єкта нерухомості, набутого у власність платником податку після набрання чинності цим Законом.

11.2.1. Прибуток, отриманий платником податку від продажу не частіше одного разу протягом звітного податкового року будинку, квартири чи кімнати (включаючи землю, що знаходиться під таким об'єктом нерухомого майна, або присадибну ділянку), оподатковується за ставкою податку, визначеною пунктом 7.1 статті 7 цього Закону.

Зазначений прибуток розраховується як позитивна різниця між доходом, отриманим внаслідок продажу такого об'єкта нерухомості, та витратами, понесеними на його придбання (будівництво), зменшена на 10 відсотків у розрахунку за кожний рік володіння такою нерухомістю, починаючи з другого календарного року, наступного за роком набуття власності на таку нерухомість, а саме за такою формулою:

П = (Д-В) х(1-0,1х(Р-1)), де

П — оподатковуваний прибуток;

Д — дохід, отриманий платником податку внаслідок відчуження об'єкта нерухомості;

В — витрати, понесені платником податку у зв'язку з придбанням такого об'єкта нерухомості;

Р — кількість повних або неповних календарних років, протягом яких об'єкт нерухомості перебував у власності платника податку (спільній сумісній власності з іншим членом подружжя).

При цьому сума податку з такого прибутку не може бути меншою суми мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня року, в якому відбувається відчуження такого об'єкта нерухомості.

11.2.2. Прибуток, одержаний від продажу протягом звітного податкового року більш ніж одного об'єкта нерухомості з числа зазначених у підпункті 11.2.1 цього пункту, або об'єкта нерухомості, не зазначеного у підпункті 11.2.1 цього пункту, розраховується як позитивна різниця між доходом, отриманим внаслідок продажу такого об'єкта нерухомості, та витратами, понесеними на його придбання (будівництво), та оподатковується за ставкою податку, визначеною пунктом 7.1 статті 7 цього Закону.

У такому ж порядку оподатковується прибуток від продажу об'єкта незавершеного будівництва.

При цьому сума податку з такого прибутку не може бути меншою суми мінімальної заробітної плати, ▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про податок з доходів фізичних осіб

встановленої на 1 січня року, в якому відбувається відчуження такого об'єкта нерухомості.

11.2.3. Для цілей визначення прибутку згідно з підпунктами 11.2.1 або 11.2.2 цього пункту:

дохід від продажу об'єкта нерухомості визначається виходячи з ціни, зазначеної у договорі купівлі-продажу, але не нижче оціночної вартості такого нерухомого майна, розрахованої державним органом, уповноваженим здійснювати таку оцінку відповідно до законодавства;

витрати з придбання такого об'єкта нерухомості, зазначені у нотаріально посвідченому договорі, а при понесенні витрат на будівництво (спорудження) такого об'єкта нерухомості — його оціночна вартість, розрахована державним органом, уповноваженим здійснювати таку оцінку відповідно до законодавства.

11.2.4. При обміні одного об'єкта нерухомості на інший (інші) кожна сторона договору міни сплачує 50 відсотків від суми податку, розрахованої згідно з положеннями підпунктів 11.2.1 або 11.2.2 цього пункту, відповідно до того, який об'єкт нерухомості відчужується, до його вартості.

11.3. Податковим агентом при нарахуванні доходів (прибутків), визначених цією статтею, є нотаріус, який:

а) посвідчує відповідний договір за наявності оціночної вартості такого нерухомого майна;

б) надає послуги із здійснення зазначених у цій статті розрахунків.

Сума нарахованого податку самостійно сплачується сторонами угоди, попередньо її нотаріальному посвідченню, або утримується податковим агентом, який сплачує (перераховує) її до бюджету у строки та за процедурою, встановленими законодавством для утримання та сплати (перерахування) державного мита.

11.4. Доходи (прибутки), зазначені у цій статті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок.

Стаття 12. Оподаткування операцій з продажу або обміну об'єкта рухомого майна

12.1. Дохід платника податку від продажу об'єкта рухомого майна протягом звітного податкового року оподатковується за ставкою, встановленою пунктом 7.1 статті 7 цього Закону.

12.2. Як виняток із пункту 12.1 цієї статті, при продажу об'єкта рухомого майна у вигляді легкового автомобіля, мотоцикла, мотоволера або моторного (парусного) човна продавець звільняється від сплати цього податку, за умови сплати (перерахування) ним суми відповідного державного мита до бюджету до або під час такого продажу.

12.3. Якщо об'єкт рухомого майна продається за посередництвом юридичної особи (її філії, відділення, іншого відокремленого підрозділу) або представництва нерезидента, то така особа вважається податковим агентом платника податку стосовно оподаткування доходів, отриманих таким платником податку від такого продажу.

12.4. Якщо один об'єкт рухомого майна обмінюється на інший об'єкт рухомого майна, то кожна із сторін договору міни сплачує 50 відсотків від суми податку, що визначається шляхом застосування ставки податку, визначеної пунктом 7.1 статті 7 цього Закону, до вартості майна, розрахованої за звичайними цінами, яке відчужується кожною із сторін.

12.5. Податковим агентом при нарахуванні доходів (прибутків), визначених цією статтею, є нотаріус, який:

а) посвідчує відповідний договір або дійсність підписів сторін угоди;

б) надає послуги із здійснення зазначених у цій статті розрахунків.

Сума нарахованого податку самостійно сплачується сторонами угоди, попередньо її нотаріальному посвідченню, або утримується податковим агентом, який сплачує (перераховує) її до бюджету у строки та за процедурою, встановленими законодавством для утримання та сплати (перерахування) державного мита.

12.6. Доходи (прибутки), зазначені у цій статті, кінцево оподатковуються при їх виплаті за їх рахунок.

Стаття 13. Оподаткування доходу, отриманого платником податку внаслідок прийняття ним у спадщину коштів, майна, майнових чи немайнових прав

13.1. Об'єкти спадщини платника податку поділяються з метою оподаткування на:

а) об'єкт нерухомого майна;

б) об'єкт рухомого майна, зокрема: предмет антикваріату або витвір мистецтва;

природне дорогоцінне каміння чи дорогоцінний метал, прикраса з використанням дорогоцінних металів та/або природного дорогоцінного каміння;

будь-який транспортний засіб та приладдя до нього;

інші види рухомого майна;

в) об'єкт комерційної власності, а саме — цінний папір (крім депозитного (ощадного) сертифіката), корпоративне право, власність на об'єкт бізнесу як такий, тобто власність на цілісний майновий комплекс, інтелектуальна (промислова) власність або право на отримання доходу за нею;

г) суми страхового відшкодування (страхових виплат) за страховими договорами, укладеними спадкодавцем, а також суми, що зберігаються на пенсійному рахунку спадкодавця згідно з договором недержавного пенсійного страхування;

д) кошти, а саме готівкові кошти або кошти, що зберігаються на рахунках спадкодавця, відкритих у банках та небанківських фінансових установах, у тому числі депозитні (ощадні) сертифікати.

13.2. Об'єкти спадщини оподатковуються:

13.2.1. при отриманні спадщини членами сім'ї першого ступеня споріднення:

а) за нульовою ставкою до:

вартості власності, визначеної у підпунктах «а», «б», «г», «д» пункту 13.1 цієї статті, що успадковується іншим членом подружжя спадкодавця;

б) за ставкою, визначеною пунктом 7.2 статті 7 цього Закону, до:

вартості власності, визначеної у підпунктах «а», «б», «г» пункту 13.1 цієї статті, яка успадковується членом сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення, що не є членом його подружжя;

суми коштів, яка не перевищує суму, що дорівнює стократному розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на початок року, в якому така спадщина успадковується членом сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення, що не є членом його подружжя;

в) за ставкою податку, визначеною пунктом 7.1 статті 7 цього Закону, до:

вартості власності, визначеної у підпункті «в» пункту 13.1 цієї статті, яка успадковується членом сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення;

суми перевищення коштів над сумою стократного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на початок року, в якому така спадщина успадковується членом сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення, що не є членом його подружжя;

13.2.2. при отриманні спадщини спадкоємцями, що не є членами сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення, — за ставкою податку, визначеною пунктом 7.1 статті 7 цього Закону, до будь-якого об'єкта спадщини;

13.2.3. при отриманні спадщини будь-яким спадкоємцем від спадкодавця-нерезидента — за ставкою податку, визначеною пунктом 7.3 статті 7 цього Закону, до будь-якого об'єкта спадщини.

13.3. Якщо спадкоємець отримує доходи у вигляді плати за використання права інтелектуальної (промислової) власності спадкодавця, у тому числі у вигляді роялті, то такі доходи оподатковуються при їх нарахуванні (виплаті) за їх рахунок, за ставкою, визначеною пунктом 7.1 статті 7 цього Закону, незалежно від того, чи є їх отримувач спадкоємцем першого ступеня споріднення чи ні, а якщо спадкодавцем є нерезидент, — то за ставкою, визначеною пунктом 7.3 статті 7 цього Закону.

13.4. Правила виконання цієї статті визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Оподаткування доходу, отриманого платником податку як подарунок (або внаслідок укладення договору дарування)

14.1. Кошти, майно, майнові чи немайнові права, вартість робіт, послуг, подаровані платнику податку, оподатковуються за правилами, встановленими цим Законом для оподаткування спадщини.

14.2. Не підлягають оподаткуванню доходи як кошти або майно (майнові чи немайнові права), подаровані одним членом подружжя іншому, у межах їх частини спільної часткової чи спільної сумісної власності згідно із законом.

Стаття 15. Оподаткування операцій із заміщення втраченої власності

15.1. Якщо платник податку втрачає належний йому на правах власності застрахований об'єкт майна внаслідок його викрадення, зруйнування чи визнання непридатним для використання за наявності обставин непереборної сили, чи внаслідок його змушеної заміни з інших підстав, то такий платник податку при отриманні суми страхового відшкодування зобов'язаний витратити її на відновлення такого майна чи придбання нового майна, аналогічного втраченому, на його заміну.

При цьому:

для рухомого майна така заміна (відновлення) має бути здійсненою до кінця календарного року, наступного за роком, у якому відбулася така страхова подія;

для нерухомого майна така заміна (відновлення) має бути здійсненою до кінця другого календарного року, наступного за роком, у якому відбулася така страхова подія.

15.2. Якщо платник податку, який отримав страхове відшкодування, не здійснює таку заміну (відновлення) протягом зазначених строків, то невикористана сума такого страхового відшкодування включається до складу відповідного річного оподатковуваного доходу такого платника податку.

15.3. Наявність факту втрати об'єкта майна має бути підтверджена офіційними висновками органів внутрішніх справ України або іншими установами або організаціями, які відповідно до законодавства уповноважені засвідчувати наявність обставин непереборної сили.

Порядок виконання цього підпункту визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Порядок сплати (перерахування) податку до бюджету

16.1. Податок, утриманий з доходів резидентів, підлягає зарахуванню до бюджету згідно з нормами Бюджетного кодексу України.

16.2. Податок, утриманий з доходів нерезидентів, підлягає зарахуванню до бюджету територіальної громади за місцем утримання такого податку.

16.3. Цей порядок застосовується всіма юридичними особами, у тому числі такими, що мають філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, які розташовані на території іншої територіальної громади, ніж така юридична особа, а також відокремленими підрозділами юридичних осіб, яким в установленому порядку надано повноваження щодо нарахування, утримання і сплати (перерахування) до бюджету податку (далі — уповноважений підрозділ).

16.3.1. Сума податку за звітний місяць, яка підлягає перерахуванню до місцевого бюджету за місцезнаходженням таких відокремлених підрозділів, визначається юридичною особою або уповноваженим підрозділом самостійно, виходячи із загальної кількості громадян, які працюють у цих підрозділах, та суми виплаченого (нарахованого) оподатковуваного доходу.

16.3.2. Юридична особа за своїм місцезнаходженням та місцезнаходженням своїх підрозділів, а уповноважений підрозділ за своїм місцезнаходженням, одночасно з поданням документів на отримання коштів для виплати належних платникам податку доходів, сплачує (перераховує) суми утриманого податку на відповідні розподільчі рахунки, відкриті в територіальних управліннях Державного казначейства України.

Територіальні управління Державного казначейства України в установленому Бюджетним кодексом України порядку здійснюють розподіл зазначених коштів згідно із нормативами, встановленими статтею 65 Бюджетного кодексу України, та спрямовують такі розподілені суми до відповідних місцевих бюджетів.

16.3.3. Фізична особа, відповідальна згідно з вимогами цього Закону за нарахування та утримання податку, сплачує (перераховує) його до відповідного бюджету:

у випадку, коли така фізична особа є податковим агентом, — за місцем реєстрації у податкових органах;

в інших випадках — за її податковою адресою.

16.3.4. Контроль за правильністю та своєчасністю сплати податку здійснює податковий орган за місцезнаходженням юридичної особи або її уповноваженого підрозділу.

16.3.5. Відповідальність за своєчасне та повне перерахування сум податку до відповідного місцевого бюджету несе юридична особа або її уповноважений підрозділ, що нараховує (виплачує) оподатковуваний дохід.

16.3.6. Відповідальність за своєчасне та повне перерахування сум податку до відповідного місцевого бюджету несе фізична особа у випадках, визначених цим законом.

Стаття 17. Особи, відповідальні за нарахування, утримання та сплату (перерахування) податку до бюджету

17.1. Особою, відповідальною за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з доходів у вигляді заробітної плати, є працедавець (самозайнята особа), який виплачує такі доходи на користь платника податку (такої самозайнятої особи).

17.2. Особою, відповідальною за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з інших доходів, є:

а) для оподатковуваних доходів з джерелом їх походження з України —податковий агент;

б) для іноземних доходів та тих, чиє джерело виплати знаходиться в осіб, звільнених від обов'язків нарахування, утримання або сплати (перерахування) податку до бюджету, — платник податку, отримувач таких доходів;

в) для доходів, що виплачуються на користь платника податку фізичними особами, — такий платник податку.

Стаття 18. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації)

18.1. Річна декларація про майновий стан і доходи (податкова декларація) (далі — декларація) подається платником податку, який:

а) зобов'язаний подавати таку декларацію згідно з нормами цього Закону або інших законів;

б) має право подати таку декларацію для отримання податкового кредиту.

18.2. Для цілей цього Закону обов'язок платника податку з подання декларації вважається виконаним, якщо він отримував доходи виключно від податкових агентів, зобов'язаних подавати звітність з цього податку у встановленому порядку.

18.3. Платники податку — резиденти, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання, зобов'язані подати податковому органу декларацію не пізніше закінчення 60 календарного дня, що передує такому виїзду.

Податковий орган зобов'язаний протягом 30 календарних днів від дня отримання такої декларації визначити податкове зобов'язання та надіслати податкове повідомлення платнику податку, який зобов'язаний сплатити належну суму податку та отримати довідку про таку сплату або про відсутність податкових зобов'язань з цього податку, яка здається органам митного контролю під час перетину митного кордону та є підставою для проведення митних процедур.

Порядок застосування цього пункту визначається Кабінетом Міністрів України.

18.4. Платники податку звільняються від обов'язку подання декларації у таких випадках:

а) незалежно від видів та сум отриманих доходів платниками податку, які:

є неповнолітніми або недієздатними особами і при цьому перебувають на повному утриманні інших осіб та/або держави станом на кінець звітного податкового року;

перебувають під арештом або є затриманими чи засудженими до позбавлення волі, перебувають у полоні або ув'язненні на території інших держав станом на кінець граничного строку подання декларації;

перебувають у розшуку станом на кінець звітного податкового року;

перебувають на строковій військовій службі станом на кінець звітного податкового року;

б) в інших випадках, визначених цим Законом.

18.5. Декларація заповнюється платником податку самостійно або іншою особою, нотаріально уповноваженою таким платником податку здійснювати таке заповнення.

18.5.1. У разі коли уповноважена платником податку особа заповнює декларацію за винагороду або зобов'язана здійснювати таке заповнення згідно з нормами цього пункту, то:

а) така уповноважена особа несе відповідальність за порушення порядку заповнення та/або подання такої декларації на рівні відповідальності, визначеної законом для платника податку, а такий платник податку звільняється від зазначеної відповідальності;

б) зобов'язання щодо заповнення та подання декларації від імені платника податку покладаються на таких інших, ніж платник податку, осіб:

на опікуна або піклувальника — щодо доходів, отриманих неповнолітньою або недієздатною особою;

на спадкоємців (розпорядників майна, державних виконавців) — щодо доходів, отриманих протягом звітного податкового року платником податку, який помер;

на державного виконавця, уповноваженого здійснювати заходи щодо забезпечення майнових претензій кредиторів платника податку, об'явленого в установленому порядку банкрутом.

18.5.2. У разі заповнення декларації іншою особою така декларація має містити інформацію про таку іншу особу на рівні інформації про платника податку.

Центральний податковий орган визначає правила виконання цього пункту.

18.6. Перевірка достовірності даних, визначених у деклараціях, здійснюється у порядку, встановленому законодавством.

18.7. Сума податкових зобов'язань, донарахована податковим органом, підлягає сплаті до відповідного бюджету у строки, встановлені законом.

18.8. Сума коштів, яка підлягає поверненню платнику податку, зараховується на його банківський рахунок, відкритий у будь-якому комерційному банку, або надсилається поштовим переказом на адресу, визначену у декларації, протягом 60 календарних днів від дня отримання такої декларації.

18.9. Форма декларації визначається центральним податковим органом та узгоджується з комітетом Верховної Ради України, відповідальним за проведення податкової політики, виходячи з таких умов:

загальна частина декларації повинна мати спрощений вигляд та не містити відомостей про доходи або витрати, які отримує (несе) незначна кількість платників податку;

декларація є єдиною для всіх законодавчо встановлених випадків її подання;

розрахунки окремих видів доходів (витрат), які отримує (несе) незначна кількість платників податку, повинні міститися у додатках до декларації, які заповнюються виключно такими платниками податку за наявності таких доходів (витрат);

декларація та додатки до неї повинні складатися з використанням загальновживаної термінології державною мовою, а також містити детальні інструкції щодо їх заповнення;

декларація та додатки до неї повинні містити інформацію, достатню для ідентифікації платника податку, а також для визначення суми його податкових зобов'язань або суми бюджетного відшкодування надміру сплачених податків, у тому числі при застосуванні права на податковий кредит.

Бланки декларацій мають безоплатно надаватися подат-

ковими органами платникам податку на їх запит, а також бути загальнодоступними для населення.

18.10. Платник податку до 1 березня року, наступного за звітним, має право звернутися із запитом до відповідного податкового органу з проханням заповнити річну податкову декларацію, а податковий орган зобов'язаний надати безоплатні послуги із такого заповнення. Відмова посадової (службової) особи податкового органу надати зазначені послуги звільняє платника податку від будь-якої відповідальності за неповне або невірне заповнення декларації.

Стаття 19. Забезпечення виконання податкових зобов'язань

19.1. Платники податку зобов'язані:

а) вести облік доходів і витрат у обсягах, достатніх для визначення суми загального річного оподатковуваного доходу, у разі коли такий платник податку зобов'язаний цим Законом подавати декларацію або має право на таке подання з метою повернення надміру сплачених податків, у тому числі при застосуванні права на податковий кредит.

Форми такого обліку та порядок його ведення визначаються центральним податковим органом за узгодженням з комітетом Верховної Ради України, відповідальним за проведення податкової політики;

б) отримувати та зберігати протягом строку давності, встановленого законом, документи первинного обліку, на підставі яких формується податковий кредит платника податку;

в) подавати декларацію за встановленою формою у визначені строки у випадках, коли згідно з нормами цього Закону таке подання є обов'язковим;

на вимогу податкового органу та у межах його компетенції, визначеної законодавством, пред'являти документи і відомості, пов'язані з виникненням доходу або права на отримання податкового кредиту, обчисленням і сплатою податку, та підтверджувати необхідними документами достовірність відомостей, зазначених у декларації з цього податку;

г) надавати особам, які згідно з цим Законом визначені відповідальними за утримання (нарахування) та сплату податку до бюджету, документи на підтвердження прав платника податку, який отримує такі доходи, на застосування соціальних податкових пільг;

д) у порядку, визначеному законом, допускати службових осіб податкового органу на територію або до приміщень, що використовуються платником цього податку для одержання доходів від здійснення підприємницької діяльності;

е) у разі зміни отримання податкової соціальної пільги здійснювати заходи, передбачені цим Законом;

є) своєчасно сплачувати узгоджені суми податкових зобов'язань, а також суми штрафних (фінансових) санкцій, нарахованих податковим органом, та пеню, за винятком сум, що оскаржуються в адміністративному або судовому порядку.

19.2. Особи, які відповідно до цього Закону мають статус податкових агентів, зобов'язані:

а) своєчасно та повністю нараховувати, утримувати та сплачувати (перераховувати) до бюджету податок з доходу, який виплачується на користь платника податку та оподатковується до або під час такої виплати та за її рахунок;

б) надавати у строки, встановлені законом для податкового кварталу, якщо інше не визначено нормами цього Закону, податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, а також суму утриманого з них податку податковому органу за місцем свого розташування. У разі коли зазначена особа протягом звітного кварталу не виплачує такі доходи або виплачує доходи не всім платникам податку, зазначена звітність не подається або подається стосовно платників податку, які фактично отримали такі доходи. Запровадження інших форм звітності із зазначених питань не припускається;

в) надавати платнику податку на його вимогу відомості про суму виплаченого на його користь доходу, суму застосованих соціальних податкових пільг та суму утриманого податку;

г) надавати податковому органу інші відомості з питань оподаткування доходів окремого платника податку в обсягах та за процедурою, визначеною цим Законом та Законом України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами».

Стаття 20. Відповідальність

20.1. Розмір відповідальності

Розмір штрафних (фінансових) санкцій за порушення норм цього Закону та підстави для їх застосування визначаються законом, що регулює такі питання, якщо інше не встановлене нормами цього Закону.

20.2. Особи, які несуть фінансову відповідальність за порушення норм цього Закону

Фінансово відповідальними за порушення норм цього Закону є такі особи:

а) при порушенні правил нарахування, утримання та сплати до бюджету податку з доходів платника податку, що здійснюються особами, визначеними цим Законом податковими агентами, — такі особи;

б) при порушенні правил сплати податку з чистого річного оподатковуваного доходу платника податку — такий платник податку.

20.3. Особи, відповідальні за погашення податкових зобов'язань або податкового боргу

20.3.1. Особами, відповідальними за погашення суми податкового зобов'язання або податкового боргу з цього податку, є:

а) при нарахуванні податку особою, на яку покладається відповідальність за таке нарахування, утримання та сплату (перерахування) податку до бюджету згідно з нормами цього Закону, — така особа — податковий агент;

б) при нарахуванні податку податковим органом на підставі поданої декларації — платник цього податку;

в) при самостійному нарахуванні податку його платником — такий платник.

20.3.2. У разі коли податковий агент до або під час виплати доходу на користь платника податку не здійснює нарахування, утримання або сплату (перерахування) цього податку, відповідальність за погашення суми податкового зобов'язання або податкового боргу, що виникає внаслідок таких дій, покладається на такого податкового агента. При цьому платник податку — отримувач таких доходів звільняється від обов'язків погашення такої суми податкових зобов'язань або податкового боргу.

20.4. Особа, яка несе відповідальність за неповне або несвоєчасне повернення сум надміру сплаченого податку, у тому числі внаслідок застосування права на податковий кредит, та розміри такої відповідальності

20.4.1. Особою, яка несе відповідальність за неповне або несвоєчасне повернення суми надміру сплаченого податку, у тому числі внаслідок застосування права на податковий кредит, є:

а) податковий орган, який порушує строки подання розрахунку такої суми або занижує його розмір;

б) орган Державного казначейства України, що порушує строки такого повернення або занижує його розмір.

20.4.2. За неповне або несвоєчасне повернення суми надміру сплаченого податку, у тому числі внаслідок застосування права на податковий кредит, на користь платника податку сплачуються такі штрафи:

якщо платник податку не отримує таку суму у строк, визначений цим Законом, при затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку її виплати, — у розмірі 10 відсотків від такої суми;

якщо платник податку не отримує таку суму у строк, визначений цим Законом, при затримці від 31 до 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку її виплати, — у розмірі 50 відсотків від такої суми;

якщо платник податку не отримує таку суму у строк, визначений цим Законом, при затримці від 91 календарного дня, наступного за останнім днем граничного строку її виплати, — у розмірі 100 відсотків від такої суми.

Нарахування таких штрафів самостійно здійснюється органом Державного казначейства України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

20.4.3. Повернення суми надміру сплаченого податку, у тому числі внаслідок застосування права на податковий кредит, та штрафів відповідно до підпункту 20.4.2 цього пункту здійснюється органом державного казначейства за рахунок доходів бюджету, до якого зараховується такий податок.

У разі коли штрафні (фінансові) санкції застосовуються внаслідок наявності причин, визначених підпунктом «а» підпункту 20.4.1 цього пункту, така сума стягується у безспірному порядку з бюджетного рахунку, призначеного для утримання відповідного податкового органу.

20.4.4. У разі коли особи, що зобов'язані цим пунктом нести відповідальність за неповне або несвоєчасне надання платнику податку бюджетного відшкодування, не здійснюють або відмовляються здійснювати зазначене відшкодування (його частини) всупереч нормам цього Закону, то платник податку має право оскаржити їх дії (бездіяльність) у суді (господарському суді) без попередньої сплати державного мита у зв'язку з поданням позовної заяви (скарги).

Стаття 21. Міжнародні договори

21.1. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються норми такого міжнародного договору стосовно суб'єктів, які підпадають під його дію.

21.2. У разі укладення цивільно-правових договорів (контрактів) з нерезидентами не дозволяється внесення до них податкових застережень, згідно з якими особи, що виплачують доходи, беруть на себе зобов'язання щодо сплати податків.

Стаття 22. Прикінцеві положення

22.1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

22.1.1. Підпункт 5.3.1 пункту 5.3 статті 5 та стаття 10 набирають чинності після набрання чинності законом, що регулює питання іпотеки, але не раніше 1 січня 2005 року.

22.1.2. Підпункт 5.3.4 пункту 5.3 статті 5 набирає чинності з початку податкового року, наступного за роком, в якому набере чинності закон про загальнообов'язкове медичне страхування.

22.1.3. Підпункт 5.3.5 пункту 5.3 статті 5 у частині недержавного пенсійного страхування набирає чинності після набрання чинності законом, що регулює питання недержавного пенсійного страхування, але не раніше 1 січня 2005 року.

22.1.4. Підпункти 9.2.1—9.2.2 пункту 9.2 статті 9 у частині оподаткування процентів набирають чинності з 1 січня 2005 року.

22.1.5. Статті 11, 13, 14 набирають чинності з 1 січня 2005 року.

22.2. У разі, якщо норми інших законів чи інших законодавчих актів, що містять правила оподаткування доходів (прибутків) фізичних осіб, суперечать нормам цього Закону, пріоритет мають норми цього Закону. До 1 січня 2005 року платники цього податку звільняються від сплати штрафних санкцій та пені (крім податкових агентів) за доходами, отриманими у 2004 році, але не звільняються від обов'язків своєчасної сплати податкових зобов'язань.

22.3. Починаючи з 1 січня 2004 року та до 31 грудня 2006 року ставка оподаткування, визначена пунктом 7.1 статті 7 цього Закону, встановлюється на рівні 13 відсотків від об'єкта оподаткування.

22.4. На перехідний період установлюються такі розміри податкової соціальної пільги:

у 2004 році — у розмірі 30 процентів суми податкової соціальної пільги, визначеної у підпункті 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 цього Закону;

у 2005 році — у розмірі 50 процентів суми податкової соціальної пільги, визначеної у підпункті 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 цього Закону;

у 2006 році — у розмірі 80 процентів суми податкової соціальної пільги, визначеної у підпункті 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 цього Закону;

у 2007 році — у розмірі 100 процентів суми податкової соціальної пільги, визначеної у підпункті 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 цього Закону.

22.5. Якщо норми інших законів містять посилання на неоподатковуваний мінімум, то для цілей їх застосування використовується сума у розмірі 17 гривень, крім норм адміністративного та кримінального законодавства у частині кваліфікації злочинів або правопорушень, для яких сума неоподатковуваного мінімуму встановлюється на рівні податкової соціальної пільги, визначеної підпунктом 6.1.1 пункту 6.1 статті 6 цього Закону для відповідного року (з урахуванням положень пункту 22.4 цієї статті).

22.6. Доходи, нараховані на користь платників податку за податкові періоди до 1 січня 2004 року, оподатковуються за правилами, діючими на момент такого нарахування, незалежно від строків їх фактичної виплати, але не пізніше 1 січня 2005 року.

22.7. Суми податку на доходи фізичних осіб, що утримуються з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ у зв'язку з виконанням обов'язків несення служби, спрямовуються виключно на виплату рівноцінної та повної компенсації втрат доходів цієї категорії громадян.

22.8. До 1 січня 2006 року до складу податкового кредиту платника податку включаються кошти, внесені таким платником податку на його пенсійний рахунок, відкритий в уповноважених холдингової компанією «Київміськбуд» банках відповідно до Закону України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд».

До 1 січня 2009 року не підлягають оподаткуванню цим податком кошти, які вносяться третіми особами на користь фізичної особи на її пенсійний рахунок, відкритий в уповноважених холдингової компанією «Київміськбуд» банках відповідно до Закону України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд».

До 1 січня 2009 року не підлягають оподаткуванню цим податком кошти, що відповідно до Закону України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд» виплачуються фізичним особам згідно з договорами пенсійних вкладів, укладеними в період проведення такого експерименту (за винятком випадків, коли кошти знімаються вкладником з пенсійного рахунка з порушенням умов, зазначених у договорі пенсійного вкладу).

22.9. Абзац перший підпункту 7.2.4 пункту 7.2 статті 7 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 2003 р., № 12, ст. 88) викласти у такій редакції:

«7.2.4. У разі дострокового розірвання договору довгострокового страхування життя, протягом визначеного пунктом 1.37 цього Закону граничного строку, доходи, одержані страховиком за таким договором, визначаються як різниця між отриманими страховими платежами та повернутими викупними сумами і оподатковуються за ставкою 3 відсотки».

22.10. Визнати таким, що втратив чинність, Декрет Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 77, № 26, ст. 281, № 34, ст. 356; 1996 р., № 9, ст. 41, № 45, ст. 234; 1998 р., № 25, ст. 147, № 30—31, ст. 195; 1999 р., № 4, ст. 35, № 25, ст. 211; 2000 р., № 5, ст. 34, № 20, ст. 149, № 32, ст. 254, № 43, ст. 370; 2001 р., № 2—3, ст. 10, № 4, ст. 17, № 10, ст. 44, № 31, ст. 144; 2002 р., № 8, ст. 63, № 12—13, ст. 92, № 29, ст. 192, № 31, ст. 214, № 46, ст. 347; 2003 р., № 10—11, ст. 86, № 23, ст. 149), крім розділу IV у частині оподаткування доходів фізичних осіб від зайняття підприємницькою діяльністю, який застосовується з урахуванням положень пункту 9.12 статті 9 цього Закону та діє до набрання чинності спеціальним законом з питань оподаткування фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності.

22.11. Кабінету Міністрів України:

а) до 1 серпня 2003 року забезпечити приведення у відповідність із цим Законом норм нормативно-правових актів;

б) передбачити при розробці проектів державних бюджетів на наступні роки:

реальний механізм повної компенсації витрат, пов'язаних із справлянням цього податку з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержуваних військовослужбовцями, особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ у зв'язку з виконанням обов'язків несення служби;

фінансування заходів із впровадження цього Закону Міністерством фінансів України, Державною податковою адміністрацією України, іншими державними органами, визначеними цим Законом;

звільнити до 1 січня 2005 року податкові органи від виконання прогнозних показників або інших директив (включаючи показники з мобілізації) щодо збору доходів бюджету з цього податку;

в) до 1 вересня 2003 року подати на розгляд Верховної Ради України проект закону щодо внесення змін до таких законів, які випливають із змісту цього Закону, а саме:

Закону України «Про державну податкову службу в Україні»;

Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами»;

Закону України «Про державну службу»;

Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)»;

Закону України «Про приватизацію державного майна»;

Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів»;

Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим»;

Закону України «Про вибори Президента України»;

Закону України «Про статус народного депутата України»;

Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»;

Закону України «Про вибори народних депутатів України»;

Закону України «Про систему оподаткування»;

Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»;

Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності»;

Закону України «Про оплату праці»;

Кодексу законів про працю України;

Кримінального кодексу України;

Кодексу України про адміністративні правопорушення;

Закону України «Про освіту»;

Закону України «Про статус суддів»;

Закону України «Про прокуратуру»;

Закону України «Про міліцію»;

Закону України «Про нотаріат»;

Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»;

Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

Закону України «Про Національний банк України»;

Закону України «Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів»;

Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

Декрету Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1993 року № 37-93 «Про пільги Героям Радянського Союзу і повним кавалерам ордена Слави»;

Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито»;

Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю».

22.12. У зв'язку з набранням чинності цим Законом:

22.12.1. Рекомендувати Президенту України скасувати укази Президента України, які стосуються оподаткування доходів фізичних осіб (прибуткового податку з доходів громадян).

22.12.2. Національному банку України привести свої нормативні акти у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
22 травня 2003 року.
№ 889-IV.

Закон України

Про основи національної безпеки України

Цей Закон відповідно до пункту 17 частини першої статті 92 Конституції України визначає основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності.

Стаття 1. Визначення термінів

Наведені в цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

національна безпека — захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам;

національні інтереси — життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності Українського народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує державний суверенітет України та її прогресивний розвиток;

загрози національній безпеці — наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України;

Воєнна організація держави — сукупність органів державної влади, військових формувань, утворених відповідно до законів України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем з боку суспільства і безпосередньо спрямована на захист національних інтересів України від зовнішніх та внутрішніх загроз;

правоохоронні органи — органи державної влади, на які Конституцією і законами України покладено здійснення правоохоронних функцій.

Стаття 2. Правова основа національної безпеки

Правову основу у сфері національної безпеки України становлять Конституція, цей та інші закони України, міжнародні договори, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, а також видані на виконання законів інші нормативно-правові акти.

Відповідно до цього Закону розробляються і затверджуються Президентом України Стратегія національної безпеки України і Воєнна доктрина України, доктрини, концепції, стратегії і програми, якими визначаються цільові настанови та керівні принципи воєнного будівництва, а також напрями діяльності органів державної влади в конкретній обстановці з метою своєчасного виявлення, відвернення і нейтралізації реальних і потенційних загроз національним інтересам України. Стратегія національної безпеки України і Воєнна доктрина України є документами, обов’язковими для виконання, і основою для розробки конкретних програм за складовими державної політики національної безпеки.

Стаття 3. Об’єкти національної безпеки

Об’єктами національної безпеки є:

людина і громадянин — їхні конституційні права і свободи;

суспільство — його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси;

держава — її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність.

Стаття 4. Суб’єкти забезпечення національної безпеки

Суб’єктами забезпечення національної безпеки є:

Президент України;

Верховна Рада України;

Кабінет Міністрів України;

Рада національної безпеки і оборони України;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади;

Національний банк України;

суди загальної юрисдикції;

прокуратура України;

місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування;

Збройні Сили України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України;

громадяни України, об’єднання громадян.

Стаття 5. Принципи забезпечення національної безпеки

Основними принципами забезпечення національної безпеки є:

пріоритет прав і свобод людини і громадянина;

верховенство права;

пріоритет договірних (мирних) засобів у розв’язанні конфліктів;

своєчасність і адекватність заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам;

чітке розмежування повноважень та взаємодія органів державної влади у забезпеченні національної безпеки;

демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією держави та іншими структурами в системі національної безпеки;

використання в інтересах України міждержавних систем та механізмів міжнародної колективної безпеки.

Національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах.

Вибір конкретних засобів і шляхів забезпечення національної безпеки України обумовлюється необхідністю своєчасного вжиття заходів, адекватних характеру і масштабам загроз національним інтересам.

Стаття 6. Пріоритети національних інтересів

Пріоритетами національних інтересів України є:

гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина;

розвиток громадянського суспільства, його демократичних інститутів;

захист державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державних кордонів, недопущення втручання у внутрішні справи України;

зміцнення політичної і соціальної стабільності в суспільстві;

забезпечення розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на всій території України, гарантування вільного розвитку, використання і захисту російської, інших мов національних меншин України;

створення конкурентоспроможної, соціально орієнтованої ринкової економіки та забезпечення постійного зростання рівня життя і добробуту населення;

збереження та зміцнення науково-технологічного потенціалу, утвердження інноваційної моделі розвитку;

забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства, збереження навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів;

розвиток духовності, моральних засад, інтелектуального потенціалу Українського народу, зміцнення фізичного здоров’я нації, створення умов для розширеного відтворення населення;

інтеграція України в європейський політичний, економічний, правовий простір та в євроатлантичний безпековий простір; розвиток рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами світу в інтересах України.

Стаття 7. Загрози національним інтересам і національній безпеці України

На сучасному етапі основними реальними та потенційними загрозами національній безпеці України, стабільності в суспільстві є:

у зовнішньополітичній сфері:

посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність, територіальні претензії з боку інших держав;

спроби втручання у внутрішні справи України з боку інших держав;

воєнно-політична нестабільність, регіональні та локальні війни (конфлікти) в різних регіонах світу, насамперед поблизу кордонів України;

у сфері державної безпеки:

розвідувально-підривна діяльність іноземних спеціальних служб;

загроза посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний і оборонний потенціал України, права і свободи громадян;

поширення корупції, хабарництва в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності;

злочинна діяльність проти миру і безпеки людства, насамперед поширення міжнародного тероризму;

загроза використання з терористичною метою ядерних та інших об’єктів на території України;

можливість незаконного ввезення в країну зброї, боєприпасів, вибухових речовин і засобів масового ураження, радіоактивних і наркотичних засобів;

спроби створення і функціонування незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати в інтересах певних сил діяльність військових формувань і правоохоронних органів держави;

прояви сепаратизму, намагання автономізації за етнічною ознакою окремих регіонів України;

у воєнній сфері та сфері безпеки державного кордону України:

поширення зброї масового ураження і засобів її доставки;

недостатня ефективність існуючих структур і механізмів забезпечення міжнародної безпеки та глобальної стабільності;

нелегальна міграція;

можливість втягування України в регіональні збройні конфлікти чи у протистояння з іншими державами;

нарощування іншими державами поблизу кордонів України угруповань військ та озброєнь, які порушують співвідношення сил, що склалося;

небезпечне зниження рівня забезпечення військовою та спеціальною технікою та озброєнням нового покоління Збройних Сил України, інших військових формувань, що загрожує зниженням їх боєздатності;

повільність у здійсненні та недостатнє фінансове забезпечення програм реформування Воєнної організації та оборонно-промислового комплексу України;

накопичення великої кількості застарілої та не потрібної для Збройних Сил України військової техніки, озброєння, вибухових речовин;

незавершеність договірно-правового оформлення і недостатнє облаштування державного кордону України;

незадовільний рівень соціального захисту військовослужбовців, громадян, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей;

у внутрішньополітичній сфері:

порушення з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування Конституції і законів України, прав і свобод людини і громадянина, в тому числі при проведенні виборчих кампаній, недостатня ефективність контролю за дотриманням вимог Конституції і виконанням законів України;

можливість виникнення конфліктів у сфері міжетнічних і міжконфесійних відносин, радикалізації та проявів екстремізму в діяльності деяких об’єднань національних меншин та релігійних громад;

загроза проявів сепаратизму в окремих регіонах України;

структурна та функціональна незбалансованість політичної системи суспільства, нездатність окремих її ланок до оперативного реагування на загрози національній безпеці;

в економічній сфері:

істотне скорочення внутрішнього валового продукту, зниження інвестиційної та інноваційної активності і науково-технічного та технологічного потенціалу, скорочення досліджень на стратегічно важливих напрямах інноваційного розвитку;

ослаблення системи державного регулювання і контролю у сфері економіки;

нестабільність у правовому регулюванні відносин у сфері економіки, в тому числі фінансової (фіскальної) політики держави; відсутність ефективної програми запобігання фінансовим кризам; зростання кредитних ризиків;

критичний стан основних виробничих фондів у провідних галузях промисловості, агропромисловому комплексі, системах життєзабезпечення; загострення проблеми підтримання в належному технічному стані ядерних об’єктів на території України;

недостатні темпи відтворювальних процесів та подолання структурної деформації в економіці;

критична залежність національної економіки від кон’юнктури зовнішніх ринків, низькі темпи розширення внутрішнього ринку;

нераціональна структура експорту з переважно сировинним характером та низькою питомою вагою продукції з високою часткою доданої вартості;

велика боргова залежність держави, критичні обсяги державних зовнішнього і внутрішнього боргів;

небезпечне для економічної незалежності України зростання частки іноземного капіталу у стратегічних галузях економіки;

неефективність антимонопольної політики та механізмів державного регулювання природних монополій, що ускладнює створення конкурентного середовища в економіці;

критичний стан з продовольчим забезпеченням населення;

неефективність використання паливно-енергетичних ресурсів, недостатні темпи диверсифікації джерел їх постачання та відсутність активної політики енергозбереження, що створює загрозу енергетичній безпеці держави;

«тінізація» національної економіки;

переважання в діяльності управлінських структур особистих, корпоративних, регіональних інтересів над загальнонаціональними;

у соціальній та гуманітарній сферах:

невідповідність програм реформування економіки країни і результатів їх здійснення визначеним соціальним пріоритетам;

неефективність державної політики щодо підвищення трудових доходів громадян, подолання бідності та збалансування продуктивної зайнятості працездатного населення;

криза системи охорони здоров’я і соціального захисту населення і, як наслідок, небезпечне погіршення стану здоров’я населення; поширення наркоманії, алкоголізму, соціальних хвороб;

загострення демографічної кризи;

зниження можливостей здобуття якісної освіти представниками бідних прошарків суспільства;

прояви моральної та духовної деградації суспільства;

зростання дитячої та підліткової бездоглядності, безпритульності, бродяжництва;

у науково-технологічній сфері:

наростаюче науково-технологічне відставання України від розвинутих країн;

неефективність державної інноваційної політики, механізмів стимулювання інноваційної діяльності;

низька конкурентоспроможність продукції;

нерозвиненість внутрішнього ринку високотехнологічної продукції та відсутність його ефективного захисту від іноземної технічної і технологічної експансії;

зниження внутрішнього попиту на підготовку науково-технічних кадрів для наукових, конструкторських, технологічних установ та високотехнологічних підприємств, незадовільний рівень оплати науково-технічної праці, падіння її престижу, недосконалість механізмів захисту прав інтелектуальної власності;

відплив учених, фахівців, кваліфікованої робочої сили за межі України;

в екологічній сфері:

значне антропогенне порушення і техногенна перевантаженість території України, зростання ризиків виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характерів;

нераціональне, виснажливе використання мінерально-сировинних природних ресурсів як невідновлюваних, так і відновлюваних;

неподоланість негативних наслідків Чорнобильської катастрофи;

погіршення екологічного стану водних басейнів, загострення проблеми транскордонних забруднень та зниження якості води;

загострення техногенного стану гідротехнічних споруд каскаду водосховищ на р. Дніпро;

неконтрольоване ввезення в Україну екологічно небезпечних технологій, речовин, матеріалів і трансгенних рослин, збудників хвороб, небезпечних для людей, тварин, рослин і організмів, екологічно необгрунтоване використання генетично змінених рослин, організмів, речовин та похідних продуктів;

неефективність заходів щодо подолання негативних наслідків військової та іншої екологічно небезпечної діяльності;

небезпека техногенного, у тому числі ядерного та біологічного, тероризму;

посилення впливу шкідливих генетичних ефектів у популяціях живих організмів, зокрема генетично змінених організмів, та біотехнологій;

застарілість та недостатня ефективність комплексів з утилізації токсичних і екологічно небезпечних відходів;

в інформаційній сфері:

прояви обмеження свободи слова та доступу громадян до інформації;

поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості, порнографії;

комп’ютерна злочинність та комп’ютерний тероризм;

розголошення інформації, яка становить державну та іншу, передбачену законом, таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави або спрямована на забезпечення потреб та національних інтересів суспільства і держави;

намагання маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема, шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації.

Стаття 8. Основні напрями державної політики з питань національної безпеки

З урахуванням геополітичної і внутрішньої обстановки в Україні діяльність усіх державних органів має бути зосереджена на прогнозуванні, своєчасному виявленні, попередженні і нейтралізації зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці, захисті суверенітету і територіальної цілісності України, безпеки її прикордонного простору, піднесенні економіки країни, забезпеченні особистої безпеки, конституційних прав і свобод людини і громадянина, викоріненні злочинності, вдосконаленні системи державної влади, зміцненні законності і правопорядку та збереженні соціально-політичної стабільності суспільства, зміцненні позицій України у світі, підтриманні на належному рівні її оборонного потенціалу і обороноздатності, радикальному поліпшенні екологічної ситуації.

Основними напрямами державної політики з питань національної безпеки України є:

у зовнішньополітичній сфері — проведення активної міжнародної політики України з метою:

створення сприятливих зовнішньополітичних умов для прогресивного економічного і соціального розвитку України;

запобігання втручанню у внутрішні справи України і відвернення посягань на її державний суверенітет і територіальну цілісність з боку інших держав;

забезпечення повноправної участі України в загальноєвропейській та регіональних системах колективної безпеки, набуття членства у Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору при збереженні добросусідських відносин і стратегічного партнерства з Російською Федерацією, іншими країнами Співдружності Незалежних Держав, а також з іншими державами світу;

сприяння усуненню конфліктів, насамперед у регіонах, що межують з Україною;

участь у міжнародній миротворчій діяльності під егідою ООН, ОБСЄ, інших міжнародних організацій у сфері безпеки;

участь у заходах щодо боротьби з міжнародними організованими злочинними угрупованнями та міжнародним тероризмом, протидія поширенню ядерної та іншої зброї масового ураження і засобів її доставки;

адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу;

у сфері державної безпеки:

реформування правоохоронної системи з метою підвищення ефективності її діяльності на основі оптимізації структури, підвищення рівня координації діяльності правоохоронних органів, покращення їх фінансового, матеріально-технічного, організаційно-правового і кадрового забезпечення;

зосередження ресурсів і посилення координації діяльності правоохоронних, розвідувальних і контррозвідувальних органів України для боротьби з організованою злочинністю та наркобізнесом;

участь України в міжнародному співробітництві у сфері боротьби з міжнародною злочинністю, тероризмом, наркобізнесом, нелегальною міграцією;

відпрацювання ефективно діючої системи контролю за поставками продукції і технологій оборонного призначення і подвійного використання;

у воєнній сфері та сфері безпеки державного кордону України:

прискорення реформування Збройних Сил України та інших військових формувань з метою забезпечення їх максимальної ефективності та здатності давати адекватну відповідь реальним та потенційним загрозам Україні; перехід до комплектування Збройних Сил України на контрактній основі;

здійснення державних програм модернізації наявних, розроблення та впровадження новітніх зразків бойової техніки та озброєнь;

посилення контролю за станом озброєнь і захищеністю військових об’єктів; активізація робіт з утилізації зброї;

впровадження системи демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією та правоохоронними органами держави;

забезпечення соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей;

дотримання угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України;

прискорення процесу делімітації та демаркації кордонів України;

боротьба з організованими злочинними угрупованнями, в тому числі міжнародними, які намагаються діяти через державний кордон України, в пунктах пропуску та виключній (морській) економічній зоні України;

поглиблення транскордонного співробітництва з суміжними державами;

у внутрішньополітичній сфері:

забезпечення неухильного додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина, захист конституційного устрою, вдосконалення системи політичної влади з метою зміцнення демократії, духовних та моральних підвалин суспільства; підвищення ефективності функціонування політичних інститутів влади;

створення дійових, у тому числі судових, механізмів захисту конституційних прав людини і основних свобод;

забезпечення політичної стабільності, громадянського миру та взаєморозуміння в суспільстві, запобігання проявам екстремізму;

забезпечення прозорості в діяльності державних органів, прийнятті управлінських рішень, інформованості населення, зміцнення на цій основі його довіри до владних інститутів;

створення повноцінного, ефективно діючого місцевого і регіонального самоврядування;

формування і вдосконалення політико-правових, соціально-економічних та духовно-культурних засад етнонаціональної стабільності, відпрацювання ефективних механізмів узгодження інтересів етнічних спільнот та розв'язання міжнаціональних суперечностей;

забезпечення міжконфесійної стабільності та запобігання конфліктним загостренням на релігійній основі, недопущення протистояння різних церков, у тому числі щодо розподілу сфер впливу на території України;

в економічній сфері:

забезпечення умов для сталого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності національної економіки;

прискорення прогресивних структурних та інституціональних змін в економіці, поліпшення інвестиційного клімату, підвищення ефективності інвестиційних процесів; стимулювання випереджувального розвитку наукоємних високотехнологічних виробництв;

вдосконалення антимонопольної політики; створення ефективного механізму державного регулювання природних монополій;

подолання «тінізації» економіки через реформування податкової системи, оздоровлення фінансово-кредитної сфери та припинення відпливу капіталів за кордон, зменшення позабанківського обігу грошової маси;

забезпечення збалансованого розвитку бюджетної сфери, внутрішньої і зовнішньої захищеності національної валюти, її стабільності, захисту інтересів вкладників, фінансового ринку;

здійснення виваженої політики внутрішніх та зовнішніх запозичень;

забезпечення енергетичної безпеки на основі сталого функціонування і розвитку паливно-енергетичного комплексу, в тому числі послідовного і активного проведення політики енергозбереження та диверсифікації джерел енергозабезпечення;

забезпечення продовольчої безпеки;

захист внутрішнього ринку від недоброякісного імпорту — поставок продукції, яка може завдавати шкоди національним виробникам, здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу;

посилення участі України у міжнародному поділі праці, розвиток експортного потенціалу високотехнологічної продукції, поглиблення інтеграції у європейську і світову економічну систему та активізація участі в міжнародних економічних і фінансових організаціях;

у науково-технологічній сфері:

посилення державної підтримки розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки як основи створення високих технологій та забезпечення переходу економіки на інноваційну модель розвитку, створення ефективної системи інноваційної діяльності в Україні;

поетапне збільшення обсягів бюджетних видатків на розвиток освіти і науки, створення умов для широкого залучення в науково-технічну сферу позабюджетних асигнувань;

створення економічних і суспільно-політичних умов для підвищення соціального статусу наукової та технічної інтелігенції;

забезпечення необхідних умов для реалізації прав інтелектуальної власності;

забезпечення належного рівня безпеки експлуатації промислових, сільськогосподарських і військових об'єктів, споруд та інженерних мереж;

в екологічній сфері:

здійснення комплексу заходів, які гарантують екологічну безпеку ядерних об'єктів і надійний радіаційний захист населення та довкілля, зведення до мінімуму впливу наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

впровадження у виробництво сучасних, екологічно безпечних, ресурсота енергозберігаючих технологій, підвищення ефективності використання природних ресурсів, розвиток технологій переробки та утилізації відходів;

поліпшення екологічного стану річок України, насамперед басейну р. Дніпро, та якості питної води;

запобігання забрудненню Чорного та Азовського морів та поліпшення їх екологічного стану;

стабілізація та поліпшення екологічного стану в містах і промислових центрах Донецько-Придніпровського регіону;

недопущення неконтрольованого ввезення в Україну екологічно небезпечних технологій, речовин і матеріалів, збудників хвороб, небезпечних для людей, тварин, рослин, організмів;

реалізація заходів щодо зменшення негативного впливу глобальних екологічних проблем на стан екологічної безпеки України, розширення її участі у міжнародному співробітництві з цих питань;

у соціальній та гуманітарній сферах:

істотне посилення соціальної складової економічної політики, реальне підвищення життєвого рівня населення, передусім на основі піднесення вартості оплати праці, своєчасної виплати заробітної плати та гарантованих законом соціальних виплат, посилення цільової спрямованості матеріальної підтримки, зниження рівня безробіття;

створення умов для подолання бідності і надмірного майнового розшарування в суспільстві;

збереження та зміцнення демографічного і трудоресурсного потенціалу країни; подолання кризових демографічних процесів;

створення ефективної системи соціального захисту людини, охорони та відновлення її фізичного і духовного здоров'я, ліквідації алкоголізму, наркоманії, інших негативних явищ;

ліквідація бездоглядності, безпритульності та бродяжництва серед дітей і підлітків;

в інформаційній сфері:

забезпечення інформаційного суверенітету України;

вдосконалення державного регулювання розвитку інформаційної сфери шляхом створення нормативно-правових та економічних передумов для розвитку національної інформаційної інфраструктури та ресурсів, впровадження новітніх технологій у цій сфері, наповнення внутрішнього та світового інформаційного простору достовірною інформацією про Україну;

активне залучення засобів масової інформації до боротьби з корупцією, зловживаннями службовим становищем, іншими явищами, які загрожують національній безпеці України;

забезпечення неухильного дотримання конституційного права громадян на свободу слова, доступу до інформації, недопущення неправомірного втручання органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у діяльність засобів масової інформації, дискримінації в інформаційній сфері і переслідування журналістів за політичні позиції;

вжиття комплексних заходів щодо захисту національного інформаційного простору та протидії монополізації інформаційної сфери України.

Стаття 9. Повноваження суб'єктів забезпечення національної безпеки

Відповідно до Конституції і законів України:

Президент України як глава держави, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України і Голова Ради національної безпеки і оборони України здійснює загальне керівництво у сферах національної безпеки та оборони України;

Верховна Рада України в межах повноважень, визначених Конституцією України, визначає засади внутрішньої та зовнішньої політики, основи національної безпеки, формує законодавчу базу в цій сфері, схвалює рішення з питань введення надзвичайного і воєнного стану, мобілізації, визначення загальної структури, чисельності, функцій Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законів України;

Рада національної безпеки і оборони України координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сферах національної безпеки і оборони; з урахуванням змін у геополітичній обстановці вносить Президенту України пропозиції щодо уточнення Стратегії національної безпеки України та Воєнної доктрини України;

Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України, вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, обороноздатності, національної безпеки України, громадського порядку і боротьби із злочинністю;

Національний банк України відповідно до основних засад грошово-кредитної політики визначає та проводить грошово-кредитну політику в інтересах національної безпеки України;

міністерства, Служба безпеки України та інші центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень забезпечують виконання передбачених Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України завдань, здійснюють реалізацію концепцій, програм у сфері національної безпеки, підтримують у стані готовності до застосування сили та засоби забезпечення національної безпеки;

місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування забезпечують вирішення питань у сфері національної безпеки, віднесених законодавством до їхньої компетенції;

воєнна організація держави забезпечує оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності кордонів; протидіє зовнішнім загрозам воєнного характеру;

правоохоронні органи ведуть боротьбу із злочинністю і протидіють тероризму, забезпечують захист і врятування населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характерів;

суди загальної юрисдикції здійснюють судочинство у справах про злочини, що завдають шкоди національній безпеці України;

прокуратура України здійснює повноваження у сфері національної безпеки України відповідно до Конституції України та Закону України «Про прокуратуру України»;

громадяни України через участь у виборах, референдумах та через інші форми безпосередньої демократії, а також через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які вони обирають, реалізують національні інтереси, добровільно і в порядку виконання конституційних обов'язків здійснюють заходи, визначені законодавством України щодо забезпечення її національної безпеки; як безпосередньо, так і через об'єднання громадян привертають увагу суспільних і державних інститутів до небезпечних явищ і процесів у різних сферах життєдіяльності країни; у законний спосіб і законними засобами захищають власні права та інтереси, а також власну безпеку.

Стаття 10. Основні функції суб'єктів забезпечення національної безпеки України

Основними функціями суб'єктів забезпечення національної безпеки є:

вироблення і періодичне уточнення Стратегії національної безпеки України і Воєнної доктрини України, доктрин, концепцій, стратегій і програм у сфері національної безпеки, планування і здійснення конкретних заходів щодо протидії і нейтралізації загроз національним інтересам України;

створення нормативно-правової бази, необхідної для ефективного функціонування системи національної безпеки;

удосконалення її організаційної структури;

комплексне кадрове, фінансове, матеріальне, технічне, інформаційне та інше забезпечення життєдіяльності складових (структурних елементів) системи;

підготовка сил та засобів суб'єктів системи до їх застосування згідно з призначенням;

постійний моніторинг впливу на національну безпеку процесів, що відбуваються в політичній, соціальній, економічній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній, воєнній та інших сферах, релігійному середовищі, міжетнічних стосунках; прогнозування змін, що відбуваються в них, та потенційних загроз національній безпеці;

систематичне спостереження за станом і проявами міжнародного та інших видів тероризму;

прогнозування, виявлення та оцінка можливих загроз, дестабілізуючих чинників і конфліктів, причин їх виникнення та наслідків прояву;

розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів України;

запобігання та усунення впливу загроз і дестабілізуючих чинників на національні інтереси;

локалізація, деескалація та врегулювання конфліктів і ліквідація їх наслідків або впливу дестабілізуючих чинників;

оцінка результативності дій щодо забезпечення національної безпеки та визначення витрат на ці цілі;

участь у двосторонньому і багатосторонньому співробітництві в галузі безпеки, якщо це відповідає національним інтересам України;

спільне проведення планових та оперативних заходів у рамках міжнародних організацій та договорів у галузі безпеки.

Стаття 11. Контроль за здійсненням заходів щодо забезпечення національної безпеки

Контроль за реалізацією заходів у сфері національної безпеки здійснюється відповідно Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Радою національної безпеки і оборони України в межах їх повноважень, визначених Конституцією і законами України.

Стаття 12. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. З набранням чинності цим Законом втрачає чинність Концепція (основи державної політики) національної безпеки України, схвалена Постановою Верховної Ради України від 16 січня 1997 року (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 10, ст. 85; 2001 р., № 9, ст. 38).

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 964-IV.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення зміни до статті 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину десяту статті 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 33, ст. 175) викласти в такій редакції:

«Посадовим особам місцевого самоврядування, які працювали на виборних посадах в органах місцевого самоврядування 8 років і більше, або протягом повних двох і більше скликань, починаючи зі скликання 1990 року, за винятком припинення повноважень з причин, визначених статтею 78, пунктами 2, 3, 4 частини першої, частиною другою статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктами 1, 2, 6 частини першої і пунктом 1 частини другої статті 5 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», за наявності загального трудового стажу для чоловіків — не менше 25 років, для жінок — не менше 20 років, призначається пенсія відповідно до цього Закону незалежно від того, де вони працювали перед призначенням пенсії».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 976-IV.

Закон України

Про внесення зміни до Закону України «Про вищу освіту»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У абзаці другому пункту 1 розділу XIV «Прикінцеві положення» Закону України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 20, ст. 134) цифри «2003» замінити цифрами «2005».

2. Цей закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 1004-IV.

Закон України

Про ратифікацію Договору про дружбу і співробітництво між Україною і Республікою Хорватія

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати Договір про дружбу і співробітництво між Україною і Республікою Хорватія, підписаний 24 жовтня 2002 року у м. Загреб.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 1008-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди про торговельно-економічне, інвестиційне та науково-технічне співробітництво між Україною та Королівством Саудівська Аравія

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати Угоду про торговельно-економічне, інвестиційне та науково-технічне співробітництво між Україною та Королівством Саудівська Аравія, підписану 18 січня 2003 року у м. Ер-Ріяд.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 1009-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Об'єднаних Арабських Еміратів про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і капітал

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Урядом Об'єднаних Арабських Еміратів про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і капітал, підписану в м. Абу-Дабі 22 січня 2003 року, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 1013-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Митного тарифу України

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести до Митного тарифу України, затвердженого Законом України «Про Митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 24, ст. 125; Офіційний вісник України, 2001 р., № 18, ст. 781; Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 45, ст. 239; 2002 р., № 9, ст. 68, № 18—19, ст. 133, № 32, ст. 233, № 33, ст. 237; 2003 р., № 7, ст. 64, № 8—9, ст. 85; із змінами, внесеними законами України від 3 квітня 2003 року № 651-IV і № 652-IV та від 15 травня 2003 року № 745-IV), такі зміни:

1. У розділі II:

цифри і слова:

«1008 90 90 00	- - інші	0,05 євро за 1 кг	0,1 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1008 90 90	- - інші:		
1008 90 90 10	- - - дикий нешліфований рис цицанії водяної, або тускарори (Zizania aquatica)	1	1
1008 90 90 90	- - - інші	0,05 євро за 1 кг	0,1 євро за 1 кг».

2. У розділі III:

цифри і слова:

«1516 20 91 00	- - - у первинних упаковках, масою нетто 1 кг або менше	30%, але не менш як 0,12 євро за 1 кг	60%, але не менш як 0,24 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1516 20 91	- - - у первинних упаковках, масою нетто 1 кг або менше:		
1516 20 91 10	- - - - олія оливкова	30%, але не менш як 0,12 євро за 1 кг	60%, але не менш як 0,24 євро за 1 кг
1516 20 91 90	- - - - інші	30%, але не менш як 0,12 євро за 1 кг	60%, але не менш як 0,24 євро за 1 кг».

3. У розділі IV:

1) цифри і слова:

«1604 15 11 00	- - - - філе	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 15 19 00	- - - - інші	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1604 15 11	- - - - філе:		
1604 15 11 10	- - - - - скумбрії звичайної або європейської (Scomber scombrus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як0,2 євро за 1 кг
1604 15 11 20	- - - - - скумбрії японської або східної (Scomber japonicus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 15 11 90	- - - - - інше	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 15 19	- - - - інші:		
1604 15 19 10	- - - - - скумбрії звичайної або європейської (Scomber scombrus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 15 19 20	- - - - - скумбрії японської або східної (Scomber japonicus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 15 19 90	- - - - - інші	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»;

2) цифри і слова:

«1604 19 91 00	- - - - філе у сирому вигляді, у тісті або у сухарях, попередньо смажене або не смажене в олії, морожене	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1604 19 91	- - - - філе сире, у тісті або у сухарях, попередньо смажене або не смажене в олії, морожене:		
1604 19 91 10	- - - - - окуня морського золотистого (Sebastes marinus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 91 20	- - - - - червоного миня (Urophycis chuss)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 91 30	- - - - - хека сріблястого (Merluccius bilinearis)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 91 40	- - - - - мерлузи орегонської (Merluccius productus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 91 90	- - - - - інші	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»;

3) цифри і слова:

«1604 19 94 00	- - - - - мерлуза (Merluccius spp.) і морський минь (Urophycis spp.)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1604 19 94	- - - - - мерлуза (Merluccius spp.) і морський минь (Urophycis spp.):		
1604 19 94 10	- - - - - - мерлуза орегонська (Merluccius productus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 94 20	- - - - - - хек сріблястий (Merluccius bilinearis)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 94 30	- - - - - - червоний минь (Urophycis chuss)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 94 90	- - - - - - інші	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»;

4) цифри і слова:

«1604 19 98 00	- - - - - інші	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1604 19 98	- - - - - інші:		
1604 19 98 10	- - - - - - окунь морський золотистий (Sebastes marinus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 19 98 90	- - - - - - інші	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»;

5) цифри і слова:

«1604 20 30 00	- - - з лососевих, крім лосося	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«1604 20 30	- - - з лососевих, крім лосося:		
1604 20 30 10	- - - - з арктичного гольця (Salvelinus alpinus)	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг
1604 20 30 90	- - - - з інших	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг	20%, але не менш як 0,2 євро за 1 кг»;

6) цифри і слова:

«2105 00 10 00	- без вмісту молочних жирів або з вмістом менш як 3 мас. %	0,5 євро за 1 кг	1 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«2105 00 10	- без вмісту молочних жирів або з вмістом менш як 3 мас. %:		
2105 00 10 10	- - фруктове морозиво, виготовлене із сумішей товарної підкатегорії 2106 90 98 60	0,5 євро за 1 кг	1 євро за 1 кг
2105 00 10 90	- - інше	0,5 євро за 1 кг	1 євро за 1 кг»;

7) цифри і слова:

«2106 90 98	- - - інші:		
2106 90 98 10	- - - - ароматизатори	2	4
2106 90 98 30	- - - - емульгатори	2	4
2106 90 98 50	- - - - стабілізатори	2	4
2106 90 98 90	- - - - інші	0,5 євро за 1 кг	1 євро за 1 кг»

замінити цифрами і словами:

«2106 90 98	- - - інші:		
2106 90 98 10	- - - - ароматизатори	2	4
2106 90 98 30	- - - - емульгатори	2	4
2106 90 98 50	- - - - стабілізатори	2	4
2106 90 98 60	- - - - суміші (основи) для виготовлення фруктового морозива, які містять концентрований фруктовий сік або безалкогольний напій, з вмістом цукру не більш як 30 мас. % та не містять молочних жирів	2	4
2106 90 98 90	- - - - інші	0,5 євро за 1 кг	1 євро за 1 кг».

4. У розділі VI:

1) цифри і слова:

«2916 39 00	- - інші:		
2916 39 00 10	- - - дикамба	0,1	5
2916 39 00 30	- - - дикамба амінна сіль метоксидихлорбензойної кислоти 48%	0,1	5
2916 39 00 90	- - - інші	10	20»

замінити цифрами і словом:

«2916 39 00 00	- - інші	10	20»;

2) цифри і слово:

«2918 29 50 10	- - - - дерматол	0	5»

замінити цифрами і словами:

«2918 29 50 10	- - - - дерматол	0	5
2918 29 50 30	- - - - вісмуту галати	0	5»;

3) цифри і слова:

«2918 90 20 00	- - дикамба (ISO)	10	20»

замінити цифрами і словом:

«2918 90 20 00	- - дикамба	0	5»;

4) цифри і слова:

«2918 90 90	- - інші:		
2918 90 90 10	- - - напроксен	0	5
2918 90 90 20	- - - флуазіфоп-п-бутил	0	5
2918 90 90 30	- - - гемофіброзил	0	5
2918 90 90 90	- - - інші	10	20»

замінити цифрами і словами:

«2918 90 90	- - інші:		
2918 90 90 10	- - - напроксен	0	5
2918 90 90 20	- - - дикамби	0,1	5

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про боротьбу з тероризмом»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про боротьбу з тероризмом» Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У статті 14^{1} Кримінально-процесуального кодексу України:

у частинах четвертій і п'ятій слово «переговорів» замінити словом «розмов»;

частину п'яту доповнити словами «крім випадків, передбачених Законом України «Про боротьбу з тероризмом».

2. У Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 303, № 39, ст. 572; 2001 р., № 10, ст. 44, № 14, ст. 72; 2002 р., № 33, ст. 236):

1) пункт 5 статті 7 після слів «правоохоронними органами» доповнити словами «в тому числі відповідними органами іноземних держав та міжнародних антитерористичних організацій»;

2) у статті 8:

пункт 7 частини першої після слова «тяжкого» доповнити словами «та особливо тяжкого»;

частину третю після слів «запобігання і припинення» доповнити словами «терористичних актів»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Координацію дій щодо реалізації прав підрозділів, які проводять оперативно-розшукову діяльність з метою боротьби з тероризмом, здійснює Служба безпеки України»;

3) у статті 9:

частину п'яту після слів «ознаки тяжкого» доповнити словами «або особливо тяжкого»;

частину дванадцяту доповнити реченням такого змісту: «Відомості, одержані внаслідок оперативно-розшукової діяльності, щодо підготовки до терористичних актів чи їх вчинення окремими особами та групами, зберігаються до 5 років»;

частину чотирнадцяту після слів «запобігання тяжким» доповнити словами «та особливо тяжким»;

4) у статті 9^{1}:

частину першу доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) щодо осіб, стосовно яких є дані про їх участь або причетність до терористичної діяльності, терористичної групи чи терористичної організації, а так само до матеріального, організаційного чи іншого сприяння створенню терористичної групи чи терористичної організації, — до 5 років»;

частину другу після слова «тяжкого» доповнити словами «та особливо тяжкого»;

частину четверту після слова «іноземців» доповнити словами «та осіб без громадянства», а після слів «розвідувально-підривній діяльності проти України» — словами «підготовці або вчиненні терористичного акту»;

5) у частині першій статті 11 слова «Державні органи» замінити словами «Органи державної влади, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності»;

6) частину третю статті 12 після слова «тяжкого» доповнити словами «та особливо тяжкого».

3. У Законі України «Про Службу безпеки України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 382; 2000 р., № 10, ст. 79; 2002 р., № 17, ст. 117; 2003 р., № 15, ст. 109):

1) статтю 9 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Для організації і проведення антитерористичних операцій та координації діяльності суб'єктів, які ведуть боротьбу з тероризмом чи залучаються до антитерористичних операцій, при

▼

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

	амонієва сіль		
2918 90 90 30	- - - гемфіброзил	0	5
2918 90 90 40	- - - 2,4-Д кислота	0	5
2918 90 90 90	- - - інші	10	20»;
5) цифри і слово:			
«2924 29 90 00	- - - інші	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«2924 29 90	- - - інші:		
2924 29 90 10	- - - - ацетохлор	0	5
2924 29 90 90	- - - - інші	0	5»;
6) цифри і слова:			
«2926 90 99	- - інші:		
2926 90 99 10	- - - верапаміл	2	15
2926 90 99 90	- - - інші	10	20»;
замінити цифрами і словами:			
«2926 90 99	- - інші:		
2926 90 99 10	- - - верапаміл	2	15
2926 90 99 20	- - - циперметрин та його ізомери	0	5
2926 90 99 90	- - - інші	10	20»;
7) цифри і слова:			
«2930 30 00 00	- тіурам моно-, ди- або тетрасульфіди	10	20»
замінити цифрами і словами:			
«2930 30 00 00	- тіурам моно-, ди- або тетрасульфіди	0	5»;
8) цифри і слова:			
«2930 90 70	- - інші:		
2930 90 70 10	- - - тетурам, ліпоєва кислота		0 5
2930 90 70 90	- - - інші	10	20»
замінити цифрами і словами:			
«2930 90 70	- - інші:		
2930 90 70 10	- - - тетурам, ліпоєва кислота		0 5
2930 90 70 20	- - - диметоат	0	5
2930 90 70 90	- - - інші	10	20»;
9) цифри і слова:			
«2931 00 95	- інші:		
2931 00 95 10	- - субгалат вісмуту, дибутилдилаурат	0	5
2931 00 95 30	- - триетилалюміній	5	10
2931 00 95 90	- - інші	10	20»
замінити цифрами і словами:			
«2931 00 95 - інші:			
2931 00 95 10 - - дилауринат 0 5	дибутил олова (dibutyltin dilaurate)		
2931 00 95 30	- - триетилалюміній	5	10
2931 00 95 40	- - гліфосат	0	5
2931 00 95 90	- - інші	10	20»;
10) цифри і слово:			
«2933 39 95 00	- - - інші	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«2933 39 95	- - - інші:		
2933 39 95 10	- - - - флуазіфоп-п-бутил	0	5
2933 39 95 90	- - - - інші	0	5»;
11) цифри і слово:			
«2933 90 95 00	- - інші	0	20»
замінити цифрами і словами:			
«2933 90 95	- - інші:		
2933 90 95 10	- - - карбендазим	0	5
2933 90 95 90	- - - інші	0	20»;
12) цифри і слова:			
«2934 90 97	- - інші:		
2934 90 97 10	- - - піроксикам	0	5
2934 90 97 20	- - - циклофосфан-cyclophosphamide	0	5
2934 90 97 30	- - - левамізол	0	5
2934 90 97 40	- - - аденозинтри-фосфорна кислота	0	5
2934 90 97 90	- - - інші	10	20»
замінити цифрами і словами:			
«2934 90 97	- - інші:		
2934 90 97 10	- - - піроксикам	0	5
2934 90 97 20	- - - циклофосфан-cyclophosphamide	0	5
2934 90 97 30	- - - левамізол	0	5
2934 90 97 40	- - - аденозинтри-фосфорна кислота	0	5
2934 90 97 50	- - - пропіконазол	0	5
2934 90 97 90	- - - інші	10	20»;
13) цифри і слова:			
«3808 10 10 00	- - на основі піретроїдів	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«3808 10 10 00	- - на основі піретроїдів	6,5	6,5»;
14) цифри і слова:			
«3808 10 40 00	- - на основі фосфорорганічних сполук	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«3808 10 40	- - на основі фосфорорганічних сполук:		
3808 10 40 10	- - - на основі диметоату	6,5	6,5
3808 10 40 90	- - - інші	0	5»;
15) цифри і слова:			
«3808 20 30 00	- - - на основі дитіокарбаматів	0	5
3808 20 40 00	- - - на основі бензімідазолів	0	5
3808 20 50 00	- - - на основі діазолів або тріазолів	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«3808 20 30	- - - на основі дитіокарбаматів:		
3808 20 30 10	- - - - на основі тіураму	6,5	6,5
3808 20 30 90	- - - - інші	0	5
3808 20 40	- - - на основі бензимідазолів:		
3808 20 40 10	- - - - на основі карбендазиму	6,5	6,5
3808 20 40 90	- - - - інші	0	5
3808 20 50	- - - на основі діазолів або тріазолів:		
3808 20 50 10	- - - - на основі пропіконазолу	6,5	6,5
3808 20 50 00	- - - - інші	0	5»;
16) цифри і слова:			
«3808 30 11 00	- - - на основі феноксифіто-гормонів	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«3808 30 11	- - - на основі феноксифіто-гормонів:		
3808 30 11 10	- - - - на основі 2,4-Д кислоти	6,5	6,5
3808 30 11 90 - - - - інші		0	5»;
17) цифри і слова:			
«3808 30 15 00	- - - на основі амідів	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«3808 30 15	- - - на основі амідів:		
3808 30 15 10	- - - - на основі ацетохлору	6,5	6,5
3808 30 15 90	- - - - інші	0	5»;
18) цифри і слово:			
«3808 30 27 00	- - - інші	0	5»
замінити цифрами і словами:			
«3808 30 27	- - - інші:		
3808 30 27 10	- - - - на основі дикамби	6,5	6,5
3808 30 27 20	- - - - на основі гліфосату	6,5	6,5
3808 30 27 90	- - - - інші	0	5».

5. У розділі VII:

цифри і слова:			
«3920 10 28 00 - - - - 0,94 або	більше	15	15»
замінити цифрами і словами:			
«3920 10 28	- - - - 0,94 або більше:		
3920 10 28 10	- - - - - орієнтовані плівки із залишковою деформацією при скручуванні (твіст-ефект)	6,5	6,5
3920 10 28 90	- - - - - інші	15	15».

6. У розділі XVI:

цифри і слово:			
«8423 82 90 00	- - - інші	5	10»
замінити цифрами і словами:			
«8423 82 90	- - - інші:		
8423 82 90 10	- - - - ваги для зважування тварин	5	10
8423 82 90 90	- - - - інші	5	10».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через 45 днів з дня його опублікування, крім підпунктів 13—18 пункту 4 розділу I, які набирають чинності з 1 січня 2004 року, та пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня опублікування цього Закону.

2. Тимчасово до 1 січня 2004 року встановити обсяг ввезення в Україну спирту коньячного (код згідно з УКТ ЗЕД 2208 20 89 00) — 2500 тис. дал 100% спирту за ставкою ввізного мита 0,01% його митної вартості.

Розподіл в межах визначеної кількості квот між імпортерами, які мають ліцензію на право виробництва коньяку та алкогольних напоїв за коньячною технологією, здійснює Кабінет Міністрів України за поданням Експертно-консультаційної комісії з питань державного регулювання виробництва і обігу спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів при Кабінеті Міністрів України.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 981-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170) такі зміни:

1. Підпункт 2 пункту «б» статті 30 викласти в такій редакції:

«2) здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, транспорту, зв'язку, за технічним станом, використанням та утриманням інших об'єктів нерухомого майна усіх форм власності, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; прийняття рішень про скасування даного ними дозволу на експлуатацію об'єктів у разі порушення нормативно-правових актів з охорони праці, екологічних, санітарних правил, інших вимог законодавства».

2. Підпункт 6 пункту «б» частини першої статті 33 викласти в такій редакції:

«6) вжиття необхідних заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій відповідно до закону, інформування про них населення, залучення в установленому законом порядку до цих робіт підприємств, установ та організацій, а також населення».

3. У пункті «б» частини першої статті 34:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

«1) підготовка і подання на затвердження ради цільових місцевих програм поліпшення стану безпеки і умов праці та виробничого середовища, територіальних програм зайнятості та заходів щодо соціальної захищеності різних груп населення від безробіття, організація їх виконання; участь у розробленні цільових регіональних програм поліпшення стану безпеки і умов праці та виробничого середовища, зайнятості населення, що затверджуються відповідно районними, обласними радами»;

підпункт 8 викласти в такій редакції:

«8) здійснення контролю за охороною праці, забезпеченням соціального захисту працівників підприємств, установ та організацій усіх форм власності, у тому числі зайнятих на роботах із шкідливими та небезпечними умовами праці, за якістю проведення атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативно-правовим актам про охорону праці, за наданням працівникам відповідно до законодавства пільг та компенсацій за роботу в шкідливих умовах».

4. Підпункт 2 пункту «б» частини першої статті 38 викласти в такій редакції:

«2) вжиття у разі надзвичайних ситуацій необхідних заходів відповідно до закону щодо забезпечення державного і громадського порядку, життєдіяльності підприємств, установ та організацій, врятування життя людей, захисту їх здоров'я, збереження матеріальних цінностей».

5. У частині першій статті 44:

пункт 6 після слів «заходи щодо» доповнити словами «охорони праці та»;

пункт 15 викласти в такій редакції:

«15) вжиття необхідних заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій відповідно до закону, інформування про них населення, залучення в установленому законом порядку до цих робіт підприємств, установ та організацій, а також населення».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України у проекті Державного бюджету України на 2004 рік передбачити відповідне фінансування на заходи, пов'язані з реалізацією цього Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 969-IV.

Службі безпеки України функціонує Антитерористичний центр. Положення про Антитерористичний центр при Службі безпеки України затверджується Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України»;

2) статтю 25 доповнити частинами другою та третьою такого змісту:

«У разі проведення заходів щодо боротьби з тероризмом і фінансуванням терористичної діяльності Служба безпеки України, її органи і співробітники мають також право:

1) одержувати в установленому законом порядку на письмову вимогу керівника органу або оперативного підрозділу Служби безпеки України від митних, фінансових та інших установ, підприємств, організацій (незалежно від форми власності) інформацію і документи про операції, стан рахунків і руху коштів на них за конкретний проміжок часу (з розшифруванням сум, дати призначення та контрагента платежу), вклади, внутрішньо- та зовнішньоекономічні угоди, а також завірені копії документів, на підставі яких було відкрито рахунок конкретної юридичної або фізичної особи. Отримання від банків відомості, яка містить банківську таємницю, здійснюється у порядку та обсязі, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність». Документи та інформація повинні бути подані негайно, а якщо це неможливо — не пізніш як протягом 10 діб;

2) залучати в установленому законодавством порядку до проведення перевірок, ревізій та експертиз кваліфікованих спеціалістів установ, організацій контрольних і фінансових органів;

3) одержувати в установленому законодавством порядку за письмовими запитами керівника органу або оперативного підрозділу Служби безпеки України інформацію з автоматизованих інформаційних і довідкових систем та банків даних, створюваних Верховним Судом України, Генеральною прокуратурою України, Національним банком України, Антимонопольним комітетом України, Фондом державного майна України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування України;

4) подавати за матеріалами оперативно-розшукової діяльності до суду заяви про скасування реєстрації і припинення діяльності суб'єктів підприємництва, а також за наявності підстав, передбачених законом, подавати до суду позови про визнання недійсними угод у порядку, встановленому законодавством України;

5) входити за письмовим розпорядженням керівника органу або оперативного підрозділу Служби безпеки України за службовими посвідченнями на територію, у приміщення, склади та сховища підприємств, організацій і установ (крім іноземних дипломатичних представництв) незалежно від форми власності, на пункти пропуску через державний кордон та митниць, а також у виробничі приміщення громадян, які займаються підприємницькою діяльністю;

6) за постановою слідчого та з санкції відповідного прокурора по нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, а у невідкладних випадках — з наступним повідомленням прокурора протягом доби в разі загрози знищення, приховування або втрати предметів чи документів, які можуть бути використані в розкритті та розслідуванні злочинної діяльності, на строк до 10 діб опечатувати архіви, каси, приміщення (за винятком жилих) чи інші сховища, брати їх під охорону, накладати арешт на грошові кошти та інші цінності фізичних та юридичних осіб, вилучати предмети і документи із складанням відповідного акта. Копії акта вручаються громадянину чи представнику підприємства, установи, організації.

Органи і підрозділи Служби безпеки України, які здійснюють боротьбу з тероризмом, мають повноваження органу дізнання».

4. Пункт 40 частини першої статті 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» викласти в такій редакції:

«40) одержувати в установленому законом порядку за письмовими запитами керівників підрозділів з оперативно-розшукової роботи чи розвідувального органу відомості з автоматизованих інформаційних і довідкових систем та банків даних, створюваних Верховним Судом України, Генеральною прокуратурою України, Національним банком України, Антимонопольним комітетом України, Фондом державного майна України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування України».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 965-IV.

▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

З метою приведення деяких законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про судоустрій України» Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У частині третій статті 136, пункті 2 частини першої статті 221, частині третій статті 230, назві та абзаці першому статті 231, назві та абзаці першому частини першої, абзаці першому частини другої статті 232, назві та частині першій статті 233, статті 234 Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375; 1986 р., № 27, ст. 539; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 302; 2000 р., № 50, ст. 436) слова «районний (міський)» у всіх відмінках і числах замінити словами «районний, районний у місті, міський чи міськрайонний» у відповідному відмінку і числі.

2. Статтю 191 Житлового кодексу Української РСР (Відомості Верховної Ради УРСР, 1983 р., додаток до № 28, ст. 573) викласти у такій редакції:

«Стаття 191. Порядок вирішення житлових спорів

Житлові спори вирішуються відповідно до закону».

3. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) у статтях 185^{4}, 253 і 284 слова «попереднього слідства» замінити словами «досудового слідства»;

2) у тексті Кодексу слова «районний (міський)» у всіх відмінках і числах замінити словами «районний, районний у місті, міський чи міськрайонний» у відповідному відмінку і числі.

4. У частині першій статті 97 Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 17, ст. 99) слова «арбітражним судом» виключити.

5. У частині першій статті 64 Кодексу України про надра (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 36, ст. 340) слова «арбітражним судом» виключити.

6. У частині першій статті 109 Водного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 24, ст. 189; 2000 р., № 45, ст. 390) слова «арбітражним судом» виключити.

7. У тексті Кодексу торговельного мореплавства України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 47—52, ст. 349) слова «арбітражний суд» в усіх відмінках замінити словами «господарський суд» у відповідному відмінку.

8. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3—4, ст. 27):

1) у частині сімнадцятій статті 151 слова «арбітражного суду» виключити;

2) у підпункті «а» абзацу другого пункту 10 розділу X «Перехідні положення» слова «Вищого арбітражного суду України» замінити словами «Вищого господарського суду України».

9. У статті 14 Закону України «Про ціни і ціноутворення» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1990 р., № 52, ст. 650; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 10, ст. 36, № 33, ст. 225):

1) у частині першій слова «(арбітражного суду)» виключити;

2) у частині другій слова «в арбітражі» замінити словами «до суду».

10. У Законі України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 36, ст. 526; 1994 р., № 26, ст. 216; 2000 р., № 10, ст. 79, № 27, ст. 213; 2002 р., № 26, ст. 176):

1) частину першу статті 7 після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«судової міліції».

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

2) частину першу статті 10 доповнити пунктом 28 такого змісту:

«28) забезпечувати згідно із законом підтримання порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, виконання функцій щодо державного захисту суддів, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу»;

3) в абзаці шостому пункту 5 частини першої статті 11 слово «народним» виключити;

4) у частині п'ятій статті 18 слово «народний» виключити.

11. У Законі України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 48, ст. 654; 1995 р., № 30, ст. 232; 1998 р., № 17, ст. 80; 2000 р., № 32, ст. 256; 2001 р., № 22, ст. 108, № 31, ст. 146):

1) у частині четвертій статті 2 слова «державного арбітражу» виключити;

2) у частині сімнадцятій, абзаці першому частини вісімнадцятої статті 8 слова «(арбітражного суду)» виключити;

3) у частині третій статті 10 слово «арбітражним» замінити словом «господарським»;

4) в абзаці третьому статті 11 слова «або арбітражного суду» виключити;

5) у частині четвертій статті 12 слова «або арбітражем відповідно до їх компетенції» виключити;

6) у статті 15:

у частині четвертій слова «чи арбітражу» виключити;

у частині шостій слова «або державним арбітражем» виключити.

12. У Законі України «Про власність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 20, ст. 249; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 48, ст. 660):

1) у пункті 4 статті 37 слово «арбітражним» замінити словом «господарським»;

2) у пункті 3 статті 48, статті 49, частині другій статті 52 слова «арбітражним судом» виключити;

3) у пункті 4 статті 55 слова «арбітражного суду» виключити.

13. У Законі України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 24, ст. 272; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 48, ст. 655; 1995 р., № 14, ст. 90, № 28, ст. 203; 2001 р., № 31, ст. 146):

1) у частині другій статті 13, пункті 1 статті 34, пункті 3 статті 36 слова «або арбітражного суду» виключити;

2) у пункті 6 статті 24 слова «арбітражним» і «Законом України «Про банкрутство» замінити відповідно словами «господарським» і «Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;

3) у пункті 2 статті 27:

в абзаці першому слова «чи арбітражного суду» виключити;

в абзаці другому слова «або арбітражним судом відповідно до їх компетенції» виключити;

4) в абзаці другому пункту 1 статті 35 слова «арбітражний суд» виключити.

14. У Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377; Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 11, ст. 66):

1) у статті 38 слова «та арбітражними судами» виключити;

2) у частині першій статті 39:

в абзаці другому слова «органах суду» замінити словом «суді»;

в абзаці третьому слово «арбітражних» замінити словом «господарських».

15. У Законі України «Про цінні папери і фондову біржу» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 38, ст. 508; 1996 р., № 40, ст. 185):

1) у частині п'ятій статті 13 слова «або арбітражним судом» виключити;

2) у частині другій статті 40 слова «в судах або арбітражних судах» замінити словами «до суду».

16. У Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546):

1) у частині другій статті 37 слова «або арбітражних судів» виключити;

2) у частині першій статті 67 слова «арбітражним судом» виключити.

17. У Законі України «Про інвестиційну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 47, ст. 646):

1) в абзаці третьому частини другої статті 18 слова «або арбітражним судом відповідно до їх компетенції» виключити;

2) у частині третій статті 19 слова «арбітражним судом» виключити.

18. У Законі України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682; 1992 р., № 48, ст. 662; 1998 р., № 18, ст. 89; 1999 р., № 26, ст. 213; 2001 р., № 31, ст. 146):

1) у частині п'ятій статті 1 слова «арбітражному суді» виключити;

2) у пункті «в» частини четвертої статті 19:

в абзаці першому слова «або арбітражного суду» виключити;

в абзаці другому слово «арбітражного» замінити словом «господарського»;

3) у частині першій статті 20 слова «(арбітражного суду)» виключити;

4) у частині третій статті 23 слова «арбітражного суду» виключити;

5) у частині четвертій статті 39 слова «або арбітражним судом» виключити.

19. У Законі України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793; 1993 р., № 50, ст. 474; 1995 р., № 11, ст. 71; 2001 р., № 44, ст. 233):

1) у частині другій статті 10^{1} слова «Верховного Суду Автономної Республіки Крим» замінити словами «Апеляційного суду Автономної Республіки Крим»;

2) у пункті 6 частини другої статті 20 слова «або арбітражного суду» виключити;

3) статтю 42 викласти в такій редакції:

«Стаття 42. Участь Генерального прокурора України у засіданнях Пленуму Верховного Суду України та Пленуму вищого спеціалізованого суду

Генеральний прокурор України бере участь у засіданнях Пленуму Верховного Суду України та Пленуму вищого спеціалізованого суду».

20. У Законі України «Про товарну біржу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 10, ст. 139; 1993 р., № 11, ст. 83):

1) у частині третій статті 15 слова «арбітражному суду» виключити;

2) у статті 21 слова «арбітражного суду» виключити.

21. У пункті 11 статті 8 і пункті 7 статті 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 36, ст. 524) слова «або арбітражним судом відповідно до їх компетенції» виключити.

22. У Законі України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 20, ст. 272, № 48, ст. 658; 1993 р., № 26, ст. 277):

1) в абзаці другому пункту 5 статті 10 слова «арбітражного суду» виключити;

2) у пункті 1 статті 14 слова «або арбітражним судом» виключити;

3) у пункті 2 статті 26 слова «арбітражним судом, відповідно до їх компетенції» виключити;

4) в абзаці першому пункту 1 статті 31 слова «чи арбітражного суду» виключити;

5) у пункті 3 статті 32 слова «або арбітражного суду» виключити.

23. В абзаці другому частини першої статті 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 303; 2001 р., № 14, ст. 72) слова «забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів і учасників кримінального судочинства» замінити словами «судовою міліцією».

24. В абзаці першому пункту 1 статті 18 Закону України «Про споживчу кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 30, ст. 414, № 48, ст. 657) слово «арбітражного» замінити словом «господарського».

25. Частину четверту статті 32 Закону України «Про об'єднання громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 34, ст. 504) викласти в такій редакції:

«Рішення про примусовий розпуск всеукраїнських та міжнародних громадських організацій на території України приймається судом».

26. У Законі України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 47, ст. 642; 1995 р., № 1, ст. 3; 1996 р., № 2, ст. 3; 1998 р., № 2, ст. 3; 2000 р., № 50, ст. 436; 2001 р., № 10, ст. 44):

1) у частині сьомій статті 15^{1} слова «(арбітражного або третейського суду)» замінити словами «або третейського суду»;

2) у статті 20:

у частині шостій слова «(арбітражного або третейського суду)» замінити словами «або третейського суду», а слова «або арбітражного суду» виключити;

у частині сьомій слово «арбітражного» замінити словом «господарського»;

3) у частині четвертій статті 38 слова «арбітражного суду» виключити;

4) у частині третій статті 57 слова «арбітражним судом» виключити;

5) у частині першій статті 58 слова «чи арбітражним судом» виключити.

27. У Законі України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 50, ст. 676):

1) у частині третій статті 9 слова «Судові, арбітражні та інші правоохоронні органи» замінити словами «Суди, правоохоронні органи»;

2) у статті 16 слова «судових або арбітражних органів України» замінити словом «судів»;

3) у частині другій статті 25 слова «судових або арбітражних органах», «судових та арбітражних органах» замінити словом «суді».

28. У статті 26 Закону України «Про основи містобудування» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 52, ст. 683; 2001 р., № 16, ст. 76) слова «та арбітражним судом» виключити.

29. У Законі України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, ст. 1):

1) у пункті 1 статті 14 слова «та арбітражної» виключити;

2) у частині четвертій статті 23 слова «арбітражному суді» виключити.

30. У частині другій статті 13 Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 110) слова «чи арбітражного суду» виключити.

31. У частині третій статті 27 Закону України «Про аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 23, ст. 243) слова «або арбітражного суду» виключити.

32. У Законі України «Про селянське (фермерське) господарство» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 32, ст. 341):

1) в абзаці другому частини третьої статті 3 слова «арбітражним судом» виключити;

2) в абзаці другому частини третьої статті 20 слова «або арбітражним судом» виключити;

3) у частині четвертій статті 25 слова «арбітражного суду» виключити;

4) в абзаці першому частини першої статті 30 слово «арбітражним» замінити словом «господарським».

33. В абзаці третьому частини першої статті 7 Закону України «Про науково-технічну інформацію» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 33, ст. 345) слова «або арбітражному суду» виключити.

34. У пункті 4 статті 22 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 35, ст. 358) слова «чи арбітражного суду» виключити.

35. У Законі України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383):

1) у частині третій статті 8 слова «арбітражного суду» виключити;

2) у статті 50:

у частинах першій та п'ятій слова «районного (міського) народного суду» в усіх відмінках замінити словами «районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду» у відповідному відмінку;

у частині сьомій слова «або арбітражним судом» виключити.

36. У Законі України «Про Антимонопольний комітет України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472; 2000 р., № 41, ст. 343):

1) в абзаці п'ятому частини першої статті 7 слова «чи арбітражного суду» виключити;

2) в абзаці дев'ятому частини першої та частині третій статті 16 слова «чи арбітражному суді» виключити;

3) у статті 25:

у назві слова «арбітражного суду» виключити;

у абзаці першому слова «чи арбітражного суду» виключити.

37. У частині першій статті 9 Закону України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 52, ст. 490) слова «арбітрів Вищого арбітражного суду України» замінити словами «суддів вищого спеціалізованого суду України».

38. У частинах першій і третій статті 37 Закону України «Про пожежну безпеку» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 5, ст. 21) слова «чи арбітражним судом» виключити.

39. У Законі України «Про охорону прав на промислові зразки» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 34):

1) у пункті 1 статті 23:

в абзаці другому слова «(арбітражного суду)» виключити;

в абзаці третьому слова «(арбітражний суд)» виключити;

2) у пункті 1 статті 27 слова «арбітражним» виключити.

40. У Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 36):

1) у статті 17:

у частині другій слова «(арбітражного суду)» виключити;

у частині третій слова «(арбітражний суд)» виключити;

2) у пункті 3 статті 18 слова «(арбітражного суду)» виключити;

3) у пункті 1 статті 21 слово «арбітражним» виключити.

41. У Законі України «Про телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 10, ст. 43):

1) у частині четвертій статті 25 слова «або арбітражним судом» виключити;

2) у частині третій статті 27 слова «чи арбітражного суду» виключити.

42. У Законі України «Про державну податкову службу в Україні» (Відомості Верховної Ради України,

1994 р., № 15, ст. 84; 1998 р., № 29, ст. 190; 2000 р., № 46, ст. 397):

1) у пункті 11 статті 10 слова «і арбітражних судів» виключити;

2) у пункті 17 частини першої статті 11 слова «або арбітражного суду» виключити.

43. У пункті 2 статті 6 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 25, ст. 198) слова «обласним, міським (міст Києва і Севастополя) судами, Верховним Судом Республіки Крим» замінити словами «Апеляційним судом Автономної Республіки Крим, апеляційними судами областей, міст Києва і Севастополя».

44. У частинах другій, третій і четвертій статті 4 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 40, ст. 364; 1996 р., № 28, ст. 135) слова «або арбітражним судом» виключити.

45. У статті 4 Закону України «Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 46, ст. 411) слова «арбітражного» і «арбітражним» замінити відповідно словами «господарського» і «господарським».

46. У пункті 2 частини першої статті 18 Закону України «Про інформаційні агентства» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 13, ст. 83) слова «арбітражного суду» виключити.

47. У частині третій статті 13 Закону України «Про зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 20, ст. 143) слова «арбітражним судом» виключити.

48. У частині шостій статті 4 Закону України «Про поставки продукції для державних потреб» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 3, ст. 9) слово «арбітражний» в усіх відмінках і числах замінити словом «господарський» у відповідному відмінку і числі.

49. У частині другій статті 26 Закону України «Про режим іноземного інвестування» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 19, ст. 80) слова «та/або арбітражних судах» виключити.

50. У частині восьмій статті 2 Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 23, ст. 88) слово «арбітражним» замінити словом «господарським».

51. У Законі України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 36, ст. 164):

1) у частині третій статті 29 слова «арбітражного суду» виключити;

2) статтю 32 викласти в такій редакції:

«Стаття 32. Оскарження рішень Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень

Рішення Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень, прийняті у справах про недобросовісну конкуренцію, можуть бути оскаржені до суду заінтересованими особами у тридцятиденний строк з дня одержання копії рішення».

52. У Законі України «Про рекламу» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 39, ст. 181):

1) у частині дев'ятій статті 27 слова «або арбітражного суду» виключити;

2) в абзаці четвертому статті 29 слова «арбітражного суду» виключити.

53. У статті 15 Закону України «Про державний матеріальний резерв» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 13, ст. 112) слово «арбітражного» замінити словом «господарського».

54. У Законі України «Про приватизацію державного майна» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 17, ст. 122):

1) у частині п'ятій статті 27 слова «арбітражного суду» виключити;

2) у статті 30 слова «або арбітражним судом у встановленому порядку відповідно до їх компетенції» виключити.

55. У підпункті 4.2.3 пункту 4.2 статті 4 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 1998 р., № 10, ст. 35) слова «(арбітражного суду)» виключити.

56. В абзаці другому частини третьої статті 12 Закону України «Про видавничу справу» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 32, ст. 206) слова «та арбітражної» виключити.

57. У Законі України «Про сільськогосподарську кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 39, ст. 261):

1) у частині третій статті 32 слова «або арбітражним судом» виключити;

2) у статті 38:

в абзаці третьому частини першої слова «або арбітражного суду» виключити;

в абзаці першому частини другої слова «або арбітражного суду —ліквідаційною комісією, призначеною цими органами» замінити словами «ліквідаційною комісією, призначеною судом».

58. В абзаці дев'ятому частини першої статті 32 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 48, ст. 296) слова «та арбітражного суду» виключити.

59. В абзаці другому частини п'ятої статті 21 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 30—31, ст. 194) слова «судом або арбітражним судом» замінити словами «чи судом».

60. У частині третій статті 3 Закону України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 5—6, ст. 44; 2000 р., № 48, ст. 416) слова «арбітражним судом» виключити.

61. У статті 25 Закону України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 5—6, ст. 46) слова «арбітражним судом» виключити.

62. У частині першій статті 19 Закону України «Про вибори Президента України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 14, ст. 81) слова «Верховного Суду Автономної Республіки Крим, обласного суду, міських Київського та Севастопольського судів» замінити словами «Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційних судів областей, міст Києва та Севастополя».

63. В абзаці першому частини другої статті 9 Закону України «Про державне оборонне замовлення» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 17, ст. 111) слово «арбітражними» замінити словом «господарськими».

64. У статті 9 Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 32, ст. 268):

1) в абзаці третьому частини третьої слова «або арбітражним судом» виключити;

2) у частині четвертій слова «або до арбітражного суду» виключити.

65. У Законі України «Про концесії» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 41, ст. 372):

1) в абзаці другому частини другої статті 15 слова «(арбітражного суду)» виключити;

2) у частині першій статті 16 слова «(арбітражним судом)» виключити.

66. У тексті Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 42—43, ст. 378) слова «Арбітражний процесуальний кодекс України» в усіх відмінках замінити словами «Господарський процесуальний кодекс України» у відповідному відмінку.

67. У статті 23 Закону України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 12, ст. 95) слова «або арбітражним судом» виключити.

68. У Законі України «Про мисливське господарство та полювання» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 18, ст. 132):

1) у частині четвертій статті 31 слова «арбітражним судом» виключити;

2) у частині першій статті 43 слова «арбітражного суду» виключити.

69. У Законі України «Про природні монополії» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 30, ст. 238):

1) в абзаці дев'ятому статті 14 і абзаці третьому частини третьої статті 17 слова «(арбітражного суду)» виключити;

2) в абзаці третьому частини другої статті 15 слова «(арбітражний суд)» виключити.

70. У Державній програмі приватизації на 2000—2002 роки, затвердженої Законом України «Про Державну програму приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 33—34, ст. 272):

1) в абзаці другому пункту 5 слово «арбітражного» замінити словом «господарського»;

2) в абзаці першому пункту 55 слова «арбітражного» і «арбітражний» замінити відповідно словами «господарського» і «господарський»;

3) в абзацах першому та третьому пункту 133 слова «арбітражного суду» виключити.

71. У пункті 11 статті 19 Закону України «Про радіочастотний ресурс України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 298) слова «або до арбітражного суду» виключити.

72. У частині першій статті 35 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 37, ст. 307) слово «арбітражним» виключити.

73. У частині четвертій статті 6 Закону України «Про державну підтримку підприємств, науково-дослідних інститутів і організацій, які розробляють та виготовляють боєприпаси, їх елементи та вироби спецімії» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 48, ст. 406) слово «арбітражного» замінити словом «господарського».

74. В абзаці третьому підпункту «а» підпункту 9.3.1 пункту 9.3 статті 9 та абзаці другому підпункту 19.3.1 пункту 19.3 статті 19 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 10, ст. 44; 2002 р., № 17, ст. 117) слово «доарбітражного» замінити словом «досудового».

75. У Законі України «Про захист економічної конкуренції» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 12, ст. 64):

1) абзаци третій і четвертий частини третьої статті 48 замінити одним абзацом такого змісту:

«переглядом відповідного рішення (постанови) суду».

У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом четвертим;

2) у частині п'ятій статті 56:

абзац третій викласти в такій редакції:

«Нарахування пені зупиняється на час розгляду чи перегляду судом»;

в абзаці п'ятому слова «арбітражного суду в порядку нагляду» виключити;

абзац шостий виключити;

3) у статті 60:

у частині другій слова «Вищого арбітражного суду України» та «арбітражного суду Автономної Республіки Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських арбітражних судів» замінити відповідно словами «господарського суду міста Києва» та «господарських судів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя»;

абзац п'ятий частини четвертої викласти в такій редакції:

«а також перегляд за заявою сторони відповідного рішення (постанови) суду зупиняє виконання зазначеного рішення органу Антимонопольного комітету України на час розгляду цієї справи чи перегляду відповідного рішення (постанови) суду, якщо органом Антимонопольного комітету України відповідно до частини третьої статті 48 цього Закону чи судом не визначено інше»;

4) у тексті Закону слова «арбітражний суд» у всіх відмінках виключити.

76. У частині одинадцятій статті 12 і частині четвертій статті 13 Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 15, ст. 73) слова «або арбітражному суді» виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, за винятком підпункту 1 пункту 10 та пункту 23, які набирають чинності з дня набрання чинності законом України, який стосуватиметься уточнення загальної структури і чисельності Міністерства внутрішніх справ України в частині забезпечення діяльності судової міліції.

2. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України проект закону про внесення змін до Закону України «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України» з метою забезпечення діяльності судової міліції;

щороку у проекті закону про Державний бюджет України передбачати окремим рядком виділення коштів на утримання судової міліції.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 травня 2003 року. № 762-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про кінематографію»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про кінематографію» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 22, ст, 114) такі зміни:

1. У статті 3:

а) абзаци дев'ятий, п'ятнадцятий, дев'ятнадцятий і двадцять другий викласти в такій редакції:

«демонстрування (публічний показ, публічне сповіщення і публічна демонстрація) фільму — професійна кінематографічна діяльність, що полягає в показі фільму глядачам у призначених для цього приміщеннях (кінотеатрах, інших кіновидовищних закладах), на відеоустановках, а також каналами мовлення телебачення»;

«національний екранний час — сумарний час, протягом якого здійснюється демонстрування (публічний показ, публічне сповіщення і публічна демонстрація) фільмів у кіновідеомережі та на каналах мовлення телебачення України»;

«продюсер фільму — фізична або юридична особа, яка організовує або організовує і фінансує виробництво та розповсюдження фільму»;

«розповсюджувач (дистриб'ютор, прокатник) фільму — суб'єкт кінематографії, який має право на розповсюдження фільму»;

б) доповнити абзацом такого змісту:

«професійна кінематографічна діяльність — діяльність, що провадиться суб'єктами кінематографії на професійній основі та є джерелом їх доходів».

2. Абзац п'ятий частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

«демонстрування (публічного показу, публічного сповіщення і публічної демонстрації) фільмів —кінотеатри, кіноустановки, відеоустановки, канали мовлення телебачення (ефірного, кабельного, ефірно-кабельного, супутникового тощо)».

3. Статтю 8 доповнити частиною третьою такого змісту:

«Усі суб'єкти професійної кінематографічної діяльності, які займаються виробництвом, розповсюдженням і демонструванням фільмів, вносяться до Державного реєстру виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів, положення про який затверджується Кабінетом Міністрів України».

4. Статтю 13 доповнити частиною третьою такого змісту:

«Початком фільму вважається перший кадр зображувального або звукового ряду незалежно від того, чи це титри, зображення чи фонограма. Кінцем фільму вважається останній кадр зображувального або звукового ряду, включаючи титри і знак охорони авторського права».

5. Статтю 16 викласти в такій редакції:

«Стаття 16. Майнові права автора на фільм, права власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії

Майнові права автора на фільм, права власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії можуть належати державі, юридичним та фізичним особам.

У разі створення фільму, вихідних матеріалів фільму та фільмокопій за рахунок коштів державного бюджету держава виступає суб'єктом майнових прав автора на фільм, права власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії відповідно до умов укладеного з автором фільму договору».

6. У статті 19:

а) частину другу виключити;

б) частину восьму викласти в такій редакції:

«Суб'єкти професійної кінематографічної діяльності, яким виділяються кошти з Державного бюджету України та місцевих бюджетів, можуть користуватися послугами організацій поштового, телеграфного та телефонного зв'язку за тарифами, передбаченими для бюджетних організацій».

7. Статтю 20 викласти в такій редакції:

«Стаття 20. Фінансова підтримка галузі кінематографії

Фінансова підтримка галузі кінематографії здійснюється за рахунок:

видатків загального та спеціального фондів Державного бюджету України на державні програми розвитку кінематографії;

видатків місцевих бюджетів на програми підтримки кінематографії;

кредитів банків;

благодійних внесків і пожертвувань;

інших джерел, що не суперечать законодавству України.

Суми витрат на фінансову підтримку кінематографії в державному та місцевих бюджетах виділяються окремим рядком».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 травня 2003 року.
№ 763-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Кабінетом Міністрів України та Урядом Японії про надання японського культурного гранту на постачання музичних інструментів, аудіо- та відеообладнання Київській дитячій Академії мистецтв

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду (у формі обміну нотами) між Кабінетом Міністрів України та Урядом Японії про надання японського культурного гранту на постачання музичних інструментів, аудіо- та відеообладнання Київській дитячій Академії мистецтв, підписану 28 березня 2003 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
22 травня 2003 року.
№ 879-IV.

▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про соціальні послуги

Цей Закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

соціальні послуги — комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги (далі — особи, що потребують соціальних послуг), з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя;

складні життєві обставини — обставини, що об'єктивно порушують нормальну життєдіяльність особи, наслідки яких вона не може подолати самостійно (інвалідність, часткова втрата рухової активності у зв'язку із старістю або станом здоров'я, самотність, сирітство, безпритульність, відсутність житла або роботи, насильство, зневажливе ставлення та негативні стосунки в сім'ї, малозабезпеченість, психологічний чи психічний розлад, стихійне лихо, катастрофа тощо);

соціальний працівник — професійно підготовлений фахівець, що має необхідну кваліфікацію у сфері соціальної роботи і надає соціальні послуги;

соціальне обслуговування — система соціальних заходів, яка передбачає сприяння, підтримку і послуги, що надають соціальні служби окремим особам чи групам населення для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримки їх соціального статусу та повноцінної життєдіяльності;

соціальні служби — підприємства, установи та організації незалежно від форм власності і господарювання, а також громадяни, що надають соціальні послуги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги;

волонтер — фізична особа, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно корисний характер;

тимчасовий притулок для дорослих — організація нічного або тимчасового проживання громадян без визначеного місця проживання, осіб, що постраждали від фізичного або психічного насильства, стихійного лиха, катастрофи тощо, з наданням їм правової, психологічної, соціальної, медичної та побутової допомоги в подоланні тимчасових труднощів, сприянні у встановленні особи, відновленні документів, паспортизації та працевлаштуванні;

тимчасовий притулок для неповнолітніх — організація тимчасового проживання, виховання, утримання безпритульних дітей, дітей, позбавлених батьківського піклування, які зазнали жорстокості, насильства або з інших причин потребують соціального захисту;

реабілітація — система медичних, професійних, соціальних заходів, спрямованих на надання особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, допомоги у відновленні ними порушених функцій організму, компенсації обмежень життєдіяльності та підтриманні оптимального фізичного, інтелектуального, психічного, соціального рівнів та якості для досягнення соціальної і матеріальної незалежності, соціально-професійної адаптації та інтеграції в суспільство;

суб'єкти, що надають соціальні послуги — державні та комунальні спеціалізовані підприємства, установи та заклади соціального обслуговування, підпорядковані центральним, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування (далі — державні та комунальні суб'єкти), юридичні особи, створені відповідно до законодавства, які не мають на меті отримання прибутку (далі — недержавні суб'єкти), фізичні особи.

Стаття 2. Основні засади надання соціальних послуг

Основними засадами надання соціальних послуг є:

сприяння особам, що перебувають у складних життєвих обставинах, які вони не в змозі подолати за допомогою наявних засобів і можливостей;

попередження виникнення складних життєвих обставин;

створення умов для самостійного розв'язання життєвих проблем, що виникають.

Стаття 3. Основні принципи надання соціальних послуг

Надання соціальних послуг грунтується на принципах:

адресності та індивідуального підходу;

доступності та відкритості;

добровільності вибору отримання чи відмови від надання соціальних послуг;

гуманності;

комплексності;

максимальної ефективності використання бюджетних та позабюджетних коштів суб'єктами, що надають соціальні послуги;

законності;

соціальної справедливості;

забезпечення конфіденційності суб'єктами, які надають послуги, дотримання ними стандартів якості, відповідальності за дотримання етичних і правових норм.

Стаття 4. Законодавство про соціальні послуги

Законодавство України про соціальні послуги грунтується на Конституції України і складається з цього Закону, інших нормативно-правових актів та міжнародних договорів України.

У разі якщо міжнародними договорами України встановлено більш високі вимоги до надання соціальних послуг, ніж ті, що передбачені законодавством України, застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ II. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ ТА ПОТРЕБУЮТЬ СТОРОННЬОЇ ДОПОМОГИ, НА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Стаття 5. Види соціальних послуг та форми їх надання

Основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

Матеріальна допомога надається особам, що знаходяться у складній життєвій ситуації, у вигляді грошової або натуральної допомоги: продуктів харчування, засобів санітарії і особистої гігієни, засобів догляду за дітьми, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності, палива, а також технічних і допоміжних засобів реабілітації.

Соціальне обслуговування здійснюється шляхом надання соціальних послуг:

за місцем проживання особи (вдома);

у стаціонарних інтернатних установах та закладах;

у реабілітаційних установах та закладах;

в установах та закладах денного перебування;

в установах та закладах тимчасового або постійного перебування;

у територіальних центрах соціального обслуговування;

в інших закладах соціальної підтримки (догляду).

Відповідно до цього Закону можуть надаватися такі види соціальних послуг:

соціально-побутові послуги — забезпечення продуктами харчування, м'яким та твердим інвентарем, гарячим харчуванням, транспортними послугами, засобами малої механізації, здійсненням соціально-побутового патронажу, виклик лікаря, придбання та доставка медикаментів тощо;

психологічні послуги — надання консультацій з питань психічного здоров'я та поліпшення взаємин з оточуючим соціальним середовищем, застосування психодіагностики, спрямованої на вивчення соціально-психологічних характеристик особистості, з метою її психологічної корекції або психологічної реабілітації, надання методичних порад;

соціально-педагогічні послуги — виявлення та сприяння розвитку різнобічних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, організація індивідуального навчального, виховного та корекційного процесів, дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності тощо, а також залучення до роботи різноманітних закладів, громадських організацій, заінтересованих осіб;

соціально-медичні послуги — консультації щодо запобігання виникненню та розвитку можливих органічних розладів особи, збереження, підтримка та охорона її здоров'я, здійснення профілактичних, лікувально-оздоровчих заходів, працетерапія;

соціально-економічні послуги — задоволення матеріальних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, що реалізуються у формі надання натуральної чи грошової допомоги, а також допомоги у вигляді одноразових компенсацій;

юридичні послуги — надання консультацій з питань чинного законодавства, здійснення захисту прав та інтересів осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, сприяння застосуванню державного примусу і реалізації юридичної відповідальності осіб, що вдаються до протиправних дій щодо цієї особи (оформлення правових документів, адвокатська допомога, захист прав та інтересів особи тощо);

послуги з працевлаштування — пошук підходящої роботи, сприяння у працевлаштуванні та соціальне супроводження працевлаштованої особи;

послуги з професійної реабілітації осіб з обмеженими фізичними можливостями — комплекс медичних, психологічних, інформаційних заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для реалізації права на професійну орієнтацію та підготовку, освіту, зайнятість;

інформаційні послуги — надання інформації, необхідної для вирішення складної життєвої ситуації (довідкові послуги); розповсюдження просвітницьких та культурно-освітніх знань (просвітницькі послуги); поширення об'єктивної інформації про споживчі властивості та види соціальних послуг, формування певних уявлень і ставлення суспільства до соціальних проблем (рекламно-пропагандистські послуги);

інші соціальні послуги.

Суб'єкти, що надають соціальні послуги, можуть їх надавати в інших формах, не передбачених цією статтею, але визначених Кабінетом Міністрів України в переліку платних соціальних послуг.

Перелік соціальних послуг, опис їх змісту та якості зазначаються в Державному класифікаторі соціальних стандартів та нормативів, що затверджується Кабінетом Міністрів України і публікується в засобах масової інформації відповідними центральними органами виконавчої влади.

Перелік та порядок надання соціальних послуг за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування регулюються законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Стаття 6. Право на отримання соціальних послуг

Право на отримання соціальних послуг мають громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, у тому числі біженці, які проживають в Україні на законних підставах та перебувають у складних життєвих обставинах.

Розділ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 7. Порядок надання соціальних послуг

Суб'єкти, що надають соціальні послуги, здійснюють свою діяльність на професійній основі відповідно до положення про них або їх статуту, де обов'язково зазначаються перелік соціальних послуг, категорій осіб, яким вони надаються, умови та порядок їх надання.

Суб'єкти, що надають соціальні послуги, на договірних засадах можуть залучати для виконання цієї роботи інші підприємства, установи, організації, фізичних осіб, зокрема волонтерів.

Соціальні послуги можуть надаватися як за плату, так і безоплатно.

Безоплатні соціальні послуги державними та комунальними суб'єктами в обсягах, визначених державними стандартами соціального обслуговування, надаються:

громадянам, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу;

громадянам, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, стихійними лихами, катастрофами, які є біженцями внаслідок збройних та міжетнічних конфліктів, якщо середньомісячний сукупний дохід цих осіб нижче встановленого прожиткового мінімуму;

дітям та молоді, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, сирітством, безпритульністю, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстоким ставленням у сім'ї.

Вичерпний перелік соціальних послуг, умови їх надання та порядок регулювання тарифів їх оплати встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Фізичним особам, які надають соціальні послуги, призначаються і виплачуються компенсаційні виплати в порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Порядок надання соціальних послуг недержавними суб'єктами

Недержавні суб'єкти, що бажають надавати соціальні послуги на професійній основі за рахунок власних коштів, залучених коштів або коштів державного чи місцевого бюджетів, надають їх на підставі ліцензії в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Порядок і умови отримання соціальних послуг

Для отримання соціальних послуг, що надаються державними та комунальними суб'єктами, особа, яка їх потребує, має звернутися з письмовою заявою до місцевого органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування.

Для отримання соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, особа, яка їх потребує, звертається до відповідного суб'єкта, що їх надає.

У разі якщо особа, яка потребує соціальних послуг, за віком або станом здоров'я неспроможна самостійно прийняти рішення про необхідність їх надання, таке рішення може прийняти опікун чи піклувальник, органи опіки та піклування відповідно до законодавства.

Стаття 10. Основні права отримувачів соціальних послуг

При одержанні соціальних послуг громадяни мають право на:

поважливе і гуманне ставлення з боку суб'єктів, що надають соціальні послуги;

вибір установи та закладу, а також форми соціального обслуговування;

інформацію щодо своїх прав, обов'язків та умов надання соціальних послуг;

згоду на соціальні послуги;

відмову від соціальних послуг;

конфіденційність інформації особистого характеру, що стала відомою суб'єкту,

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності в аграрному секторі економіки

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про фіксований сільськогосподарський податок» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 5—6, ст. 39, № 9—10, ст. 69; 2000 р., № 37, ст. 308; із змінами, внесеними Законом України від 3 квітня 2003 року № 659-IV):

1) абзаци сьомий та одинадцятий частини другої статті 1 виключити;

2) у статті 2:

а) у частині першій цифри «50» замінити цифрами «75»;

доповнити частину реченнями такого змісту:

«Платниками цього податку також є суб'єкти господарювання, утворені в результаті реорганізації сільськогосподарського підприємства — платника фіксованого сільськогосподарського податку (незалежно від терміну реорганізації), які також займаються виробництвом (вирощуванням), переробкою та збутом сільськогосподарської продукції. Новостворені суб'єкти господарювання, основним видом діяльності яких є виробництво (вирощування), переробка та збут сільськогосподарської продукції, у рік створення є платниками фіксованого сільськогосподарського податку. Підприємства, які займаються іншими видами діяльності, крім сільськогосподарської, зазначеної у цій статті, з метою оподаткування ведуть окремий облік фінансових результатів від інших видів господарської діяльності відповідно до пункту 7.20 статті 7 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», які підлягають оподаткуванню на загальних підставах»;

б) у частині другій цифри «50» замінити цифрами «75»;

в) частину четверту виключити;

3) в абзаці першому частини другої статті 5 слова «до 20 числа наступного місяця» замінити словами «протягом 30 календарних днів, наступних за останнім календарним днем базового звітного (податкового) місяця»;

4) у частині першій статті 9:

а) в абзаці першому слова та цифри «до 1 січня 2004 року» замінити словами та цифрами «до 31 грудня 2009 року»;

б) абзац четвертий виключити;

в) в абзаці п'ятому:

перше речення доповнити словами: «(за винятком безнадійного податкового боргу, який підлягає списанню відповідно до Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами»);

доповнити абзац другим реченням такого змісту:

«Порядок реструктуризації (відстрочки) сплати цього податку визначається центральним податковим органом».

2. Пункт 1 статті 5 Закону України «Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства» (Відо-

який надає соціальні послуги;

захист своїх прав і законних інтересів, у тому числі в судовому порядку.

Стаття 11. Основні права та обов'язки осіб, що надають соціальні послуги

Особи, що надають соціальні послуги, мають право на:

профілактичний огляд і обстеження при прийнятті на роботу та диспансерний нагляд за рахунок роботодавця;

захист професійної честі, гідності та ділової репутації, у тому числі в судовому порядку;

підвищення кваліфікації у встановленому порядку за рахунок роботодавця;

забезпечення спеціальним одягом, взуттям та інвентарем, велосипедами і проїзними квитками або виплату грошової компенсації за їх придбання;

при виконанні службових обов'язків першочергове обслуговування на підприємствах, в установах, організаціях, зокрема підприємствах зв'язку, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, служби побуту, торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.

Особи, що надають соціальні послуги, зобов'язані:

сумлінно надавати соціальні послуги особам, які перебувають у складній життєвій ситуації;

керуватися у своїй діяльності основними принципами надання соціальних послуг;

поважати гідність громадян;

не допускати негуманних і дискримінаційних дій щодо громадян, які одержують соціальні послуги;

надавати особам, які обслуговуються, повну інформацію про зміст і види соціальних послуг;

зберігати в таємниці інформацію, отриману в процесі виконання своїх обов'язків, а також ту інформацію, яка може бути використана проти особи, що обслуговується.

Стаття 12. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею

Сфера надання соціальних послуг заснована на використанні та розвитку всіх форм власності і складається з державного та недержавного секторів.

До державного сектору входять суб'єкти, що надають соціальні послуги і знаходяться в державній власності, управління якими здійснюється центральними органами виконавчої влади.

Комунальний сектор включає установи та заклади комунальної власності, які надають соціальні послуги і знаходяться в підпорядкуванні органів місцевого самоврядування.

Управління державним та комунальним секторами здійснюється відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

До недержавного сектору також відносяться громадські, благодійні, релігійні організації та фізичні особи, діяльність яких пов'язана з наданням соціальних послуг. Управління сектором здійснюється в порядку, визначеному законодавством та відповідними статутами.

Державні та комунальні заклади і установи, що надають соціальні послуги, не підлягають приватизації і не можуть бути перепрофільовані на інші види діяльності.

Порядок створення, діяльності, реорганізації та ліквідації установ і закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форм власності, визначається законодавством України.

Науково-методичне забезпечення сфери надання соціальних послуг здійснюється органами державного управління.

Стаття 13. Співробітництво під час організації надання соціальних послуг

Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування під час організації надання соціальних послуг співробітничають між собою, а також із суб'єктами, які надають соціальні послуги, іншими юридичними та фізичними особами.

У разі залучення бюджетних коштів до фінансування соціальних послуг, які надаються в установленому порядку недержавними суб'єктами чи фізичними особами, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування на конкурсній основі укладають із суб'єктами, що надають соціальні послуги, договір щодо умов фінансування та вимог до обсягу, порядку і якості надання соціальних послуг.

Правила організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, що уклали договір щодо залучення бюджетних коштів до фінансування соціальних послуг з недержавними суб'єктами, які перемогли у конкурсі, здійснюють контроль за цільовим використанням бюджетних коштів та якістю надання послуг.

Стаття 14. Фінансування соціальних послуг

Фінансування соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ та організацій, плати за соціальні послуги, коштів благодійної допомоги (пожертвувань), коштів одержувачів соціальних послуг та інших джерел, передбачених законодавством.

У місцевих бюджетах повинні плануватися кошти, необхідні для фінансування соціальних послуг.

У державному та місцевих бюджетах повинні передбачатися кошти для фінансування цільових програм надання соціальних послуг.

Фінансування територіальних програм розвитку соціальних послуг здійснюється за рахунок виділених місцевому бюджету цільових субвенцій чи шляхом кооперування коштів місцевих бюджетів на реалізацію спільних проектів.

Стаття 15. Обмеження права на соціальні послуги

У разі якщо особа, що отримує соціальні послуги, без поважних причин не виконує вимоги їх одержання, суб'єкт, що надає соціальні послуги, виносить такій особі письмове попередження про можливість відмови від надання соціальних послуг або обмеження у їх наданні.

У разі якщо особа отримує соціальні послуги та письмово попереджена про можливість відмови від надання соціальних послуг або обмеження у їх наданні, але продовжує не виконувати вимоги їх одержання, відповідний суб'єкт, що надає соціальні послуги, може в односторонньому порядку обмежити або припинити надання соціальних послуг такій особі, про що письмово інформується зазначена особа та місцевий орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування.

Обмеження в отриманні одного виду соціальних послуг не може бути підставою для обмеження в наданні іншого виду соціальних послуг.

Розділ IV.
ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 16. Право на професійну діяльність у сфері надання соціальних послуг

Професійна діяльність у сфері надання соціальних послуг підлягає ліцензуванню, умови і порядок якого визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Кадрове забезпечення надання соціальних послуг

Надання соціальних послуг здійснюють соціальні працівники та інші фізичні особи, які мають відповідну освіту і схильні за особистими якостями до надання соціальних послуг.

До надання соціальних послуг можуть залучатися волонтери, діяльність яких регулюється відповідним положенням, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Кваліфікаційні вимоги до соціальних працівників та інших фахівців, які надають соціальні послуги, порядок їх атестації визначаються відповідними центральними органами виконавчої влади.

Стаття 18. Організація, координація роботи та контроль за наданням соціальних послуг

Центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень організовують роботу з надання відповідних соціальних послуг та здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Контроль за цільовим використанням бюджетних коштів, спрямованих на фінансування соціальних послуг, здійснюється відповідними центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також органами з питань фінансового контролю відповідно до їх повноважень.

Розділ V.
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Стаття 19. Оскарження рішення про відмову в наданні, зменшення обсягу або припинення надання соціальних послуг

Рішення про відмову в наданні, обмеження обсягу або припинення надання соціальних послуг державними і комунальними суб'єктами може бути оскаржено до центрального чи місцевого органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який видав дозвіл на надання соціальних послуг (для недержавних суб'єктів, що надають соціальні послуги, — до органу, який видав дозвіл на надання соціальних послуг), або до суду.

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства про соціальні послуги

Особи, винні у порушенні законодавства про соціальні послуги, несуть цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законами України.

Розділ VI.
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 21. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері надання соціальних послуг

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері надання соціальних послуг.

Розділ VII.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний термін з дня опублікування цього Закону прийняти нормативно-правові акти, які регулюють виконання норм цього Закону;

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

3. До приведення у відповідність із цим Законом закони, інші нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 966-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про електроенергетику» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 1, ст. 1; 2000 р., № 38, ст. 319, ст. 321) такі зміни:

1. Статтю 1 доповнити абзацом такого змісту:

«екологічна броня електропостачання споживача — мінімальний рівень споживання електричної енергії споживачем (крім населення), який забезпечує передумови для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».

2. Статтю 20 доповнити частинами шостою та сьомою такого змісту:

«З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру через припинення електропостачання споживачам для них встановлюється екологічна броня електропостачання.

Фінансування екологічної броні електропостачання при несплаті або неповній оплаті за спожиту електроенергію споживачами, що мають таку броню, здійснюється з державного або місцевих бюджетів. Кабінет Міністрів України затверджує порядок складання переліку споживачів та їх обладнання, для якого має бути встановлена екологічна броня електропостачання».

3. У статті 24:

1) назву викласти у такій редакції:

«Стаття 24. Права, обов'язки та відповідальність енергопостачальників»;

2) доповнити новими частинами першою — четвертою такого змісту:

«Енергопостачальники погоджують з відповідним споживачем величину екологічної броні електропостачання, яка має бути затверджена Державною інспекцією з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії. У разі недосягнення згоди між споживачем та енергопостачальником щодо величини екологічної броні електропостачання остаточне рішення приймається Державною інспекцією з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії.

Енергопостачальники мають право за умови неповної оплати споживачем спожитої електричної енергії обмежити його електроспоживання до рівня екологічної броні електропостачання або за відсутності такої повністю припинити електропостачання споживачу.

Порядок обмеження електроспоживання споживачів до рівня екологічної броні електропостачання або повного припинення їм електропостачання встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Енергопостачальники мають право на відшкодування несплаченої споживачем частини вартості електричної енергії, що постачається йому на рівні екологічної броні електропостачання, за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів».

У зв'язку з цим частини першу — сьому вважати відповідно частинами п'ятою — одинадцятою;

3) доповнити новою частиною дванадцятою такого змісту:

«Енергопостачальник не несе відповідальності за майнову шкоду, заподіяну споживачу або третім особам внаслідок припинення або обмеження електропостачання, здійсненого у встановленому порядку».

У зв'язку з цим частину восьму вважати частиною тринадцятою.

4. Статтю 26 доповнити частинами такого змісту:

«За умови неповної оплати за спожиту електричну енергію споживач зобов'язаний обмежити власне електроспоживання до рівня екологічної броні або повністю його припинити в разі відсутності такої.

Споживач забезпечує безперешкодний доступ відповідних представників енергопостачальника, підприємства, що здійснює передачу електричної енергії, до власних електричних установок для контролю за рівнем споживання електричної енергії, а також для виконання відключення та обмеження споживання відповідно до встановленого порядку. В разі перешкоди у доступі зазначених представників до електричних установок споживача посадові особи такого споживача несуть відповідальність відповідно до закону».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України до набрання чинності цим Законом:

1) розробити та затвердити:

порядок складання переліку споживачів та обладнання, для якого має бути встановлена екологічна броня електропостачання;

порядок обмеження електроспоживання споживачів та повного припинення їм електропостачання;

2) забезпечити перегляд та скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 982-IV.

мості Верховної Ради України, 1999 р., № 20—21, ст. 191) доповнити словами «і діє до 31 грудня 2009 року».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

розробити Положення про систему персоніфікованого обліку надходження коштів фіксованого сільськогосподарського податку на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в рахунок застрахованих осіб — працівників сільськогосподарських підприємств, які є платниками фіксованого сільськогосподарського податку.

3. Кабінету Міністрів України щорічно передбачати під час підготовки проекту Закону України про Державний бюджет України компенсацію коштів Пенсійному фонду України на виплату пенсій сільським пенсіонерам — колишнім працівникам сільськогосподарських підприємств.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 974-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 9 Закону України «Про державну таємницю»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Абзац третій частини другої статті 9 Закону України «Про державну таємницю» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 49, ст. 428) викласти в такій редакції:

«в інших державних органах, Національній академії наук України, на підприємствах, в установах і організаціях — Президентом України за поданням Служби безпеки України на підставі пропозицій керівників відповідних державних органів, Національної академії наук України, підприємств, установ і організацій».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 971-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Торговельної Угоди між Урядом України та Урядом Ісламської Республіки Іран

Верховна Рада України **постановляє:**

Торговельну Угоду між Урядом України та Урядом Ісламської Республіки Іран, підписану 6 лютого 2001 року в м. Тегеран, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 1010-IV.

▼

«Інтелектуальна» тяганина

КОНКУРЕНЦІЯ

Останнім часом багато говорять і пишуть про конфлікт між одночасно чинними в Україні схожими знаками для товарів і послуг (товарними знаками) «Smirnoff» і «Смирновъ». У публікаціях різних періодичних видань ідеться про те, що, начебто, Гіннес Ю-Ді-Ві Норт Америка Інк. (США), теперішній власник «всесвітньо відомого» знака «Smirnoff» для алкогольних виробів, домігся визнання в Україні недійсними 10 із 12 свідоцтв на знаки, виданих на ім'я ЗАТ «Торговый домъ потомковъ поставщика Двора Его Императорскаго Величества П. А. Смирнова» (Москва). Останній є власником знака «Смирновъ» для тих самих товарів. На думку авторів публікацій, законодавство України «далеке від досконалості в такому тонкому питанні, як інтелектуальна власність», «де тривалий час заплющували очі на поняття «усесвітньо відомий товарний знак», та ще й прискіпливість і неоперативність господарських судів, поки що перешкоджають і ті останні два знаки цілком справедливо доконати. У публікаціях з безтурботністю звинувачено разом законодавство, господарські суди, конкурентів, а справжні обставини спору залишено без належної уваги.

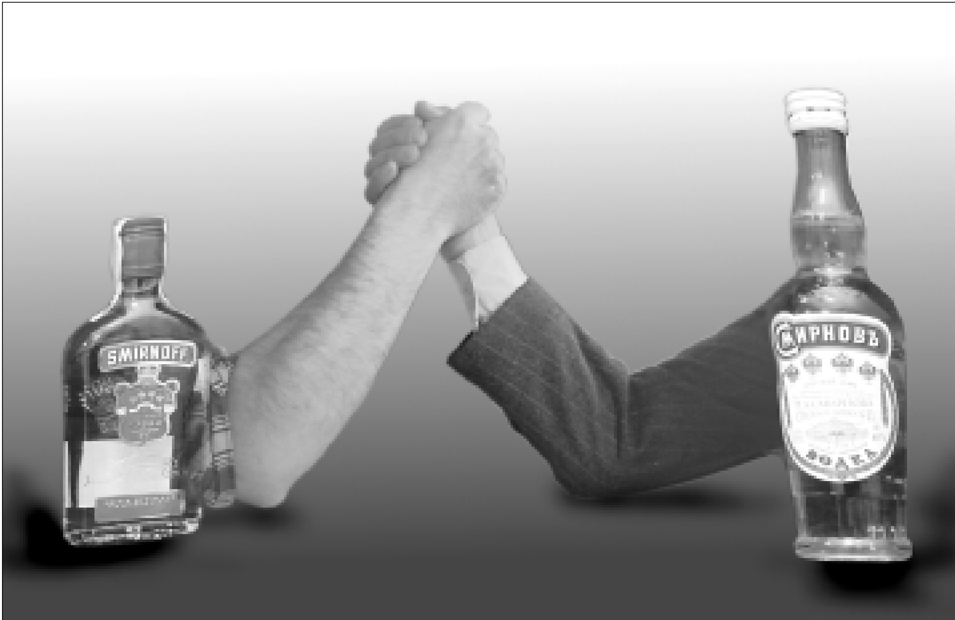

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

А починалося все так...

Знаки «Смирновъ» і «Смирновская» для маркування горілчаних виробів з великим успіхом застосовувалися в Російській імперії ще з 1860 року. Унікальна за якістю продукція російського винозаводчика П. А. Смирнова з початку 1870-х рр. у обсязі більш ніж 130 тис. відер на рік продавалася по всій Росії. Виробництво продукції здійснювало більше 25 тисяч робітників, це було чи не найбільше підприємство цієї галузі в Росії і в світі.

На міжнародних виставках у Відні в 1873 смирновська горілка отримала «Почесний диплом», а в 1876 у Філадельфії — «Медаль вищої нагороди». Якість продукції незабаром стала відомою далеко за межами Росії. У 1876-му Олександр II дозволив П. А. Смирнову використовувати державного герба Російської імперії на етикетках, вивісках та в рекламі своєї продукції, з 1886-го П. А. Смирнов став постачальником Двору Його Імператорської Величності. У Парижі, Лондоні та Нью-Йорку П. А. Смирновим було відкрито відділення, а збут продукції налагоджено в Римі, Токіо, Мадриді, Шанхаї та Харбіні.

Після Жовтневої революції «Смирновская» стала не до вподоби новій владі, виробництво її звелось нанівець, а відомий авторитетний товарний знак впав в око заморським виробникам алкогольних напоїв. Кажуть, начебто на чужині один з партнерів династії П. А. Смирнова Володимир Смирнов через посередників передав права на використання привабливого товарного знака у виробництві й реалізації алкогольних виробів американській фірмі Хюблайн Інк.

Передача прав власності на товарний знак «Смирновъ» вбачається більше бажаною, ніж реально хоч би тому, що для здійснення передачі права на знак треба обов'язково його мати. Так, в Україні, як і в інших країнах світу, передавач такого права перш за все мав би зареєструвати свій об'єкт інтелектуальної власності у відповідності з вимогами чинного законодавства та посвідчити свої права охоронним документом. Крім того, передати отримане право власності на знак можна тільки на підставі письмового договору, підписаного сторонами. Цей договір вважається дійсним стосовно будь-якої третьої особи тільки після внесення відомостей про передачу права до Державного реєстру та відповідної офіційної публікації. Жодної з наведених умов у зазначеній вище «передачі прав» не виконано. Отже, сторона, яку називають передавачем прав у цій справі, підстав і повноважень для здійснення передачі права інтелектуальної власності не мала і передати їх не могла. Набуття права на використання знака «Smirnoff», що є перекладом французькою знака «Смирновъ», за межами колишньої Російської імперії здійснено, мабуть, за іншою, не передбаченою законодавством процедурою щодо передачі прав на товарні знаки.

На цей час принаймні 11 товарних знаків власника «Торгового дома потомков <...> П. А. Смирнова» для маркування товарів класу 33 МКТП є дійсними в Україні. Власник свідоцтв на знаки разом з ТОВ «Торговий дім «Смирнов-Україна» забезпечують виробництво товарів і надання послуг безпосередньо в Україні та використовують більшість цих знаків у встановленому чинним законодавством порядку при введенні продукції в цивільний оборот. Кількість знаків є достатньою для господарювання, дефіциту знаків не відчувається.

■ ■ ■

Після Жовтневої революції «Смирновская» стала не до вподоби новій владі, виробництво її звелось нанівець, а відомий авторитетний товарний знак впав в око заморським виробникам алкогольних напоїв

■

Законодавство України щодо охорони прав на знаки для товарів і послуг важко назвати гіршим чи кращим, ніж відповідні законодавства промислово розвинених країн світу. Багатолітнє виконання зобов'язань за вимогами міжнародних угод щодо інтелектуальної власності та спільність бачення ринкового світу ефективно сприяють гармонізації відповідних національних законодавств з міжнародними угодами.

Можна зрозуміти прагнення до визнання «всесвітньої відомості» знака «Smirnoff» у його прихильників, але слід врахувати й те, що у світовій практиці є неприпустимим визнання товарних знаків загальновідомими, якщо:

- цими знаками користувалися чи користуються різні власники і, тим більше, без правонаступництва між собою;
- знак змінював свій вигляд протягом терміну його використання;
- знак не використовувався інтенсивно в країні, де власник бажає отримати на нього статус загальновідомого (недостатнім вважається використання з цією метою знака в тому випадку, коли річний обсяг ввезеної до країни продукції, маркованої знаком, не перевищує загального добового споживання споріднених товарів у цій країні);
- неодноразово змінювалося фірмове найменування підприємств, які маркували цим знаком свою продукцію, тощо.

Показовим у цьому плані є такий досвід. При прийнятті рішення стосовно визнання без перебільшення відомого усім читачам товарного знака «Известия» для друкованої продукції загальновідомим у Російській Федерації вирішальною була та обставина, що, незважаючи на зміни адміністративної підпорядкованості редакції, газета з року її заснування (1917-го) до дати прийняття рішення мала наскрізну нумерацію. Цей відомий знак, напевно, не використовували випадкові особи.

■ ■ ■

Законодавство України щодо охорони прав на знаки для товарів і послуг важко назвати гіршим чи кращим, ніж відповідні законодавства промислово розвинених країн світу

■

Враховуючи наведене вище, виробникам США з фірмовими назвами Хюблайн, Ай-Ді-Ві Норт Америка, Ю-Ді-Ві Норт Америка, Гіннес Ю-Ді-Ві Норт Америка важко розраховувати на визнання в Україні знака «Smirnoff» загальновідомим і отримання відповідних пільг. У Російській Федерації заяву власника про визнання знака «Smirnoff» загальновідомим не задоволено. Визнання ж добродушними авторами зазначених статей знака «Smirnoff» **усесвітньо відомим** без відповідного рішення компетентного органу країни використання означає, мабуть, те ж саме, що й визнання себе чемпіоном світу без рішення про те компетентної колегії спортивних суддів.

Про пріоритети

Першу заявку на реєстрацію товарного знака «Smirnoff» в Україні заявник Хюблайн Інк. подав 13.04 1993 р., і в реєстрації знака йому було остаточно відмовлено експертизою патентного відомства з огляду на те, що заявлене позначення «можна сплутати з домінуючою частиною» зареєстрованого в Україні знака «П. А. Смирнов и потомки в Москве» за свідоцтвом № 5512 російського заявника — АТЗТ «Пьотр Смірнов і потомкі» з пріоритетом від 30.04 1991. Цей пріоритет зараховано відповідно до вимог правила 38 Інструкції до Мадридської угоди за датою подання заявки до патентного відомства СРСР. Представники Хюблайн Інк. звернулися до Апеляційної ради патентного відомства і «довели» без відома і за відсутності власника протиставленого знака № 5512, що позначення, заявлене Хюблайн Інк. як товарний знак, що ніколи не використовувався ні в СРСР, ні в Україні до дати пріоритету протиставленої реєстрації (30.04.91), тобто ще до створення патентної системи в Україні, «придбав розрізняльну здатність і не схожий настільки, що його можна сплутати зі знаками, раніше зареєстрованими в Україні». За рішенням Апеляційної ради цей знак зареєстровано за свідоцтвом № 8274. Отримавши реєстрацію, представники Хюблайн повернули на 180° і почали домагатися у патентному відомстві визнання чужих, до того «зовсім не схожих» знаків тепер уже майже тотожними знаку № 8274. Отже, висновок про правомірність реєстрації знака № 8274 ще має зробити суд.

Важливою обставиною є й те, що реєстрацією знака № 5512 надано правову охорону фірмовому найменуванню, яке безперервно від дати реєстрації використовується принаймні на бланках і в документації заявника, пов'язаній із введенням товарів в цивільний оборот. Згідно із ст. 8 Паризької конвенції фірмове найменування охороняється в країнах Союзу (паризького) навіть без обов'язкового подання заявки на реєстрацію, незалежно від того, чи є воно частиною товарного знака.

Знак № 5512, як і низка інших знаків того ж заявника, є також самостійними елементами знака № 13187 — комбінованої етикетки, що використовується при маркуванні товарів за ліцензійними договорами в Україні. Окремо від інших знак № 5512 використовується на упаковці товарів, що виробляються і реалізуються в Україні. Висновок місцевих господарських судів про те, що використання одного знака не може свідчити про використання іншого знака, не ґрунтується на нормах чинного законодавства.

Скарги представників Гіннес Ю-Ді-Ві Норт Америка на те, що господарські суди касаційної інстанції начебто не зовсім обґрунтовано передали справу на новий розгляд, є, скоріше, наслідком недостатнього з'ясування дійсних обставин справи скаржниками. Чи можна було, наприклад, залишити без уваги той факт, що засідання арбітражного суду першої інстанції від 31.05 2001 р. проведено без участі власника оскаржених прав і належного сповіщення власника про розгляд справи? Залучення неналежного відповідача у справі теж є недотриманням норм процесуального права. Так, судом першої інстанції залучено відповідачем у справі Міністерство освіти і науки України. При цьому повноваження міністерства, передбачені законодавством, в межах яких воно зобов'язане діяти відповідно до вимог ст.19 Конституції України, жодним чином не стосуються предмету спору —використання товарного знака на ринку України. Є й інші порушення норм матеріального і процесуального права, достатні для скасування рішення і постанови господарських судів.

■ ■ ■

Згідно із законодавством, чинним на дату подання заявки на реєстрацію позначень як товарних знаків, їх не може бути зареєстровано, якщо вони можуть ввести споживача в оману щодо товару або особи, яка виробляє товар

■

Звичайно, і Хюблайн, і Гіннес, і Ю-Ді-Ві Норт Америка є достатньо гоноровитими і гучними іменами-брендами, але ж заморські виробники віддають безумовну перевагу Smirnoff'у, він їм, чомусь, подобається значно більше. Можливо, і в далекому заморському закордонні вважають, що немає пророка у своїй вітчизні? Втім, для споживачів у всьому світі, тим більше — українських, позначення «Смирновъ» у контексті виробництва та споживання алкогольних напоїв, перш за все, асоціюється з ім'ям славетного російського винозаводчика, засновника династії російських виробників горілок, і, через те, «Смирновская» саме до цих обставин має відношення. З другого боку, неважко уявити собі, до яких правових наслідків призвела б реєстрація товарних знаків «Хюблайн» або «Гіннес» для алкогольних напоїв на ім'я українського чи російського заявника, якби їм без згоди власників цих фірмових найменувань таке заманулося.

Згідно із законодавством, чинним на дату подання заявки на реєстрацію позначень як товарних знаків, їх не може бути зареєстровано, якщо вони можуть ввести споживача в оману щодо товару або особи, яка виробляє товар, особливо якщо ці позначення є «фірмовими найменуваннями, що належать іншим особам, які дістали право на ці найменування раніше за дату надходження заявки на товарний знак щодо однорідних товарів». При цьому слід згадати про те, що Паризькою конвенцією передбачено необмежений строк для пред'явлення вимог щодо анулювання або заборони використання товарних знаків, які зареєстровано або використовуються недобросовісно.

Отже, можливість додаткових звернень до судів по захист порушених прав інтелектуальної власності у наведеному спорі ще зберігається, в т. ч. і з підстав, не згаданих у публікаціях прихильниками товарного знака «Smirnoff».

Петро ТРУШКО,
патентний повірений.

ОГОЛОШЕННЯ

Голова Правління
Ю.В. Яременко

Головний бухгалтер
К.А. Спиридонова

Звіт про фінансові результати за 2 квартал 2003 р

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.) На звітну дату кварталу поточн. року	попередн. фін. року
1	Чистий процентний дохід	2991	2116
2	Чистий комісійний дохід	1938	1537
3	Дивідендний дохід	0	0
4	Чистий торговельний дохід	382	355
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	0	3
8	**Усього доходів**	**5311**	**4011**
9	Загальноадміністративні витрати	-1367	-1017
10	Витрати на персонал	-1013	-282
11	**Прибуток від операцій**	**2931**	**2712**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-470	-236
13	**Прибуток до оподаткування**	**2461**	**2476**
14	Податок на прибуток	0	-180
15	**Прибуток після оподаткування**	**2461**	**2296**
16	Непередбачені доходи/витрати	-1	0
17	**Чистий прибуток/збиток банку**	**2460**	**2296**
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0	0
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	0	0

Баланс за 2 квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.) На звітну дату поточн. кварталу	На кінець попередн. фін. року
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	13751	36433
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Нац. банком України	348	522
3	Кошти в інших банках	11684	9099
4	Цінні папери на продаж	0	0
5	Кредити та заборгованість клієнтів	59954	45829
6	Інвестиційні цінні папери	37	37
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	0	0
8	Основні засоби та нематеріальні активи	6920	7266
9	Нараховані доходи до отримання	591	572
10	Інші активи	8006	8422
11	**Усього активів**	**101291**	**108180**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	0	0
13	Кошти клієнтів	76950	83750
14	Інші депозити	0	0
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16	Нараховані витрати до сплати	917	763
17	Інші зобов'язання	3142	3224
18	**Усього зобов'язань**	**81009**	**87737**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	12000	9500
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	0	0
22	Емісійні різниці	0	0
23	Резерви	1978	1709
24	Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	2562	2561
25	Результат минулих років	1289	1289
26	Прибуток минул. року, що очікує затвердження	0	5384
27	Збитки минул. року, що очікують затвердження	0	0
28	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	0
29	Результат поточного року	2453	0
30	**Усього власного капіталу**	**20282**	**20443**
31	**Усього пасивів**	**101291**	**108180**

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушив справу № 24/428-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська Нафто-Газова Енергетична Компанія «Укрінвест», що знаходиться за адресою: 04074, м. Київ, вул. Вишгородська, 32/2, кв. 15, р/р 260093011196 в АБ «Національні інвестиції» м. Київ, МФО 300498. Розпорядник майна — Суниця В. І. (Ліцензія № 047848 від 19.10.01 р., адреса для кореспонденції: 03039, м. Київ, Голосіївський проспект, 8, тел. 265-29-12.)

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 13 травня 2003 року по справі № 10/519 визнано банкрутом Приватне підприємство «Олімп» (37000, Полтавська область, м. Пирятин, Код ЄДРПО 25153851, Поточний рахунок № 26000362564067 в ПРУ КБ «Приватбанк», МФО 331401) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором Приватного підприємства «Олімп» призначено арбітражного керуючого Макового Олександра Віталійовича (Ліцензія № 250345 від 05.03.2002 р.). Контактний телефон: 8 (0532) 560-037.

Товариство з обмеженою відповідальністю, фірма «Вікон, ЛТД»,
м. Цюрупинськ, вул. Промислова, 1а, свідоцтво про державну реєстрацію № 4447 від 11.02.1997 р. видане Херсонським міськвиконкомом, код ЄДРПОУ 24115268 ліквідовано Ухвалою Господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) 18 червня 2003 р. по справі № 6/56-Б. Провадження у справі про банкрутство припинено. Ліквідатор Бондар Людмила Іванівна (ліцензія № 249850 від 22.10.2001 р.)

На виконання плану санації, затвердженого ухвалою Господарського суду м. Києва від 27.12.2002 року № 24/550-6 в процедурі банкрутства Приватного підприємства «Фірма «Росса», керуючий санацією ПП «Фірма «Росса» оповіщає про продаж на відкритих торгах у формі аукціону майна Приватного підприємства «Фірма «Росса», що знаходиться в м. Києві по вулиці Гончарній за № 9 (дев'ять) літер «А», а саме:

незавершеної будівництвом будівлі п'ятиповерхового будинку;
загальна площа 813,90 кв. м.;
ступінь готовності — 72%;
переважна висота кімнат — 3,10 м.;
фундаменти — стрічковий, цегляний, з/бетонні блоки;
стіни — цегляні, зовні під розшивку швів, в середині оштукатурені;
перегородки — цегляні, оштукатурені;
перекриття — з/бетонні плити, перекриття по металевих балках;
покрівля — асбофанерна;
початкова ціна — 2 102 230,00 (Два мільйони сто дві тисячі двісті тридцять) гривень з врахуванням суми податку на додану вартість, далі за текстом об'єкт.

Ознайомитись з об'єктом та його станом можна за місцем його знаходження: м. Київ, вул. Гончарна, 9, з 9-00 до 17-00 щоденно, крім суботи та неділі, телефон для довідок: 205-45-66, 463-77-86, 416-61-07.

Ознайомитись з правилами проведення торгів та проектом договору купівлі-продажу об'єкта можна за місцем знаходження керуючого санацією ПП «Фірма «Росса»: м. Київ, вул. Воздвиженська, 60 з 9-00 до 18-00 щоденно, крім суботи та неділі, телефон для довідок: 463-77-86, 416-61-07, 209-48-87 чи за адресою: м. Київ, вул. Димитрова, 3, к. 408 з 9-00 до 18-00 щоденно, крім суботи та неділі, телефон для довідок: 205-45-66.

Об'єкт продаватиметься на відкритих торгах у формі аукціону згідно правил, затверджених рішенням комітету кредиторів від 04.07.2003 року.

Відкриті торги у формі аукціону будуть проведені 27 серпня 2003 року о 12-00 за адресою: м. Київ, вул. Димитрова, 3, к. 303.

Для участі в торгах у формі аукціону допускаються особи, які сплатили грошові кошти в якості гарантійного внеску у розмірі 10 (десяти) відсотків початкової вартості майна та реєстраційного внеску в розмірі 17,00 грн. і подали заяву та документи, передбачені правилами проведення торгів.

Гарантійні та реєстраційні внески сплачуються учасниками шляхом безготівкового перерахування грошових коштів на розрахунковий рахунок № 26009200002834 в Подільській філії АКБ «Укрсоцбанк» в м. Києві, МФО 322078, отримувач ПП «Фірма «Росса», код ЄДРПОУ 24102478 та повинні бути зараховані до дня подання заяви на участь в аукціоні.

Прийняття заяв здійснюється за адресою: м. Київ, вул. Димитрова, 3, к. 408 і починається з дати публікації оголошення та закінчується о 18-00 22 серпня 2003 року.

Крок аукціону — 5 (п'ять) відсотків початкової ціни продажу об'єкта. Час на роздуми три хвилини. Переможцем відкритих торгів у формі аукціону вважається учасник, який першим запропонував найвищу ціну. Договір купівлі-продажу укладається з переможцем в термін — три робочі дні з дня проведення торгів.

Умови продажу: 100 — відсоткова попередня оплата грошовими коштами протягом 10-ти робочих днів з дня проведення торгів.

Передача придбаного на торгах об'єкта здійснюватиметься протягом трьох робочих днів з дня повної оплати.

ПОВІДОМЛЕННЯ
засновників закритого акціонерного товариства «Українсько-Італійська Інфраструктура» про намір створити товариство

Засновники ЗАТ «Українсько-Італійська інфраструктура» (компанія «Торно Інтернаціонале Україна С. Р. Л.» та ВАТ «Уманьавтодор») повідомляють про намір:

● створити ЗАТ «Українсько-Італійська інфраструктура» зі статутним фондом у розмірі 231,250.00 гривень; та

● здійснити перший випуск акцій в кількості 2312500 простих іменних акцій товариства номінальною вартістю 10 копійок кожна акція (форма випуску —бездокументарна) та здійснити підписку на акції (розподіл між засновниками акцій) до 23 липня 2003 року; та

● провести установчі збори товариства 24 липня 2003 року о 10.00 годині за адресою: Київ, вул. Горького, 10, к. 8;

● зареєструвати товариство у відповідних державних органах.

До порядку денного установчих зборів включені питання:

1. Прийняття рішення про створення ЗАТ «Українсько-Італійська Інфраструктура».
2. Затвердження результатів підписки на акції (результатів розподілу акцій між засновниками).
3. Затвердження статуту товариства.
4. Обрання членів спостережної ради, правління та ревізійної комісії товариства.
5. Питання державної реєстрації товариства та призначення відповідальних за реєстрацію осіб.

ООО "ХАЙРИНГ ЛТД"
СООБЩАЕТ О СВОЕЙ ЛИКВИДАЦИИ ПРЕДПРИЯТИЯ.
ОКПО 19312245
ПРЕТЕНЗИИ ПРИНИМАЮТСЯ В ТЕЧЕНИИ
1 МЕСЯЦА ПО Т. 59-14-25

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ексіком» (ідентифікаційний код 21598119) м. Київ, вул. Автозаводська, 27, тел. (044) 455-35-89, зареєстроване Мінською районною державною адміністрацією м. Києва 03.03.1997 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця.

Київська філія «Автомобільний Дім»
ОП «Українська Індустріальна Корпорація»
об'являє про свою ліквідацію. Код 25680154.

Перетензії приймаються протягом одного місяця за адресою: вул. Вербицького, 1.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-Б) порушено справу № 24/246-Б про банкрутство Приватного підприємства «ПРОНТО», юридична адреса та реквізити: 04080, м. Київ, вул. В. Хвойки, 18/14, п/р 260060204700 в АКБ «Брокбізнесбанк», МФО 300249, код ЄДРПОУ 31990677, та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Чечельницького Олександра Йосиповича (ліцензія АА № 250036 від 19.11.2001 р.).

Київська філія «Оптова база» ОП «Українська Індустріальна Корпорація»

об'являє про свою ліквідацію. Код 25665930. Претензії приймаються протягом одного місяця за аресою: вул. Вербицького, 1.

ТОВ «Бізнес-центр Асоціації професійних видів єдиноборств», код 31241433, зареєстроване Печерською РДА м. Києва, 30.11.2000 р. за адресою: м. Київ, вул. Кіквідзе, 13 повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/534-б від 14.07.2003 р. ТОВ «Бізнес-центр АПВЄ» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатор призначено Пограничного І. В. Претензії кредиторів приймаються за тел: 229-78-90.

Агентство з питань боргів та банкрутства
Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462-72-11, 462-72-05, www. debts. com. ua

Балансовий звіт Товариства з обмеженною відповідальністю "Діалогбанк" (м.Дніпропетровськ, рег.№ 80) станом на 01 липня 2003 р.

АКТИВИ	**(тис.грн.)**
Кошти та залишки в НБУ	7 642
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	
Кошти, розміщені в інших банках з відрахуванням резервів	8 253
Цінні папери на продаж	6 745
Кредити клієнтам з відрахуванням резервів	28 100
Інвестиційні цінні папери	26 316
Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній та дочірніх установ	20
Основні засоби та нематеріальні активи	3 650
Нараховані доходи до отримання	360
Інші активи	194
Всього активів	**81 280**
ЗОБОВ"ЯЗАННЯ	
Кошти банків	10 613
Кошти клієнтів	23 147
Інші депозити	100
Боргові цінні папери, емітовані банком	
Нараховані витрати до сплати	92
Інші зобов"язання	1 057
Всього зобов"зань	**35 009**
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
Статутний капітал	45 950
Капіталізовані дивіденди	
Частки, викуплені у учасників	
Резерви	165
Результати переоцінки	
Фінансовий результат звітного року	184
Збитки минулих років	-28
Всього власного капіталу	**46 271**
Всього Зобов"язань + Капітал	**81 280**
Справочно:Регулятивний капітал банку	46 241

Голова правління — *В.Черніков*
Головний бухгалтер — *О.Бадянова*

Звіт про прибутки та збитки Товариства з обмеженною відповідальністю "Діалогбанк" станом на 01 липня 2003 р.

Найменування статті	**(тис.грн.)**
Процентний дохід	3 583
Процентні витрати	-1 685
Чистий процентний дохід	1 898
Комісійний дохід	1 173
Комісійні витрати	-189
Чистий комісійний дохід	984
Дивідендний дохід	0
Чистий торгівельний дохід	-51
Прибуток від інвестиційних цінних паперів	0
Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи	0
Іншій операційний дохід	26
Всього операційний дохід	2 857
Загальноадміністративні витрати	-1 271
Витрати на персонал	-539
Прибуток від операцій	1 047
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-826
Прибуток до оподаткування	221
Податок на прибуток	-37
Прибуток після оподаткування	184
Непередбачені доходи/витрати	0
Чистий прибуток/збиток банку	184

Голова правління — *В.Черніков*
Головний бухгалтер — *О.Бадянова*

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства (Організатор торгів) проводить публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-боржника — ВАТ «Дніпродзержинський механічний завод» (справа № Б24/63/00), яке розташоване за адресою:

Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, вул. Дніпропетровська, 2. Загальна характеристика об'єктів продажу: лот № 1 — автомобіль ЗАЗ—1102 «Таврія». Початкова вартість об'єкту продажу за лотом № 1 складає 208 (двісті вісім) грн. 00 коп. з ПДВ. Лот № 2 — інше майно у кількості 467 позицій (товарно-матеріальні цінності), яке у разі відсутності заявника розпродається окремими лотами. Початкова вартість об'єкту продажу за лотом № 2 складає 93884 (дев'яносто три тисячі вісімсот вісімдесят чотири) грн. 57 коп. з ПДВ. Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на рахунок Організатора торгів: п/р 26006351680200 в АППБ «Аваль» МФО 305653, код ЄДРПОУ 26252710 до 18.08.2003 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 18.08.2003 р. включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 7, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктами та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Публічні торги відбудуться 22.08.03 р., о 12.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 7.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Зведений балансовий звіт банку на 1 липня 2003 року Форма N11.03 320854 "ДІАМАНТ"

ДІАМАНТБАНК

(коп.)

Статті балансу	Усього 01-07-2003р.
АКТИВИ	***38947984430***
Готівкові кошти	215147849
Банківські метали	0
Дорожні та інші чеки	0
Кошти в НБУ	1171081216
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0
у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	0
Резерв під знецінення казначейських ЦП	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	0
Кошти в інших банках	14559173733
Резерв під заборгованість інших банків	265752426
Нетто: кошти в інших банках	14293421307
Цінні папери в портфелі банку на продаж	2551863381
Резерв під знецінення ЦП на продаж	415001663
Нетто: цінні папери в портфелі банку на продаж	2136861718
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	700000000
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	0
Нетто: цінні папери на інвестиції	700000000
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані кліїнтам	22001310255
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані кліїнтам	3415998477
Нетто: кредити та фінансовий лізинг(оренда), які надані кліїнтам	18585311778
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	0
Основні засоби та нематеріальні активи	1909004940
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	331289557
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	1577715383
Нараховані доходи до отримання	151996733
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	0
Нетто: нараховані доходи до отримання	151996733
Інші активи	117941686
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	1493240
Нетто: інші активи	116448446
СУКУПНІ АКТИВИ	***38947984430***
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	***28414282697***
Кошти банків	5260473319
Депозити та кредити банків	9313530246
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0
Кошти кліїнтів	13288148633
інші депозити	0
Боргові цінні папери, емітовані банком	0
Кредити, отримані від міжнародних та Інших фінансових організацій	0
у т.ч. кредити, отримані через НБУ	0
Субординована заборгованість	0
Нараховані витрати до сплати	114469489
Інші зобов'язання	437661010
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	***28414282697***
КАПІТАЛ	***10533701733***
Статутний капітал	10000000000
Зареєстрований статутний капітал банку	10000000000
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	10000000000
Капіталізовані дивіденди	0
Викуплені власні акції	0
Результат минулих років	0
Прибуток минулого року, що очікуї затвердження	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	0
Емісійні різниці	0
Загальні резерви	371566995
Результат поточного року	162134738
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	***10533701733***
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	***38947984430***
Активи-пасиви (маї бути 0)	0
Активи NN 380,390,391,392	7252161008
Пасиви NN 380,390,391,392	7252161008
Доходи NN 608,618,638,648	227410503
Витрати NN 708,718,738,748	227410503
Різниця (маї бути 0)	0

Голова Правління ***Є.О. Бесараб***
Головний бухгалтер ***В.Г. Олійник***

Звіт про прибутки та збитки КБ на 1 липня 2003 року Форма N2_00.01 320854 "ДІАМАНТ"

(коп.)

Символ	Усього
Доходи	***2094670631***
60	1951656273
601	232914103
602	1547712843
604	29988294
605	141041033
61	195553981
610	13248464
611	182305517
62	-52554840
63	15217
639	15217
Витрати	***1932535893***
70	688319592
700	547946
701	242441032
702	262486448
704	181167703
707	1676463
71	11308767
710	11308767
73	192459109
739	192459109
7397	6920365
74	642456706
740	298534148
7400	232516547
7401	63357062
7403	2242597
741	9422132
7410	11457
7419	2270908
742	110973867
7420	18622010
7421	355871
7423	91995986
743	50894572
744	50875568
745	89762717
749	31993702
77	258254545
770	258254545
Прибуток до сплати податку	***301871912***
79	139737174
Чистий прибуток	***162134738***

Голова Правління ***Є.О.Бесараб***
Головний бухгалтер ***В.Г.Олійник***

Звіт ТОВ КБ «БУКОВИНА» м. Чернівці II квартал 2003 року Балансовий звіт

ТОВ КБ «БУКОВИНА»

(тис. грн.)

Статті балансу	На 01/07 2002р	Усього на 01/07 2003р	Резиденти НВ	Резиденти ВКВ
АКТИВИ	***19659***	***35560***	***35518***	***42***
Готівкові кошти	448	414	384	30
Кошти в НБУ	2724	1090	1090	0
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	27	14	14	0
Резерв під знецінення казначейських ЦП	17	9	9	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ		5	5	0
Кошти в інших банках	0	1504	1500	4
Резерв під заборгованість інших банків	0	30	30	0
Нетто: кошти в інших банках	0	1474	1470	4
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	15779	31789	31789	0
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	3281	4008	4008	0
Нетто: кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам		27780	27780	0
Основні засоби та нематеріальні активи		3920	3920	0
Зношення основних засобів та нематеріальних активів		374	374	0
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи		3546	3546	0
Нараховані доходи до отримання	475	976	976	0
Резерви під заборгованість за нарахованими доходами		67	67	0
Нетто: нараховані доходи до отримання		909	909	0
Інші активи		344	336	8
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	188	2	2	0
Нетто: інші активи	294	341	333	8
СУКУПНІ АКТИВИ	***19659***	***35560***	***35518***	***42***
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	***7960***	***8270***	***8270***	***0***
Кошти клієнтів	3265	3601	3601	0
Субординована заборгованість	4590	4590	4590	0
Нараховані витрати до сплати	101	30	30	0
Інші зобов'язання	5	49	49	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	***7960***	***8270***	***8270***	***0***
КАПІТАЛ	***11699***	***27290***	***27290***	***0***
Статутний капітал	7500	22500	22500	0
Зареєстрований статутний капітал банку		22500	22500	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку		22500	22500	0
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	1409	0	0	0
Загальні резерви	2245	4705	4705	0
Результат поточного року	545	85	85	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	***11699***	***27290***	***27290***	***0***
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	***19659***	***35560***	***35560***	***0***

Звіт про прибутки та збитки

(тис. грн.)

Найменування статті	01-07-2002р.	01-07-2003р.
Процентний дохід	2043	1920
Процентні витрати	-248	-96
Чистий процентний дохід	1794	1824
Комісійний дохід	63	52
Комісійні витрати	-7	
Чистий комісійний дохід	63	45
Чистий торговельний дохід	3	-251
Інший операційний дохід	4	2
Операційний дохід	1864	1620
Загальноадміністративні витрати	-373	-439
Витрати на персонал	-280	-407
Прибуток від операцій	1211	774
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-666	-382
Прибуток до оподаткування	545	392
Податок на прибуток		-266
Прибуток після оподаткування	545	126
Непередбачені доходи/витрати		-41
Чистий прибуток/збиток банку	545	85

Голова Правління ***М. М. Байрака***
Головний бухгалтер ***Л. Д. Дєдул***

Баланс КБ "Західінкомбанк" ТзОВ За II квартал 2003 р.

КБ "Західінкомбанк"

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На 01.07.2003р.	На 01.01.2003р.
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	12069	10119
2	Кошти в інших банках	47498	34842
3	Цінні папери на продаж	0	2364
4	Кредити та заборгованість клієнтів	207041	178082
5	Інвестиційні цінні папери	3736	0
6	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	3	3
7	Основні засоби та нематеріальні активи	13726	13589
8	Нараховані доходи до отримання	573	284
9	Інші активи	1851	288
10	***Усього активів***	***286497***	***239571***
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
11	Кошти банків	42462	43696
12	Кошти клієнтів	196531	153592
13	Інші депозити	625	3529
14	Нараховані витрати до сплати	2937	1964
15	Інші зобов'язання	6441	1822
16	***Усього зобов`язань***	***248996***	***204603***
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
17	Статутний капітал	18500	18500
18	Резерви	537	388
19	Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	9650	9650
20	Результат минулих років	6281	4101
21	Прибуток минулого року, що очікує затвердження	0	2992
22	Збитки минулого року, що очікують затвердження	0	(663)
23	Результат поточного року	2533	0
24	***Усього власного капіталу***	***37501***	***34968***
25	***Усього пасивів***	***286497***	***239571***

Голова Правління ***Н.А. Гаврилишин***
Головний бухгалтер ***Р.М. Козачук***

Звіт про фінансові результати КБ "Західінкомбанк" ТзОВ за II квартал 2003 р.

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу 01.07.2003р.	На звітну дату кварталу 01.07.2002р.
1	Чистий процентний дохід	10727	9197
2	Чистий комісійний дохід	5129	3955
3	Чистий торговельний дохід	2123	2301
4	Інший операційний дохід	14	93
5	Усього доходів	17993	15546
6	Загально-адміністративні витрати	(7455)	(5995)
7	Витрати на персонал	(1036)	(606)
8	Прибуток від операцій	9502	8945
9	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(6275)	(6983)
10	Прибуток до оподаткування	3227	1962
11	Податок на прибуток	(694)	(460)
12	Прибуток після оподаткування	2533	1502
13	Чистий прибуток / збиток банку	2533	1502

Голова Правління ***Н.А. Гаврилишин***
Головний бухгалтер ***Р.М. Козачук***

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" КБ "Західінкомбанк" ТзОВ за II квартал 2003 р.

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На 01.07.2003р.	На 01.01.2003р.	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)
1	Гарантії, що надані клієнтам	8539	3569	4970
2	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	3190	1905	1285
3	Надана застава	7700	0	7700
4	Цінні папери та матеріальні цінності клієнтів у довірчому управлінні	7391	7391	0
5	Усього	26820	12865	13955

Голова Правління ***Н.А. Гаврилишин***
Головний бухгалтер ***Р.М. Козачук***

Господарський Суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) Постановою по справі № 10/166 від 22.05.03 р. визнав банкрутом ТОВ «СГП «Левада» (код 25157949) Полтавська обл., м. Миргород, вул. Незалежності, 21. Р/р 26001301141 в Миргородському від. № 3088 Державному «Ощадбанку України», МФО 391258.

Ліквідатором призначено Несвіта В. І. (ліцензія № 047993 від 19.10.01 р.), 36003, м. Полтава, м-н Незалежності, 1 Б, кім. 18, т. 508-067.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 26.06.2003 р. скасовано реєстрацію малого підприємства КСУ-522 «Промвентиляція-1» (02154, Київ, бульвар Русанівський № 6, кв. 16, код ЄДРОП 22863813). Всі претензії приймаються тел.: 516-91-65 протягом 2-х місяців.

МІНІСТЕРСТВО ПАЛИВА ТА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

ЕНЕРГО ENERGO АТОМ

Запрошення до участі в тендері (попередній кваліфікації)

по проекту: «Створення сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР»

Державне підприємство Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», Україна (далі — ДП НАЕК «Енергоатом»), оголошує тендер на проект (проектування, спорудження та введення в експлуатацію) «під ключ» сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР (далі — проект СВЯП).

ДП НАЕК «Енергоатом» виступає Замовником робіт за проектом СВЯП і забезпечує виконання тендерних процедур.

Тендер проводиться у два етапи: попередня кваліфікація та остаточний тендерний відбір.

1. Стислий техніко-економічний опис проекту.

Призначення СВЯП — забезпечення безпечного приймання, поводження, транспортування і зберігання відпрацьованих тепловиділяючих збірок (ВТВЗ) реакторів ВВЕР-1000 і ВВЕР-440 АЕС України.

У рамках даного проекту планується реалізація технології сухого зберігання відпрацьованого ядерного палива (бетонні чи металеві контейнери, або модулі).

Потужність СВЯП має забезпечувати розміщення і зберігання ВЯП ВВЕР, що утвориться на АЕС України за період промислової експлуатації. При цьому початкова місткість сховища повинна складати 2500 ВТВЗ ВВЕР-1000 і 1080 ВТВЗ ВВЕР-440.

СВЯП має забезпечувати можливість підготовки до зберігання з розрахунку максимального щорічного вивезення ВЯП з АЕС, а саме:

- 504 ВТВЗ ВВЕР-1000 на рік;
- 216 ВТВЗ ВВЕР-440 на рік.

Проект об'єкта має передбачати можливість безпечного вилучення ВТВЗ зі сховища протягом усього періоду зберігання палива.

Підрядник повинен проектувати всі елементи комплексу СВЯП відповідно до вимог стандартів, що діють в Україні. Проектна документація має розроблятися і затверджуватися відповідно до вимог ДБН 2.2-3-97.

Кількість працездатних бар'єрів герметизації ВТВЗ у пакувальному комплекті — не менше двох без урахування паливної матриці й оболонки твелів.

2. Порядок подачі документації для участі в попередньому кваліфікаційному відборі

Потенційний учасник тендеру до **29.07.03** направляє Замовнику запит про надання документів для участі в попередній кваліфікації (форма додається). Замовник зобов'язаний протягом трьох робочих днів після одержання запиту направити на адресу учасника «Інструкцію з проведення попередньої кваліфікації».

Учасник тендеру готує відповідні документи і направляє їх на адресу Замовника не пізніше **18-00** за місцевим часом **15.08.03**. Документи, отримані після зазначеної дати і часу, Замовником не розглядаються. Офіційною мовою для подання пропозицій визначено російську.

Адреса для подачі заяви про надання документів і подачі пропозицій:

ДП НАЕК «Енергоатом»,
Україна, 01032, м. Київ, вул. Вєтрова, 3
тел: +380 44 201-4757,
факс: +380 44 294-4883

Контактна особа для оперативного зв'язку:

Олександр Скрипов, директор департаменту зняття з експлуатації, секретар ТК
тел/факс: +380 44 294-4853
e-mail: sinchenko@naec. atom. gov. ua

При одержанні тендерних пропозицій Замовник зобов'язаний видати учасникам тендеру квитанції, зареєстровані відповідним чином, що підтверджують одержання документів із указівкою дати та часу одержання. Реєстраційний номер квитанції має бути наданий на запечатаному конверті з документами учасника тендеру.

Детальна процедуру проведення попередньої кваліфікації, включаючи кваліфікаційні вимоги і критерії оцінки пропозицій, викладені в Інструкції з проведення попередньої кваліфікації.

Додаток

Заявка на участь у попередній кваліфікації.

(Реєстраційний номер, дата)

Тендерний комітет НАЕК «Енергоатом»
по створенню сховища відпрацьованого
ядерного палива реакторів ВВЕР

Україна, 01032, м. Київ,
вул. Вєтрова, 3
Факс +380 44 294-4883

Відповідно до оголошення про проведення попередньої кваліфікації щодо тендеру «Створення сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР», розміщене *(дата)* у *(назва засобів масової інформації)*, *компанія (повна назва компанії, для консорціуму —указується назва консорціуму і назви залучених до нього компаній)* має намір взяти участь у зазначених торгах.

З цією метою прошу направити тендерну документацію, що відноситься до процедури попередньої кваліфікації, за адресою *(указується повна адреса компанії, прізвище та ініціали посадової особи)*.

(посада) (підпис уповноваженої особи) дата, (ініціали та прізвище)

(печатка)

Інформація про фінансово-господарську діяльність АППБ "Аваль" за 2002 рік.

Найменування емітента	Акціонерний поштово-пенсійний банк "Аваль"
Код за ЄДРПОУ	14305909
Номер свідоцтва про державну реєстрацію емітента	94
Дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію	27 березня 1992 року
Місцезнаходження (поштова адреса) емітента	01011, м. Київ, вул. Лєскова, б. 9
Міжміський код та телефон	044 490-88-03
Факс	490-89-33
E-mail	office@fort.aval.kiev.ua
Основні види діяльності (код)	(найменування)
96120	Фінансово-кредитна
Кількість акціонерів	124711
Чисельність працівників у емітента на кінець звітного періоду	13139
Статутний капітал (тис. грн.)	500000,0
Номінальна вартість простої акції (грн.)	0,10
Кількість простих акцій (шт.)	5000000000
Частка простих акцій у статутному капіталі (%)	100,00
Кількість привілейованих акцій (шт.)	-
Частка привілейованих акцій у статутному капіталі (%)	-
Сумарна вартість непогашених облігацій за номінальною вартістю (тис. грн.)	-
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	18 березня 200 3 року
Адреса, за якою звертатись з питань ознайомлення з річним звітом емітента	01011, м. Київ, вул. Лєскова, б. 9
Дата початку виплати дивідендів (якщо вони будуть виплачуватись) банку	Згідно рішення Загальних Зборів акціонерів фактично отриманий прибуток за 2002 рік у повному обсязі спрямовано до резервного фонду банку
Дата закінчення виплати дивідендів	-
Дата початку виплати процентів за облігаціями	-
Дата закінчення виплати процентів за облігаціями	-
Дата погашення облігацій	-

Юридичні особи, послугами яких користується емітент	Найменування	Місцезнаходження	Номер ліцензії (дозволу)
Реєстратор емітента	ТОВ "Аваль-реєстратор"	м. Київ, вул. Предславинська, 28	АА №318651
Зберігач цінних паперів	Послугами не користується		
Депозитарій емітента	Послугами не користується		
Торговці цінними паперами, з якими укладено договори на розміщення випусків цінних паперів	Послугами не користується		
Юридичні особи, уповноважені емітентом продавати (купувати) його цінні папери	Послугами не користується		
Юридичні особи, уповноважені емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	Послугами не користується		
Аудитори (аудиторські фірми), які надають аудиторські послуги емітенту	Аудиторська фірма "Баланс"	м. Київ, вул. Чоколівський б-р, 13, офіс. 322	0061

Основні показники фінансово-господарської діяльності

Найменування показника	Період: Звітний	Попередній
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.)	1128526,0	1059313,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.)	1124159,1	1055038,9
Чистий прибуток (збиток) (тис. грн.)	4366,9	4274,2
Необоротні активи (тис. грн.)	463666,0	288721,7
Оборотні активи (тис. грн.)	5514609,1	4806320,6
Довгострокові зобов'язання (тис. грн.)	226822,4	116709,0
Поточні зобов'язання (тис. грн.)	5152054,3	4692023,0
Частка чистого прибутку, яка спрямована на виплату дивідендів на привілейовані акції (тис. грн.)	-	-
Середньорічна кількість простих акцій (шт.)	3317519901,0	1864624607,0
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію (грн.)	0,00130	0,00203
Дивіденди, нараховані на одну просту акцію (грн.)	-	-
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп акцій протягом періоду (тис. грн.)	18050,5	24469,2
Кількість акцій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)	180505047	244692412
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп облігацій протягом періоду (тис. грн.)	-	-
Сума сплачених відсотків за облігаціями (тис. грн.)	-	-
Кількість облігацій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)	-	-

Фінансова звітність ВАТ Банк «БІГ ЕНЕРГІЯ» за II квартал 2003 року

Баланс за 2 квартал 2003 року ВАТ Банк "БІГ ЕНЕРГІЯ"

(тис.грн)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу на 01.07.2003	На кінець попереднього фінансового року на 01.01.2003
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	10 149	23 503
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
3	Кошти в інших банках	114 069	109 639
4	Цінні папери на продаж	55 308	9 018
5	Кредити та заборгованість клієнтів	328 861	264 597
6	Інвестиційні цінні папери	1 479	2 500
7	Довгострокові вкладення до асоційованих і дочірніх компаній	10 061	10 061
8	Основні засоби та нематеріальні активи	30 843	29 848
9	Нараховані доходи до отримання	8 204	8 180
10	Інші активи	37 227	4 563
11	**Усього активів**	**596 201**	**461 909**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	108 195	86 338
13	Кошти клієнтів	286 870	200 485
14	Інші депозити	36 882	31 941
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16	Нараховані витрати до сплати	6 628	4 532
17	Інші зобов'язання	24 440	6 244
18	**Усього зобов`язань**	**463 015**	**329 540**
	АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	100 000	100 000
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	0	0
22	Емісійні різниці	0	0
23	Резерви та фонди банку	18 126	18 126
24	Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	88	88
25	Результат минулих років	6 290	6 290
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів		
27	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	7 865	7 865
28	Збиток звітного року, що очікує затвердження	0	0
29	Результат поточного року	817	--
30	**Усього власного капіталу**	**133 186**	**132 369**
31	**Усього пасивів**	**596 201**	**461 909**

Звіт про фінансові результати за 2 квартал 2003 року ВАТ Банк "БІГ ЕНЕРГІЯ"

(тис.грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату кварталу поточного року на 01.07.2003	попереднього фінансового року на 01.07.2002
1	Чистий процентний дохід	14 763	23 522
2	Чистий комісійний дохід	329	(371)
3	Дивідендний дохід	0	0
4	Чистий торговельний дохід	13 007	994
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані й дочірні компанії та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	116	69
8	**Усього доходів**	**28 215**	**24 214**
9	Загально-адміністративні витрати	(8 003)	(6 779)
10	Витрати на персонал	(6 725)	(5 947)
11	**Прибуток від операцій**	**13 487**	**11 488**
12	Резерв під знецінення активів	(11 709)	(5 434)
13	**Прибуток до оподаткування**	**1 778**	**6 054**
14	Податок на прибуток	(961)	(80)
15	**Прибуток після оподаткування**	**817**	**5 974**
16	Непередбачені доходи/витрати	0	0
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**817**	**5 974**
18	**Чистий прибуток на одну просту акцію, грн.**	**0,02**	
19	**Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію, грн.**	**0,02**	

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за 2 квартал 2003 року

(тис.грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу на 01.07.2003	На кінець попереднього фінансового року на 01.01.2002	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	Гарантії, що надані клієнтам	297	1774	(1 477)
2	Сумнівні гарантії та поручительства	0	0	0
3	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	0	0
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	788693	11896	776 797
5	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	0	0	0
6	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0	0
7	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0	0
8	Надана застава	72248	22732	49516
9	**Усього**	**861238**	**36402**	**824836**

Примітка "Рахунки довірчого управління" за 2 квартал 2003 року ВАТ Банк "БІГ ЕНЕРГІЯ"

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу на 01.07.2003	На кінець попереднього фінансового року на 01.01.2002	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	Активні рахунки довірчого управління	0	0	
2	Готівкові кошти за операціями довірчого управління	0	0	
3	Поточні рахунки управителя з довірчого управління	0	0	
4	Дебіторська заборгованість за операціями довірчого управління			
5	Цінні папери в довірчому управлінні		0	
6	Банківські метали	0	0	
7	Інші активи в довірчому управлінні	0	0	
8	Витрати за операціями довірчого управління	0	0	
9	Нараховані доходи за об'єктами довірчого управління	0	0	
10	Пасивні рахунки довірчого управління	0	0	
11	Фонди банківського управління	0	0	
12	Рахунки установників	0	0	
13	Кредиторська заборгованість за операціями довірчого управління	0	0	
14	Доходи від операцій довірчого управління	0	0	

Голова Правління ВАТ Банку "БІГ Енергія" — В.В.Стеценко
Головний бухгалтер ВАТ Банку "БІГ Енергія" — С.І.Михальченко

Господарський суд Донецької області (адреса: 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 09.07.2003 р. по справі № 3/259Б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «Фортуна» (код за ЄДРПОУ: 30615415, адреса: Донецька область, м. Єнакієве, пр. Берегового, буд. 10; поточний рахунок № 26008980780 в Єнакієвській філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 334527) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Конашенкова Леоніда Васильовича (ліцензія № 250242).

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 17.02.2003 року по справі № 33/99Б визнав ТОВ «Сумір» (юридична адреса: Донецька обл., м. Дебальцеве, п. Міроновський, вул. Радянська, 24, код ЄДРПОУ 20354680) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Мензаренко Юрія Миколайовича (ліцензія АА № 250217 від 24.12.2001 р.) м. Єнакієве, тел. 80625227547.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушено справу № 5/125Б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Будівельне управління № 5» (86110, м. Макіївка Донецької області, вул. 50-річчя утворення СРСР, гурт. 1. Р/рахунок 260000302256 в Макіївському міському відділенні № 3292 ВАТ «Державний ощадний банк України», МФО 394125, код ЄДРПОУ 01237514).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Кондратьєву Марину Володимирівну (ліцензія № 249779 від 19.10.01, адреса: 83100, м. Донецьк, вул. 50 річчя утворення СРСР, буд. 151, кв. 110, тел. 335-25-44).

Претензії кредиторів приймаються в 30-денний термін з дня опублікування оголошення.

АБ «Таврика»

Баланс за II квартал 2003 р.

(тис. грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	5881	11272
2	Кошти в інших банках	47549	65046
3	Кредити та заборгованість клієнтів	171696	98345
4	Інвестиційні цінні папери	9442	1704
5	Основні засоби та нематеріальні активи	2327	2466
9	Нараховані доходи до отримання	4832	2380
10	Інші активи	3610	9373
11	**Усього активів**	**245337**	**190586**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	36316	52224
13	Кошти клієнтів	146137	87876
16	Нараховані витрати до сплати	4223	2083
17	Інші зобов'язання	1217	761
18	**Усього зобов`язань**	**187893**	**142944**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	41352	41352
21	Резерви	6034	5060
22	Результат минулих років	258	258
23	Прибуток минулого року, що очікує затвердження	-	974
24	Результат поточного року	9802	-
25	**Усього власного капіталу**	**57444**	**47643**
26	**Усього пасивів**	**245337**	**190586**

Звіт про фінансові результати за II квартал 2003 р.

(тис. грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату кварталу поточного року	попереднього фінансового року
1	Чистий процентний дохід	8590	6188
2	Чистий комісійний дохід	1632	1000
4	Чистий торговельний дохід	13202	144
7	Інший операційний дохід	74	195
8	**Усього доходів**	**23498**	**7527**
9	Загально-адміністративні витрати	2686	2217
10	Витрати на персонал	2040	1339
11	**Прибуток від операцій**	**18772**	**3971**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(8591)	(3678)
13	**Прибуток до оподаткування**	**10181**	**292**
14	Податок на прибуток	379	69
15	**Прибуток після оподаткування**	**9802**	**223**
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**9802**	**223**
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0024	0,0001
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0024	0,0001

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за II квартал 2003 р.

(тис. грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)
6	Гарантії, що надані клієнтам	32	-	32
7	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	1	-	1
8	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	40750	246	40504
9	Надана застава	4000	33332	(29332)
11	**Усього**	**44783**	**33578**	**11205**

Керівник — С.А. Богатирьов
Головний бухгалтер — Г.В.Коваль

Звіт про фінансові результати за II квартал 2003 р. АКБ "Альянс" м. Київ, пр-т Відрадний, 73.

(тис. грн.)

Найменування статті	01.07. 2003 р.	01.07. 2002 р.
Чистий процентний дохід	1058	1957
Чистий комісійний дохід	210	315
Чистий торговельний дохід	102	20
Інший операційний дохід	4	28
Усього доходів	**1374**	**2320**
Загальноадміністративні витрати	(646)	(786)
Витрати на персонал	(371)	(343)
Прибуток від операцій	**357**	**1191**
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(137)	(995)
Прибуток до оподаткування	**220**	**196**
Податок на прибуток	(63)	(161)
Прибуток після оподаткування	**157**	**35**
Чистий прибуток / збиток банку	**157**	**35**
Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,1	0
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,1	0

Баланс за II квартал 2003 р. АКБ "Альянс" м. Київ, пр-т Відрадний, 73.

(тис. грн.)

Найменування статті	01.07.2003	01.01.2003
АКТИВИ		
Грошові кошти та залишки в НБУ	4770	2122
Кошти в інших банках	2010	2598
Кредити та заборгованість клієнтів	20990	21362
Основні засоби та нематеріальні активи	437	510
Нараховані доходи до отримання	236	503
Інші активи	1425	158
Усього активів	**29868**	**27253**
ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
Кошти банків	1344	0
Кошти клієнтів	10401	9392
Нараховані витрати до сплати	41	202
Інші зобов'язання	13	8
Усього зобов`язань	**11799**	**9602**
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	16500	16500
Акції, викуплені в акціонерів	0	(261)
Резерви	1219	1006
Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	1	1
Результат минулих років	192	192
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	0	213
Результат поточного року	157	0
Усього власного капіталу	**18069**	**17651**
Усього пасивів	**29868**	**27253**

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за II квартал 2003 р. АКБ "Альянс" м. Київ, пр-т Відрадний, 73.

(тис. грн.)

Найменування статті	01.07.2003	01.01.2003	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)
Гарантії, що надані клієнтам	0	0	0
Сумнівні гарантії та поручительства	0	0	0
Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	0	0
Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	3151	0	3151
Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	0	0	0
Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0	0
Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0	0
Надана застава	0	0	0
Цінні папери та матеріальні цінності клієнтів у довірчому управлінні	0	0	0
Усього	3151	0	3151

Заступник Голови Правління — Ткаченко О.Б.
В.о. Головного бухгалтера — Могільна Н.Б.

«Не бійся жити — насолоджуйся безпекою»

АКЦІЇ

Під таким гаслом на столичному майдані Незалежності пройшла акція боротьби зі СНІДом. Перехожим роздавали листівки з найважливішою інформацією про хворобу. Молодих людей заохочували записатися на «Пробіг заради життя», який відбудеться 21 вересня 2003 року. Кошти, отримані від пробігу, підуть у Київську інфекційну лікарню в Лаврі та дитячу клінічну лікарню № 1. «Пробігши або пройшовши три кола, я допоможу комусь вижити», — так вважають бажаючі приєднатися до осінньої акції.

Потім був концерт, який завершився чудовим феєрверком.

Анна БОЙКО.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

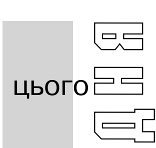

22 ЛИПНЯ

■ 1819 р. Перша постановка «Наталки Полтавки» Котляревського. ■ 1878 р. Народився польський педагог, письменник і лікар Януш Корчак. ■ 1895 р. Народився авіаконструктор Павло Сухой. Понад 50 військових літаків («Су»), зокрема надзвукових. ■ 1949 р. Відбудований після війни Дніпровський алюмінієвий завод (Запоріжжя) видав перший метал. ■ 1958 р. Помер письменник-сатирик Михайло Зощенко. ■ 1970 р. Прийнято постанову про відкриття в Тернополі фінансово-економічного інституту. ■ 1972 р. Радянська міжпланетна станція «Венера-8» досягла околиць планети Венера.

Пам'ятник під «пальмою»

Про спорудження пам'ятника Василеві Стусу в Донецьку оголосив Всеукраїнський благодійний фонд «Пальма Мерцалова». Як повідомили у пресслужбі фонду, партнерами в реалізації задуму виступили Донецький національний університет та обласна організація Всеукраїнського товариства «Просвіта». Керівництво останньої також пропонує назвати ім'ям поета і правозахисника одну із центральних вулиць шахтарської столиці — міста, де минули його дитинство і юність.

Керівництво благодійного фонду звернулося із проханням підтримати спорудження пам'ятника до Львівської обласної та міської влади і громадського Інституту розвитку міста Львова. Конкурс на кращий проект пам'ятника буде проведено серед львівських скульпторів.

Ліна КУЩ.

РЕПОРТАЖ

Рай для ведмедів

(Початок на 1-й стор.).

У наглядачів дізналася, що уссурійські ведмеді гарні синоптики — за тиждень відчувають різке зниження температури, багато сплять і погано їдять.

З поведінки Еліка та Бони було видно, що нове помешкання їм сподобалося. Вони розважали гостей та представників преси: підходили до скла, купалися, бризкаючись водою. До речі, у «Ведмежому континенті» також живуть рисі, мангусти, борсуки, єноти. У планах дирекції зоопарку поступово оновити помешкання всіх звірів.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Після того, як провела деякий час біля ведмедів, уже не хочеться з ними розлучатись. А на прощання всі, мабуть, бажають Еліку та Боні привести потомство, яке почуватиметься тут справді як вдома.

Анна БОЙКО.

«Фолк» у ритмі полонин

(Початок на 4-й стор.).

Так було до 1940 року. У радянський період Петрівський ярмарок не збирали, адже був приурочений до релігійного свята Петра і Павла. З настанням незалежності міська влада відновила шановану нашими предками традицію.

Цьогорічний Петрівський ярмарок, який традиційно відкривається щороку в Парку імені Т. Г. Шевченка, зібрав уже звичних дійових осіб: місцевих виробників меблів, взуття, одягу, пекарів-кондитерів. Чернівецькі ресторани взяли участь у щорічному конкурсі на кращий заклад. Змагалися між собою духові оркестри та троїсті музики, а у Містечку майстрів зацікавлені пані переглядали сувенірний крам: вироби з глини, зразки різьбярства, жіночі прикраси з різноманітного матеріалу, рушники та хатнє начиння — бербениці, діжки, ковші, горнята. Юні відвідувачі крутилися коло кондитерських рядів та цукерок місцевої фабрики «Буковинка», а їхні татусі вели бесіду за гальбою пива на теренах пивного фестивалю. Не обійшли увагою чернівчани та гості міста м'ясо-ковбасні ряди, де виставили свою продукцію лідери переробної галузі й прості сільські цехи. Жваво розкуповували запашні короваї, випечені пекарями спеціально на ярмарок. Утім, не хлібом єдиним жива людина...

Ганна Морар представляла на ярмарку відділ ужиткового мистецтва Спілки художників України.

— Хто автор такого дивного орнаменту на ось цій крайці?

— Молоді майстри, які шанують свій родовід, а вдячні бабусі і мами передають їм своє мистецтво. І воно не зникає. Бачите ці рушники? Таких не купите ніде, це наші художники знімають копії зі старих рушників, а вже наші майстрині вишивають їх із молодим натхненням. Ніколи ми не бачили стільки направду зацікавлених очей, як на цьому ярмарку. Народна вишивка нині в моді, люди дедалі більше прикрашають свої оселі народною вишивкою, килимами, ковкою. Як сказав один молодий художник — Україна повертається...

...А тим часом на Петрівському ярмарку переважають меркантильні поривання, і продавці, і покупці поволі підтягуються до генделиків та павільйонів пивного фестивалю, а поблизу ресторанного конкурсу вирує справжній храм. Хоча свято Петра і Павла не є храмовою датою для Чернівців. Навіть дощ не годен спровадити учасників дійства додому, адже ще треба встигнути на конкурс модельних зачісок, де творять наймодніші молоді перукарі міста, на юнацький футбол, на змагання гирьовиків — потужних буковинських легінів, яких активно підтримують сім'ї і сусіди, та на концерт колективів художньої самодіяльності області.

А увечері у світлі прожекторів ярмарковим містом буде правити нова генерація — у центрі розпочнеться масштабна міська дискотека, дратуючи тих, хто наярмаркувався удень, та міліціонерів, яким святкувати випало завтра.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

СПОРТ

Медаль в останню мить

Стрибки у воду. На чемпіонаті світу з водних видів спорту, що триває в Барселоні (Іспанія), минулої неділі завершилася програма змагань стрибунів у воду. Наша команда виступила досить скромно. Лише останнього дня запорізький дует — Роман Володьков/Антон Захаров — здобув срібну медаль: у синхронних стрибках з 10-метрової вишки.

Лідсону Київ не сподобався

Футбол. Бразильський бомбардир да Сільва Муньєс Лідсон, котрий пройшов медичне обстеження і тестування в київському «Динамо», з відомих лише йому причин в останню мить відмовився підписувати контракт з динамівцями. Отже, проблема ще одного форварда залишається для «Динамо» актуальною.

Змінили гнів на милість

Хокей. Визначився остаточний склад учасників десятого міжнародного турніру Кубок «Спартака». До раніше заявлених клубів — російських ЦСКА, «Сєвєрсталі», «Спартака», «Крильєв Совєтов», ХІФК (Фінляндія), збірної Білорусі — приєдналися «Металургс» (Латвія, Ліепая) та збірна України. Розпочнеться турнір 18 серпня, а матч за третє місце і фінал відбудуться 23 серпня.

Нагадаємо, що кілька років тому збірна України виграла Кубок «Спартака». Але їй не виплатили призових і на наступний турнір не запросили. Та, як бачимо, в Москві змінили гнів на милість — і знову українці серед учасників традиційного змагання.

Нова посада Леоніда Каденюка

Бокс. Ще 1995 року Національна ліга професіонального боксу України (НЛПБУ), яка нещодавно відзначила своє 12-річчя, прорубала «вікно» в Європу. Тоді в Парижі Олександр Гуров побив місцевого боксера Норберта Екасі, якого опікав тодішній мер столиці Франції Жак Ширак, і відібрав пояс чемпіона Європи. За всі ці роки Україну прославляли члени ліги — Андрій Синепупов, Сергій Деваков, Віктор Фесечко, Аліна Шатернікова, Олександр Ветух, Юрій Єлістратов, Віталій Копитко та багато інших.

Слід зазначити, НЛПБУ здобула величезний авторитет у боксерському світі, стала членом усіх міжнародних федерацій (версій).

Про все це згадували на черговій Конференції НЛПБУ. Проте головною подією на цьому зібранні були вибори двох почесних президентів. Ними стали перший льотчик-космонавт незалежної України, генерал, народний депутат Леонід Каденюк та народний депутат попереднього скликання Станіслав Сафронов.

Обидва автоматично стали і членами Ради ліги. До неї обрали також головного архітектора столиці, майстра спорту з боксу Сергія Бабушкіна, лідера ветеранського та «афганського» рухів Сергія Червонописького, народного артиста України Яна Табачника та народного депутата України Нвєра Мхітаряна.

Леонід Каденюк сказав, що виправдає довіру. Весільним генералом бути не збирається. А конкретною корисною працею на благо ліги доведе це вже найближчим часом.

Президент НЛПБУ Михайло Зав'ялов, віце-президент, заслужений тренер України Дмитро Д'ячук вручили дипломи і нагороди найкращим тренеру і боксерові ліги — Сергієві Бахмутову та Олександрові Гурову.

До речі, Олександр, чотириразовий чемпіон Європи, 13 вересня в Італії проведе бій за європейський титул з місцевим важковаговиком П'єтро Аурано.

Виступаючи на конференції, Ян Табачник закцентував увагу на великій ролі телебачення в житті професіонального боксу. Пообіцяв докласти зусиль, застосовувати свій авторитет, щоб українські телеканали приділяли цій справі належну увагу. Так, як це робиться в боксерських країнах світу. А Україна цілком заслужено може вважати себе такою.

Сприяти розвиткові різних видів спорту, і боксу зокрема, може Верховна Рада. Так вважає член Ради ліги, заступник голови Держкомспорту України, майстер спорту з боксу Микола Тищенко. Він навів цікаві цифри: серед нинішніх народних депутатів — 129 майстрів і заслужених майстрів спорту, атестованих тренерів — 36! Це величезний потенціал, котрий, безперечно, здатний активно посприяти справі розвитку фізкультури і спорту в державі, ухвалити нові відповідні закони.

Того самого дня спеціальна комісія Держкомспорту України видала НЛПБУ ліцензію ще на чотири роки. Отже, ця організація й надалі представлятиме професіональний бокс нашої держави на міжнародній арені.

В. Б.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311130. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos